ספר

המלים

זשארגאני-עברי

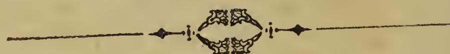
יודישער לשון-קודשער ווערטער-בוך

חבר

ע"י דוד הלוי ברש"ש ז"ל איש הורוויץ

(הוצאה שניה)

באדעססא.

אדעססא

בדפוס אבא דוכנא

שנת תרנ"ט לפ"ק.

СЕФЕРЪ ГАМИЛИМЪ

т. е. СЛОВАРЬ разговорн.-еврейскаго и древне-еврейскаго языковъ

составилъ ДАВИДЪ ГУРОВИЧЪ

ВЪ ОДЕССѢ.

ОДЕССА

Типо-Литографія **А. М. Дыхно**, Почтовая № 32.

1899.

Дозволено цензурою Варшава, 27 Октября 1898 г.

ידידי התורני השלם סופר מהיר מו"ה דוד הלוי איש הורוויץ (בשדה לבן).

את מכתבך היקר בצרוף העלים לבחינה מ„ספר המלים" השגתי לנכון, והנני להודיעך בזה כי נפגשנו שנינו במשעול אחד, כי הרעיון „לחבר ספר מלים כזה" כבר עלה על לבי, עת נגשתי אל מלאכתי הוצאת הוברותי „מורה שפת קדש" בשפת זשארגאן לתועלת המתלמדים בלי עזרת מורה. אנכי כמרי דעובדא אוכל להוקיר עבודה הזאת, ומי כמוני יודע צורך „ספר עוזר" כזה לכל המתחילים לצעוד על שדה ידיעת לשון-קדשנו. וכבר החילותי לחבר ספר — מלים כזה, אולם טרדותי הרבות בהוצאת חוברותי „הלמוד-מרחוק" המלמדות עברית, רוסית ואשכנזית, עצרוני עד כה מהפיק זממי, ולכן היה לי מכתבך כדבר בעתו, לעזוב את מלאכת „ספר המלים" ולצאת ידי חובתי בתבורך זה, אם אך לא תתרשל בעבודתך, ונכון אנכי לספחהו אל הכהונות אשר בהן תְּשָׁרֵתְנָה חוברותי כאשר היה עםלבבי. ויהיה ספרך זה, הנאה לך ונאה לעולם, כסניף אל „הלמוד-מרחוק" וכל איש מישראל החפץ לרכוש לו ידיעת שפתנו הקדושה ימצא הכל מוכן לפניו, וממני וממך תסתייעא מלתא. —

העלים לבחינה אשר שלחת לי מצאו חן בעיני מאד, וביחוד ההעתקה העברית, כי לפי ראות עיני קלעת בכל מקום אל השערה ולא החטאת המטרה. אך באופן בירור המלות הזשארגאניות מצאתי חובה לנפשי להעירך איזה הערות, והיה כאשר תִּמְצָאֵן נכונות, ולפיהן תערוך מלאכתך ויכלת עמוד.

א) השפה הזשארגאנית היא היא השפה האשכנזית אך באורך הגלות נשחת תוארה, פנה זיוה, פנה הודה, פנה הדרה, עד כי היתה למשל ולשנינה בפי חכמי הלשון, ורוב משכילי עם נו יבוזה וישליכוה כנצר נתעב וכבלויי סחבות. אך משום הא לא איריא שאין לנו צורך בה, כי סוף סוף רבבות אלפי ישראל משתמשים בה, וסופרים רבים כותבים בה ספריהם להמון העם, א"כ תכון לנו השפה הזאת כבית-יד וכלי-שרת ללמד בה תועים בינה, שפות אחרות וחכמות נחוצות, כי אין להמון העם כלי-שרת אחרים, בהיות כל דבר הנכתב בשפה אחרת ספר החתום הוא לו. אך יען אשר השפה הזאת יסודה בשפת אשכנז, ע"כ נחוץ לנקות חלאתה כיד היכולת ולהחזיר עטרה ליושנה, כלומר: להתאמץ להטות כל מלה למקור מחצבתה, במבטאה וביושר הכתיבה. למשל, ההוספות: „פאַר" נשחתה בזשארגאן תמורת ההברה האשכנזית „פער" ולכן תשיב למלות ההן תפארתן אשר לקחה מהן ותכתוב „פערגעסען", „פערברענען" ולא „פאַר געסען" „פאַר ברענען" וכדומה.

ב) אל תשים לבך למבטאי ההמון בסביבותיך, בליטא ובערי פאדאָליען וואָלין ועוד, כי שם נשחת הזשארגאן ומשובש מאד, עד כי אין להכיר מראהו ולא נודע מקור המלות, ולכן תתאמץ לבחור מלות ממבטאי פולין וגאליציען. למשל בפולין יאמר היהודי „געדויערן" ובסביבותיכם „געדאווערן", וכן גדלה בעריכם השגיאה במלות המתחילות „הא", „אוי" „אַ ע" כי שם מחליפים „הא" ב„א" ו„א" ב„הא" (כעושה להכעים) למשל תחת „האַנד" יאמרו „אַנד", תחת „האַממער" יאמרו „אַממער" תחת „האַרב" יאמרו „אַרב" וכן להפך „האדלער" תחת „אדלער", „עמדער" תחת „העמדער", „אַרץ" תחת „האַרץ" וכדומה. במלות כאלה מהנכון לבחור מבטאי פולין וגאליציען המבטאים את המלה על נכון.

ואל יפול לבבך עליך פן בחפש איש המיני בסביבותיך איזה מלה בספר-המלים ולא ימצאנה, יתקצף על עבודתך, כי לו חפצנו כלנו לצאת ידי היבתני נגד הבורים אין אנו מספיקים, לכן נאמר לאנשים כאלה אשר מאפס ידיעתם וקוצר הבנתם לא תמצא עבודתנו חן בעיניהם, „הלמענך יעתק ציר ממקומו? הלא בטלה דעתך אצל כל אדם! יהיו אנשים כאלה מעטים או רבים אין אנו משגיחים בם לנטות מדרך סלולה למען עשות רצונם אשר אין רוח חכמים נוחה הימנו.

ג) בעבודתך זאת, שני דרכים לפניך אחת ארוכה ואחת קצרה, ברצותך מרחיב, וברצותך מקצר. 1) בהצינך כל מלה ע"פ סדר האשכנזי אז לא ירבה לך מספר המלים יותר מדי. 2) ואם תאסוף גם מלות רוסיות מאלה אשר התערו בהזשארגאן בערי רוסיא אז יגדל מספר המלים מאד, כי באופן השני אם תתן רק מלות רוסיות, אז לא יבינו היהודים הדרים בסביבות אחרות ובכן עליך לתת גם את המלה הנוהגת בסביבות אחרות למושג זה. למשל: האַרבאַטי (גבן) יבינו רק הליטאים ולא הפולאנים והדרים בגאליציען ובסביבות פרייסען, ובחפצך לצאת ידי שניהם עליך להוסיף גם מלת „גאַ'עטי" הנהוגה באלה הארצות, וגם מלות „הויקעריג" הנושאת גם היא מושג זה. ולכן תאתה

בשטה אחת בלומר או לקצר תמיד ע"פ אופן הראשון, או להרחיב תמיד ע"פ אופן השני. אך שלא יהיו קצור וארוכות משתמשים בערבוביא *).

ד) למען הקטין מספר המלים ולהקל בזה על הקונים, טוב תעשה אם תשליך את ההוספות הזשארגאנית אשר אין להן מקום בשפת עבר, כמו אָבּ, אַיין, פֿער, אויס, אַרויס ודומיהן, כי אף אם אמנם בספרי המלים האשכנזיים לעמים אחרים באה כל מלה שתי פעמים למשל אָבזאָגען באות „א" ופעם שניה באות „ז" זאָגען וכן כלם. בד"א לאיש רוסיא או פולני אשר לשון אשכנזית זרה לו; אולם אתה בְּחַבֶּרְךָ ספר־מלים ליהודים אשר הזשארגאן הוא שפת אמם, למענם תוכל לאחוז דרך קצרה, ולבאר בפתח־הספר הוראת ההברות הנוספות הנ"ל, למען יבין הקורא את אשר לפניו, ואז פטור אתה מהציג כל מלה שתי פעמים למשל אַרויסטרייבען ימצא הדורש באות ט' טרייבען ולא באות א' יען כי בלה"ק הפעל „גָרֵשׁ" הוא העתקת מלת טרייבען וגם של ארויס טרייבען. באופן כזה תפטור עצמך מכמה אלפים מלים שהן שלא לצורך בספר מלים זשארגאני ליהודים. רק המלות המקבלות הוראה אחרת בהתחברן עם ההוספות מחויבות להמצא גם פה גם שם, בלומר, במקום השורש ובמקום ההוספה.

את הארבע ההערות הנני נותן לפניך לע"ע, ואקוה כי תשים לבך להן, ואולי במשך זמן עבודתך אשלח לך עוד הערות נחוצות ומועילות לעבודה הזאת.

נפשי יודעת מאד כי עבודה קשה התחלת, כי אינו דומה מחבר ספר מלים בשפה אחרת למחבר ספר מלים זשארגאני, הראשון מוצא כבר הכל מוכן לפניו וישאוב מבאר חפרוה שרים שקדמוהו בספרי מלים שלהם, לא כן אתה בְּקָרְבְּךָ לעבוד בקרקע בתולה, בפרה אשר לא עלה עליה עול (כי אין עוד ספר מלים זשארגאני בעולם), עליך לדרוש לחפש, כקורא בהרים, מלות מפורדות ומפוזרות ע"פ תבל ארצה באין מעין ומקור לזה, ולהמציא להן העתקות עבריות מתנ"ך, מש"ס ומדרשים, ולכן תהי עבודתך רבה מאד. אולם גם שכרך ירבה מאד כי תועלות גדולות מסתעפות מעבודה הזאת לאחינו בני עמנו, אשר אחדות מהן אציג לפניך בזה. א) קוראי זשארגאן היודעים גם עברית יפגשו לפעמים מלות זשארגאניות בלתי מובנות להם אז ימצאו בספר המלים את ההתעקה העברית למלה זאת וידעו הוראתה. ועי"ז יבינו הענינים הנחוצים להם בקריאתם, ספר או מכתב.

ב) נער או נערה היודעים עברית, אך אינם בקיאים ביושר הכתיבה למשל בחפצם להעתיק מלת „טיש" לש"ע יודעים הם כי בעברית הוא „שלחן" אך מסופקים הם אם שלחן בחי"ת או בכ"ף. או בחפצם לדעת אם נחוץ לכתוב יו"ד אחרי השי"ן אם לא, אז יחפשו בספר המלים, וימצאו לפניהם „שלחן" ערוך כדבעי למיהוי.

ג) נער או נערה הרוצים לתתרגל בהעתקה מזשארגאן לעברית או גם איש בא באנשים הרוצה לערוך מכתב עברי ויחסרו לו איזה מבטאים, יפתחו את ספר המלים וימצאו מבוקשם.

ד) גם למשכילים וסופרים יהיה ספר המלים בזה לכלי־שרת בכל עניניהם, כי אף אם יודעים הם כל התורה כלה ילאו ברוב פעמים למצא העתקות נכונות למלות שלא בא זכרונן בתנ"ך ומה גם בצמחים ומיני מתכת או בכלים חדשים מקרוב באו.

יש ויש בזה עוד תועלות רבות אך אין פה המקום למנות את כלן.

בדעתי כי המלאכה רבה וכבדה מאד, ידעתי כי סוף סוף תחסרנה עוד הרבה מלות בספרך זה. אולם לא עליך המלאכה לגמור, אולי אחרי איזה זמן ישלימו אחרים או תמלא בעצמך את אשר החסרת.

את כל זה ראיתי לנכון להציע לפניך, ואתה ידידי תבין הסתום מן המפורש. עשה תעשה וגם יכול תוכל וה' יעזרך בפעולתך זאת אשר תתנדב לעבוד למען אחינו בני עמנו ולמען שפת קדשנו, ותראה שכר בעמלך זה.

ידידך מוקירך דו"ש הירץ ניימאנאוויטץ (המכונה הנ"ץ).

מו"ל ההויזלערער („הלמוד־מרתעק") בווארשא.

---

*) סלח נא ידידי, על אשר יצאתי לפעמים מגדרך זה, כי אף אם אמנם כל הערותיך טובות ומחוכמות הן. אך בזה הכריח אותי טבע הענין, לרגל המלאכה אשר לפני, לאחוז בגדר חז"ל „הולכין אחר הרוב". ע"כ הייתי מחויב לאחוז פעם דרך ארוכה ופ"א דרך קצרה. למשל מלות גוראלני הנוהגת ברוב ערי רוסיא, הצגתי. ומלת גאזשאלני הנהגת רק בערי פולין דלגתי. כי [illegible] התועם. וכן עשיתי במלות רבות כאלה.
המחבר.

הקדמה

כל איש הבקי בכל פנות הספרות העברית, וכל יתרונותיה וחסרונותיה כספר נגולו לפניו, הוא ידע וירגיש חסרון ספר־מלים כזה בספרותנו ובראותו אותו בעודו בכפו יבלעהו. אך האנשים הבלתי בקיאים היטב, הנקראים בלשון חכמים „תלמידים שלא שמשו כל צרכן", בראותם את הספר הזה ימהרו לשאול: איזה תועלת הביא לנו המחבר בספרו זה? האין די לנו בספרי המלים שכבר חָברו עד כה? אמנם שאלה היא ודורשת תשובה. ובכן נאלץ אנכי לבאר לפניהם מעט מתועלת הספר ולהגיד להם כי מטרתי בספר הזה רחוקה ממטרת מחברי ספרי־מלים שקדמוני כרחוק מזרח ממערב. נקח למשל את ספרי המלים שחברו רוסית־עברית, ונראה, מה מטרתם שם? הלא יבין כל מעיין כי אך לפרש את המלה הרוסית המבוקשה באו, ותעודתם לתת להמעיין העתקה נכונה לפי הוראת המלה הרוסית ולפי דקדוק השפה הרוסית. ואם ההעתקה לא עלתה יפה במלה אחת העתיקו בשתים, שלש ולפעמים גם ארבע וחמש, כי עליהם לתת להמעיין רק את כונת המלה הרוסית ולא לדקדק במלות השפה העברית וזאת תעודתם לרגל המלאכה אשר לפניהם, כי אצלם השפה הרוסית היא העקר והשפה העברית היא הטפל, או במלות אחרות: השפה הרוסית היא הגבירה והעברית היא השפחה אשר נטל עליה לשמשה, לפרשה ולהעתיקה, ומי זה יבכר את השפחה לפני הגבירה? וככה גם בספרי מלים אחרים העשוים למטרה כזאת. אמנם מטרתי בספרי זה אחרת היא. אנכי לא באתי לפרש את השפה הזשארגאנית ע"י העברית, ולא דקדוק השפה הזשארגאנית הוא העיקר אצלי, כי רק לכלי שרת לקחתיה הלום, לתת על ידה מושג נכון ואמתי למלה העברית העומדת נכחה. כי ע"כ עמלתי בכל כחי להעתיק כל מלה רק במלה אחת ולעת צורך גדול—בשתים, כי כונתי למסור המלה ההיא ביד העם להשתמש בה במכתביו, ולאוהבי הדבור בש"ע—לדבר בה, לכן נחוץ להניח כל מלה ליסוד מוסד לאמר לעם: כן תכתוב וכן תדבר כאשר אתה מָראה בזה. יוצא מזה, כי תחת אשר שמרו מחברי ספרי־מלים רוסית־עברית להעמיד את המלה הרוסית על כונתה האמתית, שמרתי אנכי להעמיד את המלה העברית על כונתה האמתית, כן — את הבניה והגזרה לפי חקי שפת עבר.

ועוד יש יתרון רב לספר המלים הזה על ספרי המלים שיצאו לאור עד כה, ותועלתו רבה לגדולים וקטנים, ללומדים ולסוחרים ולכל מושכי בשבט סופר. אציגה נא לדוגמא: אם יאבה איש לכתוב לרעהו בשפת עבר: קױף מיר צוױיא פֿונט סאָדע מיט זעקס פֿונט סאַלאַמיאַק, ובחפצו להעתיק את המלות: סאדע וסאלאמיאק לשפת עבר, יעיין בספר המלים הרוסי־העברי וימצא ההעתקה העברית—„מין מלח". הימצא מטרתו בזה? אם יכתוב לחברו „מין מלח" הֲיֵדַע איזה מין מלח אם סאָדע, סאלאמיאק או סאליטרא, פּאָטיש או נטריע, כי כלם מיני מלח הם, וכן במיני צמחים ימצא בההעתקה „מין צמח" על מיני צמחים רבים מאד. או אם יאבה, למשל, לכתוב: באָרשט, באָנדער, טאָקער ודומיהם, לו גם איש מְלֻמד יהיה ילאה למצוא להם העתקה נכונה וברורה. אבל בְּהִמָּצֵא ספר המלים כזה על שלחנו כרגע יביט בו וימצא העתקה נכונה לכל חפץ לבבו בלי יגיעה, ואף גם הבלתי בקי היטב ימצא און לו לערוך מכתבים בשפת עבר ולא יכשל בלשונו, כי אנכי עמלתי למצא לכל המלות העתקות עבריות נאמנות ואמתיות כפי כחי וכפי כח הספרות — החמר למלאכתי — ויותר מזה יגעתי למצא לרוב המלות החומיות העתקה עברית נכונה הראויה לבא בהיכל ספרותנו. רבות מהן לקחתי מן התלמוד והמדרשים ורבות בניתי לפי חקי הבניה והגזרה אשר יבנו אותן העמים בשפות החיות וכפי אשר חנני ה' בידיעת חכמת החומיה והטבע. וספר מלים כזה לא בא עוד בספרותנו *).

ועתה, אחרי הודיעי להקורא מעט מרב התועלת הצפונה בספר הזה, האם לא יודה לי כי כונתי טובה מאד וכי נחוץ לנו ספר כזה בספרותנו? אמנם כן, כונתי טובה מאד (אף עמלי רב היה מאד בהוציאי כונתי אל הפועל). אבל אחרי כל אלה, אחרי כל הטובות והתועלת הנמצאות

*) ספר המלים זשארגאנית עברית ראיתי רק אחד, והוא: ספר „תר־ציון" מרי אברהם מגדל מאָתר, הנדפס בלעמבערג 1864. אם מלבד אשר אבד עליו כלח (כי חֻבר בשנת תרי"ד) אין בו רק 88 דפים קטנים ואין בו לא סדר, לא באור, ולא שמות נרדפים, ועיקר חסר מן הספר.

בספרי זה הנני מוצא א"ע מחויב להודות ולהתודות כי לא אעשה בנפשי שקר לתגיד קבל עם, כי הוצאתי דבר שלם ומתוקן לכל פרטיו ועניניו. כי העבודה הזאת — עבודת ספר מלים — עבודה קשה היא מעבודת כל חוברי חבור, ומזה גם בהפגש שתי שפות קצרות ומקוטעות כזשארגאן ושפת עבר. הראשונה תלך שובב חפשית ונעזבה מכל דקדוק ופערה פיה לבלי חק. במקום אחד עניה היא מאד ובמקום אחר עשירה היא במלות לועזיות חדשות גם ישנות, אשר התנצלו את עדין מעליהן ואין בָן לא חקי הדקדוק מהשפה שיצאו ממנה ולא חקי השפה שבאו אל תוכה. והאחרונה נרדמה זה אלפי שנים ותנום שנתה מבלי מקיץ, ואיך תקום פתאם לתחיה? ע"כ מובן כי להוציא דבר שלם בתכלית השלמות דרושות שנים רבות ועבודת אנשים רבים ושלמים הבקיאים בכל מקצעות הספרות העברית, הארמית וגם בשפות החיות, כנודע לכל מבין אשר היודע רק שפה אחת, ושפות אחרות בלתה איננו יודע, אז ידיעתו גם בשפה האחת איננה שוה כלום. — מעתה בטח ישאלני כל קורא דברי אלה לאמר: אם ידעת כי לא בכחך היא המלאכה לגמור, מדוע החילות מלאכה אשר לא תוכל לכלותה? אמנם שאלה גדולה היא, אבל הידעת קורא יקר! כי בריה אחת יש בעולם אשר כל השאלות גם היותר גדולות אינן יכולות לעמוד בפניה, וקנאה שמה, כי קנא קנאתי לעמנו, לספרותנו ולשפתנו ותבער כאש בעצמותי ותשרוף את כל שאלותי. כי ראה ראיתי כל עם ועם אל אלהיו ידרוש ואת שפתו ישמור ולשונו תמהר לדבר צחות בלשון אמו ואביו ובה כל חיי רוחו, ואך אנחנו לבדנו שפתנו אבדנו. אם באו זרים ויקחו את אדמתנו וכל מחמדינו, האם גם שפתנו תהיה לבז? האם לא בידנו טובנו זה? לפיכך אנחנו חיבים בזה כי גזלת השפה בבתינו היא, ואנחנו מחשים! הרעיון הנורא הזה החל לפעם בקרבי עוד בימי נעורי, וזה כשתים עשרה שנים לפנים החלותי לבקש לי חברים מקשיבים להשתוחח אתם בשפתנו ולא מצאתים, ותהי לי למורת רוח. אך זה כארבע שנים אשר החלה ונועה חדשה בקרב עמנו להקיץ שפתנו הקדושה ולהחיותה להיות לשפה מדברת ככל השפות החיות בקרב הארץ, ולתכלית זו נוסדה אגודה בשם „שפה ברורה" בירושלים עיה"ק ובאדעסא ואח"כ גם בערים אחרות ברוסיא, ובראותי כי גם סופרים רבים וגדולים יצאו לעזרה ויעלו את השאלה הזאת בראש הומיות במ"ע, ותחי רוחי בקרבי, כי אמרתי: עתה תקום, עתה תחיה שפתנו, ולא תוסף לנפול ולישן שנת המות. אך לדאבון נפשי ונפשות כל חובבי שפתנו הלכה כל התנועה הגדולה הזאת נמוג והלום, כי קשה היה לאוהבי השפה הברורה לברא להם ניב שפתים ולחדש להם המלות החסרות בשפתנו, ואם אחד ברא לו מלה אחת ברא לו השני מלה אחרת למושג ההוא, ותהי זאת רעה חולי כי בהפגשם לא הבינו איש שפת רעהו כדור ההפלגה. ויראו הסופרים כי באופן בזה לא תבנה השפה ולא תכונן סלה, ויקראו כלם פה אחד כי נחוץ לחבר ספר מלים אשכנזית־עברית אשר יכיל בקרבו את כל המלות הדרושות לכל חפץ. אך אם כי קראו הסופרים במ"ע ודִבְּרוּ הַשְׁכֵּם וְדַבֵּר, בכל זאת לא נמצא איש מתנדב אשר יקח עליו את העבודה הזאת יען כי ידעו הסופרים את העבודה הזאת כי קשה היא מאד ורבת הטורח היא. אלה משכו ידם ממנה כי נפל פחד המבקרים עליהם *), ואלה — מדעתם כי שכר סופרים אָין, ולא אבו להשליך עמלם וכספם על קרן הצבי. בין כה וכה נפלו נפלו כל האגודות וכל החבורות התפרדו, ושפתנו הקדושה והיקרה שבה לשקה ולתעניתה ותתאבל על בניה כי עזבוה. אז אמרתי עת לעשות עת לכתוב, כי אם נחכה עד אשר יקום איש כביר־הרוח, חכם ושלם, להוציא לנו ספר מלים כראוי יעברו עוד ימים ושנים עד אשר יְעמם כל זיק אהבה לשפתנו כלבות כל האגודות והחבורות. ע"כ לבשתי קנאה ואוציא את ספר המלים הזה, כי אמרתי מי יודע אולי עֲוּד יחננו ה' וְיַשֵּׁב רוח חדשה בקרב עמנו לדבר בשפתנו בכל צרכי חיינו, ואז יבואו גדולים וטובים ממני וישלימו את מלאכתי זאת ויעשוה לכלי חמדה ולשעשְעים לכל עמנו.

המחבר.

---

*) ואנכי לא אגור מפני אפם וחמתם, כי אוהב אנכי לשמוע גערת חכמים משמוע תהלת בסילים, ואבקש מכל מבקר חכם שלא לעבור על ספרי זה בשתיקה, יבא נא כל סופר חכם ללבן ולברר כל שגגה שיצאה מתחת עטי. כי לא ככל המון הספרים החדשים ספרי זה, כל ספר אשר ימצא משחתו בו, יבואו המבקרים וישמירוהו מתחת שמי ה' ולא יראה אור שנית, אבל ספר כזה נחוץ לנו מאד מאד, ובכן עלינו אך לתקנו ולהטיבו ככל יכלתנו... וכל סופר חכם אשר יריץ אלי המצאותיו והערותיו הנכונות אכתבהו בספר זכרון לפני.

פָאררֶעדֶע.

פיעל לעזער וועלכע וועלען נעהמען דעם ווערטער־בוך אין דער האַנד, וועלען זיכער פרעגען: „וויא קען דאָס זיין דא זאָל זיך פאַמישטשטען דיא גאַנצע שפראַכע, זשארגאן איז דאָך אַ אונגעהיירע גרויסע שפראַכע?״ נאר לאזען זיי זיך נאָר מטריח זיין איבער לעזען די עטליכע כללים וואָס מיר שטעללען דא וועט זיי אַללעס פערענטווערט ווערדען.

א) אין זשארגאן קען מען מאַכען פון אֵיין שׂרֶשׁ .14 אָדער .15 ווערטער, לאמיר נעהמען למשל דעם שרש „פיהרען״ (אין לה״ק נִהֵל; נַהֵג; הוֹבִיל) קען מען זאָגען: אַריינ־פיהרען, ארויס־פיהרען, אראָבפיהרען, אַרויפפיהרען, אונטער־פיהרען, צופיהרען, צונויפפיהרען, איינפיהרען, אויספיהרען, איבערפיהרען, פאַרפיהרען, אויפפיהרען, אָבפיהרען, אונ אזוי כמעט אַללע שרשים אין זשארגאן האבען אסך צוזאַטצען (פריסטאַווקעס) וועלכע האָבען גאָר קיין איבערזעטצונג אין לשון קודש. אונ ווען מיר זאָללען געווען שטעללען אללע ווערטער מיט זייערע צוזאַטצען וואָלט דער ווערטער בוך געווען צעהען מאָהל אַזוי גראָב אונ וואָלט געקאָסט צעהן מאָהל אַזוי פיעל געלד. עס וואלט קיינעם קיין פאָלזע ניט אַרויס געקומען דער פון, עס וואָלט נאָר געווען אַ וואַזשנע טרחה פער אונז אונ אַ רָעָה פער דיא קונים. — ובכן האָבען מיר אַללע פריסטאַווקעס פינעם זשארגאָן אַרויס געוואָרפען אונ געשטעללט נאָר דעם שורש. חוץ נאר ווען דאָס וואָרט בעקומט דורך דער פריסטאַווקע גאָר איין אַנדער בעדייטונג דאַמאָלס האָבען מיר דאָס געשטעללט מיט דער פריסטאַווקע. למשל: בעטען=בַּקֵּשׁ; איבער בעטען=רַצּוֹת, פַּיֵּס; גיבען=נָתוֹן; איבער גיבען=מָסוֹר; פיהרען=הוֹבִיל; אויספיהרען=נַצֵּחַ, גָבוֹר (ווער ס׳איז שטאַרקער דער פיהרט אויס=כָּל דְּאַלִּים גְּבַר); רופען=קְרֹא; אויסרופען=הַכְרִיז; דינען=עָבוֹד; פערדינען=הַרְוִיחַ; בּאָרגען=הַקִּיף, לְוֹה; פערבאָרגען=נִסְתָּר, נֶחְבָּא. אַזעלכע פריסטאַווקעס האָבען מיר געשטעללט כמעט אַללע. נאָר וועלכע בייטען ניט איבער דיא טייטש פונעס וואָרט האָבען מיר אַרויס געוואָרפען, אַלזאָ דאַרף מען וויסען אַז מע וויל זוכען אַ וואָרט מיט אַ פריסטאַווקע אונ מע געפינט עס ניט, זאָל מען זוכען נאר דעם שרש אַלליין. איינעגע פריסטאַווקעס וועלכע האָבען בעזונדערע בעדייטונג קען מען געפינען אין ווערטער בוך בעזונדער, דורכען „א״ב״ למשל: אויס, איבער, אַריין, אויף וכדומה. דער לעזער דאַרף נאָר פערשטייען וויא אַזוי צונויפשטעללן אין לשון־קודש דיא פריסטאוקע מיט דעם שורש, וועט איהם שוין גאָר ניט פעהלען.

ב) דער זשארגאן איז זייער פערשידען אין פיעל ערטער, אפילו אין רוססלאַנד אַלליין רעדען ניט אַללע גלייך. אַז ס׳ קומען זיך צונויף אַ וואַרשעווער מיט אַ חערסאַנער, אַ קיעווער אָדער פאַלטאַווער וכדומה, פערשטייען זיי זיך גאָר ניט איינער דעם אַנדערען, למשל: אַז איינער פון מאַלאַ־רוססיע, אדער אוקריינע קומט קיין ווארשא אונ הערט זאָגען רזשאָנצע, סטריזש, ראָווראָווע אדער וואַרעט, וכדומה, ווייסט ער ניט צו איז דאס אַזעלכע מענשען, צו חיות, אדער ווארשעווער נאשערייא. דאס־גלייכען אַז אַ ווארשעווער קומט אין אוקריינע אונ הערט זאָגען: אָבאָד, האַנטשירקע, האָניטשע קען ער מיינען אַז עס איז אזעלכע מאכלים, איך וואָלט געקאָנט געבען דא זייער פיהל בייאשפיללען עס וואָלט אפילו זייער ליאָבאָפיטנע (ליעב) געווען צו לעזען נאר ניט דא איז דאס ארט דער פון. דער לעזער וועט שוין אלליין בעגעגענען אין סלאָוואַר אַזעלכע ווערטער וואס ער האט ניט געהערט צייט ער לעבט, ער דאַרף אָבער וויסען אַז אין אַנדערע ערטער רעדט מען אַזוי אונ מען מוז דאָס וואָרט האָבען אין סלאוואר, כדי ער זאָל זיין אַ דָבָר הַשָּׁוֶה לְכָל נֶפֶשׁ. — אין דעם מוזען מיר אָבער מודה זיין אַז מיר קענען זיך ניט אָבנארען אונ מיינען אַז מיר האָבען טאַקע אַללע ווערטער פון אַללע פערשידנע לענדער געשטעללט, מיר זאָללען אַזוי וועלען וואָלטען מיר געדאַרפט אויספאָרען אַללע

לענדער, אונ אין יעדער לאַנד זיך פֿערזאַמען פֿיהל צייט אונ זיך בעקענען מיט זייערע אויסשפּראַך, זייערע אויסדרוק וכדומה, נאר עס וואלט אָבער משותלת'ס יאָהרען אויך וויניג געווען דערויף. לכן טאָמער וועט אימעצער זוכען אַ וואָרט אונ וועט ניט געפֿינען זאָל ער קיין פֿעראיבעל ניט האָבען, ער זאָל געדיינקען דיא הייליגע ווערטער: „אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו”, ד. ה. דאס ווארט וואס ער זוכט אונ געפֿינט ניט, ער זאל קומען אין דעם אָרט פֿון דעם מחבר וואלט ער געוואוסט אַז מען ווייסט גאר ניט דער פֿון אָדער מען לאַכט גאר דער פֿון, ווארום אין זשארגאן איז פֿערהאַנען פֿיהל פֿערגרייזטע ווערטער אז עס איז כמעט שווער צודערקענען פֿון וואַנען זיי קומען אַרויס. למשל: סקאָצלקומט איז פֿערגרייזט פון דיא ווערטער גאָטס-ווילען-קומט (ווארום אַ פּרוי זאגט: שֶׁעָשַׂנִי כִּרְצוֹנוֹ); אומישטעהענס געזאגט איז פֿערגרייזט פֿון דיא ווערטער: אויף-שטיינער-געזאגט-געווארען; ד. ה. אין לשון הקדש=לֹא עָלֵינוּ, אָדער=רַחֲמָנָא יַצִּילֵנוּ; נעבאַך=נע-ביא-אייך, פֿערקורצט פֿון=ניט ביא אייך; ד. ה. אין לה"ק=לֹא עֲלֵיכֶם. למשל: ראובן, איז נעבאַך, פֿערברענט געווארען=רְאוּבֵן, לֹא עֲלֵיכֶם, נִשְׂרַף. לכן דארף מען, פֿריהער איידער מען זוכט דאָס וואָרט, בעטראַכטען צו איז דאס ניט אַ פֿערגרייזט וואָרט, אפשר דאַרף מען זוכען אין איין אנדער שורש. אלזא ליבע לעזער! גיב איך אייך שוין אַוועק דעם שליסעל אונ איהר וועט שוין צוטרעטען צום סלאָוואר גלייך וויא צו אייער אייגנס.

מַפְתֵּחַ. (ג

אַ שליסעל צום ווערטער־בוך *).

א איז אַ פריסטאַווקע וועלכע האט ניט קיין איבערזעץ אין לה"ק, לכן זאל מען ניט זוכען אין דער א': אַ מענש אַ שטאט, נאר: מענש, שטאדט, חאטשע מען פֿערטייטשט, אדם אַ מענש, עיר אַ שטאדט.

אַב איז אויך אפריסטאַווקע וועלכע זעצט זיך ניט איבער אין לה"ק, לכן זאל מען ניט זוכען אב-פֿיהרען, אָבלייקענען נאר פֿיהרען, לייקענען, ווארום אין לה"ק נָהַל, כִּחֵשׁ איז דער טייטש פֿיהרען אונ אָבפֿיהרען, לייקענען אונ אָבלייקענען. אללע ווערטער וועלכע מען וועט ניט געפינען אין „אָפּ” זאל מען זוכען אָב. דאסגלייכען וועלכע ווערטער מען וועט ניט געפֿינען אין „אַראָפּ” זאָל מען זוכען „אַראָב” למשל אַראָב נעמען, אראָב געהען וכדומה.

בע אַווארט וואס הייבט זיך אָהן מיט „בא” זאל מען זוכען „בע”, למשל: בעגליקען, ניט באַגליקען, בעקאַנען, ניט באַקאַנען, בעשרייבונג, ניט באַשרייבונג, וכדומה.

וו איז אַ חולם למשל: אויס, בוים, אַ ו אָהן אַ יוד איז אַ קמץ, למשל: בופלאָקס, גובערניע.

יי צוויי יודען איז אַ צירה, למשל: ביידע, בייזער. נאר אַמאהל—אַ שארפֿער פתח, למשל: ביטעל, בייטען, ווער עס שרייבט אָי פֿער אַ חולם אונ עי פֿער אַ צירה איז ניט ריכטיג.

פֿער אַ וואָרט וואָס הייבט זיך אהן פֿאר זאל מען זוכען פֿער, למשל: פערבאַרגען אונ ניט פֿארבאָרגען,

---

*) דאָס אויסלייגען פֿון זשאַרגאָן אין זייער פֿערשידען אונ פֿיהל פֿערענדערט אין אַללע לענדער, אונ יוצא זיין נאָך אַללע דעות איז אונמעגליך אַלזאָ האָבען מיר אָנגענומען דיא קלוגע עצה פֿון הח' „הנ"ץ” (דער רעדאַקטאר פֿונעם הויזפֿריינד אין ווארשא) אַז מיר זאָלען דעם זשארגאָן אַריין נעמען אין ראַמקעס נאָך דיא כללים פֿון דער דייטשער שפראַכע וועלען שוין אַללע גרינגער פֿערשטיין.

מַעֲרֶכֶת מִלּוֹת עִבְרִיּוֹת

אשר מרוב השמוש בהן יחשבון ההמון לזשארגאניות.

דיא ווערטער רעכֿענט דער פראָסטער עוֹלם פֿיר זשארגאָנישע, אונ זיי זענען גאר אין אמת לשון־קוֹדש'ע, זיי האָבען אַם מיינסטען ניט קיין איבערזעצונג אין זשאַרגאן. מען דאַרף זיי שרייבען אונ אויסלייגען אַזוֹי וויא דא איז געשריבען, ניט וויא זשארגאן.

א.

אַכְזָר
אַכְזָרִיּוּת
אַכְסַנְיָא*
אַלְמָן
אַלְמָנָה
אֱמוּנָה
אֱמֶת
אָמֵן
אַנְדְּרוֹגִינוּס*
אֲפִילוּ*
אֶפּוֹטְרָפּוֹס*
אַפִּיקוֹרֶס*
אַפִּיקוֹרְסוּת*
אֶפְשַׁר*
אֵשֶׁת אִישׁ
אֵשֶׁת חַיִל
אֶתְרוֹג*.

ב.

בַּאֲשֶׁר
בִּגְנֵבָה
בַּדְחָן*
בְּדִיעֲבַד*
בְּדֵעָה
בְּהַדְרָגָה
בֶּהָלָה
בְּהֵמָה
בְּוַדַּאי*
בּוֹלֵט*
בּוֹרֵר
בִּזָּיוֹן
בָּחוּר
בְּחוּשׁ
בָּטוּחַ
בָּטֵל (קהלת י"ב)
בַּטְלָן
בֵּית־דִּין
בֵּית־הַכִּסֵּא
בֵּית־הַמֶּרְחָץ
בֵּית־עוֹלָם
בֵּית־עַלְמִין*
בֵּית־הַקְּבָרוֹת
בְּכוֹר
בְּכַוָּנָה*
בְּכִיָּוֹן*
בֶּן־בַּיִת
בֶּן־בְּקוּעָה
בֶּן־פְּקוּעָה*
בֶּן־יָחִיד
בֶּן־מֶלֶךְ
בְּנֵי מֵעַיִם
בִּנְיָן
בְּנְעִימוּת
בֶּן־עִיר
בְּסוֹד
בַּעַל־אֱמוּר
בַּעַל־הַבַּיִת
בַּעַל־חוֹב
בַּעַל־מֹחַ
בַּעַל־מְלָאכָה
בַּעַל־נֵס
בַּעַל־עֲגָלָה
בַּעַל־פַּחַד
בַּעַל־צְדָקָה
בַּעַל־שֵׁם
בַּעַל־שֶׁפַע
בַּעַל־תַּאֲוָה
בַּעַל־תַּכְלִית
בַּעַל־תְּפִלָּה
בַּעַל־תְּשׁוּבָה
בְּפֵירוּשׁ
בְּפַרְהֶסְיָא*
בִּפְרַט*
בְּצִמְצוּם
בְּקִיאוּת*
בִּקּוּר חוֹלִים
בָּקִי*
בְּקִצּוּר
בַּקָּשָׁה
בְּרוֹגֶז
בָּרוּךְ־הַבָּא
בָּרוּךְ־הַשֵּׁם
בְּרִית
בְּרָכָה
בַּר מֶצְרָא*
בַּר שֵׂכֶל
בְּרֵרָה
בְּשׁוּם־אוֹפֶן
בְּשׂוֹרָה
בְּשׁוּתָפוּת*
בְּשָׁלוֹם
בִּשְׁלֵמוּת
בְּשַׁעַת*
בַּת־יְחִידָה
בְּתוּלָה
בְּתוּלִים
בִּתְמִימוּת
בַּת־מַלְכָּה
בַּת־קוֹל.

ג.

גַּאֲוָה
גְּאוּלָּה
גָּאוֹן
גֵּאוּת
גַּבַּאי*
גְּבוּל
גִּבּוֹר
גְּבִיר
גֶּבֶר
גְּדוּלָּה
גַּדְלוּת
גַּדְלָן
גֵּיהִינָּם
גּוּזְמָא*
גּוֹי
גּוֹלֶם
גּוּף
גּוֹרָל
גּוֹרֵם*
גַּזְלָן
גְּזַר
גֵּט*
גִּלְגּוּל
גָּלוּת
גְּמִילוּת־חֶסֶד
גְּמַר
גְּמָרָא*
גַּנָּב
גְּנֵבָה
גְּסִיסָה*
גֵּר
גְּרוּשָׁה
גַּשְׁמִיּוּת.

ד.

דַּאֲגָה=דְּאָגָה
דְּהַיְינוּ*
דַּוְקָא*
דּוֹר
דַּחֲקוּת
דִּבּוּק
דִּין
דִּירָה
דַּלּוּת
דַּלְפוֹן
דֵּעָה
דֶּפֶק
דִּקְדּוּק
דַּרְגָא
דָּרוֹם
דֶּרֶךְ־אֶרֶץ
דֶּרֶךְ הַטֶּבַע
דְּרָשָׁה.

ה.

הַבְדָּלָה
הַבְטָחָה
הֲגַם
הֶדְיוֹט*
הֲדַס
הוֹסָפָה
הוֹצָאָה
הוֹרָג
הֶיזֵק*
הַזְמָנָה*
הֲיִתָּכֵן
הֶיתֵּר*
הַכְחָשָׁה
הַכְנָסָה
הַכְנָעָה
הֶכְרֵחַ*
הַכְרָעָה*
הַלְבָּשָׁה
הַלְוָאָה
הַלְוַאי*
הֲלָכָה*
הַלָּצָה
הַמְצָאָה
הֶמְשֵׁךְ
הֲנָאָה
הַנְהָגָה
הֲנָחָה
הַסְבָּרָה*
הַסְכָּמָה*
הַסְפָּקָה*
הֶפֶךְ
הֶפְסֵק*
הֶפְקֵר*
הֶפְקֵרוּת*
הַצְלָחָה
הַקְדָּמָה
הֶקְדֵּשׁ
הַרְגָּשָׁה
הַרְחָבָה
הֲרִיגָה
הַשָּׂגָה
הַשְׁגָּחָה
הַשְׂכָּלָה
הַשְׁעָרָה
הִשְׁתַּדְּלוּת*
הַשְׁתָּנָה
הִתְבּוֹדְדוּת
הַתְחָלָה
הִתְלַהֲבוּת
הַתְמָדָה
הִתְמַנּוּת*
הִתְנַצְּלוּת*
הִתְפַּעֲלוּת
הַתְרָאָה*.

ו.

וִדּוּי
וְהָא־רְאָיָה*
וִכּוּחַ
וֶסֶת=וֶסֶת*
וֶשֶׁט*
וַתְּרָן*

ז.

זְכוּת
זְכִיָּה
זֵכֶר
זָכָר
זִכָּרוֹן
זָל
זְמַן
זְמַן־פֵּרָעוֹן
זְנוּת
זָרִיז
זְרִיעָה.

ח.

חָבֵר
חֶבְרָה
חֶדֶר
חוֹב
חוֹדֶשׁ
חוֹטֵא
חוֹלֶה
חוּמְרָה*
חוּמָשׁ
חוֹנֵף
חוּפָּה=חֻפָּה
חוּץ
חוּרְבָּה
חוּשׁ
חוּשׁ־הָרְאוּת
חוּשׁ־הַטַּעַם
חוּשׁ־הַמִּשּׁוּשׁ
חוּשׁ־הָרֵיחַ
חוּשׁ־הַשְּׁמַע
חוֹשֶׁךְ
חֲוַת־דַּעַת
חַזָּן*
חֲזָקָה
חַזֵר=חֲזִיר
חֵטְא
חֲטִיבַת*
חַיָּה
חַיּוּת
חַיָּב
חַיִל
חָכָם
חָכְמָה
חִלּוּף
חַל*
חֵלֶב
חַלָּה
חָלוֹם
חִלּוּל־הַשֵּׁם
חִלּוּק
חֲלוּקָה
חָלִילָה
חַלְפָן
חֵלֶק
חֻלְשָׁה
חֲלָשׁוּת
חֵן
חֲנוּפָה
חֶסֶד
חִסּוּר
חַס־וְחָלִילָה
חַס־וְשָׁלוֹם
חָסִיד
חִסָּרוֹן
חֵפֶץ
חֲצוּפָה*
חֲקִירָה
חַקְרָן
חֶרְבַּן=חֻרְבַּן
חָרֵב
חָרִיף*
חָרִיץ
חֵרֶם
חֶרְפָּה
חָשׁוּב
חֶשְׁבּוֹן
חֲשַׁד*
חֲתִימָה
חָתָן
חֲתוּנָּה.

ט.

טְבִיעַת־עַיִן
טֶבַע
טַהֲרָה
טוֹבָה
טַלִּית*
טִנּוּף
טָמֵא
טָעוּת*
טַעַם
טַעֲנָה*
טָפֵל*
טִרְחָה.

י.

יֵאוּשׁ*
יַבָּשָׁה
יְגִיעָה
יַד־אַחַת
יְדִיעָה
יִחוּס
יוֹם־טוֹב
יוֹם־כִּפּוּר
יוֹרֵד
יוֹשֶׁר
יוֹתֵר=יֶתֶר
יַחְסָן*
יָם
יַם־אוֹקְיָנוֹס*
יַם־הַמֶּלַח
יַם־הַקֶּרַח
יִסּוּרִים
יְפֵה־פִיָּה
יְפַת־תֹּאַר
יֵצֶר־הָרָע
יַקְרוּת
יַקְרָן
יְרֵא־שָׁמַיִם
יָרִיד* (ע״ז י״ג)
יְרוּשָּׁה
יְרָקוֹת
יְשִׁיבָה
יִשּׁוּב
יִשּׁוּב־הַדַּעַת
יְשׁוּעָה
יָתוֹם
יְתוֹמָה
יִתְרוֹן.

כ.

כָּבוֹד
כְּדַאי*
כַּדּוּר
כְּדֵי*
כְּהוּנָּה
כֹּהֵן
כַּוָּנָה*

כּוֹס
כֹּחַ
כֹּחַ־הַדִּמְיוֹן
כֹּחַ־הַמּוֹשֵׁךְ
כֹּחַ־הַרְשָׁאָה*
כִּלְאַחַר־יָד
כָּל־כּוֹ
כַּלָּה
כָּל־זְמַן
כֶּלִי
כְּלֵי־זַיִן
כְּלֵי־זֶמֶר
כְּלָל
כִּמְעָט
כְּנוּפְיָא*
כַּנְפוֹת
כְּסֵדֶר
כַּעַס
כַּעְסָן
כֵּפֶל
כַּפָּרָה
כְּרוּז (דניאל ה׳)
כִּשּׁוּף
כְּתָב
כְּתֻבָּה*
כְּתִיבָה.

ל.

לֹא־דָבָר
לֹא־דַי
לַאֲחָדִים
לֹא־יִצְלָח
לְבָנָה
ל״ג־בָּעוֹמֶר
לְגַמְרֵי*
לָדִין
לְהַבָּא*
לְהַבְדִּיל
לְהַכְעִיס
לוֶֹה
לְוָיָה
לוּחַ
לֵוִי
לִוְיָתָן
לוּלָב
לְחַיִּים
לַחֲלוּטִין
לֶחֶם
לְכַתְּחִלָּה
לְמַדָּן
לְמַעַן־הַשֵּׁם
לְמָשָׁל
לְעֵרֶךְ
לְעֵת־עַתָּה
לְפִי־שָׁעָה
לְפָנִים
לֵץ
לִצָנוּת
לְקוּי־חַמָּה
לְקוּי־לְבָנָה
לָשׁוֹן
לָשׁוֹן־הָרָע
לָשׁוֹן־קוֹדֶשׁ.

מ.

מַאֲכָל
מַאֲמָר
מַאֲמָר־הַמְּסֻגָּר
מְבַזֶּה
מַבּוּל
מְבוּלְבָּל
מַבְטִיחַ
מְבַטֵּל
מֵבִין
מְבִינוּת
מְבַיֵּשׁ
מְבַקֵּר־חוֹלֶה
מְגַדֵּל
מְגוּשָּׁם*
מָגֵן
מַגִּיד
מְגַיֵּר
מְגִילָּה
מְגַלֶּה
מַגֵּפָה
מִדְבָּר
מְדַבֵּר
מִדָּה
מְדִינָה
מְדַקְדֵּק
מַדְרֵגָה
מַדְרִיךְ
מְהוּמָה
מַהוּת
מַה־טּוֹב
מְהִירוּת
מֵהָכָא־תֵּיתָא*
מַהֲלָךְ
מְהַרְהֵר*
מוֹדֶה
מוֹדִיעַ
מוֹדָעָה
מוֹהֵל
מוּתָּר*
מוֹחֵל
מוֹכִיחַ
מוֹכֵר־סְפָרִים
מוֹכֵר־תְּבוּאָה
מוֹלֶד
מוּם
מוֹסִיף
מוּסָר
מוֹסֵר
מוֹפֵת
מוֹרָא
מוֹרֵד
מוֹשֵׁל
מוֹתָרוֹת
מִזְבֵּחַ
מְזוּזָה
מְזוּמָּן
מְזַוֵּג
מְזוֹנוֹת
מַזְכִּיר־נְשָׁמוֹת
מַזִּיק
מַזָּל
מַזָּל־טוֹב
מְזַנֶּה
מִזְרָח
מֹחַ
מְחַבֵּל
מְחַבֵּר
מְחוּיָּב
מְחַזֵּק
מַחֲזוֹר
מְחִיָּה
מְחַיֶּה
מְחִילָּה*
מְחִיצָּה
מַחֲלוֹקֶת
מְחַלֵּל־שַׁבָּת
מַחֲמַת
מַחֲנֶה
מַחֲשָׁבָה
מְחוּתָּן
מַטְבֵּעַ
מְטַהֵר
מְטוֹרָף*
מֵטִיב
מְטַלְטְלִים
מְטַמֵּא
מְטַפֵּל*
מַטְרִיחַ
מִיאוּס
מְיָאֵשׁ (קהלת ב׳)
מִיגוֹ *
מִילָּה
מִין*
מִיתָה־מְשׁוּנָּה
מְכַבֵּד
מַכָּה
מְכַחַ
מִכָּל־שֶׁכֵּן*
מַכְנִיס־אוֹרֵחַ
מַכְנִיעַ
מֶכֶס
מַכְסָן
מִכְשׁוֹל
מַכְשִׁירִים
מְכַשֵּׁף
מָלֵא
מַלְאָךְ
מְלָאכָה
מַלְאַךְ־הַמָּוֶת
מַלְבּוּשׁ
מַלְוֶה
מְלַוֶּה
מִלְחָמָה
מְלוּכָה
מֵלִיץ
מְלִיצָה
מֶלֶךְ
מַלְכָּה
מְלַמֵּד
מַלְקֶה*
מַלְשִׁין
מִמָּה־נַפְשָׁךְ*
מְמוּנֶּה
מַמְזֵר
מִמֵּילָא*
מְמַלֵּא
מַמָּשׁ*
מַמָּשׁוּת*
מֶמְשָׁלָה
מְנַדֵּר
מַנְהִיג
מִנְהָג
מָן
מִן־הַסְּתָם
מְנֻוָּל
מְנוּחָה
מְנוֹרָה
מִנְחָה
מְנִיעָה

מְנַכֶּת
מְנַצֵּחַ
מַס
מַסְבִּיר
מְסַיֵּד
מְסֻגָּל
מִסְחָר
מְסִירָה
מַסִּיג גְּבוּל
מְסִירַת־נֶפֶשׁ
מְסֻכָּן
מַסְכִּים*
מַסְפִּיק*
מְסֻפָּק
מְסַפֵּר
בְּתָרֵס
מִסְתָּמָא*
מְעֻבֶּרֶת
מָעוֹת*
מָעוֹת־חִטִּים
מֵעִיז
מַעֲלֶה־גֵרָה
מַעֲלָה
מַעֲמָד
מַעֲרָה
מַעֲרָכָה
מַעֲשֶׂה
מַעֲשֵׂר
מֵעֵת־לְעֵת
מְפוּנָק
מְפוֹרָשׁ
מַפִּיל
מַפָּלָה
מְפַלְפֵּל*

מַפְסִיק*
מַפְקִיר*
מֻפְקָר*
מְפַרְנֵס*
מְפוּרְסָם*
מַצֵּבָה
מַצָּה
מִצְוָה
מְצִיאָה
מַצִּיל
מֵצִיר
מְצִלָּה
מְצַמְצֵם*
מְקַבֵּל
מְקַבֵּר
מְקַדֵּשׁ
מִקְוָה
מָקוֹר
מְקֻיָּם
מֶקַח
מְקַטְרֵג*
מְקַנֵּא
מְקַצֵּר
מַרְאֵה־מָקוֹם
מָרָה־שְׁחוֹרָה
מֶרְחָץ
מַשָּׂא
מַשָּׂא־וּמַתָּן
מְשֻׁגָּע
מַשְׁגִּיחַ
מְשַׁדֵּךְ*
מְשׁוֹרֵר
מְשׁוּלַּחַת
מַשְׁחִית

מְשַׁחֵד
מַשִּׂיג
מָשִׁיחַ
מֶשֶׁךְ
מַשְׂכִּיל
מַשְׁכּוֹן
מָשָׁל
מְשֻׁלָּם
מַשְׁמָע
מִשְׁנָיִת*
מִשְׁנֶה
מְשֻׁעָר
מִשְׁפָּחָה
מִשְׁפָּט
מַשְׁקֶה
מְשָׁרֵת
מֵת
מִתְוַדֶּה
מַתְחִיל
מִתְחַיֵּב
מִתְחַתֵּן
מְתִיקוּת
מִתְכַּוֵּן*
מַתְמִיד
מִתְנַגֵּד
מַתָּנָה
מְתֻקָּן
מַתְרֶה
מִתְרַעֵם.

נ.

נֶאֱמָן
נֶאֱמָנוּת
בּוּל־פֶּה

נָבִיא
נְבִיאָה
נְבֵלָה
נִגּוּן
נָגִיד
נִגְזָל
נִדָּה
נְדָבָה
נַדְבָן*־נֶדֶת
נֶדֶר
נִדְחֶה
נֶהֱרָג
נוֹאֵף
נוֹגֵשׂ
נוֹהֵג
נִיחָה*
נוּסָח*
נוֹקֵם
נְהוֹת־דַּרְגָּא*
נַחֲלָה
נֶחָמָה
נֶחֱסַר
נַחַת
נִכָּיוֹן
נִכְנָע
נִמְאָס
נִמְצָא
נֵס
נִסָּיוֹן
נְסִיעָה
נָע־וָנָד
נֶעֱצָר
נָפוּחַ
נְפֵלָה־נֶפֶל

נַפְקָה־מִינֵיהּ
נַפְקָה*
נֶפֶשׁ
נִצָּחוֹן
נַצְחָן
נְקֵבָה
נְקִיּוּת
נְקָמָה
נִשְׁאָר
נְשָׁמָה
נִשְׂרָף
נְתִינָה
נִתְרַבֶּה

ס.

סִבָּה
סַבְלָן
סַבְלָנוּת
סְבָרָה*
סְגֻלָּה
סַגִּי־נָהוֹר
סֵדֶר
סִדְרָה
סוֹד
סוֹחֵר
סוֹף
סוֹף־כָּל־סוֹף
סְחוֹרָה
סִטְרָא אַחֲרָא
סַךְ
סַךְ־הַכֹּל
סִכּוּם*
סַכָּנָה*
סִכְסוּךְ

סִלּוּק*
סַם*
סַם־הַמָּוֶת
סְמִיכָה
סַנְהֶדְרִין*
סְעוּדָה
סָפֵק
סְפִירָה
סְתָם*

ע.

עֲבוֹדָה־זָרָה
עֲבֵרָה*
עִבְרִי
עֵגֶל
עִגּוּל
עֲגוּנָה
עַגְמַת־נֶפֶשׁ
עֵדוּת
עוֹבֵר־וּבָטֵל
עוֹל
עָוְלָה
עוֹלָם
עוֹלָם־הַזֶּה
עוֹלָם־הַבָּא
עֹנֶשׁ
עוֹף
עִקָּר
עֹשֶׁר
עַזּוּת
עַז־פָּנִים
עַיִן־הָרָע
עַכְבָּר
עִכּוּב

עַם־הָאָרֶץ
עָמוּד
עָמוֹק
עָנִי
עָנָו
עֲנִיּוּת
עִנְיָן (קהלת א׳)
עֵסֶק*
עִפּוּשׁ (יואל א׳)
ע״פ רָב
עֵצַת
עֲצִירוּת
עָצֵל
עִקָּר
עַקְשָׁן
עֶרֶב יו״ט
עָרֵב
עֵרֶב תַּבְשִׁילִין
עֲרָבוֹת
עָרֵי־מִקְלָט
עֵרֶךְ
עֵרֶךְ־הַמְשֻׁלָּשׁ
עָרֵל
עֲרֵמָה
עֹשֶׁר
עֲשִׁירוּת

פ

פְּגִירָה
פֶּגֶר
פְּגַם
פִּדְיוֹן־הַבֵּן
פּוֹעֵל
פּוּרִים
פּוֹתֵר־חֲלוֹם
פִּזְמוֹן*
פִּזֵּר
פַּחַד
פְּחַת
פָּטוּר
פְּטוֹר
פְּטִירָה
פְּלֵטָה
פְּעוּלָּה
פָּנִים
פִּנְקָס*
פֶּסַח
פְּסֵלוֹת
פָּסִיק*
פָּסוּל*
פְּסַק*
פִּקָּדוֹן
פֶּרֶא־אָדָם
פָּרֹכֶת
פְּרַט*
פְּרִי
פְּרִיטָה*
פָּרִיץ
פָּרִישׁ
פַּרְנָסָה*
פִּרְעוֹן*
פֶּרֶק (עובד׳ א׳)
פִּרְעָנִיּוֹת*
פָּשׁוּט
פִּשֵּׁט
פִּשְׁרָה
פִּתְחוֹן־פֶּה
פִּתְרוֹן

צ

צַד
צַדִּיק
צְדָקָה
צְדָקוֹת
צוֹאָה
צַוָּאָה
צוּרָה
צֶלֶם
צְנוּעָה
צְנוּעוֹת
צַעַר
צַעַר־בַּעֲלֵי־חַיִּים
צָפוֹן
צָרָה

ק

קְבִירָה
קַבָּלָה
קַבְּצָן
קֶבֶר
קָדוֹשׁ
קִדּוּשׁ
קְדוּשָּׁה
קִדּוּשִׁין
קַדַּחַת
קָהָל
קוֹל
קַל־וָחוֹמֶר
קוֹנֶה
קְלִיפָּה*
קְלָלָה
קַמְצָן
קָמֵיעַ*
קִנְאָה
קְנִיָּה
קְנָס*
קַפְּדָן*
קַצָּב
קִצְבָה
קְצוּר־יָמִים
קָרְבָּן
קָרוֹב
קְרִיעָה
קֶרֶן*
קָשָׁה
קַשְׁיָא*

ר

רְאָיָה*
רֹאשׁ
רֹאשׁ־חֹדֶשׁ
רֹאשׁ־הַשָּׁנָה
רָאשֵׁי־פְּרָקִים
רָאשֵׁי־תֵיבוֹת
רֵאשִׁית
רָב־רַב
רֶבִּי־רַבִּי
רַבָּנוּת
רְגִילוּת
רוֹב
רוֹגֶז
רוֹדֵף
רוּחַ
רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ
רוּחָנִיּוּת
רוֹפֵא
רוֹצֵחַ
רוֹשֵׁם
רַחֲבַת־יָדַיִם
רַחֲמִים
רַחֲמָנוּת
רֵיאָה*
רֵיחַ
רְכִילוּת
רַמַּאי*
רַמָּאוּת*
רֶמֶז
רָעָה
רַעַשׁ
רְפוּאָה
רָצוֹן
רְצִיחָה
רְשׁוּת
רִשְׁעוּת
רָשָׁע

ש

שַׁאֲלָה שְׁאֵלָה
שְׁבוּעָה
שְׁבוּעוֹת
שֶׁבַח=שֶׁבַח
שִׁבְיָה
שַׁבָּת
שְׁבָטִים
שֶׁבַע־בְּרָכוֹת
שִׁבְרֵי־כֵלִי
שַׁבַּת־שׁוּבָה
שַׁבַּת־שִׁירָה
שִׁגָּעוֹן
שֵׁד
שֶׁהָרָה=שֶׁהֳרָה
שִׁדּוּךְ*
שַׁדְכָן*
שַׁדְכָנוּת*
שֶׁהֶחֱיָנוּ
שׁוֹחַד
שׁוֹחֵט
שׁוֹטֶה*
שׁוֹלֵט
שׁוּם*
שׁוֹמֵר
שׂוֹנֵא
שׁוֹפֵט
שׁוֹפָר
שׁוֹקֵעַ
שׁוּרָה
שׁוֹרֶשׁ
שׁוֹרֶשׁ־מְרֻבָּע
שׁוֹתֵק (יונה א׳)
שׁוּתָּף*
שַׁחֲרִית
שְׁטוּת*
שֶׁטַח
שִׂיחוֹת*
שִׁיטָה*
שַׁיָּךְ*
שַׁיָּכוּת*
שַׁיָּרָא (יחז׳ כ״ז)
שִׁירַיִם
שִׁכּוֹר
שֵׂכֶל
שָׁכֵן
שֶׁכֶר
שְׂכִירוּת

שִׁכְּרוּת
שְׂכַר־טִרְחָה*
שְׂכַר־יוֹם
שְׂכַר־לִמּוּד
שְׂכַר־עֲגָלָה
שָׁלוּחַ
שָׁלוֹחַ־מָנוֹת
שְׁלִיחוּת
שָׁלוֹם
שָׁלוֹם־זָכָר
שְׁלֵמוּת
שְׁלִישִׁית
שְׁמַד
שִׂמְחָה
שֵׁם־טוֹב

שֵׁם־דָרע
שִׂנְאָה
ש"ס { שִׁשָּׁה סְדָרִים }
שָׁעָה
שָׁפֵל
שִׁפְלָה
שֶׁפַע
שֶׁקֶל
שְׁקָלִים
שֶׁקֶר
שַׁקְרָן
שַׂר
שָׂרִיד וּפָלִיט
שְׂרֵפָה

שֶׁרֶץ
שְׂרָרָה
שְׁתַּדְלָן*

ת

תַּאֲוָה
תְּבוּאָה
תְּהוֹם
תּוֹךְ
תּוֹכָחָה
תּוֹכֵן
תּוֹפֵס*
תּוֹקֶף
תּוֹרָה
תּוֹשָׁב

תַּחְבּוּלָה
תְּחוּם
תְּחִיַּת הַמֵּתִים
תְּהִלָּה
תְּחִנָּה
תַּחַת
תַּחֲנוּן
תֵּכֶף
תְּפִילִין
תִּקּוּן
תְּכוּנָה
תַּכְלִית
תַּכְרִיכִים
תַּכְשִׁיט*
תֵּל

תַּלְמוּד
תְּלִיָּה
תַּלְיוֹן
תַּרְעוּמוֹת
תָּמִיד
תְּמִיָּה*
תְּמִימוּת
תַּמְצִית
תְּנַאי*
תְּנָאִים*
תְּנוּעָה
תנ"ך { תּוֹרָה נְבִיאִים כְּתוּבִים }
תַּעֲנִית

תַּעֲנוּג
תַּעֲרִיבוֹת
תְּפִיסָה*
תְּפִלָּה
תְּקִיעוֹת
תְּקִיעַת־כַּף
תַּקִּיף
תְּקוּפָה
תַּקָּנָה
תְּרוּפָה
תֵּרוּץ
תִּשְׁבּוֹרֶת
תְּשׁוּבָה
תְּשׁוּאַת־חֵן
תָּם

ערקלערונג

פֿון דיא סמנים אין ראשי תבות וועלכֿע געפֿינען זיך אין ווערטער-בוך.

*אזא סימן ווייזט אַז דאס וואָרט איז ניט קיין לה"ק וואָרט, נאָר פֿון גמרא אדער מדרש. (אמאָהל האבען מיר געצייכנט לעבען אַ וואָרט אַ מַרְאֶה מָקוֹם אין דער גמרא, חאָטש עס איז דא אין תנ"ך אויך. דאס ווייסט אַז דאָרט איז דאס וואָרט פֿערטייטשט נאך אונזער איבערזעצונג, אזוינע ווערטער זענען אָהן אַ שטערנדעל).

— דער צעכֿען ווייזט אז דאס וואָרט איז ניט געקאָנטשעט אונ מע'דארף אלליין פֿערשטייען וויאַזוי עס קאָנטשען למשל: בטוח ב־ פערשטייט מען בטוח בה', אָדער בטוח בנדיבים; איננו מספיק די־. פֿערשטייט מען די־ ספיקו. אדער די־ כלכלת ביתו וכדומה.

= אזא סימן ציווישען צוויי ווערטער אָדער מאמרים (זאַטץ) ווייזט אַז זייא זענען ביידע גלייך מיט דער טייטש אדער מיט דער כונה. נאר אמאל ווייזט ער אז דאס לעצטע איז ריכטיגער למשל: דְּאָגָה=דְּאָגָה; שְׁאֵלָה=שְׁאֵלָה א' ד' ג'.

ראשי תבות

(ש)=שם, (פ)=פעל, (פ"ע)=פעל עומד, (פ"י)=פעל יוצא, (ש"ע)=שם עצם, (ש"ת)=שם תואר, (ש"מ)=שם מקרא, (ז)=זכר, (נ)=נקבה, (ר)=רבים, (ירוש')=ירושלמי, (וי"ר)=ויקרא רבה, (ב"ר)=בראשית רבה, (מ"ד)=מדרש, (ז' נ')=ועה נאך, (א' ז' נ')=אונ ועה נאך, (ב"ק)=בבא קמא, (ב"ב)=בבא בתרא, (ב"מ)=בבא מציעה, (מ"א)=מלכים א', (מ"ב)=מלכים ב', (ש"א)=שמואל א', (ש"ב) שמואל ב', (קהל')=קהלת, (שה"ש)=שיר השירים, בר')=בראשית, (ע"ז)= עבודה זרה, (מ"ק)=מועד קטן.

א

אַ . . . .
אַב . . . } וֶעה אִין מַפְתֵּחַ

אָבאֹרע מִכְלָאָה, גְּדֵרָה, אֻרְנָה, אֲוֵרָה, רֶפֶת (חבקוק ג)

אָבאד חִשּׁוּק (האופן), גַּב (האופן)

אַבבריהען זיך הִכָּוֵה

אַבבּרעכען פָּרוֹס (לֶחֶם) ז׳ ג׳ בְּרֶעכֶן

אבבּינדרען הַתֵּר, פַּתֵּחַ

אַבגאָטט אֱלִיל, גִּלּוּל, אֵל נֵכָר, אֵל זָר, פֶּסֶל, צֶלֶם, עָצֵב

אבגארטּ׳ע פַּתֵּחַ (חֲגוֹרָה, אֵזוֹר)

אַבגעהען חָסוֹר, הִבָּצֵר, הִגָּרַע, הִפָּרֵד

אבגעהן (דער כעס) שָׁכוֹךְ חֵמָה, נוֹחַ מֵרוֹגֶז, סוּר כַּעַס

אבגעלאזטקייט רִפְיוֹן־רוּחַ, שִׁפְלוּת יָדַיִם

אבגעלאזענער מִתְרַפֶּה, מִתְנַהֵל בִּכְבֵדוּת

אבגעפרעגט מוּפְרָךְ*, חֲסַר יְסוֹד, לֹא נָכוֹן

אבגעצעהרט דַּל, רָזֶה, כָּחוּשׁ, דַּק־בָּשָׂר

אַבגרונד תְּהוֹם, אֲבַדּוֹן

אַבדעכען הַחֲלִיף־כֹּחַ, הִנָּפֵשׁ, הֵרָגַע

אַבּדעקען גַּלֵּה, חָשׂוֹף

אַבהאקען קַצֵּץ, עָרוֹף, קָטוֹף

אַבווארפען שַׁכֵּל, הַפִּיל (וָלָד)

אבווייסען הַלְבֵּין

אבוועדרען וֶעה אַבפרעגען

אבזאגען הָשִׁיב רֵיקָם (פְּנֵי אִישׁ)

אַבזאטץ (ביים שרייבען) סִימָן הֶהְפְסֵק

— (ביים ריידען) רֶוַח (בֵּין עִנְיָן לְעִנְיָן), [הַפְסָקָה *

אַבזאטץ וֶעה אַבְצַאס

אבזאטץ וֶעה באַנְקְרָאטְסְטְוָא

אבזאטץ וֶעה פוּס

אבזאטץ (פון משקה) קֻבַּעַת, מִשְׁקָע, שְׁמָרִים

אבזינדערן הַבְדִּיל, הַפְלֵה, שׂוּם פְּדוּת

אבזיצען שֶׁבֶת (מֵרִיב), הַנִּיחַ, הַרְפֵּה

אבטהיילונג חֵלֶק, מִפְלָגָה

אבטהיילן וֶעה אַבזינדערן

אבטיהן וֶעה קָאנְטְשֶׁען

אבטריט מַחֲרָאָה, מוֹצָאָה, בֵּית הַכִּסֵּא

אבטרעט-געלד דְּמֵי־חֲזָקָה

אבטשעפען זיך הִתְפַּטֵּר

אַבּי בַּק, לְמַעַן

אָביאווען הוֹדִיעַ, פַּרְסֵם

אבלאזען פָּטוֹר, הַרְפֵּה, הַנִּיחַ, שַׁלַּח לַחָפְשִׁי

אבלויף אֶשֶׁד (הַמַּיִם), אֲפִיק, מוֹרַד־מַיִם

אבליגאציאן הִתְחַיְּבוּת, שְׁטַר־חוֹב

אבלייגען דָּחֹה, הַנִּיחַ לְעֵת אַחֶרֶת

אבלייקענען הַכְחִישׁ, הַכְזִיב, הָזִים*

אבסאפען וֶעה אַבְּרֶעכֶען

אבסטרעכעווען (אַ מָאס) מָחוֹק (אֶת הַמִּדָּה)

אבסערוואטאריום מִגְדַּל־צוֹפִים

אבענד עֶרֶב, נֶשֶׁף

אבעקען גָּמוֹר, הִתְפַּשֵּׁר, עֲשֵׂה חוֹזֶה, כָּרוֹת בְּרִית

אבער אֲבָל

אבערשוועל מַשְׁקוֹף

אבפאללען הָלוֹךְ וְחָסוֹר

— (פֵּרוֹת) נָשׁוֹר

אבפּאָראשען גַּעֵר, (זִיךְ) הִתְנַעֵר

אבפערטיגען זיך פָּנֹה מִמְּלָאכָה, הִתְפַּטֵּר

אבפרעגען הָרוֹס, הוֹכֵחַ בַּחֵשׁ, שׂוּם לְאַל, הָפוֹךְ (דִּבְרֵי אִישׁ)

(ער האט איהם אבגעפרעגט שָׂם לְאַל מִלָּתוֹ,
[הוֹכִיחַ כַּחֲשׁוֹ בְּפָנָיו, הָרַס דְּבָרָיו)

אָבצאס עָקֵב־נַעַל

אבצוויטען תּוֹם פֶּרַח

אבציהען הַמְשֵׁךְ, הַאֲרֵךְ, מָשׁוֹךְ (זְמָן)

אבקאָרקעווען הוֹצִיא מְגוּפָה, מַסְתֵּמָה, הָסִיר פְּקָק*(שבת נג)

אבקיהלען הָקֵר, קָרֵר, צַנֵּן *

אבקומען שָׂבוֹעַ יָגוֹן וְעוֹנִי

(ער וועט שוין קיין גיהנם ניט ליידען ער איז שוין אָבגעקומען אויף דער וועלט == הוּא לֹא יִרְאֶה אֶת פְּנֵי גֵיהִנֹּם כִּי כְּבָר שָׂבַע יָגוֹן וְעוֹנִי בָּעוֹה"ז)

אבקומעניש	עֲנוּת, סֶבֶל־צָרוֹת
אבקליפּען	הַפְרִיד הַדָּבוּק
אבקניפּען	הַתֵּר; פַּתֵּחַ (קֶשֶׁר)
אבקערעווען	הַטֵּה; סוּר; הִסּוֹג, פָּנֹה, הָזֹר
אבריה	מְנוּחָה, מַרְגּוֹעַ
אבריהען זיך	זֶעה אַבְּרֶעכְּען
אבריקען	זֶעה אַוֶועק־רַיְקֶען
אברעכענען	חַשֵּׁב, גְּמוֹר חֶשְׁבּוֹן
— זיך	הִתְחַשֵּׁב
אבשאפען	הָסִיר מִפְּקִידָה, הוֹרִיד מִכְּהֻנָּה
אבשאקלען	גַּעַר, (זיך) הִתְנַעֵר, זֶעה גָאךְ שָׁאקְלֶען
אבשוואכען	הַחֲלֵשׁ, רַפֵּה
אבשווארצען	הַשְׁחִיר, הַשְׁחֵר
אבשטאפען	זֶעה אָבְּקָארֶעקְעוֶוען
אבשטיפען	דָּחֹה, הַסֵּעַ, הַתֵּק (מִמְּקוֹמוֹ)
אבשטעהען	עֲמוֹד, קוּם, (הִסּוֹג אָחוֹר)
אבשטעלן	הַצֵּג (בראשית לג), זֶעה נ' אַבְּגֶעקֶן; א' ז' נ' אויפהערן
אבשטעקן	זֶעה אָבְּקָארֶעקְעוֶוען
אבשייא	נְשִׂיאַת פָּנִים, יִרְאַת הַכָּבוֹד
אבשיידן	הַבְדֵּל, הַפְרֵשׁ, הַפְרֵד, הַפְלֵה
— זיך	הִבָּדֵל, הִפָּרֵשׁ, הִפָּרֵד, הִנָּזֵר
אבשינדן	פָּשׁוֹט (אֶת הָעוֹר)
אבשיקן	שַׁלַּח, שַׁלֵּחַ, הִפָּטֵר*
אבשלוס	גְּמַר, קֵץ, סוֹף, כְּלוֹת
אבשלאפען	זֶעה אָבְּשְׁוַואכֶען
אבשליסען	זֶעה אָבְּגֶעקֶען, א' ז' נ' אויפשליסען
אבשמועס	זֶעה אָנְרֵייד
אבשמועסן	זֶעה אַבְּגֶעקֶן
אבשניידען	קַצֵּר, ז' נ' שְׁנַיידֶן
אבשנייצען אַלִיכְט	מַחוֹט * (כילס לב)
אבשנארעווען	פַּתֵּחַ מוֹסֵרוֹת, הַתֵּר חֲבָלִים
אבשפאנען	הַתֵּר (סוּס מִמֶּרְכָּבָה), פַּתֵּחַ —
אבשפינטעווען	זֶעה אָבְּקָארֶעקְעוֶוען
אגארּד	גַּן, כֶּרֶם, פַּרְדֵּס
אגאראדניק	גַּנָּן, יוֹגֵב, כּוֹרֵם

אגענט	סוֹכֵן, פָּקִיד, מְמֻנֶּה *
אגרעס	גַּרְגְּרֵי בְּהָקָנִים, גַּרְגְּרֵי אַקְרִים * (ע"ע קרם)
אדוואקאט	עוֹרֵךְ־דִּין, מֵלִיץ יוֹשֶׁר, טוֹעֵן*, פְּרַקְלִיט * (אבות פ"ד)
אדלער	נֶשֶׁר
אדמיראל	שַׂר־צְבָא־הַיָּם
אדער	אוֹ, אִם
אָדער	גִּיד, עוֹרֵק, עֶצֶב
אדערויף	זֶעה דֶערוֹיף
אדרעס	כְּתוֹבֶת (שם משפחה), פְּנֵי הַמִּכְתָּב
אָה!	אֲהָה, הָהּ!
אָהן	בְּלִי, בִּלְעֲדֵי, בְּאֶפֶס
אהיים	בַּיְתָה, לַבַּיִת
אהין	שָׁמָּה, לְשָׁם
אהער	הֵנָּה, הֲלוֹם, פֹּה
אוהל	מַרְצֵעַ
אוודאי	בְּלִי סָפֵק, בְּלִי תְּפוּנָה
אָוואַזשען	כַּבֵּד, שְׂאֵת פָּנִים
אָוואלנע	עָגוֹל אָרוֹךְ, דְּמוּת־בֵּיצָה *
אַוואטאגראף	מְכוֹנָה מַעְתֶּקֶת כְּתָבִים
אוועגד	זֶעה אַבֶּענְד
אוועק	גֵּשׁ הָלְאָה
אוועק בלאזן	הָפִיחַ, הָשִׁיב, הַשֵּׁב
אוועק ווארפן	הַשְׁלֵךְ, זָרֹה הָלְאָה
אוועק טרייבן	גָּרֵשׁ, הַבְרִיחַ, יָעוֹט (ש"א כה)
אוועק לאסען	הַנִּיחַ, עָזוֹב, נָטוֹשׁ
אוועק לויפן	רוּץ, נוּס, הִמָּלֵט, הִפָּלֵט
אוועקפליהען	פָּרוֹחַ; ז' נ' אַרָאבפְלִיהֶען
אוועקריקן	הַשֵּׂג, הַסֵּג
אוועקשיקן	זֶעה אָבְּשִׁיקֶן
אוטרארע	זֶעה אָטַארֶע
אויב	אִם, כִּי
אויבן	מִמַּעַל, לְמַעְלָה
אויבן	תַּנּוּר, כִּירָה
אויבס	פֵּרוֹת
אויבערראק	אֵדֶר, תַּכְרִיךְ, מִקְטוֹר* (ע"ז נח), מְעִיל־הָעֶלְיוֹן

אויבערקעפל זֶעה אוּנְטֶערְשִׁיסְעלִיךְ , א׳ זֶעה שְׁפִּיצֶעל
אויבערהערר נְשִׂיא־הַנְּשִׂיאִים , רֹאשׁ הַפְּקִידִים , פְּקִיד־הָרֹאשִׁי
אויבערשטער עֶלְיוֹן
אויבערשט פון שטויסל עֱלִי , בָּרוּךְ * (כילה ה)
אויבערשטיבל עֲלִיָּה , עֲלִיַּת־קִיר
אויג עַיִן
אויגאפפעל זֶעה שְׁוַארְצַאפֶּל
אויגענבליק מְעוּף־עַיִן , כְּרֶגַע , פֶּתַע
אויגענוויטיג כְּאֵב־עֵינַיִם
אויגנקויט לִפְלוּף שֶׁבְּעַיִן *(נדה סז)
אוי וועה ! אוֹי , הוֹי , אֲהָהּ , הָהּ !
אויך גַּם־כֵּן
אוים זֶעה אַבְּשְׁלָאם
אויסברעכן פָּרוֹץ
אויסבריינגער מְפַזֵּר־הוֹן , מַפְסִיד *
אויסבריינגעריי אִבּוּד־מָמוֹן , אָבְדַן־הוֹן
אויסגאס שֶׁטֶף־מַיִם , ז׳ נ׳ אַבְלוּיף
אויסגעבן הוֹצִיא (כֶּסֶף) , פַּזֵּר (הוֹן)
אויסגליטשן מָעוֹד , הִמּוֹט , הֶדַּחַ , הִתְמוֹטֵט
אויסגלייכן זיך הִתְפַּשֵּׁר *(סכת מח) , הִשְׁתַּוֶּה , הִתְיַשֵּׁר
אויסגעהן גָּוַע , תּוֹם , הֵאָסֵף , כְּלוֹת־נֶפֶשׁ
אויסגעלאסן בְּלִיַּעַל , הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי זִמָּה , אִישׁ־תּוֹעֵבוֹת
אויסגעצויגען מָתוּחַ , מָשׁוּךְ
— (אויפֿן בעט) סָרוּחַ עַל עֶרֶשׂ
— (א שווערד) שְׁלוּפָה , נְטוּשָׁה (ישעיה כא
אויסגעצייכנט מְצוּיָּן , נַעֲלֶה , נִפְלָה מִכֹּל
אויסגעשפּיעלט זֶעה גֶעוויגֶען
אויסדאכטען זיך נִרְאָה , נִדְמָה
אויסדינגען (יֶענֶעם) הַסֵּג גְּבוּל (בְּמִסְחָר)
— זיך מיט עמיצען זֶעה אויסגלייכֶן זיך
אויסדרינגען הוֹכִיחַ , הַרְאֵה בְּמוֹפֵת
אויסדריקליך בָּרוּר , בָּאֵר הֵיטֵב ; בְּפֵירוּשׁ*
אויסדרייהן זיך הָסֵב פָּנִים , הִסְתּוֹבֵב
— פון יענעם הִשָּׁמֵט מִיָּד , ז׳ נ׳ אויסוויליען

אויסהוילען עָשׂה גָבִיב , עָשׂה חֲלָלִים
אויסהאקען חָצוֹב , פָּסוֹל
אויסהרגענען הַשְׁמֵד , עָשׂה כָּלָה
אויסוויליען זיך הִשְׁתַּמֵּט , הִתְפַּטֵּר
אויסוועפען הָפוֹג , הֵרָפֵה
אויסזאגען גַּלֵּה (אֹזֶן—) , סַפֵּר
אויסזעהן הִתְרָאֵה , נִרְאֹה , הִדַּמֵּה
—לענדער רַגָּל , תּוּר
אויסזעהער מְרַגֵּל , תָּר
אויסזיכט תֹּאַר (פָּנִים) , מַרְאֶה , מֶחֱזֶה , מַבָּט ; זֶעה נָאךְ הָאפֶּענוּנְג
אויסטיהן פָּשׁוֹט (בְּגָדִים)
אויסטענען זיך הִצְטַדֵּק , הִתְנַצֵּל
אויסחאפּען חָתוֹף , חָטוֹף , (גָּאֹר)
אויסחאפּעניש חֶתֶף (איוב ט)
אויסלאדען זָכֹה בְּדִין , זָכֹה בְּמִשְׁפָּט
אויסלאז קֵץ , סוֹף , גְּמַר , תִּכְלָה , סִיּוּם* אַחֲרִית
אויסלייטערן הַטַּהֵר , הִבָּהֵר
(עֶס הָאט זִיךְ אויסגֶעלַייטֶערְט=טָהֲרוּ פְּנֵי הַשָּׁמַיִם)
אויסליגן (אַ בְּרִיף) זֶעה דִיקְטֶעוֶוען
— (גֶעלְט) הוֹצִיא (כֶּסֶף)
אויסליידיגען הָרֵק , בָּקוֹק
אויסלאנד חוּץ לָאָרֶץ , מֵעֵבֶר לִגְבוּל , אֶרֶץ נָכְרִיָּה
אויסלייזונג פִּדְיוֹן , פִּדְיוֹם , גְּאוּלָה , פֻּרְקָן*
אויסלייזן פָּדֹה , גָּאוֹל , פָּרוֹק
אויסמאכן (פֶּעל) עַבֵּד* (סכת יט)
— (די ציין) נַקּוֹת שִׁנַּיִם
אויסמאלען צַיֵּר , חקה , מָשׁוֹחַ בְּשָׁשַׁר
—מיט ווערטער תָּאֵר , בָּאֵר , סַפֵּר כְּמוֹ
אויסנאהם יוֹצֵא מִן הַכְּלָל , נִפְלָה מִכֹּל
אויסנארן לָקוֹחַ בְּעָרְמָה
אויסוויניג בְּעַל־פֶּה
אויסווייניגסט חִיצוֹן
אויסנעמען זָכֹה בְּגוֹרָל
— א תנאי הַתְנֵה *

אויססוויטשען השכיל בינה, חנך לבינה, אלף, למד

אויסער חוץ, מלבד, זולתי, בלתי, בלעדי, כי־אם

(אויסער מיר איזט ניט דא קיין העלפער= אין מבלעדי מושיע, מושיע אין בלתי)

אויסוויילן בחור, ברור

אויספיהרען נצח, גבור

אויספעהלן פסוח, עבור, חלוף

אויסצייג זעה אויסנאהם

אויסקארטשעווען } שרש, עקר מן השורש,
אויסקארעניען } הפוך משורש

אויסקוועטשן שחוט; סחוט*; זור (שופטים ו׳), עשה (יחזקאל כג); מעוך

אויסקיהלן הקר, קרר; צנן*

אויסקיקן זעה אויסזעהן

אויסקלאפן חבוט (רות ב)

אויסקלערן חקור ודרוש

אויסקריכען (האר) נשור, הקרח, הקרט

אויסראממען פנה (בראשית כד); בער

אויסרייסן לקוח בחזקה ז׳ ג׳ אויסחאפן

אויסריפן הכריז* קרא בקול

אויסשאקלען זעה אבשאקלען

אויסשטארבן תום לגוע

אויסשטעלונג שער המצבה, במתראי, הצבה

אויסשטעללן הצג, סדר, הערך

אויסשטרעקן הושיט, הדה (ישעיה יא), צבוט,

אויסשמירן טנף; לכלך* ונטה, שלוח־יד

= זיך התגאל, התלכלך* (מקו׳ פ״ט)

אויסשפראכע ניב־שפתים, מבטא, הברה

אויסשפרייטונג משטח, מפרש

אויסשרייען זעה אויסריפען

אויער אזן

אויערלעפעלע תנוך, בדל

אויעררינג עגיל, נזם, לחש (ישעיה ג)

אויף על

אויפפיהרונג דרך־איש, תהליכות

אויפקלערן השכיל, החכים, אלף בינה

אויפרעכטן הגבה, רומם, נשא, גדל, הצלים

אויפשטעללן הקם, העמיד, הצג, הצב,

אויפבינדרען זעה אבבינדען

אויפגאב זעה דערויף

אויפגעליינט שמח וטוב לב, נוחה דעתיה*

אויפגעקלערט משכיל, מלמד, מחכם

אויפהייבען הגביה, הרים, נשא, העלה

— זיך התרומם, התנשא, התעלה,

אויפהיינגען תלה

אויפהערען עמוד (בראשית ל ט), חדול, כלא

(דיא דאננער האבען אויפגעהערט= ויחדלו הקולות=, דאס פאלק האט אויפגעהערט צו ברייננגען= ויכלא העם מהביא)

אויפוועקען הקיץ, העיר, עורר

אויפזיין עור

אויפזעהער משגיח, מבקר

אויפטוה המצאה, תחבולת

אויפטראג פקידה, מצות

אויפחאפען (זיך פון שלאף) התעורר, זעה נאך אויסחאפען

אויפלאגע הוצאה, הדפסה*

אויפלייגען (משא) העמס, טעון (בראשית מב)

אויפנעמען קבל פני איש, כבד

אויפשליסען פתוח מסגר

אויפסילען חרוז (על חוט)

אומגעהן התהלך

אומדרעען זיך שוטט, נוע ונוד

אומווארפן הפיל, הרוס

אומוויהען זיך זעה אומדרייען זיך

אומזיסט חנם, לשוא, ללא הועיל

אומעדעם בכל מקום

אומקאמען אבוד, האסף

אומקעמעניש כליון, אבדון

אומקיקן פנה כה וכה

אומקערן שוב, חזור

אומשליאען זיך שׁוֹטֵט בְּחוּצוֹת
אונבעקאנט מִבְּלִי מַכִּיר; מִבְּלִי בְּדַעַת
אונגלייבער כּוֹפֵר; חֲסַר־אֵמוּן; קְטַן־אֲמָנָה
(ער איז פון די קְלֵיינֶע גְלַייבֶּערְס=
הוּא מִקְּטַנֵּי אֲמָנָה)
אונגליק אָסוֹן, אֵיד, פִּיד, כִּיד
אונגליקליכער אֻמְלָל, מַר־נֶפֶשׁ, קְשֵׁה יוֹם, בִּלְתִּי מֻצְלָח
אונגעהייער עָצוּם, גָּדוֹל מְאֹד
אונגעוואשן בְּלִי נְטִילַת יָדַיִם
אונגעזונד קָשֶׁה לְגוּף, מַזִּיק לִבְרִיאַת הַגּוּף
אונגעהרן בִּשְׁגָגָה, בִּבְלִי דַעַת
אונגערעכט פֶּתַע, פִּתְאוֹם
אונווערדיג תּוֹעֵבָה, פִּגּוּל, מְגֻנָּה
אונטען מַטָּה, לְמַטָּה, מִלְּמַטָּה, מִתַּחַת
אונטער-אפיצר מִשְׁנֶה־שַׂר־הַמָּאתַיִם [(מֵאָחוֹר)
אונטער-בעטן הַצִּיעַ (מִתַּחַת), רַפֵּד, (מַרְבָד)
אונטער-באַנקעלע הֲדוֹם (הָרַגְלַיִם)
אונטער-גאַנג דֶּבֶר מִתְהַלֵּךְ, מַגֵּפָה, נֶגֶף
— פון דער זון מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ
אונטער געבן זיך הִכָּנַע, הֵעָנוֹת, הִתְמַכֵּר לְיַד..
אונטער גנבענען זיך הִתְגַּנֵּב, בּוֹא בַּלָּט
אונטער גראבן חָתוֹר מַחְתֶּרֶת
אונטער האלטן תָּמוֹךְ, סָעוֹד
אונטער האלטונג תְּמִיכָה, מִסְעָד, מַשְׁעֵן, עֵזֶר
אונטער העלפער תּוֹמֵךְ, עוֹזֵר, מוֹשִׁיעַ
— ביים זינגען מְשׁוֹרֵר
אונטער-ווײלעכם בְּהַחֲבֵא, בַּסֵּתֶר, בַּלָּט
אונטער-חלק אָחוֹר, שֵׁת (ישעיה כ)
אונטערטויכען (פ׳)=טָבוֹל, (ש׳)=טְבִילָה
אונטער-טעניג נִכְנַע, נַעֲנָה
אונטער-לעהנען זֶעה אוּנְטֶערהַאלְטֶן
אונטער-פאלן נָפוֹל לְרַגְלַיִם, הִתְרַפֵּס, הִתְחַנֵּן
(ער איז אִיהְם אוּנְטֶער גֶעפַאלֶען און הָאט אִיהְם
גֶעבֶּעטֶען= נָפַל לְרַגְלָיו וַיִּתְחַנֵּן לוֹ;
פאל אִיהְם אוּנְטֶער= הִתְרַפֵּס לְפָנָיו)
אונטער-פירער שׁוֹשְׁבִין * (כ״ק קמז)

אונטער קויפען שַׁחֵד
אוניווערסיטעט בֵּית מִדְרָשׁ הַכּוֹלֵל, בֵּית מִדְרָשׁ [הַגָּבוֹהַּ
אונמעגליך אִי אֶפְשַׁר*, מִן הַנִּמְנָע
אוננאַטירליך חוּץ מִן הַטֶּבַע, לְמַעְלָה מִן הַטֶּבַע
אונפלעיטיג נָגוּעַ, מֻכֵּה־גָרָב,
אונפערשטאנדליך פְּלָאִי
אונץ (אונציע) אוּנְקִיָּה * (כ״ר כח) 1
אונריין בִּלְתִּי־טָהוֹר, אִי־נָקִי
אורינאל זֶעה אָרִינַאל
אונרעכט עָוֶל, סֶלֶף, עָמָל
אונשולדיג זַכָּאִי * נְשׂוּא־פֶשַׁע
אורזאכע טַעַם, אַמַתְלָא * (גיטין ס), סִבָּה, נִמּוּק * (עירובין יד)
אַז כִּי, אִם
אָזאָר צִיּוּר
אזא (אזוינער) כָּזֶה, כָּמוֹהוּ
אַזבעסט אַמְיַנְטוּן *(מדסה״ס), אֶבֶן־פְּתִילִים
אזוי כֵּן, כֹּה, כָּכָה
אחאטניק בַּעַל תַּאֲוָה, צַיָּד, מִתְנַדֵּב לַצָּבָא
אָט הִנֵּה
אטאם עֶצֶם פְּרָדִי, אִי־הַפֵּרוּד
אטארע שׁוּלַיִם, תַּחְתִּית הַכְּלִי
אטהעם נְשִׁימָה, רוּחַ־הָאַף
אטהעמען נָשׁוֹם, שָׁאוֹף־רוּחַ
אטווערדעווען זֶעה פָאטוֶערדֶעוֶען
אטמאספערע אֲוִיר־הַנְּשִׁימָה (—הָעוֹלָם)
אטעסטאט מִכְתַּב תְּעוּדָה, מִכְתַּב תְּהִלָּה
אַיאָ ? הֲכֵן־הִיא ?, הַאֵין זֹאת ?
איבל=הָאבּ נִישְׁט פַאראִיבֶּעל=אַל יִחַר אַפְּךָ בִּי
איבלקייט בְּחִילָה, גֹּעַל־נֶפֶשׁ
איבערבלייבונג שְׁאֵרִית, יֶתֶר, נוֹתָר, עוֹדֵף
איבער עַל יְדֵי, עַל, דֶּרֶךְ
— דֶער שְׁטָאט=דֶּרֶךְ הָעִיר (.. אִיהם)=עַל יָדוֹ
(אִיבֶּערְן כֹּחַ= מֵעַל־לְכֹחַ־אֱנוֹשׁ)

---

1) שְׁמֹנָה דַּרְכְּמוֹנִים; 7 זָאלָאטְנִיג רוּסִים; חֵלֶק הַשְּׁנַיִם עָשָׂר מִלִּיטְרַת הָרוֹבְלִים. (אפטייקער)

איבערבייסן (ש׳) אֲרוּחַת הַבֹּקֶר , פַּת־שַׁחֲרִית
איבער בעטן רַצּוֹת , פַּיֵּס
איבער בעט כַּר
איבער בעטין הָפוֹךְ אֶת הַמִּשְׁכָּב
איבער געבן מָסוֹר
איבער געלויף פַּחַד פִּתְאוֹם , מְהוּמָה , בֶּהָלָה
איבער גענוג דַּי וְהוֹתֵר
איבעריג מוֹתָר , עוֹדֵף
איבערהאַקן ־קַצֵּץ , הַתִּיז , הַתֵּז (יסחים יח)
איבערהויפּט בִּכְלָל , ־עַל דֶּרֶךְ כְּלָל
איבערוועגען הַכְרֵעַ * (פסחים יג)
איבער-זעהען ־בַּקֵּר
— אַ בּוּךְ הַגִּיהַּ , בַּקֵּר
איבער זעצן הַעְתֵּק , תַּרְגֵּם *
איבער טיהן (קְלֵיידֶער) הִתְחַפֵּשׂ , הַחֲלֵף שְׂמָלוֹת
איבערטראגן (צָרוֹת) נָשֹׂא , סָבוֹל , הָכִיל , כַּלְכֵּל
איבער-יאגן בְּהַעֲבֵר (ס״כ יח)
איבער נאטירליך זֶעה אוּנְנַאטִירְלִיךְ
איבער נעהמען זיך זֶעה גְרוֹיסֶען זִיךְ
איבער ענפערן זֶעה אִיבֶּערְגֶעבְּן
איבער עסין ־עַכֵּל , אַכֵּל
איבער-פאל פֶּגַע , מִפְגָּע , מִקְרֶה רַע
איבער-פארן ־עֲבוֹר
איבער-פיהרען בְּהַעֲבֵר
איבערקויפן זֶעה אוּנְטֶערְקוֹיפֶען
איבערקערונג מַהְפֵּכָה
איבערקערן הָפוֹךְ
איבעררעדן פַּתֵּה , ז׳ ג׳ אָנְרֶעדְן
איבער-שלאג עִכּוּב , מְנִיעָה
איבער שלאגן { (דִיא רֵייד) שַׁסַּע (דִּבְרֵי . .) , / בּוֹא לְתוֹךְ דִּבְרֵי חֲבֵרוֹ }
איבער-שפיצן הִתְנַכֵּל , הִתְחַכֵּם
איגערקע פַּקֻּעָה * קִשּׁוּת (דמאי א)
איהם לוֹ , אוֹתוֹ
איהר לָהּ
איהר אַתֶּם
איזאלירען הַבְדֵּל , הַפְרֵשׁ
איזאלירען זיך הִתְבּוֹדֵד , הִבָּדֵל
איזבאווען ־קַלְקֵל , הַשְׁחֵת , שַׁחֵת
איזשאַק קִפּוֹד (ישעיה לד)
איטאָהג סַךְ־הַכֹּל , מִסְפַּר הַכּוֹלֵל
איטאליע אִיטַלְיָא * (ת״י במד׳ כד)
איטאליעץ (ש״י) אִיטַלְקִי * (קדושין ב)
אייגנם קִנְיָן , רְכוּשׁ
איידער בְּטֶרֶם , לִפְנֵי , קוֹדֶם
אייז קֶרַח , כְּפוֹר
אייזנבאהן רֶכֶב בַּרְזֶל , מְסִילַּת־בַּרְזֶל , [עֲגָלַת־קִיטוֹר
אייזען בַּרְזֶל
אייטער טָרִי , רִיר־מַכָּה
אייל שֶׁמֶן ; (אֵייל) אַמָּה
איילינג זֶעה אֵיילֶנְדִיג
— (דִיא צֵיין) קְהוֹת־שִׁנַּיִם , ..קֵהָה (ירמיה לא)
איילן חוּשׁ , מַהֵר , אוּץ
איילנדיג מְהֵרָה , נָחוּץ , בְּחִפָּזוֹן
איילעניש מְהִירוּת , חִפָּזוֹן
איין זֶעה אִין מַפְתֵּחַ
איינע אַחַת
איינער (איינם) אֶחָד
איינבינדן (סְפָרִים) כָּרוֹךְ , תָּפוֹר סְפָרִים
איינבינדער כּוֹרֵךְ סְפָרִים , תּוֹפֵר סְפָרִים
איינגאַנג הַכְנָסָה
איינגיבן שכל הַשְׂכִּיל בִּינָה , הַחְכִּים
איינגעווידע מֵעַיִם , קֶרֶב
איינגעמאכטם מִרְקַחַת , פְּרִי־מְגָדִים
איינגענעמקייט נְעִימוּת , נוֹעַם
איינגעשפאַרט ־עִקְשָׁן , ע״ק ש , קְשֵׁה־עוֹרֶף
איינגעשרימפן ווערן צָמוֹק , קָמוֹט , כַּוֵּץ * (שבת כ)
איינדריק רוֹשֶׁם , רֶגֶשׁ , נְגִיעָה (בְּמוֹחַ . . בְּלֵב)
(זַיינֶע רֵייד הָאבֶּען גֶעמַאכְט אַיין אַיינְדְרוּק אוֹיף מִיר = דְּבָרָיו נָגְעוּ בְּלִבִּי)
איינהאלטן ־עַכֵּב , ־ע״ק ב , מָנוֹעַ , עָצוֹר
— זיך הִתְאַפֵּק , הֵעָצֵר , עָצוֹר
איינוואינער תּוֹשָׁב , גָּר
איינוואָרצלען הַשְׁרֵשׁ

איינזינקען (פ"ע) טָבוֹעַ, (פ"י) טַבֵּעַ, הַטְבִּיעַ
איינזעצן (אין תְּפִיסָה) הוֹשִׁיב בַּכֶּלֶא, אָסוֹר בְּבֵית [הַסּוֹהַר
איינטראג זֶעה אֵיינְגַאנְג *
איינליעגן הַשְׁלִישׁ, הַפְקִיד
איינמאָנען גָּבֹה (כתובות כח)
איינמידן זֶעה אוּנְמוּטֶעהן
איינמערקונג הֶעָרָה, הַגָּהָה*
איינגעהמען נַצֵּחַ, כָּבוֹשׁ
איינגעכטן שִׁלְשׁוֹם
איינעקל נֶכֶד
אנפאָר אַכְסַנְיָא *, בֵּית־מָלוֹן
איינפאל הַמְצָאָה, תַּחְבּוּלָה, מְזִמָּה, עָרְמָה
איינפירה { מִנְהָג, מִשְׁפָּט, דֶּרֶךְ, אוֹרַח־ עוֹלָם, חֻקַּת־עוֹלָם
איינפיהרן הַנְהִיג, עָשֹׂה לְחוֹק, הַדְרִיךְ, [הַרְגִּיל
איינציג מְיוּחָד
איינציגוויים אֶחָד אֶחָד
איינציגער יָחִיד
איינקארעניען הַשְׁרִישׁ, (הַטְבִּיעַ בְּלֵב)
— זיך הִשְׁרֵשׁ, הִתְעָרֶה
איינקומעניש חָסוּת, מַחְסֶה, מִקְלָט, (מָנוֹס)
איינראמען (אַ סוֹד) לָחוֹשׁ (בְּאָזְנָיו), הַגֵּד בַּלָּט
איינרעכט מִשְׁטָר, סֵדֶר, עֵרֶךְ
איינשטעהן הִתְאַרֵחַ, הִתְאַכְסֵן * (כ"כ יח)
איינשטעללען חָרֵף נֶפֶשׁ, הַשְׁלִיךְ נֶפֶשׁ מִנֶּגֶד, שׂוּם נֶפֶשׁ בַּכַּף
(עֶר הָאט זיךְ אַיינְגֶעשְׁטֶעללט = חֵרֵף נַפְשׁוֹ; = שָׂם נַפְשׁוֹ בְּכַפּוֹ = הִשְׁלִיךְ אֶת נַפְשׁוֹ מִנֶּגֶד)
איינשטעללער אַמִּיץ־לֵב, עַז־נֶפֶשׁ, אַבִּיר־לֵב
איינשטעקן תָּקוֹעַ, נָעוֹץ * (כילה ז)
איינשמירן זֶעה אוֹיסשְׁמִירֶען
איינשפאנען חָבוֹשׁ, אָסוֹר, רָתוֹם (מיכה א)
איינשפארן זיך הִתְעַקֵּשׁ, הַקְשׁוֹת לֵב
איינשרימפפן צַמֵּק, כַּוֵּץ * (שבת כ)
אייפעריג קַנָּא, מְהִיר־חֵמָה
איך אֲנִי
אילומינאציע זֶעה לִימֶענאצִיֶע

אימעדיג רוּחַ עֲצֶבֶת, רוּחַ כֵּהָה
אימענינעס יוֹם הֻלֶּדֶת, יוֹם גִּנְסְיָא * (ע"ז ח)
אימריה מְטוּטֶלֶת * (כלים יב)
אימשטייענס געזאגט ..(אוֹיף שְׁטֵיינֶער גֶעזָאגְט) [שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ עַל אֲבָנִים, רַחֲמָנָא יַצִּילֵנוּ, לֹא עָלֵינוּ
אינאיינעם בְּיַחַד, יַחְדָּיו, כְּאֶחָד
אינגבער זַנְגְּבִיל* (שבת סה) גִּנְגְּבָר* (גיטין סט)
אינד אַיֶּלֶת, צְבִיָּה,
אינדיגא (אִינְדֶעךְ) צֶבַע הוֹדוּ, אִסְטִיס* (דמאי א) קָלָא אִילָן * (ב"מ סח)
אינדיק בַּרְבּוּר הוֹדוּ
אינווייגעג בְּתוֹךְ, מִבִּפְנִים
אינום זֶעה עֶנִים
אונז אוֹתָנוּ, לָנוּ
אונזערם שֶׁלָּנוּ
אינזעל אִי, (רַבִּים) אִיִּים
אינזשעניער תּוֹחֵם, מוֹדֵד אֶרֶץ
אינטערעס בֶּצַע, תַּאֲוַת־נֶפֶשׁ, מַקַּח־לֵב, (דָּבָר נָחוּץ)
(דִּיא זַאךְ אִיז אִינְטֶערֶעסְנֶע = הַדָּבָר הַזֶּה הוּא תַּאֲוָה לַנֶּפֶשׁ = הַדָּבָר הַזֶּה לוֹקֵחַ לְבָבוֹת;
(וָואס פַאר אַ אִינְטֶערֶעס אִיז אִין דֶער זַאךְ!
= מַה בֶּצַע בַּדָּבָר הַזֶּה?
אינטרעסאַנט נוֹגֵעַ בְּדָבָר
אינטער שיסעליך תּוֹךְ, עָקְבָה, מִרְמָה
אינמעסטן בְּרָצוֹן, בְּכַוָּנָה, בְּזָדוֹן
אינספעקטור סְקִפְּטֵר * (עָרוּךְ)
אינקען זֶעה הִינֶקְען
איפערן פָּסוֹחַ, דַּלֵּג
איצט זֶעה יֶעצְט
אכאָטניק זֶעה אָחָאטְנִיק
אָכאָטע תַּאֲוָה, חֵפֶץ, רָצוֹן,
אַכט (8) שְׁמוֹנָה (ז'), שְׁמֹנֶה (נ'), (ח')
אַכטינג-געבן שָׁמוֹר, הַשְׁגִּיחַ
אכטל ($^1/_8$) שְׁמִינִית
אַכטעקנדיג בַּעַל שְׁמוֹנָה קְצָווֹת
אכטזאַטנדיג בַּעַל שְׁמוֹנָה צְלָעוֹת

אַכטציג (80) שְׁמוֹנִים, (פ׳)
אַכטצען (18) (ז׳)שְׁמֹנָה־עָשָׂר, (נ׳) שְׁמֹנֶה־עֶשְׂרֵה
אָבקען זֶעה קְרֶעכְצֶען
אַלבום סֵפֶר זִכָּרוֹן, (סֵפֶר־הַתְּמוּנוֹת)
אַלגעברע { חֶשְׁבּוֹן־הַכְּלָלִי, חֶשְׁבּוֹן־הָאוֹתִיּוֹת, הַנְּדַסָּה * (ב"ב עט) }
אַלוין (אַלאָן) צְרִיף *(כתובות עט), מֶלַח־מְחַמֶּצֶת,
אַלגעמיינהייט כְּלָל *] גְּבִיא־גִילוֹי* (שבת קי)
אַלומיניע חַמְרָן
אַלזאָ { כֹּה, כָּכָה, כֵּן (אַלְזָא טְהוּט = כֹּה תַּעֲשׂוּ) }
אַלט זָקֵן, יָשָׁן, בָּלֶה, עַתִּיק
(דֶער מֶענְשׁ אִיז אַלְט = הָאִישׁ זָקֵן;
דָאס קְלֵייד אִיז אַלְט = הַבֶּגֶד יָשָׁן;
ווִיפִיהְל בִּיזְט דוּ אַלְט? = כַּמָּה יְמֵי שְׁנֵי חַיֶּיךָ?
אִיךְ בִּין שׁוֹין צְייט דְרַייסִיג יָאהְר אַלְט = בֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם;
נָאךְ מַיין אֶלְטֶער = אַחֲרֵי בְלוֹתִי;
עֶס אִיז שׁוֹין אַלְטֶע גֶעשִׁיכְטֶעס = הַדְּבָרִים עַתִּיקִים)
אַלטאַר מִזְבֵּחַ, בָּמָה
אַלטגעבאַקן לֶחֶם־יָבֵשׁ, פַּת־חֲרֵבָה
אַלטקייט זֶעה עֶלְטֶער (ש"ע)
אַלטע יאָהרן שָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת, יְמוֹת עוֹלָם
אַליאָס(אליאז) אֲהָלִים, אֲהָלוֹת
אַליום (אָלין) חֲמוּץ־גָּפְרִית, חֶמְצֵי־גָפְרִית
אַלליאַנץ בְּרִית, (שְׁלִיסְען אֵיין אל׳ = כָּרוֹת־בְּרִית
אַלליין יְחִידִי, לְבַדּוֹ, בָּדָד, גַּלְמוּד,
אַללמעכטיג שַׁדַּי, כֹּל יָכוֹל] עֲרִירִי, בִּלְבַד
אַלעיניק בְּדָד * (טהרות פ"ט)
אַללעגאָריע מָשָׁל
אַללעס כֹּל
אַללעס בייז כָּל־רַע
אַללעס גוטס כָּל־טוּב
אַללעמאל בְּכָל פַּעַם, (א׳ צייט) בְּכָל עֵת
אַלעמבעק מַצְרֵף, מְסַנֶּנֶת* (לַנֹּגַר)
אַללענשטיין אֶבֶן־הַשְּׁאוֹל

אַלקאָראן תּוֹרַת מַחֲמֶד
אַמאָל פַּעַם, לִפְעָמִים
— מיט אמאָל בְּפַעַם אַחַת
אַמבאר { בֵּית־אוֹצָר, אָסָם, בֵּית־מִסְכְּנוֹת, אַמְבַּר * (גיטין נו) }
אַמבום סַדָּן * (שבת קב)
אַמברא כִּפַּת־הַיַּרְדֵּן* (כתובות ו)
אַמט מִשְׁמֶרֶת
אַמם אוֹמֶנֶת, מֵינֶקֶת
אַנאַטאָמיע חָכְמַת־הַנִּתּוּחַ
אַנאָנים בְּלִי־שֵׁם, פְּלֹנִי, אַלְמוֹנִי
אָנבייסן זֶעה אִיבֶּער־בַּייסְען
אָנבליק תֹּאַר־פָּנִים, קְלַסְתֵּר־פָּנִים*
אָנגיסען מַלֵּא, יָצוֹק
אַנגל חַכָּה, חֹחַ, אַגְמוֹן
אַנגס { יָגוֹן, תּוּגָה, עַצֶּבֶת, שֶׁבֶר־רוּחַ, מְתִיחָה }
אָנגעזועהן נוֹדָע לְשֵׁם, נוֹדָע בַּשְּׁעָרִים,
אַנגעלייגט מְקֻבָּל, רָצוּי] מְפוּרְסָם*
אַנגענעהם נָעִים, עָרֵב, מְקֻבָּל
אָנגרייטען הָכִין, הַזְמֵן, הַזְמִין, עַתֵּד,
אַנדענק מַזְכֶּרֶת, זִכָּרוֹן] מִנְחָה
אַנדערער אַחֵר, שֵׁנִי
אַנדערשט בְּאוֹפֶן אַחֵר
אַנדערשן שַׁנּוֹת
אָנהאַטען הָכִין (לְמַרְבָּה), צָבוֹר, קָבוֹץ
אָנהאַלטען הַחֲזֵק, תָּפוֹשׂ
אָנהייב רֵאשִׁית, תְּחִלָּה, הַתְחָלָה
אָנהייבן הַתְחִיל, הָחֵל
אָנוואַפענען הָרֵק, נַשֵּׁק, זַיֵּן (ירמיה ס), חָגוֹר
אָנוואַרעמען זיך הִתְחַמֵּם] כְּלֵי־מִלְחָמָה
אַנווערען הַפְסִיד* (אָבוֹד)
אָנזאָגען צַוֵּה, פָּקוֹד
אָנזאָטלען חָבוֹשׁ
אַנזיכטיג (אָנְזֶעהֶן) נִכָּר, נִרְאֶה לָעַיִן
אָנזעהן זיך הִתְרָאֵה, הֵרָאוֹת
אָנזעטטין הַשְׂבִּיעַ, הַטְרִיף (לֶחֶם)

אָנזועטץ שְׁמִטַּת כְּסָפִים
אָנזועטצן { שָׁמוֹט, עָמוֹד מִשַּׁלֵּם, פָּשׁוֹט אֶת הָרֶגֶל לְנוֹשִׁים
אָנזועטצער זָעה בּאַנְקְרָאט
אנטאבּע בֵּית־יַד, אֹזֶן הַכְּלִי
אנטאסעוועןמַלֵּא עַל כָּל גְּדוֹתָיו
אנטווינען זָעה עֶנְטְוְוייְנֶען
אָנטוהן זָעה אָנְקְלֵיידֶען
אנטוואָרט תְּשׁוּבָה, מַעֲנֶה
אנטיטשנע נִשְׂגָּב, נִבְחָר, נִפְלָא, נַעֲלֶה
אַנטיסעמיט שׂוֹנֵא בְּנֵי שֵׁם
אנטיק עַתִּיק, דְּבַר־עַתִּיק
אנטלייען הַלְוֵה, הַשְׁאִיל
אנטלויפען בָּרוֹחַ, נוּס, הִמָּלֵט
אַנטקעגען זָעה אַקֶעגֶן
אָנטרייבער עֶגְלוֹן, בַּעַל־עֲגָלָה, חַמָּר, רַכָּב
אַנטרינען ווערן הִמָּלֵט, הִפָּלֵט
אָנטרענקען הַשְׁקֵה
אנטשווינדן ווערן זָעה פֶערשְׁווִינְדֶען וֶוערֶן
אנטשלאָפען ווערן הֵרָדֵם, נוּם
אניאָגען זָעה דֶער יָאגֶען
אנידער-לייגן הַנִּיחַ, הַשְׁכֵּב
אנידער-שטעללן הַעֲמֵד, הַצֵּב, הַצֵּג
אָניווערסיטעט זָעה אוּנִיוֶוערְסִיטֶעט
אַנימעלט זֶה לֹא כַבִּיר, לִפְנֵי אֵיזֶה זְמַן
אָנלאָדן (מַשָּׂא) טָעוֹן, הַעֲמֵס
— (אַ בִּיקס) מַלֵּא קְנֵה רוֹבֶה
אנלעהגן (אָנְלֶעהְגֶען) זָעה אָנְשְׁפַּארֶען
אנמוטעהן / אונמידן / אנמיטשען } הַלְאֵה, יַגֵּעַ, הוֹגֵיעַ
— זיך הִתְיַגֵּעַ, הִתְלַהְלֵה, הִלָּאֵה
אנמיטן הַצִּיעַ, הַצִּיג (לִפְנֵי..)
אַנמערקונג הֶעָרָה, הַגָּהָה*
אנפאנג זָעה אָנְהֵייבּ
אָנפילן מַלֵּא
אנפראטען הַרְבּוֹת לְהַסְמִין

אָנקיקען הַבֵּט, הַשְׁקֵף, שׂוּם־עַיִן (הִתְבּוֹנֵן)
אָנקליידען לָבוֹשׁ, בָּגוֹד
אַנקער עוֹגִין, הוֹגֵן* (כ״כ עג)
אָנריהרען נְגוֹעַ
אָנרייצן (קְרִיג) { שַׁלֵּחַ מְדָנִים, חַרְחֵר רִיב, גָּרֵה מָדוֹן, הָסֵת
— (הוּנְט) שָׁסֹה* (סנהדרין ט)
— (זִיךְ) הִתְגָּרֵה, הִתְחָרֵה, ז׳נ׳ רֵייצֶען
אָנרייד קֶשֶׁר, אֲגוּדָה־אֶחָת, יַד־אַחַת
אָנריידן הַסֵּת, פַּתֵּה, הַשֵּׁא,
—(לְשׁוֹן־הָרָע) הַלְשֵׁין, רָגוֹל בַּעֲמִיתוֹ
אָנשאַרפן חָדוֹד, מָרוֹט, שַׁחֵז* (כילה כח)
אָנשטעלל { מַהֲתַלּוֹת, הֲתוּלִים, הוֹלְלוֹת, חֲזוֹן־הֲתוּלִים, שְׂחוֹק־שַׁעֲשֻׁעִים
אָנשטעללער { מְהַתֵּל, מְצַחֵק, מִתְחוֹלֵל, לֵץ, מִתְלוֹצֵץ, בַּדְּחָן*
אָנשטעללן הִתְהוֹלֵל, צַחֵק, הִתְלוֹצֵץ, בַּדֵּחַ*
— (מילך) הַקְפִּיא
אנשטאָנדיג נָאוֶה, יָאֶה, יָאוֹת, הָדוּר
אנשיקעניש מוּסַר־שַׁדַּי, עוֹנֶשׁ
אָנשלאגן זיך הִנָּגֵף, הִנָּגֵשׁ
— (כֵּלִים) חַשֵּׁק חֲשׁוּקִים, חַזֵּק בַּחֲשׁוּקִים
אנשפאַר { תְּמִיכָה, סְמִיכָה, סַעַד, מִשְׁעָן, מִסְעָד
אנשפאַרן תָּמוֹךְ, סָמוֹךְ, סָעוֹד, שָׁעוֹן
— זיך הִתָּמֵךְ, הִסָּמֵךְ, הִשָּׁעֵן
אָנשרייען גָּעוֹר
אַסבּעסט זָעה אַזְבֶּעסְט
אָסטאָראָזשנעקייט-נאָסט זְהִירוּת, הִשְׁתַּמְּרוּת
אָסטראָג בֵּית־הַסֹּהַר, בֵּית־אֲסוּרִים, בֵּית־הַכֶּלֶא
אָסטראָנאָמיע חָכְמַת־הַתְּכוּנָה
אָסטראָנאָם { תּוֹכֵן, אַשָּׁף, הוֹבֵר־שָׁמַיִם, חוֹזֶה בַּכּוֹכָבִים
אָסנאוואַניע יְסוֹד, מַסַּד, אָשְׁיָה, שָׁת (תהלים יא)
אסנאווע שְׁתִי (הָאֶרֶג)
אספיעכע תּוּשִׁיָּה, הַצְלָחָה
(עֶר הָאט גֶעמאכְט אַ גְרוֹיסֶען אָסְפְּיֶעךְ=הִגְדִּיל תּוּשִׁיָּה;

עֶר הָאט אָסְפִּיעט אִין זַיינֶע גֶעשֶׁעפְטֶן= הִצְלִיחַ בְּעֲסָקָיו= הִצְלִיחַ בְּמִשְׁלַח יָדָיו)

אפּאנטשע בֶּגֶד־הַחוֹרֶף, מְעִיל־מָטָר, כּוּכְלָא*

אפּאָפּלעקציע שָׁבָץ [מִקְטוֹר* (ע"ז נח)

אָפּט יוֹם יוֹם, לִרְגָעִים, פְּעָמִים רַבּוֹת

אַפּטיט זֶעה אַפֶּעטִיט

אָפּטיק תּוֹרַת חֻקֵּי הָאוֹר; חָכְמַת־הַהַבָּטָה (בִּכְלֵי־מַחֲזֶה)

אפּטעיק בֵּית־סַמִּים (לְמַרְפֵּא), בֵּית־אַבְטִינַס* (יומא יח), הַפָּתֵק* (ע"ז לט)

אפּטעיקער רוֹקֵחַ (סַמֵּי מַרְפֵּא)

אָפּיום אוּפְיוֹן* (ירו' ע"ז פ"ב), רֹאשׁ

אָפּינטשע זֶעה אַפַּאנְטְשֶׁע [דברים כט)

אַפּישקע (אַפִּישׁ)... (כְּתַב) מוֹדָעָה

אָפּפּען פָּתוּחַ, גָּלוּי, ז' נ' עֶפְפֶנְטְלִיךְ; א' ז' נ' הָאפֶּן

אפּעטיט חֵשֶׁק, תַּאֲוָה (לֶאֱכֹל)

אפּעלאציע קוּבְלָנָא* (סוף ידים), תְּאוּנָה עַל מִשְׁפָּט; אַנְקְלִיטוֹן* (כ"ר מט)

אָפּענונג זֶעה הָאפֶּענוּנְג

אַפּעקון אֶפּוֹטְרוֹפּוֹס*

אפּעראציע נִתּוּחַ (בִּבְשַׂר הַחַי)

אָפּערע מַחֲזֶה בִּנְגִינוֹת

אפּריזש רִתְמָה, כְּלֵי הַסּוּס, מֶתֶג וָרֶסֶן

אפֿריקא אַפְרִיקָא * (תמיד לב)

אפּריקאז פְּרִי אַפַּרְסְקִין* (סוכה י)

אצינד זֶעה יֶעצְט

אקאדעמיע בֵּית מִדְרַשׁ הַחָכְמָה

אָקאָווים זֶעה שְׁפִּירְט

אקאציע שִׁטָּה, עֲצֵי שִׁטִּים

אקוראט אֶל נָכוֹן, כַּמִּשְׁפָּט

אקושאַר מְיַלֵּד (ז') מְיַלֶּדֶת (נ')

אקט זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר, הַגָּלוּי, תְּעוּדָה

אקטיאר (אַקְטֶער) מְשַׂחֵק עַל הַבָּמָה, עוֹשֶׂה נִפְלָאוֹת

אָקס שׁוֹר, פַּר; (רַבִּים) שְׁוָרִים, פָּרִים

אַקס צִיר, יַד הָאוֹפָן (מ"א ז' לג), קֹטֶר*

אקסעל שְׁכֶם, כָּתֵף

אָקע שָׁלֹשׁ לִטְרוֹת

אקעגען נֶגֶד, מוּל, נוֹכַח, לְעֻמַּת, לִקְרַאת (אֶקעגֶען אָבֶּער— לְעֻמַּת זֹאת; תַּחַת זֹאת)

אקער מַחֲרֵשָׁה, מַחֲרֶשֶׁת

אקערמאן אִכָּר, עוֹבֵד־אֲדָמָה

אקערשט כִּמְעַט־קָט, כְּאַיִן, אַךְ (ברכות כז)

אקציז מַס, מֶכֶס

אקציע שְׁטַר שׁוּתְּפוּת (בְּמִסְחָר)

אקצענט נְגִינָה, טַעַם (הַמִּלּוֹת)

אָקרופּ מַיִם רוֹתְחִים

אָקרענט אֳנִיָּה, סְפִינָה*

אראָב (אראָפּ) לְמַטָּה, אֶל תַּחַת

אראָב-געהן זֶעה אַרָאבּ־נִידֶערֶן

אראָב-לאָזן הִשְׁפִּיל

אראָבנידערן (פ"ע) יָרוֹד, (פ"י) הוֹרִיד

אראָבנעהמען לָקוֹחַ מֵעַל.. מֵעִם

אראָבפֿאלל נְפִילָה, חֲלִישַׁת־הַדַּעַת

אראָבפֿאללן נָפוֹל, צָנוֹחַ (יהושע טו)

אראָבפֿיהרן הַטֵּה לֵב, הָסִיר מִדֶּרֶךְ הַטּוֹב, הָדִיחַ מֵאַחֲרֵי..

אראָבפֿליהען צָפוֹר (שופטים ז ג)

אראָבציהען פָּשׁוֹט, חָלוֹץ, חַלֵּץ

אראָבקאַטשען גָּלוֹל, גַּלְגֵּל (מֵעַל..)

אראָבקיקען הַבֵּט, הַשְׁקֵף (רש"י ברכות טו ה)

אראָברעכענען גָּרוֹעַ, נַכֵּה (רש"י במדבר כו)

אָראַנזש תַּכְלִיל

אראָבשלינגען בָּלוֹעַ, בַּלַּע (איוב לט)

אראקעל (הַיילִיגֶער) אוּרִים־וְתוּמִּים, (פַאלְשֶׁער) תְּרָפִים, אַבְקוּל*

ארבוז יַרְבּוּז* (שביעית ט), אֲבַטִּיחַ

ארבייט עֲבוֹדָה, מַעֲשֶׂה, פְּעוּלָה, עָמָל

ארבייטאָרער עוֹבֵד, פּוֹעֵל, עוֹשֶׂה־מְלָאכָה

ארבייטען עָבוֹד, פָּעוֹל, עֲשֵׂה־מְלָאכָה

ארבעל בֵּית־זְרוֹעַ, שַׁרְוֹל* (כלים כו)

ארבעס קִטְנִית*, פּוֹל, עֲדָשִׁים, (יָחִיד) עֲדָשׁ

אָרגעל עֻגָב, שִׁדָּה

אָרדנונג זֶעה אַיינְרֶעכְט
אָרדענטליך כְּמִשְׁפָּט, כָּרָאוּי, כְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר
ארויס געבען (אַ בּוּךְ) הוֹצִיא לְאוֹר
ארויס גליטשן זיך הַחֲלִיק (ירמיה לז)
ארויס געהען יָצֹא, צֵאת
ארויס לאָזן { שַׁלַּח לַחָפְשִׁי, הוֹצִיא לַחֵירוּת, פָּתוֹחַ בַּיְתָה (ישעיה יד)
ארויס סטאָרטשען { בָּצוֹץ*(סוטה יח), בַּצְבֵּץ,* בָּלוֹט*, (הִשָּׁקֵף)
ארויסציהען (אַרוֹיסגֶעהֶמֶען) הוֹצִיא, מָשֹׁה, חַלֵּץ
ארויסקיקען הָצֵץ מִן—; הַשְׁקֵף בְּעַד . .
ארויסריידען נָקוֹב, בָּאֵר, פָּרֵשׁ
ארויסשטעקען זֶעה אַרוֹיס־סְטָארְטְשֶׁען
ארויף לְמַעְלָה, לַמָּרוֹם
ארויפגעהן עָלֹה
ארויפ-פליהען הַגְבִּיהַּ עוּף, הִתְעוֹפֵף לִמְרוֹמִים
ארויפקיקן פָּנֹה לְמַעְלָה (ישעיה ח, כח כב)
ארויפקאַטשען גּוֹל עַל (תהלים לז ה)
ארויפרעכנען הוֹסִיף, חַשֵּׁב אֶל . .
אַרזענאל זֶעה אַרְסֶענַאל
ארזעניק זַרְנִיךְ* (חולין פח), אַרְסָן
אָרט מָקוֹם, יָד (דברים כג), בֵּית־(שמות כו)
— פון אַגעווינערן שִׁלְיָה (דברים כח)
אַרט מִין, זַן, אוֹפֶן, עֵרֶךְ
אָרטאָגראפיע יוֹשֶׁר־הַכְּתִיבָה
אָרטאָגראפיש כְּמִשְׁפָּט הַכְּתִיבָה הַנְּכוֹנָה
אָרטאָווניק זֶעה הָארְטָאוְנִיק
אַרטעליעריע צְבָא הָרֶכֶב (הַמּוֹרִים בִּכְלֵי תוֹתָח)
ארטיסט חֲכַם־חֲרָשִׁים
ארטיקל פֶּרֶק (עוכדיה א), פָּרָשָׁה
אריבער זֶעה אִיבֶּער
אריבערגאנג מַעְבָּרָה, מַעֲבָר
אריבערטראָגן הַעֲבֵר (כתובות לב)
אריבערשפאנן פָּסוֹחַ
אריבערשפרינגען דַּלֵּג
אָריגענאל גּוּף (הַכְּתָב), עֶצֶם (הַכְּתָב), טוֹפֶס*
אריין אֶל תּוֹךְ

(אִין שְׁטוּב אַריין=אֶל תּוֹךְ הַבַּיִת)
אריינבריינגען הַכְנִיס, הָבִיא (אֶל תּוֹךְ . .
אריינגאנג מָבוֹא, בִּיאָה, כְּנִיסָה
אריינטראָגען זֶעה אַרַיינְבְּרֵיינְגֶען
אריינשטעקן תָּקוֹעַ, נָעוֹץ*, תָּחוֹב*, דָקוֹר,
אַרום סָבִיב [מָעוֹךְ (ש״א כו)
אַרום און אַרום מִסָּבִיב, סְבִיבוֹת, סָבִיב־סָבִיב
אָרים (אָרם) דַּל, מָךְ, מָטָה־יָד
אָרימקייט עֲנִיּוּת, עֹנִי, חֶסֶר, דַּלּוּת, רֵישׁ
אָרימאן { עָנִי, דַּל, רָשׁ, דַּךְ, מָךְ, מִסְכֵּן, אֻמְלָל
אָרימווערן רוּשׁ, מוּךְ, הֵעָנֵה, הִוָּרֵשׁ
אַרם זֶעה הַאנְד
אַרימבלאָנקען זיך נוּעַ וָנוֹד, שׁוֹט בָּאָרֶץ
אַרימגארטלן זיך הִתְאַזֵּר, חָגוֹר חֲגוֹרָה, שַׁנֵּס־
אַרימדרעהען הָסֵב, הַקֵּף [מָתְנַיִם
— זיך הִסְתּוֹבֵב
— הין און הער הִתְהַלֵּךְ אָנֶה וָאָנֶה
ארומוועקלען כָּרוֹךְ, חַתֵּל, לוּט, גָּלוֹם (מ״כ ב)
ארומנעמען חַבֵּק, לָפוֹת (שופטים טז)
ארומקיקען זיך פָּנֹה כֹּה וָכֹה, הַבֵּט מִסָּבִיב
ארימרינגלען זֶעה אַרִימְדְרֶעהֶען
אָרינאַל עָבִיט*, גָּרָף* (שֶׁל מֵי רַגְלַיִם)(בבא קמא)
אריסטעקראט אָצִיל, אַלּוּף, מְיוּחָס, בֶּן מְרוֹם־
אריף זֶעה אַרוֹיף [עַם־הָאָרֶץ
אַרכיווע { בֵּית־כִּתְבֵי־הַמִּשְׁפָּט, בֵּית־סִפְרֵי־ זִכְרוֹנוֹת, אַרְכִיוָאן*((ירו׳ מגילה א)
אַרכיטעקטור { בַּנָּאִי, חֲכַם־הַבּוֹנִים, אַרְדְּכַל* (עירובין כו)
אַ אויבֶּער אר׳=אַרְכִיטֶקְטוֹן*(ב״ר כד), אַרְכִיטֶקְטוֹס*
אַרכיפעלאג יַם־הָאִיִּים, (יַם־הַיְוָנִי)
אַרכיטעקטורע חָכְמַת־הַבִּנְיָן
ארמאטע קְנֵה־קֶלַע, קְנֵה־רַעַם, כְּלֵי־תוֹתָח
ארמיע צָבָא, חַיִל, גְּדוּד
אַרסענאַל בֵּית־הַנֶּשֶׁק, תַּלְפִּיּוֹת
ארענדאַר שׂוֹכֵר, אָרִיס*, חוֹכֵר*

ארענדע שְׂכִירוּת, אֲרִיסוּת*, חֲכִירָה*,
ארעסטאַנט אָסוּר, כָּלוּא [מְנֻפּוּל* (דמאי ה)
ארקאדע כִּפָּה, ספּוּן שְׁ קַ עֲ ר וּ רִ י
ארקעסטער מַקְהֵלוֹת מְנַגְּנִים, מְנַצְּחִים בִּנְגִינוֹת
אַרשין אַמָּה רוּסִית
ארשעניק זְעה אַרְזֶעניק
אַש אֵפֶר, דֶּשֶׁן, פִּיחַ
(קיים אַש = רֶמֶץ (חולין ח)

ב.

באַאָר (בויד) כִּפַּת־עֲגָלָה, סִפּוּן עֲגָלָה
באָב פּוֹל
—טערקישער פּוֹל הַלָּבָן
באבע זְקֵנָה; אֵם־הָאָב, אֵם־הָאֵם
באבער זְעה בִּיבֶּער
באָד בֵּית־רַחְצָה, בֵּית־מֶרְחָץ
באדען רָחוֹץ, טָבוֹל (בְּמַיִם)
באַזיס יְסוֹד, כֵּן, מָכוֹן, בָּסִיס* (כלים יח)
באטאַניקע יְדִיעַת־הַצְּמָחִים
באטאַניקער חוֹקֵר תְּכוּנַת הַצְּמָחִים
באָטעלקע בַּקְבּוּק, צְלוֹחִית, אֲשִׁישָׁה (הושע ג),
באַטעל זְעה בּייטֶל [לָגִין* (ע"ז ה)
באטעסט שֵׁשׁ, בּוּץ
באַטערייא סוֹלְלָה (ירמיה ו)
באַטש שֵׁבֶט, שׁוֹט, מַטְרְקָא * (יומא כג), פַּקִּיעַ * (שם)
באָיאַן אִישׁ־מָדוֹן, נִרְגָּן, פָּרִיץ, רֵיק־וּפוֹחֵז
באָכטע לְשׁוֹן־יָם, מִפְרָץ (שופטים ה יז)
באָלבע (בְּלָאטֶער) אֲבַעְבֻּעָה,
(אַ מין קאַרְטָאפֶעל=בּוּלְבּוּס)*
באָלבען בָּעֹה (ישעיה סד), פָּרוֹם אֲבַעְבֻּעוֹת, [נִבְעָה
באַל (אויפן לייב) חַבּוּרָה
— (אַ סְעוּדָה) מִשְׁתֶּה, כֵּרָה (מ"ב ו)
באַלאַגאַן אֹהֶל, סֻכָּה, קֻבָּה
באלאַן זְעה לִיפְט־בַּאלָאן
באלד מְהֵרָה, חִישׁ, תֵּכֶף*, מִיָּד*

באלאנס הִשְׁתַּווּת־הַמִּסְפָּרִים, פֶּלֶס
באלוואן גּוֹלֶם, פֶּסֶל, כְּסִיל, בַּעַר, פֶּתִי, נָבָל
באלזאם בֹּשֶׂם, צֳרִי, שֶׁמֶן־עָרֵב (דמאי א)
באלזאמירן חָנוֹט (בראשית נ ב)
באַליוועען אָכוֹל וְשָׁתֹה תָּמִיד, הִתְעַנֵּג,
באַליע אַגָּן, סַף, גִּיגִית*
באַליק קוֹרָה, עָב (יחזקאל מא כו)
באלן זְעה בַּעלָן
באלקאָן זְעה היינג־גאַניק
באלאַקען פָּשׂוֹק שְׂפָתַיִם, דַּבֵּר הֲבָלִים
באָמבע כַּדּוּר־גֶּפֶץ
באָמבלען זיך הִתְנוֹדֵד, הִתְנוֹעֵעַ, דַּלְדֵּל*
באנד אֵזוֹר־חֲלָצַיִם, אֵזוֹר־שֶׁבֶר*
באנדאזש תַּחְבּוֹשֶׁת־לְמַכָּה
באנדאזשירן הַחֲבֵשׁ, חַבֵּשׁ
באָנדאר (בֶּעדְנֶער) חָרַשׁ־חָבִיּוֹת
באַנדע חֲבוּרָה, אֲגוּדָה, קֶשֶׁר, חֶבֶל־אֲנָשִׁים
באנק (צום זעצען) סַפְסָל* (פסחים נא), כִּסֵּא
באנק (קאַנְטָאר) בֵּית־אוֹצָר (לַכֶּסֶף וּשְׁטָרוֹת)
באנק-טיהן חוּס, רַחֵם, צַר
באנקירער שֻׁלְחָנִי*, סוֹחֵר־שְׁטָרוֹת, עוֹסֵק־בְּהַלְוָאוֹת
באנקע צִנְצֶנֶת, צְלוֹחִית, ז׳נ׳ מיאַטש
באנקראָט לְוֶה וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם, בּוֹלֵעַ חֵיל זָרִים
באנקראטירן עָמוֹד מְשַׁלֵּם (חוֹבוֹתָיו), פָּשׁוֹט אֶת הָרֶגֶל לְנוֹשִׁים
באנקראָטסווא שְׁמִטַּת כְּסָפִים, פָּשׁוֹט הָרֶגֶל [לְנוֹשִׁים
באַם קוֹל־עָב
באַסן זְעה בּייסֶען
באַפֶּעט שֻׁלְחָן־עָרוּךְ, הַמַּתֶּק * (ס"ז לט)
באָץ (באָטש) זְעה בָּאלְוַואַן
באַצקען (באָרזויען) נָגוֹחַ
באָק פֶּסֶל, סֵמֶל, צֶלֶם, עָצָב, גִּלּוּל
— זְעה נָאךְ צאַפּ
באַק לְחִי; (בַּבִּים) לְחָיַיִם
באַרדייזשע מִשְׁאֶרֶת, עֲרִיסָה, בֵּית־שְׂאוֹר*
באַקען אָפֹה [(פסחים ל)

בּאָקסן-האָלץ תְּאַשּׁוּר

בּאָקסאָרן חֲרוּבִין*(פּסח פח), רוּבְיָא*(חולין נכ)

בּאָקעט זָעה בּוּקעט

בּאַקציין מַלְתָּעוֹת

בּאַר (בירנע) אֲגָס* (רַבִּים) אֲגַסִּים* (כלא׳ א)

בּאראבּאַן זָעה פּויק

בּאראבּאנשטשיק מְתוֹפֵף

בּאַראָמעטער כְּלִי מוֹדֵד הָאֲוִיר, פֶּלֶס לָרוּחַ

בּאַראַן אַיִל; אֵיל-בַּרְזֶל, כְּלִי מַפָּץ

בּאַראָן נְסִיךְ

בּאַרבּירער זָעה שֶׁערֶער

בּארג זָעה בֶּערְג

בּארג-אראָבּ מוֹרַד־הָהָר

בּארג-ארויף מַעֲלֵה־הָהָר

בּאָרג הַקָּפָה*, מִלְוָה, מַשָּׁה

בּאָרגען הִקִּיף*, לָוָה, נָשָׁא

בּאָרד זָקָן

בּאָרדיאַגעם אָרְחִי־וּפָרְחִי *(כתובות סח)

בּאָרוועס זָעה בָּארְפוּס

בּאָרטען חוֹף, שְׂפַת־יָם, נָמָל*

בּאָריאַן קוֹצִים, עִשְׂבוֹת־מִדְבָּר

בּאַריל חָבִית*, כַּד

בּאָרנעם זָעה פְּלַאשְׁטְשׁ

בּאַרמהערציגקייט חֲנִינָה, רַחֲמִים, חֶמְלָה

בּאָרענע (בְּרָאנָא) מְשַׂדֵּד (הָאֲדָמָה)

בּאָרען זיך הִתְאַבֵּק „הָאָבָק

בּאָרפוּס יָחֵף

בּאָרקע אַדֶּרֶת־שֵׂעָר

בּאַרקע צִינָּה, סִירַת־דּוּגָה

בּאָרשטש מְרַק־חָמִיץ, חוּמְצָא (יבמות סג)

בּאַרשט מִסְרַק־שֵׂעָר, מַקְרֶצֶפֶת* (כילה כג)

בּאַרשטאַן מִקְשָׁה (ישעיה א ח)

בּאַשניע זָעה טָארֶעם

בּאשעל חֲסִידָה

בּוזען הֵיק, זָעה נָאךְ פָּאזִיכֶע
(שְׁטֶעק אַריין די האַנְד אין בּוּזֶען=הָבֵא יָדְךָ בְּחֵיקֶךָ)

בּוחטע זָעה בָּאכְטֶע

בּוטעלקע זָעה בָּאטֶעלְקֶע

בּויגן קֶשֶׁת

בּויגן-פּאַפּיר עָלֶה, גִּלָּיוֹן

בּוידעם גַּג־הַבַּיִת, עֲלִיַּת־הַבַּיִת

בּויך טַבּוּר, שָׁרָר, שֹׁרֶר, כָּרֵשׂ, בֶּטֶן, גָּחוֹן, קֵבָה ((דברים יח ג)

בּויכוויטיג כְּאֵב־הַבֶּטֶן, חוֹלִי־מֵעַיִם

בּויכרעדער בַּעַל־אוֹב

בּוים עֵץ, אִילָן*

בּוימאייל שֶׁמֶן־זַיִת

בּוירען נָקוֹר, נָקוֹב (חור)

בּויקע מַתִּיר, חָרִיץ, אַמִּיץ־לֵב, עַז־נֶפֶשׁ

בּוך סֵפֶר, פִּנְקָס * (אבות פ״ג)

בּוכהאַלטער מַעֲרִיךְ־סִפְרֵי־מִסְחָר

בּוכהענדלער מוֹכֵר־סְפָרִים, סַפְּרָן

בּוכטא זָעה בָּאכְטֶע

בּולקע חַלַּת־לֶחֶם, מָעוֹג, עֻגָה

בּונד קֶשֶׁר, צְרוֹר, חַרְצֹב, מַעֲדַנָּה

— (פון אַ בּוך) כְּרִיכָה*, תַּכְרִיךְ־סֵפֶר

— (פון אַ שׁוּנָא) קֶשֶׁר, מֶרֶד

בּולבּול דִּבָּה, עֲלִילַת־שָׁוְא
(מאַכֶען אַ בּולבּול= הִתְעוֹלֵל, הִתְגּוֹלֵל)

בּונטעווען הִתְקַשֵּׁר, הִתְקַבֵּץ, מָרוֹד

בּורשטין אֶקְדָּח

בּיאָגראַפיע תּוֹלְדוֹת־חַיֵּי־אִישׁ

בּיבּליאָטיק אוֹצַר־סְפָרִים, בֵּית־עֵקֶד־סְפָרִים

בּיבּער חוֹלֶד, בֵּיבַר* (חולין קכז)

בּידעווען שָׂבוֹעַ עָמָל וְעוֹנִי, הִתְעַנֵּת

בּיאָלאָגיע לִמּוּד־כֹּחַ־הַחִיּוּנִי

בּיז עַד

— וואַנען עַד מָתַי, עַד כַּמָּה

— אַ הין עַד כֹּה

— אַהער עַד הֵנָּה, עַד כֹּה

— יעצט עַד הַיּוֹם, עַד עַתָּה

בּיזעם זָעה פָּאזִיכֶע, א׳ז׳נ׳ הַאלְזְבְּבאגֶען

בּיט (בּוּשׁל) חָבִית לְרַחְצָה, חָבִית רְחָבָה, אַגָּן לְרַחְצָה, אַמְבָּטִי*(נדרים מח), גִּיגִית*

ביטען — בַּקֵּשׁ, חַנֵּן, פַּלֵּל, פְּגַע, חַלּוֹת, חַלֵּה, עָתוֹר
ביטעל — זֶעה בָּאטָעלְקֶע
ביטער — מַר
ביטער-זאַלץ — מֶלַח־מַר
ביטערקייט — מְרִירוּת, מָרוֹר
ביטש — מַדְחֶה, מַדּוּחִים, מַכְשֵׁלָה, מַדְחֵפָה
בייג — כְּפִיפָה, עֲקִימָה, מוּטָה (ישעיה נח)
בייגאַרטעל — אֵזוֹר־חָלוּל, אֲפוּנְדָּה * (ברכות נו)
בייגל — עֲגִיל־לֶחֶם, מָעוֹג, (רַבִּים) עֲגִילִים. (ע"ד הַלָּצָה) לֶחֶם־הַפָּנִים
בייגען — הַטֵּה, כָּפוֹף, עַקֵּם, שָׁחֹה
— זיך — הִשְׁתּוֹחֵחַ, הִשְׁתַּחֲוֵה
ביידע — שְׁנֵיהֶם, (מיר ביידע) שְׁנֵינוּ
בייז — זַעַף, זוֹעֵם, כּוֹעֵס, מָלֵא־חֵמָה
בייזערן זיך — הִתְרַגֵּז, גָּעוֹר בְּ... (וַיִּגְעַר בּוֹ אָבִיו = אונז זיין פאָטער האט זיך אויף אים אוים געבייזערט)
בייזער — אִישׁ־חֵמוֹת, רַגְזָן, כַּעֲסָן
בייט — תֶּלֶם, עֲרוּגָה, שׁוּרָה, שְׁדֵרָה
בייטל — כִּיס, תִּיק * (שבת טז)
בייטן — מוּר, הָמִיר, הַחֲלֵף
בייט — חִלּוּף, תְּמוּרָה
בייטש — זֶעה בַּאטְשׁ
בייל — חַבּוּרָה, נִקְפָּה
ביימוויל — פִּשְׁתָּה
ביין — עֶצֶם
בייסען — נָשׁוֹךְ
בייקומען — נַצֵּחַ, גָּבוֹר
ביישטידל — מְזוּזָה
ביישטעהן — זֶעה אוּנְטֶערְהאַלְטֶען
ביישפיל — מָשָׁל, דִּמְיוֹן
בילל — גְּבִיחָה, נִבְחָה (ישעיה נו)
בילד — דְּמוּת, צֶלֶם, תְּמוּנָה, סֶמֶל, עָצָב, צִיּוּר, מַשְׂכִּית, תַּבְנִית־אָדָם
בילדונג — תְּבוּנוֹת, הַשְׂכֵּל, חֻקּוֹת הַחַיִּים, חָכְמוֹת
בילדען — הַשְׂכֵּל, הַחְכִּים, חָנוֹךְ לְבִינָה

ביללינג — זֶעה וָואלְזִויל
בילכער — קוֹדֶם, רִאשׁוֹן, בַּר־מֶצְרָא*
בילכערקייט — מִשְׁפַּט הַקְּדִימָה, דִּינָא דְבַר־מֶצְרָא*
ביליעט — תְּעוּדָה, עֵדוּת, שְׁטַר־אֲמָנָה
ביללן — נָבוֹחַ, (חָרֹץ)
בין (איך בין) — הִנְנִי
בינד — זֶעה בּוּנְד
בינדן — קָשׁוֹר, צָרוֹר, אָסוֹר, חָבוֹשׁ, עָנוֹד, אָגוֹד
בינטל — צְרוֹר, אֲגוּדָה, חֲבִילָה
בינשטאָק — כַּוֶּרֶת* (שבת ת)
ביסס — נְשִׁיכָה
ביען — דְּבוֹרָה, צִרְעָה
ביער — שֵׁכָר
ביסעל — מְעַט, מִצְעָר, מִזְעָר
ביסלעכוויים — מְעַט מְעַט
ביק — פַּר
ביק — הִשְׁתַּחֲוָיָה, כְּרִיעָה, קִידָה
ביקען זיך — הִשְׁתַּחֲוֵה, כָּרוֹעַ, קָדֹד
ביקס — קְנֵה־רוֹבֶה, קְנֵה־יְרִיָּת
בירגער — אֶזְרָח
בירזשע — זֶעה בֶּערְזְשֶׁע
בישעבע — שַׁחֶפֶת־אֲדַמְדֶּמֶת
בלאָה (בלאָוו) — מַרְאֶה תְכֵלֶת (בערלינער בְּלָאה = אָדָם־בֶּערְלִינִי)
בלאָהם (בלאָוום) (יאָגֶעקע) — אִסְטִיס* (שביעית פ"ז)
בלאָהשטיין (בְּלָאוֹשְׁטֵיין) — אֶבֶן־הַתְּכֵלֶת, מֶלַח־נְחֻשְׁתָּן
בלאָז-זאַק — מַפּוּחַ
בלאָזן — נָפוֹחַ, נָשׁוֹב
בלאַט — עָלֶה, עָפָא, כַּפָּה, טֶרֶף (יחזקאל טז)
— פון האָלץ — דַּף, לוּחַ
— פון פאַפיר — גִּלָּיוֹן, לוּחַ, דַּף
— פון בלעך — פַּח
בלאָזע (בליווזע) — אֵפוֹד (לְבַעֲלֵי מְלָאכָה)
בלאָטע — טִיט, בִּיצָה, רֶפֶשׁ
בלאָטיג — נִרְפָּשׁ
בלאָטער — אֲבַעְבֻּעָה

בלאָיז מאֵילָיו* , מִמֵילָא* , גם מִבַּלְעֲדֵי־
וָער איז בְּלָאיז גֶעגאַנגֶען = הָלַךְ מֵאֵילָיו =
מִמֵילָא הָלַךְ = גַּם מִבַּלְעֲדֵי זאת הָלַךְ)
בלאָם זֶעה בְּלוּם
בלאָנד (ש"ת) צָהוֹב , אֲדַמְדַּם
בלאָנד (ש"ע) רִקְמָה, שְׁבִים, מַעֲשֵׂה שְׁבָכָה
(עֲרִים בְּלַאנְדֶן = תְּפוּר בַּר־רִקְמָה = שׁוּלֵי־רִקְמָה)
בלאָנדזין תָּעָה, טָעָה, שָׁגָה
בלאַנק גִּלָּיוֹן־בִּיק, (= חָלָק), שְׁטָר־גָּלוּי
בלאַס חָוֵר, חָפֵר
בלאַסבלויא כְּעֵין־תְּכֵלֶת־כֵּהָה
בלאַסגעיל אֲדַמְדָּם־כֵּהָה
בלאַסגרין יְרַקְרַק־כֵּהֶה
בלאַסקייט חִוֶּרֶת־פָּנִים , (יֵרָקוֹן)
בלאַסרויט אָדוֹם־וָצַח
בלוט דָּם
בלויז בֵּיק , בַּם , פָּנוּי , (חָלָק) , / זֶעה נָאךְ בְּלָאיז
בלוטסטראָפּן טִפַּת־דָּם , נֶטֶף־דָּם
בלום שׁוֹשַׁנָּה , חֲבַצֶּלֶת , פֶּרַח
בליאַטעוועז אֲשֶׁר , קָ[illegible] (ע"פ הַחוֹק)
בליאַסק בָּרָק , נוֹגַה , זוֹהַר , יִפְעָה
בליהונג פֶּרַח , צִיץ .
בלייא עוֹפֶרֶת
בלייא־וואַס אִסְפְּדִיקָא * (גיטין ס)
בלייא־וואַסער מֵי־עוֹפֶרֶת
בלייבען הִשָּׁאֵר , הִנָּ[illegible]
בלייער זֶעה פְּלָאמְב
בליישטיפט עֵט־עוֹפֶרֶת
בלינדער עִוֵּר , שְׁתוּם־עַיִן
בלינדיקייט עִוֶּרֶת
בליץ בָּרָק, בָּזָק, חֲזִיז, חֵצִי, רֶשֶׁף
בליק מַבָּט , עַפְעַף
בלישטשען הִבְרִיק , הִגִּיהַּ , הוֹפִיעַ
בלעטל עָלֶה , זֶעה נָאךְ בְּלַאט
— אין שְׁלֵינְג = רֹאשׁ הַלוּעַ , כַּפְתּוֹר־[illegible]קָנֶה ,
— דְאָקָאמֶענְט = תְּעוּדָה , שְׁטָר־אָמָ[illegible]

בלעך פַּח , רִקּוּעַ־פַּחִים , ז' ג' בְּלַאס
בלעכער פֶּחָח , עוֹשֶׂה־בַּפַּחִים
בלענקעטנע כְּעֵין־הַתְּכֵלֶת , כְּמַרְאֵה־תְּכֵלֶת
בעגלייבט נֶאֱמָן , בָּטוּחַ
בעדייטונג פִּתְרוֹן , פֵּשֶׁר
בעבען זֶעה בּאַלַאקְעָן
בעגיסען טָרוֹף* (נגעים כ"כ ב), זַלֵּף*
בעגליקען הִצְלִיחַ, הִשְׂכִּיל
בעהעלפער עוֹזֵר
בעדער בַּלָּן* (סכיפית פ"ת)
בעזדיעטניק עָקָר , קָרִים
בעזדיעלניק רוֹעֶה־רוּחַ , פַּרְדְּכָת* (כ"ב נס)
בעזמען קָנֶה (יספיס מז) , פֶּלֶס
בעזנאָסאַ חָרוּם (ויקרא כא)
בעזעם מְטַאְטֵא , יָעֶה , מְכַבֶּדֶת
בעזפעטשנע בֶּטַח, בְּלִי־פַחַד, בְּלִי־מוֹרָךְ
בעטט מִטָּה , עֶרֶשׂ , יָצוּעַ
בעטריבען עָכוּר
בעטגעוואַנד כְּסָתוֹת וְכָרִים
בעטטען הִצִּיעַ , רָבוּד , רַפֵּד
בעיאַרט בָּא בַּיָּמִים
בעטלען קִבֵּץ נְדָבוֹת , בִּקֵּשׁ־חֲסָדִים , / חָזוֹר עַל הַפְּתָחִים
בעטלער קַבְּצָן , מְבַקֵּשׁ לֶחֶם , מְחַזֵּיר עַל הַפְּתָחִים
בעטן זֶעה בִּיטֶן
בעכער גָּבִיעַ , כּוֹס
בעליידיגען הִכְלִים , נָאֵץ , חֵרוּף , בִּזָּה
בעלעמער = בַּעַל־אָמוּר , בִּימָה*
בעמערקען הִתְבּוֹנֵן
(מיין פָאלְק בֶּעמֶערְקְט גִיט = עַמִּי לֹא הִתְבּוֹנָן)
בענגען עָרוֹג , כָּסוֹף , נִעְגַע*
בענדל שְׂרוֹךְ , חוּט , פְּתִיל
בענטשן בָּרֵךְ
בענקל זֶעה בַּאנְק
בעסטיע אִשָּׁה סוֹרֶרֶת , אֵשֶׁת־זִמָּה , זוֹנָה
בעסטע מִבְחָר , מֵיטָב , טוּב־
בעסיערע שִׂימַת־בְּעִים , שִׁיסָה

בעסיערקע { סְבָּה, חֻפַּת־עֲנָפִים, אַבְּרַנְקִי* (עירובין כה)
בעסער יוֹתֵר־טוֹב, טוֹב
בעקען אַגָּן, סֵפֶל, סַף, כְּפוֹר (דה״א כח)
בעצאָהלן שַׁלֵּם, גָּמוֹל, סַלֵּק*
בעקאַנט יָדוּעַ, נוֹדָע
(בֶּעקַאנְטֶע מֶענְשֶׁען = אֲנָשִׁים יְדוּעִים)
בעקאַנטמאַכונג מוֹדָעָה, הַכְרָזָה, קְרִיאָה
בעקער אוֹפֶה, נַחְתּוֹם*
בעקערייא אֲפִיָּה, מְלֶאכֶת־הָאוֹפִים
בער דוֹב
בערג הַר, (רַבִּים) הָרִים
—הויכע גְּבָעוֹת
בערגיג גִּבְנֹן, גַּבְנוּנִי, מְלֵא־גְבָעוֹת
בערגפלאקס זֶעה אַזְבֶּעסְט
בערושע { שַׁעַר־הַמַּרְכֹּלֶת, מִקְנֶה־הַסּוֹחֲרִים, בֵּית־וַעַד־לַסּוֹחֲרִים
בעריק אֲבַטִּיחַ* (דמאי א)
בערעזע לִבְנֶה, תִּרְזָה (ישעיה מד)
בערשטין אֶקְדָּח, אֶבֶן־כֹּפֶר, אַלְמוֹג
בעשיינפערליך גָּלוּי־לָעֵינַיִם, לְעֵין־כֹּל
בראדזין הִתְנַהֵל־לְאַט
(אַרִימְבְּרָאדְזִין = שׁוּט בָּאָרֶץ, שׁוֹטֵט אָנֶה וָאָנָה)
בראָדאָווקע יַבֶּלֶת
בראָוואר בֵּית־בִּשּׁוּל שֵׁכָר, נַזְיְיתָא* (פסחים כ)
בראך שֶׁבֶר, חַתַּת, צֶלַע (תהלים לח)
בראַנד דַּלֶּקֶת, חַרְחוּר
בראָנז בְּדִיל נְחָשְׁתָּן, נְחֹשֶׁת־קָלָל
בראָנזאליעט אֶצְעָדָה, צָמִיד, שֵׁר (ר׳) שֵׁרוֹת
בראָנפין יֵין־שָׂרָף, יֵין־דָּגָן
בראַק סִיגִים, פְּסֹלוֹת*
בראָקן פַּרְפַּר, פַּצְפֵּץ
בראָש חוֹשֶׁן, חֲלִי־הַלֵּב, חַת
ברויט לֶחֶם, פַּת, נַהֲמָא* (ביצה טז)
ברויכען זֶעה דַארְפֶען
ברוין אֲדַמְדָּם, שָׁרֹק
ברודער אָח

ברודערשאַפט אַחֲוָה, רֵעוּת
ברוסט חָזֶה, שַׁד, שָׁדַיִם, דַּד
בריה מִכְוָה, כְּוִיָּה, צָרֶבֶת
בְּריה חָרִיץ, מָהִיר, אִישׁ־חַיִל
בריה׳ן זיך { הִתְאַזֵּר־בִּגְבוּרָה, לָבוֹשׁ עוֹז, הֶעְפִּיל (במדבר יד מד)
בריהש בְּחָכְמָה, בַּחֲרִיצוּת, נִפְלָא
בריהשאַפט חֲרִיצוּת, תְּבוּנוֹת־כַּפַּיִם, נִפְלָאוֹת
בריהען כְּוֹה, סַלֵּד, צָרוֹב
בריטאַניע בְּרִיבְנִיקוּם* (כרתות יח)
בריטוווע תַּעַר
בריטשקע עֶגְלָה־קַלָּה
ברייט רָחָב
ברייטקייט רֹחַב, מֶרְחָב, רַחֲבַת יָדַיִם
ברייטביינעריג רְחַב־כְּתֵפַיִם
ברילל כְּלֵי־רְאִי, כְּלֵי־מַ[illegible]ז, צְפִית, כְּלֵי־
בריליאַנט בָּרֶקֶת, אֶבֶן־יְקָרָה [הבטה
ברים { נַהַם, שָׁאוֹן, ז׳ נ׳ גֶעפִּילְדֶער, א׳ ז׳ נ׳ רויש
ברימען נָהוֹם, ז׳ נ׳ פֶּעלְדֶערְן
— פון דיא אויגען גַּבֹּת־הָעֵינַיִם (ויקרא יד)
ברינען בְּאֵר, כִּיּוֹר, בּוֹר, גֶּבֶא
בריף מִכְתָּב, אִגֶּרֶת, סֵפֶר
בריף-פאָטשט בֵּית־הָרָצִים, בֵּית־דּוֹאַר* (שבת יט)
בריף קאַסטען דְּלוּסְקְמָא* (ב״מ כח), אַרְגְּזֵי הַמִּכְתָּבִים
בריק מַעְבָּרָה, גֶּשֶׁר* (ב״ב סג)
בריקירן רָצֵף (בַּאֲבָנִים), כַּפֵּר
בריקעווען בָּעֵט, נָגוֹף, הָדוֹף
ברעג חוֹף, שָׂפָה, ז׳ נ׳ בָּארְטֶען
ברעט קֶרֶשׁ, גַּב, לוּחַ־עֵץ, נֶסֶר* (כלים כ)
שָׁחִיף, שְׁחִיף־עֵץ (יחזקאל מא)
ברעכן { שָׁבוֹר, רָצוֹץ, נַפֵּץ, הָרוֹס, שַׁבֵּר, פָּרוֹץ, פָּרוֹק, גַּדֵּעַ, רָעוֹץ, נָתוֹץ, ז׳ נ׳ סִיָיקֶעגֶען
ברעכמיטל אַפִּיקְטְוִזִין* (שבת יב, קמו)
ברעך (ברע[illegible]) שִׁבְרֵי־כֵּלִים
ברעך .. פון מעטאַל גֶּרֶט* (שבת קכו)

ברעכבעניש פֶּרֶק־עֲצָמוֹת, שִׁבָּרוֹן, כְּאֵב עֲצָמוֹת
(פּוּס־בְּרֶעכְבֶעניש = שִׁגְרוֹנָא*) (חולין נח)
ברעם, ברעמען זֶעה בְּרִים , בְּרִימֶען
ברענגען הֵבִיא, הָבָא, הֵאת (ישעיה כא)
ברענען { שָׂרוֹף, בָּעוֹר, יָקוֹד, קָדוֹחַ, לָחוֹט, דָּלוֹק, אָכוֹל, נָשׂוֹק
ברעקלען פָּתוֹת (פִּתִּים)
בשורה זאָגער מְבַשֵּׂר

ג.

גאָב (נדן) שִׁלּוּחִים, נֵדֶה
— (מתנה) זֶעה גֶעשַׁאנְק
גאַוואַן זֶעה בָּארְטָן
גאַווער רִיר, רֹק
גאַווערן הוֹרִיד רִיר
גאָווערנאַנטקע אוֹמֶנֶת, מוֹרָה
גאַז (קעראַסין) נֵפְט מְזֻקָּק, שֶׁמֶן־הַמִּתְלַקֵּחַ
גאַז (לופט) קִיטוֹר, אֵד, אַוִּיר*
גאַזעטע זֶעה צייטוּנְג
גאָטט אֱלוֹהַּ, אֱלֹהִים, י״י, ד׳
גאָטאָוואַלניע זֶעה שְׁטִיטִיץ
גאַטונג מִין, זַן (תהלים קמד יג)
גאָטס-געזעגענים חֶזְיוֹן־מַהֲתַלּוֹת
גאָטס-ווילען-קימט רְצוֹן ד׳ בָּא (עיין בההקדמה)
גאַטקעס מִכְנְסֵי־בַד, מִכְנְסַיִם־הַתַּחְתּוֹנִים
גאַלל מָרָה*, מְרֵרָה (איוב טז)
גאַלוואַן חֶלְבְּנָה
גאַלוואַנאַפלאַסטיקאַ { מְכוּנַת מַדְהֵבָה, מְכוּנַת גַּלְוַנִי 1)
גאָלד זָהָב, כֶּתֶם, פָּז, חָרוּץ
גאָלדווערק כְּלֵי־זָהָב
גאָלדשמיד צוֹרֵף, עוֹשֶׂה־בַּזָּהָב
גאלאסאגראַף מִכְתַּב־מִלְּי*, מְכוּנָה־כּוֹ[illegible]
גאַלאָש זֶעה קַאלָאשׁ [illegible] 1)

1) באור הכלים האלה תמצא בספרי "כוו[illegible]בש.

גאָליע שְׂאֵת, נִקְפָּה, חַבּוּרָה
גאַליעריע אִסְטַוָּוה*, מַרְפֶּסֶת* (עירובין סג)
גאָליש { תַּפּוּחַ־אֲלוֹנִים, (תַּפּוּחַ־דְּיוֹ), עָפִיץ*, אָפֵץ* (שבת קד)
גאָלמעסער זֶעה בְּרִיטְוָוע
גאָלין גָּלוֹחַ
גאַלקע בַּדּוּר־קָטָן
גאַנג הִלּוּךְ, הֲלִיכָה, הֲלָכָה, מַהֲלָךְ, [לֶכֶת
גאַנז אַוָּזָה, אַוָּזָה
גאָנעק אוּלָם, יָצִיעַ, צֵלָע
גאָנער אַוָּז
גאנץ שָׁלֵם, תָּמִים; אין גַאנְצֶען = כֹּל
גאַס רְחוֹב, חוּץ, שׁוּק
גאָס שֶׁפֶךְ, הִתּוּךְ, יְצִקָה, שְׁפִיכָה
גאַסט אוֹרֵחַ, הֵלֶךְ
גאַסטהויז מְלוֹן־אוֹרְחִים, אַכְסַנְיָא* (כ״כ יח)
גאַסטצימער תָּא לָאוֹרְחִים [אֻשְׁפִּיזָא*
גאָפּעל מַזְלֵג
גאַר כָּלוּ, כָּלָה
גאָראַלניע זֶעה גוּרַאלְנֶיע
גאַראַנטיע עֲרֻבָּה, עֲרֻבּוֹת
גאַרבאַרניע בֵּית עִבּוּד עוֹרוֹת
גאַרבער בֻּרְסְקִי*, מְתַקֵּן עוֹרוֹת
גאָרגעל גָּרוֹן, לֹעַ, קָנֶה, גַּרְגֶּרֶת*
גאַרדעראָבע מֶלְתָּחָה, חֲדַר־הַבְּגָדִים
גאַרטיל אַבְנֵט, חֲגוֹרָה, אֵזוֹר
גאָרטען { גַּן, כֶּרֶם, פַּרְדֵּס, כַּרְמֶל, גַּן־הַיָּרָק
גאָרטענווערק יְרָקוֹת, יְרַק־גַּנִּים, פְּרִי־אֲדָמָה
גאָריזאנט אוֹפֶק*
גאָרן (גערן) { בִּקֵּשׁ, שָׁאוֹף, כָּסוֹף, הִכָּסֵף, נִכְסֹף, צָמֵא, שָׁקוֹק, עָרוֹג, חָמוֹד, יָאוֹב לְ.., אָבֹה, אָוֹה, תָּאוֹב, חָפֵץ
גאָרן יָצִיעַ, (עֲלִיָּה)
גאַרניטור חֲלִיפַת־בְּגָדִים
גאַרע חָרִיץ
גאַרפינקעל אוֹדֶם

גאָרקעך בֵּית־הָאֹכֶל

גובערנאַטור שַׂר־הַמֶּלֶךְ, הֶגְמוֹן*

גובערניע פֶּלֶךְ, גָּלִיל, הֶגְמוֹנְיָא* (גיטין כ)

גוואַרדיסט שׁוֹמֵר רֹאשׁ הַמֶּלֶךְ

גוואַרדיע חֵיל שׁוֹמְרֵי הַמֶּלֶךְ

גוט זְעה גִיט

גוידער פִּימָה, סַנְטֵר־כָּפוּל*

גוליע שְׂאֵת, גַּבְשֻׁשִׁית, חַבּוּרָה

גוממי נָטָף, שְׂרָף, גּוּמִי*

גומי אַראַביקע נְטַף־הָעַרְבִי

גומקע זְעה שְׁוָואם

גוסענען גָּסוֹס* (קדושין עב)

גוראַלניע בֵּית מִשְׂרְפוֹת יַיִן (=יֵין־דָּגָן)

גורם זיין גָּרוֹם, סַבֵּב

גזלענען גָּזוֹל, ז׳ נ׳ רויבֶען

גיבען זְעה גֶעבֶּען

גיט טוֹב, הֵיטֵב, יָפֶה

גיט-אויג עַיִן־רָעָה

גיטאַרע קַתְרוֹס (דניאל ג)

גיטבּרידערשאַפט אַחֲוָה, רֵעוּת

גיטס רְכוּשׁ, טִיב, חַיִל, הוֹן, קִנְיָן

גיטסקייט טוּב (טוּב־לֵב), יִקְרַת־דָּבָר

גיך מַהֵר, מְהֵרָה, חִישׁ, בְּחִפָּזוֹן

גיכקייט מְהִירוּת, חִפָּזוֹן

גילטען צַפֵּה זָהָב, הַזְהֵב

גימנאַסטיק חִלּוּץ־עֲצָמוֹת

גימען חֵךְ

גינ-גאָלד זְהַב־טָהוֹר, כֶּתֶם־אוֹפִיר

גיסען שָׁפוֹךְ, יָצוֹק, הַתֵּךְ

גיפט סַם, אֶרֶס, חֲמַת־פְּתָנִים

גיפס אֶבֶן־גִּיר, גִּפְּסִים* (חולין ח)

גלאַוונעקאָמאַנדישטשע שַׂר־הַמַּצְבִּיא

גלאָז זְכוּכִית

(אַ גְלָאז= כּוֹס־זְכוּכִית, צִנְצֶנֶת)

גלאַט חָלָק, חֲלַקְלַק

גלאַטע-רייד חֲלָקוֹת, פֶּה חָלָק, שָׂפָה־בְּרוּרָה

גלאַט-שטיין אֶבֶן מַחֲלֶקֶת, אֶבֶן מַשְׁחֶזֶת*

גלאַנץ זֹהַר, בָּרָק, נֹגַהּ, יִפְעָה

גלאַנצען (פ״י) הַזְהֵר, הַבְרֵק, הַצְהֵר

— (פ״ע) נָצוֹץ, הִתְנוֹצֵץ, הוֹפִיעַ, נְגוֹהַּ

— מיט דיא אויגען לָטוֹשׁ עֵינַיִם, הַבְרֵק בָּעֵינַיִם

גלאָק פַּעֲמוֹן, מְצִלָּה (עָבָם)

גלויבען הַאֲמֵן

גלח כֹּהֵן, כּוֹמֶר

גליהען הִבָּעֵר בָּאֵשׁ, קָלֹה, הַלְבֵּן, לַבֵּן* (כילה לג)

גליטשען זיך { הִתְחַלֵּק, רוּץ עַל הַקֶּרַח, ז׳ נ׳ אוים גְלֶעטְשֶׁען

גלייבען זְעה גְלויבֶען

גלייט מַרְתֵּכָה* (גיטין סט)

גלייך יָשָׁר, שָׁוֶה

גלייך אויף גלייך כַּד־בְּכַד, לַחֲצָאִין, שָׁוֶה וּבְשָׁוֶה

גלייכען (פ׳) יַשֵּׁר, הַשְׁוֵה

— איינס צום אַנדערן { הַמְשֵׁל, דַּמּוֹת, הַעֲרֵךְ, ז׳ נ׳ אויסגְלַייכֶען

— (ש״ע) עֵרֶךְ, דִּמְיוֹן, מָשָׁל

גליסטען זְעה גֶארְן

גליק הַצְלָחָה, גָּד, מַזָּל*, אוֹשֶׁר

גליקליך מֻצְלָח, מְאֻשָּׁר

גליקען זְעה בֶּעגְלִיקֶען

גליווערען קָרוֹשׁ, קָפוֹא

גלעזער זַגָּג* (כ״ק לח), עוֹשֶׂה בִּזְכוּכִית

גלעטען הַחֲלֵק, שַׁוֵּה

גניאַדע אָמוֹץ, (ג׳ פֶערְד= סוּסִים־אֲמוּצִים)

געאָגראַפיע יְדִיעַת־אֲרָצוֹת, כְּתוֹבֶת־כַּדּוּר־הָאָרֶץ

געאָלאָגיע יְדִיעַת טֶבַע הָאֲדָמָה

געאַמעטריע חָכְמַת־הַמְּדִידָה

געבאָט מִצְוָה, פְּקִידָה

געבוירען נוֹלָד (ג׳ ווערען= הִוָּלֵד)

געבורט תּוֹלְדָה, דּוֹר

געבורטסטאַג זְעה אִימֶענִינֶעס

געבי[illegible] (געביידע) בִּנְיָן, בְּנִיָּה

געביי[illegible] עֶצֶם, (ר׳) עֲצָמִים, עֲצָמוֹת

געביל[illegible] מַשְׂכִּיל, חֲכַם־לֵב, נָבוֹן, מְלֻמָּד

געבלוט דָּם, (ר׳)דָּמִים
געבעט בַּקָּשָׁה, שְׁאֵלָה, תְּחִנָּה, תְּפִלָּה
געבען נָתוֹן, תֵּת
געבעקס מַאֲפֵה־תַּנּוּר, מַעֲשֵׂה־אוֹפִים,
געבראָטען צָלוּי, קָלוּי [תּוּפִינִים
געבראָטנס צְלִי־אֵשׁ, (הַאֲלָב ג׳ = נָא)
געבּרעכט שָׁבוּר
געגען (געגענאיבער) זֶעה אַקעגֶען
געגענד מְסִבַּת־מָקוֹם, מִגְרָשׁ, כִּכָּר, גְּלִילָה,
געגרייזעלט זֶעה גֶעקְרַייזֶעלְט [גָּלִיל, נוֹף
געדאַנק מַחֲשָׁבָה, רַעְיוֹן־לֵב, הַרַת־לֵב, דֵּעַ, עֶשְׁתּוֹת, שַׂרְעַף, שֶׂעֶף, יֵצֶר
געדויערן הַאֲרֵךְ, הִתְאָרֵךְ, הִמָּשֵׁךְ (זְמַן)
געדולד עוֹצֶר־רוּחַ, אֹרֶךְ־אַפַּיִם, סַבְלָנוּת
געדעכט עָב, עָצוּם, קָשֶׁה, מוּצָק
געדעכעניש זֵכֶר, מַזְכֶּרֶת, זִכָּרוֹן
געדענקען זָכוֹר, שָׁמוֹר־, נָטוֹר־ (בְּלֵב)
געדראַנג דִּיּוּק*, רַאֲיָה, רְאָיָה, הוֹכָחָה
געדרעהניש מְבוּכָה, אֳרָחוֹת עֲקַלְקַלּוֹת
געהאַלט מַשְׂכֹּרֶת, שָׂכָר, שְׂכַר־עֲבוֹדָה
געהילץ עֵצִים, חֹמֶר־עֵץ
געהירען מֹחַ
געהען הָלוֹךְ, הִתְהַלֵּךְ, לֶכֶת
געהערן הָיֹה לְ־, שַׁיָּךְ לְ־*
געוואָהנליך כְּנָהוּג, כַּמִּשְׁפָּט, כְּדֶרֶךְ־הָאָרֶץ
געוואָהנהייט זֶעה אַיינְפִיהר
געוואָהנט רָגִיל, מֻרְגָּל, שָׁגוּר*, לָמוּד
געוואָהנען הַרְגִּיל, הַסְכֵּן, אַלֵּף, לַמֵּד
— זיך הִתְרַגֵּל, הִתְלַמֵּד
געוואַלט (שרייען) צָעוֹק־חָמָס, קְרֹא־לְעֶזְרָה
(מִיט גֶעוואַלְט = בְּעַל־כָּרְחוֹ*, בְּאוֹנֶס;
אַ גֶעוואַלְט = צַעֲקַת־חָמָס, קְרִיאָה לְעֶזְרָה)
געוואַנד אֶרֶג־צֶמֶר, אֵטוּן
געוואָרווערען הִוָּדֵעַ, הוֹדַע
געוויין בְּכִיָּה, בְּכִיָּה, בֶּכִי
געווינסט רֶוַח*, שְׂכַר־רַב, נַחֲלָה־מְבוֹהֶלֶת, זְכִיָּה־בְּגוֹרָל

געוועב אֶרֶג, (גֶעוועבּ־הָאלְץ = מַסֶּכֶת)
געווענען זָכֹה בְּגוֹרָל, הַרְוִיחַ
—אַקינד יָלוֹד, הַמְלֵט, פַּלֵּט
געווענערן יוֹלֶדֶת
געוויס אֶל־נָכוֹן, בְּלִי־תְּפוּנָה, בֶּטַח, בְּלִי־סָפֵק
געוויסער(ש״ת)נוֹדַע, יָדוּעַ, גָּלוּי, מְפוּרְסָם*
געוועסער(ש״ע)זֶרֶם־מַיִם, שֶׁטֶף־מַיִם, (גֵּאוּת־הַמַּיִם)
געווירעט מְשֻׂרְטָט* (גיטין ו), מְסֻרְגָּל* (כ״ר כה)
געוועהר נֶשֶׁק, כְּלֵי־זַיִן, כְּלֵי־מָוֶת, כְּלֵי־
געווערג זֶעה וֶוערְק [מִלְחָמָה
געוועהרן זֶעה גֶעדוֹיֶערְן
געוועט (ש׳) תְּקִיעַת־כַּף, עֵרָבוֹן
געוועכט מִשְׁקֹלֶת, פֶּלֶס, אַבְנֵי־כִיס
געוועלב זֶעה קְלֵייט
געוועלטיגער מוֹשֵׁל, שַׁלִּיט, שׁוֹטֵר, עוֹצֵר־,
געוועלטיגען זֶעה הֶערְשֶׁעוֶוען [רוֹדֶה
געווענד תָּלוּי בְּ־, (ג׳ זַיין = תָּלֹה בְּ־)
געוועקס צוֹמֵחַ, גִּדּוּל
געווירץ בְּשָׂמִים, נְכֹאת, סַמִּים
געזאַלצען מָלוּחַ, נִמְלַח, הָמְלַח
געזאַנג מִזְמוֹר, שִׁיר, רִנָּה, נִגּוּן
געזונד בָּרִיא, אֵיתָן, שָׁלֵם
געזונדהייט בְּרִיאוּת
געזונדער גִּבּוֹר, בָּרִיא וְחָזָק, בַּעַל־כֹּחַ
געזימץ אֵילָם (יחזקאל מ כב), זֵר, מִסְגֶּרֶת
געזינדל מִשְׁפָּחָה, בֵּית־אָב, בַּיִת
געזעלענשאַפט חֶבְרָה, עֵדָה, קְהִילָּה, אֲסֵפָה,
געזעם מוֹשָׁב, שֶׁבֶת [קָהָל
געזעטץ חֹק, חֻקָּה, תּוֹרָה, מִשְׁפָּט, דָּת, נִמּוּס*
געזעצטער (מענש) נָבוֹן, נוֹעָץ, יָשָׁר, עָרוּם, מְפַלֵּס־אָרְחוֹתָיו
געטימעל מְהוּמָה, מְבוּכָה, חֲרָדָה, מַהְפֵּכָה
געטליך בְּכֹחַ־אֱלֹהַ, אֶצְבַּע־אֱלֹהִים
געטליכקייט אֱלָהוּת, כֹּחַ־אֱלֹהַ
געטרויען הַאֲמֵן־, תֵּת אֵמוּן בְּ־

געטראַנק מַשְׁקֶה, שִׁקּוּי, סֹבֶא
געטרייא נֶאֱמָן לְ־, אִישׁ־אֱמוּנִים
געטרייאשאַפט אֱמוּנִים, נֶאֱמָנוּת
געיאָמער יְלָלָה, צְוָחָה, נְהִי, זְעָקָה
געיאָג(געלויף) מְרִיצָה
געל צָהוֹב, אֲדַמְדָּם־כֵּהֶה
געלאסען שָׁקֵט, שָׁלֵו, שַׁאֲנָן, רָגֵעַ, מָתוּן*
געלבליך מֻצְהָב, צָהוֹב־מְעַט
געלד כֶּסֶף, מָעוֹת*, (מְחִיר)
געלזוכט יֵרָקוֹן
געליסטען זְעה גָאַרן
געלעכטער צְחוֹק, שְׂחוֹק
געלכעל חַלָּמוּת, חֶלְמוֹן־בֵּיצָה
געלעגענהייט מִקְרֶה, עֵת־מְצוֹא, שְׁעַת־הַכֹּשֶׁר
געלעגענווערן זְעה גֶעוֵוינֶען
געלעגער מִשְׁכָּב, עֶרֶשׂ, מִטָּה
געלערנט מְלֻמָּד, מְסֻכָּן (ישעיה מ), רָגִיל
געלקייט יֵרָקוֹן, מַרְאֶה־צָהוֹב
גענעץ (ש') גֵּהוּק*
גענעצען (פ') גָּהוֹק*
געמאָהל צִיּוּר, תַּבְנִית, מַשְׂכִּית
געמאָלט מְצוּיָר, מָשׁוּחַ־בַּשָּׁשַׁר
— זיין יִתָּכֵן, יָכוֹל־לִהְיוֹת
געמיהט רוּחַ
געמיין דַּל
געמישעכטס בָּלִיל, מֶסֶךְ, תַּעֲרוּבוֹת
גענאַרט (ת') כּוֹזֵב, מַתְעֶה, שֶׁקֶר
גענאַר (ש') תַּרְמִית, רְמִיָּה, מַעֲשֵׂה־תַּעְתֻּעִים
גענז אַוָּזוֹת*
געניג דַּי, רַב (שמות ט כח)
געניט בָּקִי*, יוֹדֵעַ, נִסָּה, מְלֻמָּד
געניטשאַפט בְּקִיאוּת*, מַסָּה, מַדָּע, תּוּשִׁיָּה
געניסען הִסְתַּפֵּק*, הִשְׁתַּמֵּשׁ*, בָּצֹעַ
(ער האט גענאָסען דעם זכות פון דעם סלוטשאַי= מָצָא בֶצַע בְּמִקְרֶה הַזֶּה; ער האט גענאָסען פון דעם וויין= הִסְתַּפֵּק... (הִשְׁתַּמֵּשׁ) מִן הַיַּיִן; ער האט גענאָסען פון דיא פרוכט= אָכַל מִן הַפֵּרוֹת הָאֵלוּ)

גענייי תְּפִירָה, תְּפוֹר
גענייט תָּפוּר
גענויט אָנוּס, נִגָּשׂ, אָכוּף, מוּכְרָח*
גענייטיג נָחוּץ, הֶכְרֵחַ
גענעצען פָּהֵק * (סכת קלו)
געסטערן זְעה גֶעכְטֶען
געסעל רְחוֹב־קְטַנָּה, מָבוֹי*
געפאַנגענער שָׁבוּי
געפיהל חוּשׁ, רֶגֶשׁ־לֵב, הֶרְגֵּשׁ, הַרְגָּשָׁה
געפילדער { רַעַשׁ, נַהַם, הֶמְיָה, הֲמֻלָּה, שׁוֹא, שָׁאוֹן, תְּשֻׁאָה }
געפיהלעכטס { מְלֵאָה, מְלֵאת, מִלּוּא, מוֹלַיְתָא * (פסחים עד) }
געפינטעלט נָקוּד, (ר') נְקֻדִּים
געפינען מָצֹא, פָּגַע, (ג' זיך) הִמָּצֵא
געפלוידער נִיד־שְׂפָתַיִם, דִּבְרֵי־רוּחַ, פֶּטֶר
געפעהרליך מְסֻכָּן, נוֹרָא
געפערליכקייט סַכָּנָה*, מָגוֹר, מוֹרָא
געפעם כְּלֵי־אֹכֶל, כְּלֵי־שֻׁלְחָן
געפעללן { יָשׁוֹר, כָּשׁוֹר, שָׁפוּר, יָטוֹב, מָצָא־חֵן, נָשָׂא־חֵן }
געפענגניש שִׁבְיָה, שְׁבוּת, שְׁבִי
געצאָלט מְשֻׁלָּם, פָּרוּעַ*
(ער האט געצאָלט= שִׁלֵּם, פָּרַע, סִלֵּק*)
געצאָלטס שִׁלּוּם, שִׁלּוּמִים, שֶׂכֶר, שָׁבָר, [מַשְׂכֹּרֶת, מְחִיר
געצווינגען זְעה גֶענויט
געצייג כְּלֵי־מְלָאכָה
געצייכנט רָשׁוּם*, מְסֻמָּן*, מְצֻיָּן, תְּוֹ־חָרוּת
געצעלט אֹהֶל, יְרִיעָה, שַׁפְרִיר (ירמיה מג)
געקאָרטשיט קָמוּט, צָמוּק
געקעכטס תַּבְשִׁיל, נָזִיד, מַעֲשֵׂה־קְדֵרָה
געקרייזעלט מְסֻלְסָל, מְתַלְתָּל
געראָטען עָלָה יָפֶה, מַצְלַח, עָשָׂה תּוּשִׁיָּה
(דער געשעפט איז געראָטען= הָעֵסֶק עָלָה יָפֶה= הִצְלִיחַ בְּעִסְקוֹ= עָשָׂה תּוּשִׁיָּה בְּמִשְׁלַח יָדָיו)
גערודער זְעה גֶעפִּילְדֶער
גערינען (דיא מילך איז גערינען) קָפָא הֶחָלָב

גערמאַניץ (ש"י) גֶּרְמָן* (נגפים כ) , אַשְׁכְּנַזִּי

גערעטעניש שֹׂבַע , שׁוֹבַע , שְׁנַת־שָׂבָע

גערן (תה"פ) { בְּחֵשֶׁק , בְּלֵב־שָׁלֵם , בְּרָצוֹן , בְּאַהֲבָה , ז' נ' גֶּאָרְן

גערעכט צַדִּיק , יָשָׁר

גערעכטס מַאֲכָל , ז' נ' גֶעקֶעכְטְס

גערשטען שְׂעוֹרִים

געשאַנק מַתָּן , מַתָּנָה , מַתַּת , מִנְחָה , אֶשְׁכָּר , תְּשׁוּרָה , מַשְׂאֵת , שַׁי , נְדָבָה

געשוואָלען צָבֶה , נָפוּחַ* , בָּצֵק , תָּפֵחַ*

— ווערען צָבֹה , בָּצוֹק , הִשְׁתַּר (ב"מ הע)

געשווילעכטס שְׂאֵת , צְבוּת

געשווינד,געשווינדקייט זֶעה גִּיךְ , גִּיכְקַייט

געשוועסטער-קינדער שְׁאֵרֵי־בָשָׂר , בְּנֵי־דוֹדִים

געשטאַלט תּוֹאַר , רְאוּת , מַרְאֶה , תְּמוּנָה , תַּבְנִית , צֶלֶם , דְּמוּת

געשטאַנק צַחֲנָה , בְּאֹשׁ , רֵיחַ־רָעָה

געשטיפעלט נָקוֹד , נִכְתָּם , מָלֵא בֶהָרוֹת

געשיכטע דִּבְרֵי־הַיָּמִים , סֵפֶר־הַזִּכְרוֹנוֹת , סִפּוּר , קוֹרוֹת־הָעִתִּים

געשעקען זיך זֶעה גֶעמָאלְט זַיין

געשמאַק (ש"ע) טַעַם , מֶתֶק

— (ש"ת) טוֹב־טַעַם , נִמְלָץ לַחֵךְ

געשמיידעק מָהִיר , בַּחֲרִיצוּת , בִּשְׁקִידָה

געשעהען אֻנָּה , קָרָה , הָיָה

געשעפט עֵסֶק* , עִנְיָן , עֲבוֹדָה , מִסְחָר , מִשְׁלַח־יָד , מַשְּׂאַת־יַד , מַשָּׂא־וּמַתָּן

געשעפטסמאַן סוֹחֵר , בַּעַל־עֵסֶק

געשפאָלטען שָׁסוּעַ , מְבֻקָּע

געשפאַנט אָסוּר , חָבוּשׁ , רָתוּם (מיכה א)

געשפאַן צֶמֶד בָּקָר , ז' נ' אָפְּרִיזֶש

געשפעט מַהֲתַלּוֹת , הֲתוּלִים , לָצוֹן , לַעַג , שְׁנִינָה , קַלָּסָה , צְחוֹק

געשרייא זְעָקָה , צְעָקָה , צְוָחָה , שְׁאָגָה , גְּעָרָה

געשריפטס כְּתָב , מִכְתָּב

גראָב (ש"ע) עֳבִי , מַעֲבֶה , עֲבוּת

גראָב (ש"ת) עָב , בָּרִיא , שָׁמֵן , עָשֵׁת , קָשֶׁה

גראָב ווערען עָבָה , קָשָׁה , עָשׁוֹת , פּוּשׁ

גראָבהייט בַּעֲרוּת , סִכְלוּת , אִוֶּלֶת

גראַבּאַרניע זֶעה גַּארְבַּארְנְיֶע

גראַבּאַרניק זֶעה גַּארְבַּארְנִיק

גראָביאַן בַּעַר , בּוּר , נָבָל , לֹא־לֻמָּד

גראַבּל שָׂרֶטֶת , גְּדוּדָה

גראַבליע מַגְרֵפָה* , עֶתֶר* (סוכה יד) , מָגוֹב* (מגילה יז)

גראַבלען זֶעה קְרַאצֶען

גראָבען חָפוֹר , כָּרֹה , חָתוֹר

גראָבער חוֹפֵר , כּוֹרֶה , חוֹתֵר

גראָבע-שפייז מַאֲכָלִים גַּסִּים*

גראָב-שריפט כְּתוֹבֶת־קַעֲקַע

גראָב-שטעכל כְּלִי־מַחְצֵב , עֵט־בַּרְזֶל , צִפּוֹרֶן (מ"ר ויקרא) , גּוּלְפָּא*

גראַד מַעֲלָה , מַדְרֵגָה , תּוֹר , עֵרֶךְ

גראָד בְּמִקְרֶה , (בְּמִפְגָּע)

גראָדניג מְשֻׁבָּץ , תַּשְׁבֵּץ

גראָה (גראָוו) מַרְאֶה־לָבָן־כֵּהֶה , ז' נ' גְּבְרֵייז־גְרָאוו

גראָהקייט (גראָוקייט) שֵׂיבָה

גראַוויאָר מְפַתֵּחַ , גַּלָּף*

גראַוויאָרע פִּתּוּחַ , גְּלִיפָא* , צִיּוּר עֲלֵי אֶבֶן

גראַווירען פַּתֵּחַ־פִּתּוּחִים , צַיֵּר עֲלֵי אֶבֶן , גַּלֵּף*

גראָז עֵשֶׂב , דֶּשֶׁא , חָצִיר

גראַז מִשְׁגֶּה , שְׁגָגָה , שְׁגִיאָה , תָּעוּת , טָעוּת , שֶׁלִי

גראַטע שְׂבָכָה , מִכְבָּר , מַעֲשֵׂה־רֶשֶׁת

גראַטש מְהִיר־חֵמָה , פּוֹחֵז , קַנָּאִי , קַפְּדָן*

גראָם שִׁיר־בַּחֲרוּזִים , שִׁיר־הַחֲרוּזִים

גראָמם זֶעה בְּרֵייט

גראַמם גְּרַמִּים* (חֵלֶק כ"ד מֵאַנְקִיָּה)*

גראַמאַטיק דִּקְדּוּק* , תּוֹרַת־הַלָּשׁוֹן , חֵקֶר־הַשָּׂפָה

גראַמזאָגער מְשׁוֹרֵר־בַּחֲרוּזִים , שָׁר־בַּחֲרוּזִים , בַּדְּחָן*

גראָמאַדע קְהַל הָאִבָּרִים

גראָמקייט הַרְוָחָה , הַרְחָבָה , רְוָחָה , רֶוַח , רַחֲבַת־יָדַיִם , מֶרְחָב , רֹחַב

גראַנאַט רָאמוֹת

גראַן מִשְׁקָל־שְׂעוֹרָה אַחַת (או פִּלְפּוּל)

גראַנדוואַגע אֲנָךְ, קַו, אֶבֶן־עוֹפֶרֶת, מִשְׁקֹלֶת
גראַפּיט זֶעה שְׁרייב־פֶּענְדֶל
גראַפּניקעס(ש״ת) גְּרִיסוֹת *(מ״ק פ״ב)
גראָשן אֲגוֹרָה
גרוב בּוֹר, גֵּב, גֶּבֶא, גּוּמָץ, שׁוּחָה, פַּחַת, שַׁחַת
גרודע גַּל, חוֹמֶר, עִי, ־עֲרֵמָה, צִבּוּר, תֵּל
גרויא שָׂב, ז׳ נ׳ גְּרָאה
גרויל חַלְחָלָה, חִיל, זוַע, זַעֲוָה, זְוָעָה, רֶתֶת, חָגָא, זַלְעָפָה, ז׳נ׳ צִיטֶערְנִישׁ
גרוים גָּדוֹל, רַב
גרויסען זיך זֶעה שְׁטָאלְצִירֶען
גרויסקייט גֹּדֶל, גְּדוּלָּה, רוֹמֵמוּת, גָּאוֹן, יְהִירוּת, ז׳ נ׳ שְׁטָאלְץ
גרונד יְסוֹד, מַסַּד
גרויפּען גֶּרֶשׂ, רִיפוֹת
(גֶערְשְׁטֶענֶע ג׳ = גֶּרֶשׂ־שְׂעוֹרִים, גְּרִיסֵי־שְׂעוֹרִים)
גריבע פֶּקַע, פַּקֻּעַ (מ״ב ד), פִּטְרִיָּה* ,
גריווע רַעֲמָה [כְּמֵהָ*
גריז (גרים) חָצָץ, אֲבָנִים מְנֻפָּצוֹת
גריזאַטע (קרענקונג) כַּעַס, קֶצֶף, תּוּגָה, מִכְשׁוֹל־
גרייז זֶעה גְרַאז [לֵב
גרייז-גראָה שָׂב, יָשִׁישׁ
גרייזל זֶעה קְבייזֶל
גרייזלען זֶעה קְבייזְלֶען
גרייזען שָׁגֹה, תָּעֹה, טָעֹה, (פ״י) הַשְׁגִּיא, שַׁבֵּשׁ* , הַשְׁלֵה
גרייט הָכֵן, עָרוּךְ, נָכוֹן, מְזֻמָּן
גרייטען הָכִין, כּוֹנֵן, זַמֵּן, עָרוֹךְ
גרייכען הַשֵּׂג, הַגִּיעַ לְ־, מָצֹא־חֶפְצוֹ
גרייצער שׁוֹלֵף־מְגוּפוֹת, לוּלִית (ע׳ כסערות)
גרייש כְּרוּכָה* (וי״ר ג), מֵעַיִם
גריל צְלָצַל, צִרְצוּר *(תולין סס)
גריזען . כַּרְסֵם, פַּצֵּחַ
גרימעניש מוּעָקָה־בִּמְעַיִם, דְּקִירָה־בְּבֶטֶן, קוֹלוּס* (ע״ז פב)
גרימצאָרן חֲרוֹן־אַף, זַעַף, זַעַם, ־עֶבְרָה

גרין יָרֹק
גרינד שְׁחִין, נֶתֶק
גרינגדל סַפַּחַת, גֶּלֶד־הַמַּכָּה, קְרוּם (הַצָּבַעַת אוֹ הַשְּׁחִין)
גרינוועךק יֶרֶק־עֵשֶׂב, יֶרֶק־גַּנִּים, יְרָקוֹת, פְּרִי־הַגָּן, זֵרְעוֹנִים, אוֹרוֹת
גרינשפּאַן צֶבַע־אֶבֶן־נְחוּשָׁה
גרים בִּרְכַּת־שָׁלוֹם, הִשְׁתַּחֲוָיָה
גריסען בָּרֵךְ, דָּרוֹשׁ־בִּשְׁלוֹם־, הִשְׁתַּחֲוֵה,
גרעב זֶעה גְּרֶאב
גרעבץ (ש׳) גֵּהוּק* , רוּחַ הַנִּדָּף מִבֶּטֶן
גרעבצען(פ׳) גָּהֵק * (כרכות כד)
גרענעץ גְּבוּל, מָחוֹז, ־קֵץ, (תַּכְלִית)
גרענעצען הַגְבֵּל, גָּבוֹל, הַצֵּב גְּבוּל, חָצוֹץ*
גרעמפּליע מַשְׁבֵּק, מַקְרֶצֶפֶת * (כילס כג)
גרעמפּליווען שָׁבֵק, שָׂרוֹק, סָרֵק*
גרעצי גְּרִיסִין* , שְׂעוֹרִים מְהֻדָּקִים, שְׂעוֹרִים מְכֻתָּשִׁים, ז׳ נ׳ גְּרוֹיפֶּען

ד.

דאָ פֹּה, כֹּה, בָּזֶה׳ (עֶס אִיז דָא = יֵשׁ)
דאָבעלירער זֶעה יוּבֶעלִירֶער
דאָבניע ־עֵלִי, קֹבֶל (יחזקאל כו)
דאָגאָדזען מַלֵּא שְׁאֵלַת, עָשׂה רְצוֹן־
דאַווידער זיין הִתְנַגֵּד, הָנֵא, מָאֵן
דאַוונען הִתְפַּלֵּל
דאַווערענאָסט שְׁטַר־אֲמָנָה
דאָבען זֶעה דְלוּיבֶען
דאַך גַּג, מִכְסֶה
דאָך ־עַל־כָּל־זֶה, בְּכָל־זֹאת, עִם־כָּל־זֶה
דאַכטען זיך זֶעה אוֹיסדַאכְטֶען זִיךְ
דאָלאָטע מַקָּב, מַקְצוּעָה, חֶרֶט־בַּרְזֶל
דאָלאָניע כַּף, טֹפַח, שֹׁעַל
דאַמאַלס זֶעה דֶעמְצְמָאל

ראַמע אִשָּׁה נִכְבָּדָה, מַטְרוֹנִיתָא*
ראָמע בֵּית־מוֹעֵצָה
ראָפּעלט (טאָפּעלט) כָּפוּל, (ש׳) כֶּפֶל, מִשְׁנֶה
ראַמפּשיף אֳנִיַּת־הַקִּיטוֹר
ראָנאָס מְסִירָה, דִּבָּה, שִׂטְנָה
ראָנאָסעווען מָסוֹר, הֵבִיא־דִבָּה, כָּתוֹב־שִׂטְנָה, הַלְשִׁין
ראָנאָסטשיק (מוֹסֵר) מֵבִיא־דִבָּה, מַלְשִׁין
ראָנערשטאַג יוֹם חֲמִישִׁי, יוֹם ה׳ (בְּשָׁבוּעַ)
ראַנק תּוֹדָה, גְּמוּל־תּוֹדָה
ראַנקען הוֹדוֹת, הוֹדֵה, שַׁלֵּם־תּוֹדָה
ראָקומענט תְּעוּדָה, עֵדוּת
ראָקטאָר רוֹפֵא, רַב, מוֹרֶה, אַלּוּף, חֲכַם־חֲרָשִׁים
ראָקטורייא חָכְמַת־הָרְפוּאָה
ראָקוטשליווע מוֹגִיעַ, מַלְאֶה, מַטְרִיחַ, מַמְאִיר, מוֹנֶה 1)
ראקוטשען הוֹגִיעַ, הַלְאֵה, הַטְרִיחַ, הוֹנֵה 2)
ראקוקע טֹרַח, טִרְחָה, תְּלָאָה, הוֹנָאָה 3)
ראקלאַד הַצָּעָה (לִפְנֵי־)
ראקלאַדעווען הַצִּיעַ לִפְנֵי־, עָרוֹךְ, שׂוּם לִפְנֵי־
ראָר רָזוֹן, שַׁחֶפֶת
ראַר יָבֵשׁ, חָרֵב, רָזֶה, צָנוּם, צִחֵה
ראַרויף עַל זֶה, עַל זֹאת
ראַרום לָכֵן, עַל־כֵּן
ראָרט שָׁם
ראַרינען בָּזֶה, בָּזֹאת
ראָרן { קוֹץ, אָטָד, חָרוּל, נַעֲצוּץ, חוֹחַ, חֶדֶק, סִרְפָּד, בָּאְשָׁה, קִמּוֹשׁ, דַּרְדַּר, סִלּוֹן, סְנֶה, שָׁמִיר, שַׁיִת, ז׳ נ׳ דֶערְנֶער
ראַרן יָבֵשׁ, חָרֵב, הַחֲרֵב
ראַרע־קישקע נַקְנִיק* (ירושלמי שקלים נ)
ראָרף כְּפָר, כָּפָר, חַוָּה (ר׳) חַוּוֹת
ראַרפען צָרוּךְ, מָצֹא־חֵפֶץ, דָּרוֹשׁ־לְצָרְכּוֹ
(אִיךְ דאַרְף גֶעלְד = צָרִיךְ אֲנִי לְכֶסֶף; אִיךְ דאַרְף דִיא שְׁפַּייז פַאר זִיךְ = הָאֹכֶל הַזֶּה דָּרוּשׁ לְצָרְכִּי; אִיךְ וֶועל אִיהְם דאַרְפֶען = אֶמְצָא בּוֹ חֵפֶץ; אִיךְ דאַרְף נויטִיג = נָחוּץ לִי)
ראָרפסמאַן אִישׁ־כְּפָר, כָּפְרִי
ראַרקייט זֶעה טְרִיקֶענְקֵייט
ראָרשט זֶעה דוּרְשְׁט
ראָרשטן צָמֵא
ראַשיק מִצְחָה (פְּנֵי הַמִּצְנֶפֶת)
דוא אַתָּה (ז׳) אַתְּ (נ׳)
דוואָרניק (סטרזיש) שׁוֹעֵר, שׁוֹמֵר־הֶחָצֵר
דונקעל זֶעה טוּנֶקֶעל
דועה (דוּגאַ) זֶעה דֶעהֶע
דוראַק אֱוִיל, סָכָל, בַּעַר, פֶּתִי, כְּסִיל, חֲסַר־לֵב
דורך זֶעה דֶערְךְ
דורשט צִמָּאוֹן, צָמָא, צִמְאָה
דושנאָסט כֹּבֶד הַנְּשִׁימָה
דושנע מַחֲנִק, מַכְבִּיד הַנְּשִׁימָה
דושען חַנֵּק
דיאגנאסטיק הַכָּרַת הַמַּחֲלָה
דיאָד (דזיעגעטש) זֶפֶת, שְׂרַף־לִבְנֶה
דיוואַן כְּבִיר, מַרְבַד
דיטאָ גַּם־כֵּן, כְּמוֹ־כֵן, הִיא־הִיא*, (הנ״ל)
דייטליך בָּרוּר, בָּהִיר, בָּאֵר־הֵיטֵב, מְפוֹרָשׁ
דיך אוֹתְךָ (ז׳), אוֹתָךְ (נ׳)
דיעך יָרֵךְ, כָּרָע, בֶּרֶךְ
דיכטער מֵלִיץ, מְשׁוֹרֵר, הוֹגֶה דֵעוֹת
דיסציפלינע דִּסְקִפְּלִין*, נִימוּס*
דילל { נָבוּךְ, מְבוּלְבָּל, מְנוּעָר, נִבְעַר־מִדַּעַת, מְשֻׁגָּה, חֲסַר־דֵעָה, מְטוֹרָף*, מְשֻׁגָּע
דיליבען נַ קֵר, חַטֵּט*
דילעניש מְבוּכָה, סִכְסוּךְ*.
דילן זֶעה דָאקוּטְשֶׁען
דימענט יַהֲלוֹם, אֶבֶן־יְקָרָה, אֶבֶן־חֵן, שָׁמִיר
דין דַּק
דינג דָּבָר (אַללֶעסְדִינְג = כָּל דָּבָר)

1) 2) 3) ישעיה מט כו, שמות כב, צפניה ג א, ירמיה כה לח, מו טז, נ טז.

דינגען זיך	הִתְפַּשֵּׁר, הִשְׁתַּוֵּה, עָשׂה חוֹזֶה
דיניע	אֲבַטִּיחַ, דְּלַעַת * (כלאים פ״א)
דינסט	עֲבוֹדָה, כְּהֻנָּה, פְּקִידוּת, מִשְׁמֶרֶת, שֵׁרוּת
דינסטאַג	יוֹם הַשְּׁלִישִׁי, יוֹם ג׳ בְּשָׁבוּעַ
דינען	עָבוֹד, שָׁרֵת, כַּהֵן, שַׁמֵּשׁ*
דינער	עֶבֶד, מְשָׁרֵת, מְכַהֵן, מְשַׁמֵּשׁ*
דינערין	אָמָה, שִׁפְחָה, מְשָׁרֶתֶת
דינער	בַּעַם, חֲזִיז־קוֹלוֹת
דינערן	הִרְעֵם, הַרְעֵשׁ
דינקייט	דַּקּוּת
דיעט	תּוֹרַת־כַּלְכָּלַת־הַחוֹלִים, (כִּרְנֵי־לֶחֶם)
דיפערענץ	הַבְדֵּל, (יִתְרוֹן, עוֹדֵף, שְׁאֵרִית)
דיק	זֶעה גְרָאבּ
דיקטאָוקע (דיקטאַנדע)	יוֹשֶׁר־הַכְּתִיבָה
דיקטעווען (דיקטירען)	יַשֵּׁר־הַכְּתִיבָה, קְרֹא מִפֶּה (שְׁבַייבֶּען דיקטאָוקע=כָּתוֹב מִפִּי הַמּוֹרֶה)
דיקים	נָסִיךְ, דוּכָּס* (סנהדרין לט)
דלוביען	זֶעה דיליבֶּען
דנאָ	תַּחְתִּית, מִסַּד, קַרְקַע, (תְּהוֹם)
דעביטאָר	בַּעַל־חוֹב
דעהע	קֶשֶׁת, נַעַל צַוַּאר הַסּוּס)
דעזשע	זֶעה בַּאקְדֶעיזְשֶׁע
דעטייל-געשעפט	(לַאֲחָדִים קְלֵייט) קִמְעוֹנִי קִטְלִיז* (ע״ז מ)
דעכען	נָשׁוֹם, שָׁאוֹף רוּחַ
דעליקאַטנע	זֶעה עֶדֶעל
דעמב (דאָנב)	אַלּוֹן
דעמאקראַט	אוֹהֵב־הָעָם
דעמפען	הַקְטִיר, קַטֵּר
דענן ?	הַאִם, הַאֻמְנָם, וְכִי, אָטוּ* ?
דענן ניט ?	הֲלֹא, הַאֵין, הַאִם לֹא ?
דענצמאָל (דעמאָלט)	אָז, אֲזַי, בָּעֵת הַהִיא, שָׁם (תהלים יד ה, הושע ו ז)
דענקען	זֶעה טְרַאכְטֶען
דעסגלייכען	כְּדוֹמֶה
דעסט (פֿון דעסטוועגען)	בְּכָל־זֹאת
דעסיאַטניק	שַׂר־עֲשָׂרָה •
דעסען	קְקָמָה, מִשְׁבֶּצֶת ; (צִיּוּר)
דעסערט	זֶעה צִימֶעס
דעספאָט	מוֹשֵׁל עָרִיץ
דעפעשע	זֶעה טֶעלֶעגְרַאמֶע
דעפיציט	חֶסְרוֹן, גֵּרָעוֹן
דעקקע	מִכְסָה, צִפּוּי, צָמִיד, שָׁטִיחַ* (חולין פט)
דעקרעט	כְּתָב־הַדָּת, אֲפּוּפְסִין* (וי״ר ו)
דעקטיך	הִינוּמָא* (כ״ב לב), צָעִיף, אֲפֵר, לוֹט
דעקן	כַּסֵּה, סַפֵּה, צַפֵּה, סָפוֹן
דערבאַרמען	רַחֵם, חָמוֹל, חוּס
דערגעהען	גְּוֹעַ, מוּת, הֵאָסֵף
דער דאָזיגער	זֶה, הַלָּזֶה
דער הויבען	הָרֵם, רוֹמֵם, נַשֵּׂא, גַּדֵּל, הַגְבֵּהַּ, הַעֲלֵה
דערהויבען ווערן	הֵרוֹם, הִנָּשֵׂא, הִתְעַלֵּה
דערהיטצן	זֶעה דֶערוַוארְמֶען
דערווידער זיין	זֶעה בַּאוִוידֶער זַיין
דערווייטערן	הַרְחֵק, רַחֵק
דערווייל	לְעֵת־עַתָּה, וְעַד אִם...)
דערוויססען	זֶעה גֶעוָואהְר וֶוערֶן
דערוועקען	עוֹרֵר, הָעֵר, הָעִיר
דערוויף	כֶּסֶף־הַקְּנִיָּה, דְּמֵי־מְשִׁיכָה*
דערטאַפען	תָּפוֹשׂ־בְּכַף, הַשֵּׂג, לָכוֹד, אָחוֹז
דערטרינקען	הַטְבֵּעַ, הוֹרֵיד־בִּמְצוּלָה
— ווערען	טָבוֹעַ, הָטְבֵּעַ, יָרוֹד־בִּמְצוּלָה
דעריאָגען	הַשֵּׂג, הַדְבֵּק (כתובות לא כג)
דעריבער	בַּעֲבוּר־זֹאת, יַעַן אֲשֶׁר־
דערינען	זֶעה דַארִינֶען
דערך	עַל־יְדֵי, דֶּרֶךְ (שמות יג יז)
דערכאַנאַנד	בְּזֶה אַחַר זֶה, אִישׁ אַחֲרֵי רֵעֵהוּ
דערכגאַנג	מַעֲבָר
דערכגעהען	עָבוֹר, חָלוֹף
דערכזעהען	זֶעה אִיבֶּער־זֶעהֶען
דערכזיכטיג	שָׁקוּף, בָּהִיר, זַךְ
דערכפֿיהרען	הַעֲבִיר
דערכקומען	הִתְפַּשֵּׁר*, הַשְׁלֵם עִם...; הַמְתֵּק־

דערכשלאַג (צום זייהען) מְשַׁמֶּרֶת*, מְסַנֶּנֶת*
— צומאכען לעבער מַקֹּב, מַקֶּבֶת, מְנַקֵּב
דערכשניט הַעֲרָכָה כְּלָלִית, מִסְפָּר בֵּינוֹנִי
דערכשפריצען זֶעה שְׁפְּרִיצֶען
דערלאַנגען הוֹשֵׁט, הִגִּישׁ, צָבוֹט, הִמְצִיא לְיַד־
דערלעבען חָיָה עַד..., זָכָה לִהְיוֹת בַּחַיִּים
דערלייגען הִפְסִיד*, ז׳ ג׳ צוּלֵייגֶען
דערלענגערן הֶאֱרִיךְ, הִמְשִׁיךְ
דערמאנען (זיך) זָכוֹר
— יענעם הִזְכִּיר
דערמינטערן הֵשִׁיב־לְאֵיתָנוֹ, הֵשִׁיב־לִתְחִיָּה
דערנאָך אַחֲרֵי־כֵן, אַחַר, אַחֲרֵי
דערנעהרען הֶחֱיָה, חִיָּה, כִּלְכֵּל
דערנער { בַּרְקָנִים, עַקְרַבִּים, צְנִינִים, שִׂכִּים, זֶעה ג׳ דָארֶן }
דערפֿאַר (דאָפיר) { בְּעַד־זֹאת, בִּגְלַל (הַדָּבָר־הַזֶּה), בַּעֲבוּר־זֶה }
דערפֿילטווערן הִמָּלֵא
דערפֿיללען מִלֵּא
— אַבקשה קִיֵּם, מִלֵּא שְׁאֵלָה
דערפֿין (דאָפין) מִזֶּה, מִזֹּאת
דערפֿרויערן ווערן קָפָא מִקּוֹר, הֻקְפָּא
דערצו (דאַצי) לָזֶה, לָזֹאת
דערציהען אָמַן, גִּדֵּל, חִנֵּךְ (בָּנִים)
דערציטערט ווערן } הִתְחַלְחַל, אָחוּז חִיל, נוֹעַ[1]
דערצאַפּעלט ווערן } אָחוּז צְמַרְמוֹרֶת* (נדה ט)
דערציילען סִפֵּר, (הִגֵּד)
דערצערנען הִרְגִּיז, הִקְצִיף, הִכְעִיס, הִקְנִיא, הִרְעִים
דערקאָנען הִכִּיר
דערקוויקען הֵשִׁיב־נֶפֶשׁ, שׁוֹבֵב
דערקוויקעניש מְשִׁיבַת־נֶפֶשׁ
דערקעגען זֶעה אַקְעגֶען
דערשוויצט ווערן הוּזַע, הוּזַע
דערשטיקעניש חֲנִיקָה, מַחֲנָק
— אין דער לופֿט מָלֵא חוֹם כָּבֵד, רוּחַ מַחֲנִיק

[1] וַיַּרְא הָעָם וַיָּנֻעוּ (שמות כ טו)

דערשרעק זֶעה שְׁרֶעק
דערשרעקען הִפְחִיד, הִבְהִיל, אִיֵּם, הֶחֱרִיד
דראַב (דראַביאַק) { נוֹכֵל, אִישׁ־מִרְמָה, אִישׁ־תַּהְפּוּכוֹת, נָבָל, בְּלִיַּעַל }
דראַגאָנער רַכָּב, פָּרָשׁ מְזוּיָּן
דראָט חוּט־בַּרְזֶל
דראַכמע דַּרְכְּמוֹן (חלק צ״ו מליטרא)
דראַמע שִׁיר־חִזָּיוֹן
דראַפּ שְׂרִיטָה, גְּדִידָה
דראַפּען שָׂרוֹט, גָּדוֹד
— זיך הִתְגּוֹדֵד
דראשטש בַּעַד, רֶטֶט, חִיל, רְעָדָה, חַלְחָלָה
דראָשקע מֶרְכָּבָה־קַלָּה, עֶגְלַת־צָב
דרויסען חוּץ
(אין דְרויסֶען = בַּחוּץ; פון דְרויסֶען = מִחוּץ)
דריגען בָּעוֹט, הָדוֹף, נָגוֹף
דריטל (1/3) שְׁלִישִׁית
דריטל מַחַט־אוֹרְגִים
דרייא שְׁלֹשָׁה (ז׳), שָׁלֹשׁ (נ׳)
דרייסיג שְׁלֹשִׁים
דרייא-עקיג (דרייעקעכדעג) מְשֻׁלָּשׁ, טְרִיגוֹן * (מעריך)
דרייפֿוס חֲצוּבָה (עירוכין פ״ה)
דרייצען (13) (נ׳) שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה, (ז׳) שְׁלֹשָׁה־עָשָׂר
דריליעם מֶרֶק־מְקֻפָּא, תַּבְשִׁיל־מְקֻרָּשׁ
דרימבלען צִלְצֵל, הֵרַע לְנַגֵּן
דרימעל נוּמָה, תְּנוּמָה, תרדמת
דרינגען זֶעה אויסדְרִינְגֶען
דריסקען (דריפּען) קָרוֹס (רש״י ישעי׳ מו ח)
דריק (קוועטש) לַחַץ, עָסוּת, עָשׂוֹת
— פֿון ביכער דְּפוּס*
דריק יְתַד־עֵץ, מַקֵּל־יָד, כְּרוּת־עֵץ
דריקען (קוועטשן) לָחוּץ, דָּחוֹק, דָּפוֹק, עָצוֹר *
— ביכער הַדְפִּיס*
דריקער מַדְפִּיס*
דריק פֿעהלער טָעוּת־הַדְּפוּס, שְׁגִיאוֹת־הַדְּפוּס
דריקער (דרענגער) נוֹגֵשׂ, לוֹחֵץ, דּוֹחֵק

דרעהען סַבֵּב, סָבוֹב, סֹב, הָפוֹךְ
דרעהקאָפּ עָרוּם, רַמָּאִי*, בַּעַל־מְזִימּוֹת, מֵפִיק־תַּחְבּוּלוֹת, דּוֹלֶה־עֵצוֹת
דרעל מַקְדֵּחַ*, מַקֵּב, מְנַקֵּב
דרעליווען זֶעה בָּאיֶערֶן
דרעמלען נוּם, הֵרָדֵם
דרעק צֹאָה, גָּלָל, חֲרָאִים, טִנּוּף
דרעשוואַלץ חֲרִיץ (ש״ב יב לא), מוֹרַג
דרעשטעם זֶעה דְרָאשְׁטְשׁ

ה.

האַב, איך האַב יֵשׁ־לִי
האַבעל מַקְצוּעָה, מַעֲצָד
האָבער שִׁבֹּלֶת־שׁוּעָל* (פסחים לה)
האָגל בָּרָד, חֲנָמַל (תהל׳ עח מז), אֶלְגָּבִישׁ
האָדיע זֶעה גֶעניג [(יחזק׳ יג יא)
האָרעווען כַּלְכֵּל, הַטְרֵף־לֶחֶם, נַהֵל־בְּלֶחֶם
האָרע אַשָּׁךְ, פַּחַד (איוב מ יז)
האָרען זֶעה גְרֶעפְּצֶען
האָוקען נָבוֹחַ (ישעיה נו)
האָז אַרְנֶבֶת
האָז-נים לוּז
האַטער שֵׁד, עִטִּין (איוב כא), כְּחַל* (חולין קח)
האַטשיק וָו, קֶרֶס, חוֹחַ
האָכצייט-פֿריידע חֲתוּנָּה, הִלּוּלָא*
האַלב חֲצִי, מַחֲצִית, מֶחֱצָה, חֲצוֹת
האַלז צַוָּאר
האַלז-און-נאַקן עֹרֶף, מַפְרֶקֶת
האַלז-טיכל (האַלז-שטיק) האַלז-באַנד מְטַפַּחַת־הַצַּוָּאר, צַוְּרוֹן, גַּרְגָּרָה* (יומא כח), (מַעֲדַנָּה), הַמְנִיכָה (דניאל ה)
רָבִיד, עֲנָק
האַלז-קראַגען בֵּית־צַוָּאר* (שבת מח)
האַלזען חַבֵּק
האַלטען אָחוֹז, הַחֲזֵק, עָצוֹר

האַלמע (המולעץ) מַעֲצוֹר, יְתַד־הַמְעַקֵּב, הַמְעַכֵּב
האַלמעווען עָצוֹר, עַקֵּב, עַכֵּב*, עַגֵּן
האַלעבורדע מַהְפֵּכָה, אִי־סְדָרִים
האָלעוועשקע (גלאָוונע) אוּד
האָלץ עֵץ
האָלצהעקער חוֹטֵב־עֵצִים
האָמאַרניע בֵּית־הוֹלְמֵי־פַּעַם, בֵּית־הַמַּקָּבוֹת
האָמער פַּעַם, פַּטִּישׁ, מַקֶּבֶת מַפָּץ, כֵּילָף,
האָן תַּרְנְגוֹל [קוּרְנָס*
האַנדל מִסְחָר, מַרְכֹּלֶת, מַעֲרָב, מִשְׁלַח־יָד, מֶקַח־וּמִמְכָּר, מַשָּׂא־וּמַתָּן, עֵסֶק
האַנדלסמאַן סוֹחֵר, רוֹכֵל, נוֹשֵׂא וְנוֹתֵן
האַנדלין סָחוֹר, רָכוֹל, עָסוֹק בְּמִקְנֶה וּמִמְכָּר
האַנד יָד, זְרוֹעַ, כַּף, אֶזְרוֹעַ
(מַאכֶען איין האַנד = יַד אַחַת, שְׁכֶם־אֶחָד, אֲגֻדָּה אַחַת; האַלְטֶען אין דיא הֶענְד = אָחוֹז בְּיָד, תָּפוֹשׂ בְּכַף; האַנד אַרְבֵּייט = מְלֶאכֶת יָד, עֲמַל כַּפַּיִם, יְגִיעַ־כַּפַּיִם)
האַנד-געלד זֶעה דֶערוֹיף
האַנדטיך מִטְפַּחַת־יָדַיִם, מְנַגֵּב־יָדַיִם, אֲלֻנְטִית*, מַפָּה* (ברכות ח)
האַנדפֿאַס כִּיּוֹר (לְרַחְצָה)
האַנדשלאַג תְּקִיעַת־כָּף, תַּקַּע־כָּף
האַנדשוה זֶעה הֶענְטְשֶׁקֶע
האַנדשטערקאַ מְנַקִּית־כַּד (לְיָדַיִם)
האַנדשריפֿט כְּתַב־יָד
האָנוטשא (אוניצא) מִטְפַּחַת־הָרֶגֶל, תַּכְרִיךְ־הָרֶגֶל, תַּכְרִיכֵי־הָרַגְלַיִם, חֲתוּלֵי־הָרַגְלַיִם
האָניג דְּבַשׁ
האָניג-קיכל עֻגַּת־דְּבַשׁ, דַּבְשָׁנִית
האָנאָר (עהרע) כָּבוֹד
(אִיהְם ריהְרֶען דֶעם האָנאָר = פָּגַע בִּכְבוֹדוֹ; האָנאָרעֶנאַטֶע־רִיסְטֶע = אוֹהֵב־כָּבוֹד, רוֹדֵף אַחַר כָּבוֹד)
האַסס שִׂנְאָה, אֵיבָה, מַשְׂטֵמָה
האַסען שָׂטוֹם, שָׂנֹא, אָיֹב

האַפּט — כֹּחַ, עוֹצֶם, עָצְמָה, תּוֹקֶף, נֵצַח, חוֹזֶק, קִיּוּם, עֹז, אֱיָל, חוֹסֶן, חַיִל, אוֹן, עֹתֶק

האַפּטען — חַזֵּק, עַצֵּם, תַּקּוֹף, נַצֵּחַ, קַיֵּם

האָפּפּען (צֶמַח־)כְּשׁוּת*, פְּשׁוּת* (עוקצין פ"ב)

האָפּפּען — קַוֵּה, חַכֵּה, יַחֵל, שַׂבֵּר, צַפֵּה

האַפּען — זֶעה פָּארְט

האָפּענונג — תִּקְוָה, תּוֹחֶלֶת, שֶׂבֶר

האָפּענטשע — זֶעה אָפִּינְטְשֶׁע

האָפּעריג — זֶעה אֵייפֶּערִיג

האַצעלקא (האטצער) — מְדַלֵּג, מְרַקֵּד, מְכַרְכֵּר, מְפַזֵּז, מְקַפֵּץ

האַק — גַּרְזֶן, קַרְדֹּם

האַקע — עוֹצֵר, מַעֲצוֹר, עִקּוּב, עִכּוּב

האַקמעסער — מַאֲכֶלֶת, (מַזְמֶרֶת), מַחְצֶבֶת

האָק — חַכָּה, אָקוֹן* (כליס כג ה), וָו

האַקען — חָטוֹב, חָצוֹב, (בָּקֹעַ, פַּלֵּחַ)

האָאָר — שֵׂעָר, שַׂעֲרָה

האָר — חַכֵּה, הַמְתֵּן*

האַרב — חָרִיף*, עַז, חַד, מַר

האָרב (גאַרב) — דַּבֶּשֶׁת, גַּב עָקוּב

האָרבאַטע (גאַרבאַטע) — גִּבֵּן

האַרט — קָשֶׁה, מְצֻק, יָצוּק, אַמִּיץ, אֵיתָן
(האַרט ברויט = (לֶחֶם־)יָבֵשׁ, נִקְשֶׁה, יָשָׁן;
האַרטער מענש = קָשֶׁה, כָּבֵד, עָרֵל, קְשֵׁה־עֹרֶף, עִקֵּשׁ, עִקְשָׁן)

האָרט — בְּשֶׁפַע־רָב, הַרְבֵּה־יַחַד, קְבוּצָה

האָרטאָווניק — סוֹחֵר־כְּלָלִי, רוֹכֵל־שִׁפְעִי, סִטוֹן* (פאה פ"ס, כ"ב פ"ת)

האָרט — זֶעה אָרְט

האַרטלייביג — בְּלִי, רַע־עַיִן, צַר־עַיִן, מַקְשֶׁה־לִבּוֹ, מְאַמֵּץ־לִבּוֹ, אַכְזָר, עַז, עָרִיץ

האַרטקייט — קַשְׁיוּת, אֹמֶץ, קֹשִׁי, חוֹזֶק

האָרכען — שְׁמֹעַ, הַאֲזֵן, הַקְשֵׁב, הַסְכֵּת

האַרמאַטע — זֶעה אַרְמַאטֶע

האָרען — קֶרֶן, יוֹבֵל, שׁוֹפָר

האַרן (וואָס האַרט דיך? = מַה אִיכְפַּת לְךָ?)*; (לאָז דיך ניט האַרן = אַל תִּדְאַג, ר' נ' נאָרְטֶען)

האָרוואַניע — עָמָל, יְגִיעַ, עֲבוֹדָה, פְּעֻלָּה, טֹרַח, עֶצֶב

האָראָווען — עֲמוֹל, יָגוֹעַ, טָרוֹחַ, עָבוֹד

האָרפּאַשנע — אוֹהֵב־עֲבוֹדָה, חָרוּץ

האַרפּע — כִּנּוֹר

האַרץ — לֵב, לֵבָב, (שֶׂכְוִי)

האָשפּיטאַל (שפּיטאַל) — בֵּית־חוֹלִים, בֵּית־מַרְפֵּא

הויב — צָנִיף, שְׂבָכִים

הוידען — הָנֵד, הָנִיעַ, טַלְטֵל

הויז — בַּיִת, מָעוֹן, מִשְׁכָּן, נָוֶה, אֹהֶל

הויזגעזונד — בַּיִת, בֵּית־אָב, מִשְׁפָּחָה

הויזען — מִכְנָסַיִם, בָּתֵּי־שׁוֹקַיִם, בִּרְקָנִין*

הויזראַט — כְּלֵי־בַיִת [(ירוש' פ' כתבי הקדש)

הויט — עוֹר, גֶּלֶד (איוב טז), קְרוּם (יחזק' לז)

הויך — רָם, גָּבֹהַּ, נִשָּׂא, נִשְׂגָּב

הויל — רֵיק, רִיק, נָבוּב, תֹּהוּ, בֹּהוּ

הוליאַק — אוֹהֵב־שִׂמְחָה, רוֹעֶה־רוּחַ

הולטייא — רָשָׁע, עַוָּל, מֵרֵעַ, נָבָל

הויפּט — רֹאשׁ, עִקָּר*
(דאָס הויפּט פון דער זאַך = רֹאשׁ דָּבָר)

הורטאָווניק — זֶעה האָרְטָאוְנִיק

היבליוועןן — הַחֲלֵק בְּמַקְצוּעָה, הַקְצֵה, הַחֲלֵק בְּמַעֲצָד

היבעל — מַקְצוּעָה, מַעֲצָד, רְהִיטְנִי* (כ"מ קיט)

היבש — עָצוּם, בְּמִדָּה נְכוֹנָה, לֹא מְעַט

הודען — הָמֹה, צַלְצֵל, שָׁאֹה, נָהוֹם

היטט (היטטע) — בֵּית־מְלֶאכֶת־זְכוּכִית

היטעל — מִצְנֶפֶת, כּוֹבַע, צָנִיף

היטען — שָׁמוֹר, נָצוֹר, נָטוֹר

— זיך — הִשְׁתַּמֵּר, הִזָּהֵר

היטער — שׁוֹמֵר, נוֹצֵר, נוֹטֵר

הייבען — הַגְבֵּהַּ, הָרֵם, רוֹמֵם, הַעֲלֵה, נַשֵּׂא

הייבער — מְשַׁפֵּף, קְנֵה־הַיּוֹנֵק, מֵינֶקֶת (ע"ז נח) דְּיוֹפִי* (עירובין קד), עַלַּת* (שם נג)

הייא (מלהק"ר) הַיְיא*! (סכת קיט)

הייא (ש"ע) חָצִיר, חֲשַׁשׁ, שַׁחַת* (פאה ב)

הייוועןׂ(אָפֿען) תַּנּוּר, כִּירָה, בֵּי־דוּדֵי*
—אין קעהלער כּוּךְ* (מ״ק ח)
הייוועןׂ שְׁמָרִים
הייזעריג בְּגָרוֹן נִחָר
הייזערקייט (חריפּקע) נִחֲרַת־גָּרוֹן
הייטעל דֹּק, קְרוּם (יחזקאל לו ו)
הייטערקייט פָּנִים שׂוֹחֲקוֹת, ז׳ נ׳ לוּיטֶערְקֵייט
הייך גֹּבַהּ, רוּם, שִׂיא, תּוֹעָפוֹת
הייליג קָדוֹשׁ
הייליג-אָרט בֵּית־עוֹלָם, בֵּית־הַקְּבָרוֹת
הייליגקייט קְדוּשָּׁה, קֹדֶשׁ
היילען רַפֵּא, רָפוֹא, הַעֲלֵה אֲרוּכָה לְ־, הַחֲלֵם, גָּהֹה, הַחֲיֵה (יהושע ה ח)
היים בַּיִת, זֶעה נָאךְ הויז
היימזיטצער (ז) יוֹשֵׁב־אֹהֶל, (נ) נְוַת־בַּיִת
היימליך (בֶּטַח), בְּאֵין־פַּחַד, בְּלִי־דְאָגָה
היינט הַיּוֹם, עַתָּה, כָּעֵת
היינג-גאָניק גְּזוּזְטְרָא* (כ״כ ס), גְּזוּזְטָר* (מדות פ״ב)
הייס רוֹתֵחַ, חַם מְאֹד
הייסען צַוֵּה, פַּקֵּד, נָתוֹן פְּקִידָה
(עֶר הֵייסְט גֶעבֶּען = הוּא מְצַוֶּה לָתֵת;
עֶר הֵייסְט דָוִד = הוּא יִקָּרֵא דָוִד, שְׁמוֹ דָוִד)
הייען עַכֵּב*, עַקֵּב, אַחֵר
— זיך הִתְעַכֵּב, הִתְמַהְמֵהַּ, בּוֹשֵׁשׁ
הייצען הַשֵּׂק, הַבְעֵר אֵשׁ, הַסֵּק*
היישערעק אַרְבֶּה, גּוֹב, חָגָב, גָּזָם, חַרְגּוֹל, יֶלֶק, סָלְעָם, חָסִיל, צְלָצַל
הילטייא זֶעה הוּלְטַייא
הוליען רְעֵה־רוּחַ, רַדֵּף־רֵיקִים
הילעך הֵד, קוֹל שָׁאוֹן
הילף עֵזֶר, עֶזְרָה, יֶשַׁע, תְּשׁוּעָה, זֶעה נָאךְ אוּנְטֶערְהַאלְטוּנְג
הימעל שָׁמַיִם, רָקִיעַ, שַׁחַק, מָרוֹם, (ר׳) עֲרָבוֹת, עֲרִיפִים, שְׁחָקִים
הין תַּרְנְגֹלֶת
הין שָׁמָּה
(לויפֿען הִין אוּנ הֶער = רוּץ הֵנָּה וָהֵנָּה .. אָנֶה וָאָנֶה;
וָוענְדִין זִיךְ הִין אוּנ הֶער = פָּנֹה כֹּה וָכֹה)
הינגער רָעָב, רַעֲבוֹן, כָּפָן
הינגעריג רָעֵב
הינגערן (זיך) רָעוֹב, (יֶענֶעם) הַרְעִיב
הינדערט 100 מֵאָה, מְאַת.., ק׳
הינט (הונד) כֶּלֶב
הינטען זֶעה אוּנְטֶען
הינטער אֲחוֹרֵי, (אֲחוֹרֵי־הַבַּיִת, אֲחוֹרֵי־הָעִיר)
הינערפלעט תַּרְדֵּמָה, חֲלִי־נוּמָה
הינער-קויט לִשְׁלֶשֶׁת* (זבחים לד)
הינקענדיג פִּסֵּחַ, צוֹלֵעַ, נְכֵה־רַגְלַיִם, חִגֵּר
הינקען צָלֹעַ, פָּסֹחַ, (הִתְפַּסֵּחַ)
היסט שִׁעוּל*
היסען (היסטען) שַׁעֵל*, גָּנוֹחַ, בַּעְבֵּעַ
היסטאָריע דִּבְרֵי־הַיָּמִים, קוֹרוֹת־הָעִתִּים, תּוֹלָדָה
היע פֹּה, בָּזֶה, כֹּה
היפערן פָּסֹחַ, דַּלֵּג
היטץ חוֹם, חוֹרֵב, שָׁרָב, שְׁרָב
היצעל רוֹצֵחַ, הוֹרֵג, קוֹטֵל (תהלים קלט)
היקאָוואַטע כְּבַד־פֶּה, נִלְעַג־לָשׁוֹן, עִלֵּג (ישעיה לב), מְגַמְגֵּם* (מגילה לא)
הירזש (הירז) דּוֹחַן
הירזשען (הירזען) צָהוֹל
הירן זֶעה יֶערֶען
הירש צְבִי, אַיָּל, עוֹפֶר
הישטשע מִשְׁקָע, שְׁמָרִים, קֻבַּעַת
העהל מְעָרָה, מְאוּרָה
העכט זְאֵב־הַמַּיִם, (דַּג־אָרוּךְ)
העלל צֹהַר, בָּהִיר, זַךְ, צַח, בַּר
(אִין מִיטֶן הֶעלֶען טָאג = בַּצָּהֳרַיִם)
העלד גִּבּוֹר־חַיִל, כַּבִּיר־כֹּחַ, אַמִּיץ־כֹּחַ
העלליש-פֿייער אֵשׁ־לֶהָבָה, שַׁלְהֶבֶת־יָהּ
העלפֿאַנט שֶׁנְהַב, פִּיל* (כ״כ נג)
העלפֿאַנביין שֵׁן
העלפֿט זֶעה הַאלְבּ
העלפֿען עָזוֹר, הוֹשִׁיעַ, הוֹעִיל, (עָזוֹב)
העלפֿער עוֹזֵר, מוֹשִׁיעַ, מוֹעִיל (שמות כג ה)

העללקייט בְּהִירוּת, בֹּר, טֹהַר, זוֹהַר, נֹגַהּ
העמאָרידען טְחוֹרִים, עֳפוֹלִים
העמד כֻּתֹּנֶת, כְּתֹנֶת־
הענגל (פֿון וויינטרויבען) אֶשְׁכּוֹל
הענגען תָּלֹה, הוֹקִיעַ (במדבר כה)
הענטל בֵּית־יָד, יָד, נִצָּב, כַּף־הַכְּלִי
— פֿון אַ האַק עֵץ־קַרְדֹּם, יַד־הַגַּרְזֶן
הענטשקע בֵּית־יָד* (שבת כו), מַנּוֹל* (כ"ר כח)
העסע קְנֵה־הַמְּנוֹרָה, מְנוֹרַת־קִיר
העפֿט מַחְבֶּרֶת, חִבּוּר
העפֿטיג מָהִיר, נִמְהָר
העפֿטונג רִקְמָה
העפֿטען רָקוֹם
העפען (היפען) רָקוֹד, דַּלֵּג, פַּזֵּז, כַּרְכֵּר
העצקע (האָצקע) רְקִידָה, רִקּוּד, דְּהָרָה, כִּרְכּוּר
העצקען הָנִיעַ, הָנִיד, טַלְטֵל, זַעְזֵעַ
העקעלע זְעה האַטשׁיק
העקער חוֹטֵב, חוֹצֵב
הערבערג זְעה וואהנונג
הערטשיצע חַרְדָּל*
הערינג דַּג־מָלוּחַ, סְלַתָּנִית* (ע"ז מ), חָלָק* (ע"ז לה)
הערען שָׁמוֹעַ
(צו הֶערֶען = הַאֲזֵן, הַקְשֵׁב
הערצאָג דּוּכּוּס* (סנהדרין לט)
הערץ לֵב, לֵבָב, (שֶׂכְוִי)
הערש זְעה הירש
הערשען מָשׁוֹל, שָׁלוֹט, שָׂרוֹר, רָדֹה, עָצוֹר
הרגענען רָצוֹחַ, הָרוֹג, הָמֵת, הַכֵּה־נֶפֶשׁ, קָטוֹל (תהלים קלט)
הערר אָדוֹן, אַלּוּף, אָצִיל, נָשִׂיא, שָׂר, חַשְׁמַן, שׁוֹעַ, פֶּחָה, רוֹזֵן, גְּבִיר, טַפְסָר, נָסִיךְ, בַּעַל, קָצִין, נְצִיב, סְגַן, חוֹר, פַּרְתֵּם

ו.

וואָג (משׂא) כֹּבֶד, נֵטֶל, מִשְׁקָל
וואָג (צום וועגען) מאֹזְנַיִם, מִשְׁקֹלֶת, פֶּלֶס
וואַגאָן עֶגְלַת־הַקִּיטוֹר
וואָגען עֲגָלָה, קָרוֹן* (ברכות פ"ד)
וואָג-שאָל כַּף־מאֹזְנַיִם, כַּף־הַמִּשְׁקֹלֶת
וואָהלטהעטיג תַּעֲנוּג, הַרְחָבָה, רְוָחָה, רְוָיָה, שֶׁפֶק, שׂוֹבַע, הַרְחָבַת־הַדַּעַת
וואָהלקייט, וואָהל זְעה גוּטְסְקייט, גוּט
וואָהנונג מָעוֹן, מִשְׁכָּן, נָוֶה, זְבוּל, מוֹשָׁב, דּוֹר, מָגוּר, נָוֹת, נְאוֹת־
וואַזע סֵפֶל, אַגָּן
וואַזשנע נִכְבָּד, נִשְׂגָּב, נֶחְשָׁב, יָקָר
וואַטען צֶמֶר־גֶּפֶן, צֶמֶר־צַחַר, מוֹכִין* (שבת סד)
וואָיעווען הִתְהוֹלֵל, הִתְעַלֵּל, הָתֵל
וואָיען (בילען) נָהֹה, יַלֵּל, נָהֹק, צָרוֹחַ
וואַך מִשְׁמָר, מַטָּרָה (ירמיה לב), מִצְפָּה, מִגְדַּל־צוֹפִים
וואָך (זו"ג) שָׁבוּעַ
וואָכערער דִּגְסְטִים* (ערוך), ז' נ' פְּרַאצֶענְטְנִיק
וואָכענדיג שֶׁל חֹל, יְמֵי־הַמַּעֲשֶׂה
וואַכענדיג עֵר
וואַל סוֹלְלָה, גַּל־(מַיִם או אֲבָנִים)
— (פֿון אַ מאַשינע) צִיר, קֹטֶר*
וואָל צֶמֶר
וואָלהענדלער צַמָּר (עירובין קא)
וואַלד יַעַר, חֹרֶשׁ
וואַלד-עזעל פֶּרֶא, עָרוֹד
וואָלוועל בְּזוֹל, בִּמְחִיר־מִצְעָר
וואַליעץ (אַ טאַנץ) מָחוֹל, בַּלְזָם* (וי"ר יב)
וואליעץ (וואלצעם) מַעְגָּל* (מ"ק יח), מַעְגִּילָה,
וואליאר שִׁלְטוֹן, מֶמְשָׁלָה, מִשְׂרָה, גָּלִיל
וואָליק מִכְמֶרֶת, חֵרֶם, צִלְצַל־דָּגִים
וואַלען (וואַלגערן) הַפֵּל, הַטֵּל, הַשְׁלֵךְ, גָּלוֹל
וואַלפֿיש אַדְרִיָּא* (ב"ב עד), דֻּלְפָן* (בכורות ח)
וואָלף זְאֵב
וואַלקאַן הַר־גַּעַשׁ, הַר־זוֹרֵק־אֵשׁ
וואָלקען עָנָן, עָב, נֵבֶל־שָׁמַיִם, נָשִׂיא (תהלים קלה ז)

וואָלקענדיג זָעה חְמָארְנֶע
וואָלקע כְבוּדָה , עֲגָלוֹת־טְעוּנוֹת
וואַנדערן נָסוֹעַ , הִתְהַלֵּךְ, שׁוּט־בָּאָרֶץ
וואַנד קִיר , כֹּתֶל
וואַנע זָעה בֵּיח
וואַנץ פִּשְׁפֵּשׁ* (תרומות פ״ח), כִּנַּת־הַקִּיר
וואָנציע (וואָנסע) שָׂפָם , צִיצִית־הַשָּׂפָה
וואָס ? מַה ? וואָסער ? אֵיזֶה ?
וואַסער מַיִם
וואַסער-שטאָף יְסוֹד־הַמַּיִמִי , מַיְמִי , מַיְמָן
וואַקזאַל (וואַגזאַל) תַּחֲנַת־מְסִלַּת־הַבַּרְזֶל
וואַקס דּוֹנַג , שַׁעֲוָה*
וואַקסען צָמוֹחַ, גָּדוֹל, שָׂגֹא, שַׂגְשֵׂג, עָלֹה
וואַקלען זיך זָעה שָׁאקְלֶען זִיךְ
וואָרעטשיק מִשְׁמֶרֶת* , מְסַנֶּנֶת* (לְגְבִינָה)
וואָראָנע (וורְאָנע) עוֹרֵב
וואַרגען חַנֵּק ; (זִיךְ) הִתְחַנֵּק
וואַרהאַפטיג פְּרוּעַ־רֹאשׁ
וואָרט דָּבָר, מִלָּה, מוֹצָא־שְׂפָתַיִם, מִבְטָא, פִּתְגָּם
(הַאלְטֶען וָוארְט = עָמוֹד בְּדִבּוּרוֹ , שָׁמוֹר מוֹצָא שְׂפָתָיו; אוֹיף מַיין וָוארְט = (לר״ק) עַל דִּבְרָתִי)
וואַרטען יַחֵל , חוּל , צַפֵּה , חַכֵּה , הוֹחֵל, הַמְתֵּן* , כַּתֵּר (איוב לו ב)
וואַרטע שׁוֹמְרִים , נוֹטְרִים , נוֹצְרִים
וואַרטעוונעק זָעה סְטָארָאזְשׁ
וואָרטפאָרשונג חֵקֶר , שָׁרָשֵׁי־הַמִּלּוֹת
וואָרטשען נָהוֹם , הִתְאוֹנֵן , הֵרָגֵן
וואַרום יַעַן , עֵקֶב , בִּגְלַל
וואָרם רִמָּה , תּוֹלֵעָה
וואַרם חַם , חָם
וואַרמען חַמֵּם , הָחֵם
וואַרמעס (סְעוּדַת)־ אֲרוּחַת־הַצָּהֳרָיִם
וואַרמקייט חוֹם , חֲמִימוּת
וואַרנעטשקע (וואַרענקע) לְבִיבָה
וואַרסטעט מְכוֹנָה , שֻׁלְחַן־הַמְּלָאכָה־(לְחָרָשֵׁי־עֵצִים)

וואַרע הֲכָנָה, מָכוֹן, מַעֲרָכָה, פִּנַּת־מָקוֹם
(מַאכְט אַ וַוארֶע = פַּנּוּ־מָקוֹם, פַּנּוּ־דֶרֶךְ, תְּנוּ דֶרֶךְ)
וואַרעטענע (שפינדל) פֶּלֶךְ
— פון אַמיהלשטיין זָעה טְרִיב
וואַרעניק עֻגָּה מְמֻלָּאָה גְּבִינָה
וואָרענען הזהֵר , הָעֵד בְּ־ (שמות כט) , הַתְרָאָה* (חולין פ״כ)
וואָרף יְרִיָּה , הַשְׁלָכָה , קֶלַע , זְרִיקָה , בְּלִיכָה* (עיין המסכיר)
וואַרפען יָרֹה , הַשְׁלֵךְ , זָרוֹק , קַלֵּעַ
וואָרפעלקע מַרְגֵּמָה , כַּף־הַקֶּלַע
וואַרצאַבע אַיִל (יחזקאל מ ט), מְזוּזָה, אוֹמְנָה, לֶחִי* , אַמּוֹת־הַסִּפִּים , אֲגַף
— דיא אייבערשטע מַשְׁקוֹף, קוֹרָה, כַּפְתּוֹר,
— דיא אונטערשטע סַף , מִפְתָּן
וואָרצעל שֹׁרֶשׁ , ז׳ ג׳ בְּרָארָאוְוקֶע
וואשטשענים שְׂרִידֵי־הַדְּבַשׁ
וואַשען כַּבֵּס (בְּגָדִים) , רָחוֹץ (בְּשַׂר־אִישׁ)
וויא? אָנָה, אֵי, אֵיכָה, אֵיפֹה?
(וְויא עֶר אִיז = בַּאֲשֶׁר הוּא שָׁם)
וויא אַזוי ? אֵיךְ , אֵיכָכָה , אֵיכָה , הֵיךְ* ?
וויבאָיע מְאוּרָה , מַהֲמוֹרָה , פַּחַת
וויבאָיעם חֲרִיצֵי־הַדְּרָכִים , תַּחְתִּיִּים
וויבאָר בְּחִירָה , בְּרֵירָה*
וויגאָדע תּוֹעֶלֶת , בֶּצַע
וויגען הָנֵעַ , הָנֵד
(וְויגֶען דָאס קִינְד = יַשֵּׁן אֶת הַיֶּלֶד)
ווידער שֵׁנִית, עוֹד , שׁוּב
ווידעראנאַנד סְתִירָה , הִתְנַגְּדוּת , הַכְחָשָׁה
ווידער-קול הֵד, קוֹל הַחוֹזֵר , בַּת־קוֹל
ווידערשיין { זֹהַר , נֹגַהּ, אוֹר־הַחוֹזֵר , בְּבוּאָה* (ע״ז מז)
וויאהין אָנָה, אָן , לְאָן
וויהע עַפְעַף, שְׁמוּרַת־הָעַיִן
וויהעם עַפְעַפַּיִם , שְׁמוּרוֹת־הָעֵינַיִם
וויוויעסקע שֶׁלֶט (הַחֲנוּיוֹת)
וויזיט (מאַכען) בַּקֵּר, שַׁחֵר־פָּנִים , פָּקוֹד־לְשָׁלוֹם

וויזע (לאָנקע) כַּר, גְאוֹת־דֶּשֶׁא
וויזעלע חֹלֶד
וויטיטשקע גְּלִילְיָה, סְלִיל* (נגעים יח), קְנֵה־
וויטען זיך הִשְׁתַּחֲוָה, הִתְרַפֵּס [בְּגְלִילָה
ווייב אִשָּׁה, בְּעִיָּה
וויירויך לְבוֹנָה
ווייזען הַרְאָה, הוֹרָה
ווייזער מוֹרֶה, מַרְאֶה
— בייא אַ זייגער מוֹרֵה־הַשָּׁעוֹת
ווייט רָחוֹק, הַרְחֵק
ווייטער הָלְאָה, קָדִימָה
—אַ מאָהל זֶעה ווידֶער
ווייטקייט מֶרְחָק
ווייך רַךְ, עָנוֹג; ווייכקייט = רֹךְ
(מאַכען ווייך = רַכֵּךְ)
ווייכהערציג רַךְ־לֵבָב
ווייכען סוּר מֵאַחֲרֵי, מוּשׁ מִן
ווייל יַעַן, כִּי, עַל כֵּן, תַּחַת, ז׳ ב׳ נַעארוּם
ווייַן יַיִן, שֵׁכָר (יו״ש)
וויינגארטען כֶּרֶם, פַּרְדֵּס
וויינהויז בֵּית־הַיַּיִן, מַרְזֵחַ
וויינטרויב עֵנָב, גַּרְגַּר־עֲנָבִים
וויינינגסטענס לְמִצְעָר, לְכָל־הַפָּחוֹת
וויינען בָּכֹה
וויינשטאָק גֶּפֶן
ווייס לָבָן, צָחֹר, חוּר
ווייסלעכן-עטץ חֶלְבּוֹן־בֵּיצָה
ווייסער יוֹדֵעַ, מֵבִין, בָּקִי*
ווייסען לַבֵּן, הַלְבֵּן, הַחֲוֵר, (חוּר)
ווייסע-חברה חֲשָׁכִּים (עיין כסערות)
ווייסקייט לֹבֶן, חוּר
וויייץ חִטָּה, חִטִּים
וויקען רָטֹב, שָׁרָה (במדבר ו)
וויכאַוואַנעק-נעטץ אָמוֹן, חָנִיךְ
וויכאָד בְּלוּי־סְחָבָה, מְנַגֶּבֶת, (מַטְלִית*)
וויכטיג נִכְבָּד, נִשְׂגָּב, גְּדוֹל־עֵרֶךְ, יָקָר
וויכטיגקייט יְקָר, יִקְרַת־עֵרֶךְ, רוּם־עֵרֶךְ

ווילגאָטנע, ווילגאָסט זֶעה פַּייכְט, פַּייכְטִקייט
ווילד (ש״ת) פְּרָאִי, שׁוֹבֵב, צִיִּי, פָּרוּעַ
ווילד-פֿלייש { בְּשַׂר־חַי, נְעִתָּא* (כ״ק פה)
בְּשַׂר מֵת שֶׁבְּחַי }
ווילדיגקייט פְּרָאוּת, שׁוֹבְבוּת, אַכְזָרִיּוּת
ווילען (ש׳) רָצוֹן, חֵפֶץ, נֶפֶשׁ (כרא״ש׳ כג)
ווילע (ווידלע) קִלְשׁוֹן (ש״א יג)
ווינד (ראַנע) פֶּצַע; (לוּפְט) רוּחַ
ווינדעלע חִכְרִיךְ־יְלָדִים, מַחְתֶּלֶת, חֲתוּלָה
ווינדער { (י׳) פֶּלֶא, מוֹפֵת, (ר׳) פְּלָאוֹת,
מִפְלָאוֹת, פְּלָאִים, מוֹפְתִים }
ווינדערליך נִפְלָא, פִּלְאִי
ווינדערן זיך הִתְפַּלֵּא, תָּמֹהַּ (תהלים מח)
ווינד-פּאָקען נְגָעִים, בֶּהָרוֹת
ווינדמיהל רֵחַיִם שֶׁל רוּחַ
ווינטער חֹרֶף, סְתָו
ווינטער-טרויבען סְטַוָנִיּוֹת* (שביעית פ״ט)
ווינטערן חָרוֹף (ישעי׳ יח ו)
ווינטשעווען (ווינשען) בָּרֵךְ־לְטוֹבָה, בָּרֵךְ
ווינציג מְעַט, מִזְעָר, מִצְעָר, זְעֵיר
ווינציגקייט פְּחִיתוּת
ווינק חִידָה, רֶמֶז*; קְרִיצַת־עַיִן
ווינקל-ליניע קַרְנְזוֹל* (ב״מ קח)
ווינקל זָוִית, מְזָוֶה, פִּנָּה, קֶרֶן, מִקְצוֹעַ
ווינקלשטיין אֶבֶן־פִּנָּה, ראֹשׁ־פִּנָּה
ווינקען רָזוֹם, (איוב טו יב), רָמוֹז
— מיט אויגען { הֵעִיף־עַיִן, קָרוֹץ בָּעֵינַיִם
שַׁקֵּר (ישעיה ג) }
וויסט שָׁמֵם, עָזוּב, חָרֵב, תֹּהוּ, בָּתָה
וויסטאַווקע שַׁעַר־הַמַּצָּבָה
וויסטעניש { מִדְבָּר, יְשִׁימוֹן, שְׁמָמָה, תֹּהוּ
מְשַׁמָּה, חָרְבָּה, בָּתָה, צִיָּה }
וויסטקייט שִׁמָּמוֹן, שׁוֹמְמוּת, חָרְבָּן
וויסקראָב (וויסקראָבעק) זֶעה ווישְׁקַבַּאב
וויסען יָדוֹעַ, דַּעַת
וויסענשאַפט חָכְמָה, דַּעַת, מַדָּע
וויפיעל? כַּמָּה?

ווייץ (ווייטץ) } דִבְרֵי־חֲכָמִים, לְשׁוֹן־עֲרוּמִים, מְשַׁל־קַדְמוֹנִי, פִּתְגַם־חָרִיץ, שִׂיחָה־נָאָה, הִתּוּל, הֲלָצָה*

ווייקלען } צָנוּף, עָטָה (יחזקאל טז), גָּלוּל, כָּרוּךְ*

— אַ קינד חִתֵּל, הִתְחַתֵּל

ווייקעלע זֶעה ווינְדֶעלֶע

ווייקל-שניר חִתּוּל, חֲתוּלָּה, מְכֻרֶבֶת

וויראדאָק מִשְׁחָת, גִּבְנָה, ז' ג' קאַליֶעקֶע

וויראַזשנע (דייטליך) זֶעה אוים־דֶרִיקְלִיךְ

ווירע (צום ווירען) } מְשַׂרְטֵט*, מְסַרְגֵל*, כֵּן*(כלים יב), סַרְגוֹל * (כ"ר פ' כה)

— (אויףפּאַפּיער) קַו, שָׂרֶטֶת

ווירען שָׂבָט, שַׂרְטֵט* (גיטין ז)

ווירקונג הַשְׁפָּעָה*, פְּעוּלָּה

ווירקליך נָכוֹן, אֱמֶת, כֵּן, אָמְנָם כֵּן

ווישען } מָרוּחַ, מָרוּק, מָחָה, נִגֵּב* (כ"מ כד), כִּפֵּר, קִנֵּחַ* (ברכות נא)

ווישקע עֲבוֹת־הַמֶּתֶג, חַבְלֵי־הָרֶסֶן

ווישקראַב סוֹפֵי־הַבָּצֵק, לֶחֶם מִבָּצֵק מְגוֹרָר

וועבעל (ש') בַּד, פִּשְׁתִּים

וועבען (פ') אָרוֹג, רָקוֹם

וועבער (ש"ת) אוֹרֵג, רוֹקֵם

וועבער-שיפעל מָנוֹר*, כִּרְכָּר* (שבת פא)

וועג דֶּרֶךְ, אוֹרַח

וועגען } עַל־אֹדוֹת, בַּעֲבוּר, בִּגְלַל, לְמַעַן, בִּשְׁבִיל*, ז' ג' אִיבֶער

—(מיט אַוואָג) שָׁקוֹל, פַּלֵּס, ז' ג' אִיבֶּער־וֶועגֶען

וועגסמאַן אוֹרֵחַ, הֵלֶךְ, עוֹבֵר־וָשָׁב, נוֹסֵעַ

וועדליג כְּעֶרֶךְ, כְּפִי, לְפִי

וועדעל זָנָב, ז' ג' נאַרר

וועה-טוהען כָּאוֹב; (וֶועהטִיג) כְּאֵב, מַכְאוֹב

וועהע! (ווייא) אַלְלַי, אוֹי וַאֲבוֹי, חֲבָל* !

וועהען (ש') צִירִים, חֲבָלִים

— פון אַגעווינערן צִירֵי־יוֹלֵדָה, חַבְלֵי־לֵדָה

וועהען (תְּבוּאָה) זָרֹה, ז' ג' בְּלאָזֶען

וועהערען אָסֹר אִסָּר, הָנֵא, בָּהָה (ש"א ג יג)

וועוריק (וועוויאָריק) חֹלֶד־הַסְּנָה, סְנָאִי*

וועזשע (טהורם) כְּלוּא, מִשְׁמָר

וועטען זיך הִתְעָרֵב, תָּקוֹעַ־כַּף

וועטשערע אֲרוּחַת־הָעֶרֶב

וועטשטיין זֶעה שאַרְפְשְׁטֵיין

וועכנע מוֹקַע־כַּף, נָשֶׁה (עֶצֶם או גִיד)

וועלט אֶרֶץ, תֵּבֵל, חֶלֶד, עוֹלָם

וועלכער—כע—כעם אֲשֶׁר; וְעֶר? מִי?

—"? — " — " אֵיזֶה הוּא, מִי זֶה הוּא?

וועלע קִלְשׁוֹן, לָגִז* (שבת לב)

וועלען זֶעה גָאֶרְן

וועען אִלּוּ; (וֶועען ניט)=לוּלֵא, לוּלֵי

ווענינ מְעַט, מִזְעָר, מִצְעָר

ווענינסטענס לְמִצְעָר, לְפָחוֹת

ווענען? מָתַי, אֵימָתַי* ?

ווענדען זיך פָּנָה אֶל־

ווענדקע חַכָּה, אַגְמוֹן

וועסט (וועסטל) זֶעה זְשֶׁעלֶעט

וועסלא (רודער) מָשׁוֹט

וועסנע אָבִיב, עֵת־הַנִּצָּנִים

וועסעלקע תְּלִיָּה, קוֹלָב* (שבת ס), שְׁפַתַּיִם

וועפען זֶעה אויסוועפען [(יחזק' מ מג)

וועקען הָקִיץ, הָעִיר, עוֹרֵר

וועקסל שְׁטַר־חוֹב*

וועקסען (שטיוול, שיך) הִבְהִיק, הִבְהִיר, הִצְהִיר, הִבְרִיק

וועקער מֵעִיר, מְעוֹרֵר (יְשֵׁנִים), מֵקִיץ־ [(נִרְדָּמִים)

ווערבליוד גָּמָל

ווערבע (ווערבזע) עֲרָבָה, צַפְצָפָה

ווערטה עֶרֶךְ, מְחִיר, שַׁעַר, יָקָר

ווערטל זֶעה וויץ

ווערטל זאָגער מְהַתֵּל, מְצַחֵק, אִישׁ־לָצוֹן, מִתְלוֹצֵץ

ווערטלען זיך הִתְלוֹצֵץ אִישׁ בְּרֵעֵהוּ, (הִתְקוֹטֵט)

ווערטעפיאַן זֶעה פָארְטֶעפִּיאַנֶע

ווערטער-בוך סֵפֶר־הַמִּלִּים, מִלּוֹן

ווערך רֹאשׁ, רוּם, (פון אַ מאָס) גֹּדֶשׁ

ווערכניאַק רוֹכֵב, פָּרָשׁ

ווערם-קרויט סַם־הַתּוֹלָעִים (שֶׁבַּבֶּטֶן)
ווערען (מָקוֹר) הָיֹה, (עָבַר) הָיָה, (עָתִיד) יִהְיֶה
ווערסט (וויאָרסט) כִּבְרַת־אֶרֶץ, אַלְפַּיִם־אַמָּה
ווערק (מכֿאַנישע) מִבְנֶה, תְּכוּנָה, מְכוֹנָה
ווערק (ליטעראַטורנע) { חִבּוּר, מַחְבֶּרֶת, סֵפֶר, / ז׳ נ׳ טִיהֶעכְסְט
ווערק-צייג { כְּלִי־אוּמָּנִית, כְּלִי־מְלָאכָה, / מַחֲרֵשָׁה (ש״א יג כ)
ווערשקע רוֹבַע־הַזֶּרֶת, שְׁנֵי גְּדִלִין*
וועשנע (וועשין) (נ׳) כּוֹבֶסֶת, מְכַבֶּסֶת, (ז׳) כּוֹבֵס

ז.

זאַבאַווען שַׁעְשֵׁעַ נֶפֶשׁ, הַרְנֵן לֵב
זאַבאַווקע שְׂחוֹק, מִשְׂחָק, שַׁעְשֻׁעַ
זאָגען הַגֵּד, אָמוֹר, מַלֵּל, חַוֵּה, הַבִּיעַ
(אָן זָאגֶען = צַוֵּה, פַּקֵּד)
זאַדושען חָנוֹק
זאַוואָד בֵּית־חֲרוֹשֶׁת־מַעֲשֶׂה
זאַוויסע צִיר הַדֶּלֶת, פֹּת (מ
זאָווער זֶעה זוֹיֶער
זאַוויערוכע { סוּפַת־שֶׁלֶג, סְעָרַת־שֶׁלֶג, / זַוְעוֹת־רוּחוֹת (ד״ר)
זאַזוליא קוֹרֵא (מִין עוֹף)
זאָטט (געקעכטס) נָזִיד, (זַאטט) שָׂבֵעַ
זאָטעל (ש׳) כַּר, אֻכָּף*, מִרְבַעַת*
(פְּרוֹיֶען־זָאטֶעל = כּוּמָן* (כ״כ עת)
זאָטלען (פ׳) חָבוֹשׁ
זאַטקייט שֹׂבַע, שָׂבָע
זאַטשעפּען פָּגֹעַ, עוֹר (איוב מא כ), נְגוֹעַ
זאָי-וויא-זאָי זֶעה סַאי־וְויא־סַאי
זאַך דָּבָר, חֵפֶץ
זאַכוד הֲבָנָה, תְּכוּנָה, מַעֲרָכָה
זאַלל אוּלָם הַבַּיִת, אַנְדְּרוֹנְטִים* (ב״ר פ״ח)
זאַלאָג עֵרָבוֹן, עֲבוֹט
זאַלב (ש׳) מִשְׁחָה, תַּחְבּוֹשֶׁת, תַּמְרִיק
זאַלבען (פ׳) מָשׁוֹחַ (בַּשֶּׁמֶן)

זאַלען הַחְלֵט* (בְּרוֹתְחִין)
זאַלץ מֶלַח
זאַלץ-וואַסער מֵי־מֶלַח
זאַלץ-זייערע חָמוּץ־הַמֶּלְחִי
זאַלץ-מעסטיל זֶעה סָאלְיַאנֶקע
זאַלצען מָלוֹחַ, הַמְלֵחַ
זאַמד חוֹל
זאַמד-צוקער { קֶמַח־מֹתֶק, אֲבַק־צוּפִים, / אֲבַק־נֹפֶת
זאַמלען { אָגוֹר, אָסוֹף, גוֹר (תהלים / נט ז), דָּגוֹר (ישעיה לד טו), / כַּנֵּס, כָּנוֹס, צָבוֹר, קַבֵּץ, / קָבוֹץ, קָוֹה (מַיִם)
זאָמען זֶרַע, מִזְרַע
זאָמען זיך בּוֹשֵׁשׁ, הִתְמַהְמֵהַּ, אַחֵר הַמּוֹעֵד,
זאַמש עוֹר אַיִל, (אוֹ צְבִי) [הִתְעַכֵּב*
זאַנג שִׁבֹּלֶת, אָבִיב
זאָנטיק זֶעה פַּאכַאסָאל
זאָנע כַּד
זאַכטאַווקע שַׁעַר־נְהָרוֹת (נחום ב), דֶּלֶת־הַנָּהָר
זאַסטופּ (רודל) { אֵת (ישעיה ב ד), מַעְדֵּר, / מָרָה* (כ״מ פד)
זאַסיק מְזָו, מְזָוֶה (תהלים קמד יג)
זאַפּט עָסִיס, לְשַׁד, מִיץ, דֶּמַע, (זוֹרָה)
זאַפרען { כַּרְכֹּם*, מוֹרִיקָא*, זַעְפְּרָן* / (תרגום ירוש׳ ויקרא טו)
(גוּטֶעה זַאפְרִין = כּוּרְכְּמָא רִשְׁקָא* (כ״מ קז)
זאַץ מַאֲמָר, מִשְׁפָּט
זאַץ-פונקט נְקוּדָה מַפְסֶקֶת, סָלוּק*
זאַק שַׂק, אַמְתַּחַת
זאָק פּוּזְמַאק*
(וָואלֶענֶער זָאק = מוּק* (גיטין סח), אִמְפְּלַיָא* (כ״מ קא)
זאַקאַבלאָק גִּילְדָא* (ברכות מה), עָקֵב־נַעַל
זאַקאָן חוֹק, חֻקָּה, מִשְׁפָּט, תּוֹרָה, דָּת
זאַקיציע זֶעה עֶקְזֶעקוּצְיַא
זאַקלאַשטשינע חֲנֻכַּת־בַּיִת
זאָקענבענדל שְׂרוֹךְ־בָּתֵּי־רַגְלַיִם (־פוּזְמֶקָאוֹת)

זאַקרויב שָׁלָל, ־עַד, בַּז, בִּזָּה

זאַראַז ־קַל־מְהֵרָה, תֵּכֶף־וּמִיָּד*

זאַראַז מַחֲלָה מִתְדַּבֶּקֶת, תְּקָב* (כ"מ כז)

זאָרג (ש') דְּאָגָה

זאָרגען (פ') דָּאוֹג

זאַשפּערים סָמוּר מְקוֹר (תהלים קיט קכ)
גְעס איז מיר פֶערגאַנגֶען זַאשְׁפֶּרֶעס = סָמַר בְּשָׂרִי מְקוֹר)

זוהן בֵּן, בַּר

זווירעניץ חַיּוֹת־הַגָּן, בִּיבָר, בַּבַּר (שבת קו)

זויערטייג מִשְׁאֶרֶת, שְׂאוֹר

זויערמילך חֲלֵב־חֲמוּצָה, מַחְמֶצֶת־חָלָב

זוים שָׂפָה (לְבֶגֶד), שׁוּלַיִם (שמות כח)

זויערקייט (ש') חוֹמֶץ, מַחֲמֶצֶת, חוּמְצָא*

זויער (ש"ת) חָמֵץ, מַחְמָץ

זויער-שטאָף יְסוֹד־הַחֲמוּצִי, חַמְצָן

זויפען סָבוֹא, שָׁכוֹר

זוכה זיין זָכֹה

זונן שֶׁמֶשׁ, חַמָּה, חֶרֶס

זיא הִיא

זיבען (7) (ז') שִׁבְעָה, (נ') שֶׁבַע

זיבענטעל (1/7) שְׁבִיעִית

זיבענציג (70) שִׁבְעִים

זיבענצען (17) (ז') שִׁבְעָה־עָשָׂר, (נ') שְׁבַע־עֶשְׂרֵה

זופּ (ש"ע) מָרָק, (ש"מ) גְּמִיאָה (כתובות כד)

זופּפען (פ') גַּמֵּא, עַלֵּעַ (איוב לט ל)

זינעללאַק זְעה טְרִיף

זידלען חָרֵף, חָרוּף, גַּדֵּף, נָאֵץ, בּזוֹ

זידלערייא חֶרְפָּה, נְאָצָה, בִּזָּיוֹן, גְּדִיפָה

זידען (פ"ע) רָתוֹחַ, זוֹד

זידען (פ"י) הַרְתִּיחַ, רַתַּח, הֵזִיד

זידענדיג רוֹתֵחַ, נָפוּחַ, זֵידוֹן

זייא (ז') הֵם, הֵמָּה, אוֹתָם,
(נ') הֵן, הֵנָּה, אוֹתָן

זייא הֱיֵה

זייגען יָנוֹק, מָצוֹץ, מָצֹה

זייגער שָׁעוֹן, מוֹרֵה־שָׁעוֹת, אָרְלוֹגִין*

זונן-זייגער צֵל הַמַּעֲלוֹת, אֶבֶן־שָׁעוֹת* (עדיות כ)

זייגערן מֵינֶקֶת

זייד מֶשִׁי

זיידע אֲבִי־הָאָב, אֲבִי־הָאֵם, זָקֵן

זייט זְעה זֵינְט

זייט צַד, יָרֵךְ, כָּתֵף, עֵבֶר, צֶלַע, רוּחַ

זייל עַמּוּד, אוֹמְנָה

זיים זְעה זוים

זיימען גְּבוֹל, שַׁבֵּץ, רָקוֹם שָׂפָה לְ־

זיין (מקור) הָיֹה; זַיִין (ש"מ) הֲוָיָה*

זיינם שֶׁלּוֹ, אֲשֶׁר־לוֹ

זייען זְעה זָעֶען

זייען סַנֵּן* (שבת קלט), נַקֵּק, הַגֵּר (במדבר)

זייערן הַחֲמֵץ, כָּבוּשׁ* (חולין יז)

זייער מְסַנֶּנֶת*, מְשַׁמֶּרֶת*

זייערם (ז') שֶׁלָּהֶם, אֲשֶׁר לָהֶם,
(נ') שֶׁלָּהֶן, אֲשֶׁר לָהֶן

זייף בֹּר, בּוֹרִית, סַפּוֹן* (כ"ק לג)

זייפען כַּבֵּס בְּבוֹרִית, נַקֵּה בְּבוֹרִית

זיכען בַּקֵּשׁ, חַפֵּשׂ, דָּרוֹשׁ, בְּעֹה

זילבער כֶּסֶף

זוממער קַיִץ

זוממער-שטיבעל בֵּית־הַקַּיִץ, אַלְקְטִיּוֹת*

זומפּ בֹּץ, בִּיצָה, טִיט

זין זְעה זונן

זין זְעה גֶעבְּרַאנְק

זינגען (פ') שִׁיר, רֹן, רַנֵּן, זַמֵּר, נַגֵּן

זינגער (ש"ת) מְשׁוֹרֵר, מְנַגֵּן, מְזַמֵּר

זינג-פויגעל זָמִיר

זינד חֵטְא, עָוֹן, פֶּשַׁע

זינדיגער חוֹטֵא, פּוֹשֵׁעַ

זינדיגען חָטֹא, פָּשֹׁעַ

זינט מֵעֵת, מִיּוֹם, מִזְּמַן

זונטיג (זונטאַג) יוֹם רִאשׁוֹן, יוֹם א'

זינקען טָבוֹעַ, צָלוֹל, שָׁקוֹעַ

זיס מָתוֹק (פְּרִי), עָרֵב (קוֹל),
נָעִים (שִׁיר)

ויסקייט נוֹפֶת־צוּפִים, מֶתֶק, מְתִיקוֹת, נֹעַם, נְעִימוֹת, עֲרִיבוּת

זיפּ, זיפּפען זֶעה זופּ, זופּפֶּען

זיפּפּ (ש') (צו מעהל) נָפָה, כְּבָרָה

זיפּפּען (דורך אַזיפּפּ) | הֵנִיף, הֵנִיעַ בִּכְבָרָה, בִּקֵּד (סכת טג)

זיפּץ (ש') אֲנָחָה, אֲנָקָה, נְאָקָה

זיפּצען (פ') הֶאֱנַח, נָאוֹק, אָנוֹק, הֶאֱנַק

זיצען יָשׁוֹב, רָבוֹץ

זלידניע זֶעה דָאקוּטְשְׁלִיוֶוע

זנאַכאר חוֹזֶה עֲתִידוֹת, מְנַחֵשׁ, מְעוֹנֵן

זעגעץ זֶפֶת לִבְנֶה, שְׂרַף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי לִבְנֶה

זעגען (פ') גָּרוֹר, גָּרוֹז

זעגעכטס (ש') גְּסוֹרֶת* (כ"ק קיט), מַפַּל־הַמְּגֵרָה

זעגעל (פאָן אַשיף) מִפְרָשׂ, נֵס (־אֳנִיָּה)

זעגעלבוים תֹּרֶן, תִּבֵּל

זעגעלמייסטער חוֹבֵל (יונה א ו)

זעהען רָאֹה, חָזֹה; (זֶעהֶען זיךְ) הִתְרָאֵה

זעהר מְאֹד

זעמט זֶעה זַאמטֵקייט

זעג מַשּׂוֹר, מְגֵרָה, חֲרִיץ־בַּרְזֶל, מַגְזֵרָה

זיך (זעך אלליין) אֶת נַפְשׁוֹ, עַצְמוֹ
(נֶעם זיך = קַח לְךָ, קַח לְעַצְמְךָ;
עֶר הָאט זיך ליעב = אוֹהֵב נַפְשׁוֹ)

זיכער { בֶּטַח, אֶל־נָכוֹן, בֶּאֱמוּנָה, בְּלִי־תְּפוּנָה, בְּלֵב־שָׁקֵט

זעכציג (60) שִׁשִּׁים, (ס')

זעכצענטל ($^1/_{16}$) חֵלֶק־הַשִּׁשָּׁה־עָשָׂר

זעלטען לְעִתִּים־רְחוֹקוֹת, יָקָר

זעלנער אִישׁ־צָבָא, אִישׁ־מִלְחָמָה, אִישׁ־חַיִל

זעמעל סֹלֶת־לֶחֶם, מָעוֹג, עֻגַּת־סוֹלֶת

זעמעלמעהל סֹלֶת

זעע-הונד כֶּלֶב־הַיָּם

זעעלע נֶפֶשׁ, נְשָׁמָה, רוּחַ

זעען זָרוֹעַ

זעטץ מַכָּה, מַהֲלֻמָּה, (מְחִי)

זעטצען (אלליין) יָשׁוֹב; ־יְעֶנֶעם) הוֹשֵׁב

ועטצען (ביימער) זֶעה פְלַאנְצֶען

זעטצען (אותיות אין דרוק) עָרוֹךְ, סַדֵּר

זעטצען זֶעה זִינְקֶען

זעטצער מַעֲרִיךְ־אוֹתִיּוֹת, מְסַדֵּר־אוֹתִיּוֹת

זעקס (6) שִׁשָּׁה, (ו')

זעקסטל ($^1/_6$) שִׁשִּׁית

זעקסעקיכעג (—עקיג) { בַּעַל־שֵׁשׁ־צְלָעוֹת, בַּעַל־שֵׁשׁ־פִּנּוֹת

זערנע גַּרְגַּר, פְּרֻדָּה (יואל א יז)

זרוב מַפֵּלָה, מַפּוֹלֶת*, חָרְבָּה

זשאַבע (זיאַבע) צְפַרְדֵּעַ

זשאָווער (זיאַווער) חֲלוּדָה*, חֶלְאָה

זשאָווערן הֶעֱלֵה חֲלוּדָה*

זשאָיען (זיאָיען) הָמֹה, נָהוֹם

זשאַלאָב (זיאַלאָב) תְּלוּנָה, קוּבְלָנָא*, שִׂטְנָה

זשאַלאָב (זלוב) אֵבוּס

זשאָלאדע (זיאַלאָנטש) אֱגוֹז־אַלּוֹן

זשאַלאוואַניע (פענסיע) שְׂכַר, מַשְׂכֹּרֶת, שְׂכַר־שָׂכוּר

זשאליאַק (זיולאַק) זֶעה שָׁאלְטִיק

זשאַלעווען (קאַרגען) חָשׂוֹךְ, קַמֵּץ

זשאַלקעווען (ערבאַרמען) חָמוֹל, חוּס, הִתְנַחֵם

זשאָראַווליע (זוראַוול) עָגוּר, כְּרוּכְיָא* (קדושין מד)

זשאָרנאַל (זורנאַל) סֵפֶר־עִתִּי, עֵת

זשאָרנאַל-בוך סֵפֶר־תְּמוּנוֹת־לְמוֹעֲדוֹת

זשאָרנע (האַנדמיהל) רֵחַיִם־שֶׁל־יָד

זשוואָווע מָהִיר, חָרוּץ, זָרִיז, קַל

זשוק זְבוּב קָשֵׁה הַכְּנָפַיִם, חִפּוּשִׁית*

זשימען (זימען) זֶעה זְשָׁאיֶען (ע"ז כח)

זשמעניע קֹמֶץ, שֹׁעַל, כַּף־הַיָּד

זשעדנע זיין חָסוֹר, יָדוּעַ מַחְסוֹר

זשעלעט בֶּגֶד הֶחָזֶה, וֶסֶת* (המסכיר), בֶּסֶט*

זשעראַוועל קִילוֹן* (מקוואת ח) (כמ"ר ז)

ח.

חאַבאַר שׁוֹחַד, בֶּצַע, שִׁלּוּם

חאַאָס תֹּהוּ, אִי־סְדָרִים

חאַראַטייא מֵלִיץ, מַפְגִּיעַ, מַעְתִּיר, מִשְׁתַּדֵּל*
חאַראַטייסטוועווען הַמְלִיץ, הַעְתֵּר, פָּגוֹעַ, הִשְׁתַּדֵּל*
חאָטשע אַף־כִּי, גַּם־כִּי, גַּם אִם־
חאַלאַרעץ מָרָק מְקֻפָּא, קִפָּאוֹן־מָרָק
חאַלאַט מְעִיל־בֹּקֶר, מְעִיל־בֵּיתִי
חאָליאָווע (פֿון שטיוועל) שׁוֹק־נַעַל, מִצְחַת־עוֹר
— פֿון זאָקין בֵּית־הָאַרְכֻּבָּה*
חאָליעריע חֳלִי־רַע, אֶגֶף, מַגֵּפָה, קֶטֶב
חאָמענט עוֹל־הַסּוּס, סְמָלוֹן* (שבת נט)
חאַנדראַ מְרִירוּת, מַר־נֶפֶשׁ, דְּאָבָה, תּוּגָה, רוּחַ־נְכֵאָה, רוּחַ־עִוְעִים, עַקְשׁוּת
חאַפּען חָתוֹף, חָטוֹף, תָּפוֹשׂ, לָכוֹד, צוּד
— דעם אָטהעם שָׁאוֹף־רוּחַ
חאַפּטירל (חאַפּקעסטיל) מַדְחֵפָה, מְצוּדָה, פַּח־יוֹקְשִׁים
חאַפּער (ש"ת) חַטְפָן, לוֹכֵד, צוֹדֵד
חאַראַקטער תְּכוּנַת־אָדָם, מִשְׁפַּט־אִישׁ, רוּחַ־בְּנֵי־אָדָם
חאָרכלען (פּ') נָחוֹר (בְּגָרוֹן)
חוואַט זְעה זְשַׁטאָווע
חוואַליע זְעה פַּאלִי
חוואָראָסט עֲנָפִים, זְמוֹרוֹת, דָּלִיּוֹת (יְבֵשׁוֹת)
חוזק זְעה דוּכאַק
— מאכען זְעה שְׁפֶּעטֶען
חושד זיין חָשׁוּד*
חזקה־געלד זְעה אַבְּטְרִיט־גֶעלְד
חזרן שָׁנֹה, שַׁנֵּן, חָזוֹר (לִמּוּדִים)
חיטאר גְּאוֹת שֶׁדֶת
חיטראַק (חיטרעץ) נוֹכֵל, עָרוּם, אִישׁ־מִרְמוֹת, מִתְחַכֵּם, מִתְנַכֵּל
חיטרי זְעה קְלוּג
חימיה חוּמְיָה, תְּחוּמָה (עיין בהערות)
חינע אֲבַק־עֵץ־חִינָא
חלאַר זְעה כְּלָאר
חלומען זיך (פּ') חָלוֹם
חליאַנען הִתְעַנֵּה, עַנֵּה נַפְשׁוֹ, דָּאוֹב
(פֿאַרחְלְיַאנְעט וֶוערֶן = הִתְעַלֵּף)
חליעוו כְּלוּב, רֶפֶת, ז' נ' אָבָּארֶע
חלשן הִתְעַלֵּף (יונה ד ח), הַחָלֵשׁ

חמאַרע עָנָן, עֲנָנָה, נָשִׂיא (תהל' קלה), עָרִיף, עָב, גְּבַל־שָׁמַיִם (איוב לח), עֲרָפֶל
חמאַרען זיך הִתְקַדֵּר, הָעִיב
חמאָרנע מְעוּנָן, קוֹדֵר, אָפֵל, מְכוּסֵּה־עֲבָבִים, ז' נ' מָרָה שְׁחוֹרָה־דִיג
חנפֿענען חָנוֹף, הַחֲנִיף
חראָם כְּרוּם* (ברכות ו)
חראָנאמעטער זְעה כְּרָאנָאמֶעטֶער
חראַפּען זְעה חָארְכְלֶען
חראַקען הַכְחַךְ* (המסביר)
חרב־מאַכען הַחֲרֵב, הָרוֹס
חרטה (ש') חֲרָטָה*, תְּשׁוּבָה, נוֹחַם
(הָאבֶען חֲרָטָה = הִתְחָרֵט, הִנָּחֵם עַל רָעָה, שׁוּב מִדַּרְכּוֹ, שַׁנֵּה (בְּמִסְתָּר)
חרעניק כְּלִי־מָרוֹר, כְּלִי־מְרוֹרִים
חרעין מָרוֹר, שֹׁרֶשׁ־מַר, תַּמְכָּא* (פסחי' לט)
חתמענען (חַתְּמֶען) חָתוֹם
חתונה האבען (ז') בָּעוֹל, לָקוֹחַ אִשָּׁה
— (אַ נְקֵבָה) הָיֹה לְאִישׁ
חתונה מאכען (ז') הַשֵּׂא אִשָּׁה
— (אַ נְקֵבָה) נָתוֹן לְאִישׁ

ט.

טאַבאָן עֵדֶר סוּסִים
טאַבליציע זְעה וִוינְוִויסֶקֶע
טאַבעל (גאַללעטאַג) יוֹם־זִכָּרוֹן, יוֹם־טוֹב, (חַגֵּי־הָרוּסִים)
טאַבעללע לוּחַ, גִּלָּיוֹן, רְשִׁימָה
טאַבאַק אֲבַק־עֲלֵי־מְרוֹרִים (לְהָרִיחַ)
טאָג (ש') יוֹם (זְעה נָאךְ טִיטִין)
טאָג־אַרבייטער שְׂכִיר־יוֹם
טאָג־בוך סֵפֶר־יוֹמִי
טאָגען (פּ') הָאוֹר, עֲלוֹת־הַבֹּקֶר, עֲלוֹת־הַשַּׁחַר
(עֶס אִיז שׁוֹין טָאג גֶעוָוארֶען = הַבֹּקֶר־אוֹר, הֵאִיר הַיּוֹם, עָלָה הַשַּׁחַר)

טאָוול לוּס, דַּף
— פֿון אַ בוּך מַעֲטֶפֶת־הַסֵּפֶר, מִכְסֵה־הַסֵּפֶר
טאַטאַ (פֿאַטער) אָב
טאַטאַרסקיזיעלע (קָנֶה) סוּף, קַלְמוּס*
טאָטשילע זֶעה שַׁארְף־שְׁטֵיין
טאָטשקע זֶעה פּוּנְקְט
טאַטשקע עֶגְלַת־יָד
טאָכטער (י') בַּת, (ר') בָּנוֹת
טאָל (טיוּל) חוּר, קוּבֵי־פִּשְׁתִּים (ישעיה נט)
טאַליסמאַן טַלְסְמָאוֹת*
טאַליע (קאָרטן) צְרוֹר־גִּלְיוֹנוֹת־הַשְּׂחוֹק, צְרוֹר־קְלָפִים*
טאָלמאַטש מֵלִיץ, מְתַרְגֵּם*, מַעְתִּיק
טאַלמע מְעִיל, אַדֶּרֶת, תַּכְרִיךְ
טאַלענט כִּשְׁרוֹן, חָכְמַת־לֵב
טאָלפּאַ אֲסַפְסוּף, הָמוֹן, שִׁפְעָה (מ"ב ט)
טאלפּאס כְּרֵשִׁי, רְחַב־בֶּטֶן
טאָלקעווען בָּאֵר הֵיטֵב, פָּרֵשׁ
טאַמאָזשנע שַׁעַר־הַמֶּכֶס
טאָמאַן זֶעה טוּמַאן
טאָמבעק נְחֹשֶׁת־בְּדִיל
טאָמער אוּלַי, פֶּן, שֶׁמָּא* (כתובות ב)
(טָאמֶער וֶועט עֶר עֶרְבַּארְמֶען = אוּלַי יְרַחֵם;
טָאמֶער וֶועט עֶר שְׁטַארְבֶּען = פֶּן יָמוּת)
טאָן זֶעה טוּהְן
טאָנדעיט (ש"ע) שׁוּק הָרוֹכְלִים, (סְחוֹרַת־יָד)
טאָנדעטנעק (ש"ת) פּוֹעֵל־כְּנַעֲנִי, עוֹבֵד־לְמִמְכָּר, רוֹכֵל טַנְדּוּ*
טאנדעטנע (תה"פ) טַנְדּוּ* (כ"ק קיח)
טאַנץ מָחוֹל
טאַנצמייסטער מְלַמֵּד לָחוּל, מוֹרֶה־מִשְׁפְּטֵי־הַמְּחוֹלוֹת, מְנַצֵּחַ עַל הַמְּחוֹלְלִים, אַרְכִיסְטִירִים* (כמ"ר ז)
טאַנצען כַּרְכֵּר, פַּזֵּז, חוּל בִּמְחוֹלוֹת, רָקוֹד
טאָנצער מְחוֹלֵל, כְּפַזֵּז, מְכַרְכֵּר, מְרַקֵּד
טאַסאַוועון מַלֵּא, ז' נ' אָנְטַאסֶעוֶוען
— קאָרטין, קוויטלאַך סַבֵּךְ, הַעֲרֵב

טאַסקען זֶעה שְׁלֶעפֶּען
טאָפּ סִיר, פָּרוּר, קְדֵרָה*
טאָפּאָליע עֵץ־לִבְנֶה
טאָפּרישטזע (טאָפּאר) זֶעה הֶענְטֶעל (פֿון אַ הַאק)
טאָפּטשען (מיט דיא פֿוּס) רָמוֹס, רָפוֹס, סָלוֹל, בּוֹס, הַכְבֵּשׁ, עָסוֹת (מלאכי ג כא)
טאָפּעל כֶּפֶל, מִשְׁנֶה
טאַפֿליע (פֿון גלאָז) לוּחַ־זְכוּכִית
— פֿון האָלץ לוּחַ־עֵץ, שְׁחִיף־עֵץ, גַּב
טאָפּלען (פּ') הַכְפִּיל, כָּפוֹל, שְׁנוֹת
טאַפּען (פּ') מַשֵּׁשׁ, גַּשֵּׁשׁ, (ש') מִשּׁוּשׁ
טאַץ סֵפֶל, אֲגַרְטָל (עזרא א ט)
טאַקי בֶּאֱמֶת
טאַקסירען זֶעה שַׁאצֶען
טאַקסע מֶכֶס*, טַכְסִים* (שבת לא), חֲכִירָה* (דמאי ט), טַכְסָא* (כ"ר סג), מַנְפּוֹל* (פאה ס, דמאי ס)
טאַראַראָם זֶעה גֶּעפִּילְדֶער
טאָרבע צִקְלוֹן, אַמְתַּחַת
— פֿון פֿאַסטעכער יַלְקוּט, תַּרְמִיל*, תּוּרְמָל (שבת לא)
טאָרג שׁוּק, מִקְוֵה־סוֹחֲרִים, הִתְחָרוּת־סוֹחֲרִים
טאָרגעווען סָחוֹר, רָכוֹל, קָנֹה־וּמָכוֹר
טאָרט אֶסְקְרִיטִין* (חלה פ"א)
טאַריף מְחִיר־קָצוּב, מֶכֶס
טאָרן (מעטאָר ניט) אָסוּר, אֵין לְ־
טאַרעווען יַשֵּׁר הַמֹּאזְנַיִם, פַּלֵּס
טאָרען טַלְטֵל, הָנֵעַ, זַעְזֵעַ, עוֹרֵר, הָעֵר
טאָש שִׁיחוֹר, צֶבַע־נוֹזְלִי, שְׁחוֹר־נוֹזְלִי
טאַשע טַסְקָא* (מגילה ז)
טאַשמע פְּתִיל־רָחָב, חוּט־מָשְׁזָר, שְׂרוֹךְ־מְרֻקָּם
טהאָל עֵמֶק, גַּיְא, נַחַל, בִּקְעָה, שְׁפֵלָה
טהויא זֶעה רָאסֶע
טהורם מִגְדָּל, צְרִיחַ
טהיילען חַלֵּק, פַּלֵּג, חָצֹה
טהייער יָקָר, רַב־הַמְּחִיר

טהיר חַיָּה, בְּהֵמָה
טהירגאַרטען זֶעה זְוִויֶרעְנִיֶעץ
טהייערקייט יְקָרוּת
טהעע צִבְיָה* , .עֲלֵי־סִינִים
טהעמא מַאֲמָר־עִקְּרִי, בְּעִיּוּן־רָאשִׁי
טהראן זֶעה טְרָאן
טוּהן עָשׂה, שַׁוֵּה, שִׂים, שִׁית
טוטשע (וואָלקען) עָב, .עָב־עָנָן
טויב (ש"ת) חֵרֵשׁ
טויב (ש"ע) יוֹנָה, תּוֹר
(אַיוּנְגֶע טויב = גוֹזָל, בֶּן־יוֹנָה)
טויבענשלאַג שׁוֹבָךְ* (פסחים נה), אֲרֻבַּת־יוֹנִים
טויג גֹּרֶן, מְגוּרָה, מַמְגוּרָה, אִדַּר*
טויגען כָּשׁוּר לְ־, צָלוֹחַ, סָכוֹן, הוֹעִיל לְ־
טויזענד (1000) אֶלֶף
טויט (ש') מָוֶת, (ש"ת) מֵת, (בֵּינוֹנִי) גֹּוֵעַ, [נֶאֱסָף
טויטען זֶעה הַרְגֶנְעֶן
טויטקייט תְּוֹרַת־מָוֶת
טויטשלאָג מַכַּת־מָוֶת
טויטשרעק אֵימַת־מָוֶת
טויער שַׁעַר
טויש, טוישען זֶעה בַּייט, בַּייטֶן
טומאַן (נעפל) אֵד, עָרִיף, .עֲרָפֶל
טונעל מִנְהָרָא (שופטים ו ב) (הרמב"ו)
טופּיאַק זֶעה מַאטְרַאץ
טורקייא (טורציאַ) { טֻרְקִי* (יומא ו), תִּירָס* , תּוֹגַרְמָא*
טורקיז (אַ בלאָער שטיין) שְׁבוֹ, עֲרָקִין*
טוּש זֶעה טָזוּשׁ
טיאָכקען (קלאַפּען) (פ')דָּפוֹק, (ש') דְּפִיקַת־לֵב
(דָאס האַרץ טְיָאכֶקעט = הַלֵּב דּוֹפֵק)
טיגעל כּוּר, מַצְרֵף, כְּלִי־הַתּוּךְ
טיגער נָמֵר, טִיגְרִים* (חולין נט)
טיהען זֶעה טוּהְן
טיהעכטס { מַעֲשֶׂה, מִפְעָל, פְּעוּלָה, פֹּעַל, .עֲלִילָה, מַעְבָּד, מַעֲלָל
טיהער (טוּהער) מִתְעַסֵּק*, פּוֹעֵל, עוֹשֶׂה, עוֹבֵד

טיורמא זֶעה טֶערְמַא
טיטין .עֲלֵי־קְטוֹרָה, .עִשְׂבֵי־קְטוֹרָה
טיטל כְּנָת (עזרא ד ג), כְּתוֹבֶת־הַכָּבוֹד
טיטשקע תֹּרֶן, נֵס, מוֹט, בַּד־עֵץ
טייו זֶעה טְהֶעע
טייג בָּצֵק, .עִסָּה*
טייגליך פְּתוֹתֵי־בָּצֵק
טייגעכץ דַּיְיסָא* (כילה כו)
טייוועל שָׂעִיר, שֵׁד, .עֲזָאזֵל, שָׂטָן
טייטל יְתַד־הַמּוֹרֶה
טייטלען פְּרִי־תְּמָרִים, תֹּמֶר
(טַייטֶעל־בּוים = תָּמָר)
טייטען הוֹבֵה, ז' נ' וַוינֶקען
טייטש פֵּשֶׁר, הוֹרָאָה, פָּרֵשׁ, בֵּאוּר
טייטשען פָּרוֹשׁ, פָּתוֹר, בָּאֵר, תַּרְגֵּם*, הָבֵן לְ־
טייך נָהָר, יוּבָל, פֶּלֶג־מַיִם, אוּבָל, יָבָל
טייל (טהייל) חֵלֶק, מָנָה, מְנָת, מִקְצָת
טייפּעל זֶעה טַייוֶועל
טאַפּעלם־פּינגער לוּלִיתָא* (גיטין סח)
טיך זֶעה גֶעוַואנְט
טיכעל מִטְפַּחַת, חֶרֶט (ישעיה ג)
טילעפּ אַדֶּרֶת־שֵׂעָר, בֶּגֶד־הַחוֹרֶף
טילען נָגוֹעַ, קָרֵב, (פֶּערְטִילֶען) כַּסֵּה
טינט דְּיוֹ, שִׁיחוֹר, שְׁחוֹר
טינטער (טינטפּאַס) .קֶסֶת־הַסּוֹפֵר, .קַלְמָר*
טינקעל כֵּהָה [(מקוות' יד)
טינקען טָבוֹל
טיעף עָמוֹק
טיפּאָגראַפּיא זֶעה דְרוּק פון בִּיכֶער
טיפּעם .קַדַּחַת־מַמְאֶרֶת
טיפּען רָקֹעַ (בְּרַגְלַיִם) ז' נ' טָאפְּטְשֶׁען
טיפּקייט עוֹמֶק, מְצוּלָה, צוּלָה
טיקען זיך (אונטערטיקען) טָבוֹל
טיר דֶּלֶת, פֶּתַח
טיראַן אַכְזָרִי, עָרִיץ, רוֹדֶה בְּאַף, נוֹגֵשׂ
טיראַניש בְּאַכְזָרִיּוּת, בְּרֶצַח
טיש שֻׁלְחָן

טיש-טיך מִפָּה* , (לפר"ק) צָפִית (ישעיה כא)
טישען זיך הִתְנַחֵם , הִנָּחֵם , שָׁעֲשֵׁעַ
טכור בִּרְבֻּלֶס* (כ"ק טו), חוּלֶד (כ"ק ס)
טלאָמאַטש זֶעה טָאלְמַאטְשׁ
טעאַטער בָּמַת־חִזָּיוֹן , תֵּאַטְר* (מגלה ו)
טעאלאָגיע חָכְמַת־אֱלֹהוּת [טֵאַטְרוֹן*
טעאָריע מִדְרָשׁ , עִיּוּן*
טעבלע (פֿערשימלט) עִבֵּשׁ (יואל א יז), נִבְאָשׁ
טעכניקע (טעכנאלאָגיע) } חָכְמַת־חֲרָשִׁים , טֶכְנִי* (ילמדנו ריש סלח)
טעכנאָלאָג חֲכַם־חֲרָשִׁים , נְבוֹן־טֶכְנִי*
טעכערן (צערשניידען) נַתֵּחַ לִנְתָחִים
טעליעגע עֶגְלַת־מַשָּׂא
טעליצע עֶגְלָה
טעלעגראַמאַ { בְּשׂוֹרָה , יְדִיעָה־מְבֹהֶלֶת , שֵׁמַע־פִּתְאוֹמִי , דִּלּוּג־דָם
טעלעגראַף דִּלּוּג־רַב , קְנֵי־הַבָּזָק
טעלעגראַפֿטשיק מְבַשֵּׂר לְמֵרָחוֹק (ע"י קְנֵי בַּרְזֶל)
טעלעגראַפֿירען בַּשֵּׂר־לְמֵרָחוֹק (ע"י חוּטֵי בַּרְזֶל)
טעלעסקאָפּ כְּלִי־הַבָּטָה לְמֵרָחוֹק
טעלעפֿאָן נוֹשֵׂא־הַקּוֹל , מְדַבֵּר לְמֵרָחוֹק
טעלער קְעָרָה , צַלַּחַת
טעלער-לעקער מְלַחֵךְ־פִּינָכֵי * (פסחים מט)
טעמניצע זֶעה טֶעְרְמָא
טעמפּעראַטור מַדְרֵגַת־הַקֹּר־וְהַחוֹם
טענדלער { מוֹכֵר־בְּלוֹיֵי־סְחָבוֹת , זֶעה גָאךְ טַאנְדֶייטְנִיק
טענה'ן טָעוֹן* , הִתְנַבֵּחַ
טענען-בוים אֶרֶז
טענצער { מְחוֹלֵל , מְפַזֵּז , מְכַרְכֵּר , יוֹדֵעַ־מָחוֹל , לְמוּד־מָחוֹל , רְגִיל־מָחוֹל
טעסט זֶעה טִיגֶל
טעסליער (טשעשלער) סַתָּת* , פּוֹסֵל
טעסליערייא חֲרֹשֶׁת־עֵץ , חֲצוּב , פְּסוּל
טעסען (טשעשען) סַתֵּת , הַקְצֵעַ , חָצוֹב , פָּסוֹל
טעפּער יוֹצֵר־חֶרֶשׂ , קַדָּר* , פֶּחָר*
טערמאָמעטער כְּלִי־מוֹדֵד־הַחוֹם

טערמין זְמָן , מוֹעֵד , צָבָא , יוֹם־מֻגְבָּל
טערמאַ סֹהַר , כֶּלֶא , מִשְׁמָר , בּוֹר , צִינוֹק
טערפּליווע סַבְלָן , מַאֲרִיךְ־אַף , עוֹצֵר־רוּחַ
טערפּענטין נְטַף־אֵלָה , שְׂרַף־אֵלָה
טערעפּען קְרוּט , מָשׁוּךְ הֵנָּה וָהֵנָּה
טערפּען זֶעה לַיידֶען
טערפּעניע סַבְלָנוּת , עֹצֶר־רוּחַ
טערפּקע (פְּרִי) בּוֹסֶר , (לֶחֶם) מַר , (קֶמַח) עָבֵשׁ
טערקל-טויב תּוֹר
טראָבאַטש (טרענבאַטש) מְחַצֵּר בַּחֲצוֹצְרָה
טראָבע זֶעה טְרוּבֶּע
טראָבען (טראָנבען) חַצֵּר בַּחֲצוֹצְרָה , תָּקוֹעַ בְּשׁוֹפָר
טראָגען (אַמשא) נָשׂוֹא , עָמוּשׂ , נַטֵּל
— אַ קינד הָרֹה , הִתְעַבֵּר
(עֶס טְרָאגְט נִיט = אֵינֶנּוּ מַסְפִּיק דַּי)
טראָגענדיגע (ש"ת) הָרָה , מְעֻבֶּרֶת
טראגעדיע { שַׁעֲשֻׁעַ־אֵבֶל , מַחֲזֶה־תּוּגָה , חָזוּת־קָשָׁה
טראוואָגע חֲרָדָה , בַּעַשׁ , מְהוּמָה , תְּרוּעָה־
טראדיציע קַבָּלָה , מָסוֹרָה [כְּתְאוֹמִית
טראווער זֶעה טְרוֹיֶער
טראווערדיג ז' טְרוֹיֶעריג
טראַטא (אָנווייזונג) } שְׁטַר־עוֹבֵר־לַסּוֹחֵר* , שְׁטַר־נִמְסָר
טראַכטען הָגֹה , חָשׁוֹב , דַּמֵּה , אָמוֹר בְּלֵב
טראָלט (טראָלז) גְּדִיל , צִיצָה , צִיצַת־הַבֶּגֶד
טראָמייט זֶעה טְרוּבֶּע
טראמאַסען טַלְטֵל , זַעְזֵעַ , הָגֵד , הָנֵעַ
טראָן כִּסֵּא־מְלוּכָה
טראן שֶׁמֶן־דָּגִים
טראַנק-טש (פֿון משקה) } בְּאֹשׁ , מָשְׁחָת , שַׁחַת ,
— פֿון מענשן רוּחַ־עִוְעִים , שִׁגָּעוֹן , סַכְלוּת
טראַנצפּאָרט מַעֲבָר־רְכוּלָּה
— פֿון אַבוך הַעֲבָרַת מִסְפָּרִים (מִדַּף לְדַף)
טראַסק קוֹל־נֶפֶץ , קוֹל־שְׁבָרִים , רוֹגֶז
טראַסקען רָעוֹשׁ , הַשְׁמֵעַ קוֹל שְׁבָרִים

טראָפּ טַעַם, נְגִינָה
טראָפּליע (טרופּליע) פַּטְרִיָה* (בְּמַעֲבֵה הָאֲדָמָה)
טראָפּען (ש') אֵגֶל, נֵטֶף, דֶּלֶף, מַר (ישעי' ם)
טראַפּען (פ"י) הִטִּיף, הִרְעִיף, זִלֵּף*, (דָּלוֹף)
טראַקט דֶּרֶךְ־הָרַבִּים
טראַקטאַט דִּבְרֵי־בְּרִית, אֲמָנָה
טראַקטיר בֵּית־מִשְׁתֶּה, בֵּית־הַיַּיִן
טראַקטירען (וועגען עפּים) הִתְדַּבֵּר עַל־
— געסט כִּבֵּד, קִבֵּל פְּנֵי אִישׁ בְּ־
טראָטשען זֶעה טְבַאסְקֶען
טרובע קָנֶה, צִינוֹר
— צום שפּיעלען חֲצוֹצְרָה, שׁוֹפַר־תְּרוּעָה
טרויער (ש') אֵבֶל, מִסְפֵּד, קִינָה, ז' נ' קְלָאג
טרויעריג (ש"ת) אָבֵל, עָצֵב, נֶעֱצָב, נוּגֶה
טרויערען (פ"י) הֶעֱצִיב, הוֹגֶה, הִדְאִיב
— זיך הִתְעַצֵּב, הֶעֱצִיב, הִתְאַבֵּל
טרייבערען גִּבֵּר, מִטֵּט* (כ"ק יז)
טרייבען גֵּרַשׁ, הִרְדִּיף, הִסִּיעַ (שמות טו)
— קאַטאָוועס צִחֵק, שִׂחֵק, הֵתֵל
טריט (ש"ע) עָקֵב, כַּף־הָרֶגֶל, הָלִיךְ (איוב כט)
— (ש"מ) צַעַד, מִצְעָד, אָשׁוּר, פֶּשַׂע, פְּסִיעָה*
טרימבע (טרינע, טרומנע) אָרוֹן לְמֵת
טרייסט (ש"מ) נֹחַם, נֶחָמָה, תַּנְחוּמִים, נִחוּמִים
טרייסטען נִחַם, הִרְגִּיעַ, הֵשִׁיב נֶפֶשׁ
— זיך הִתְנַחֵם, הִרְגִּיעַ
טרינאָזשקא חֲצוּבָה* (עירובין פה)
טרינק (ש') מַשְׁקֶה, שִׁקּוּי, סֹבֶא
טרינקען (פ"ע) שָׁתָה, (פ"י) הִשְׁקָה
טריף (טריפוואַקס) חֹמֶר־חוֹתָם, לַבָּא* (חולין כח)
טריפעל קַרְטִיקוֹן* (ירוש' כילה פ"ד)
טריפען (פ"ע) נָטוֹף, עָרוֹף, רָעוֹף, דָּלוֹף
טריפען (פ"י) מָרוֹט (חוטי־הַבֶּגֶד), הִתִּיר אֲרִיגָה
טריפער (ש"ת) זוֹב־בָּשָׂר, זָב, קֶרִי, בַּעַל־קֶרִי
טריקען (ש"ת) יָבֵשׁ, חָרֵב, צִחֵה, (שִׁבֹּלֶת) צְנֻמָּה
טריקענען (פ') יִבֵּשׁ, הֶחֱרִיב
טריקענקייט (ש"מ) יַבֶּשֶׁת, יוֹבֶשׁ, חֹרֶב, צִיּוֹן
טרענער נוֹשֵׂא־סֵבֶל

טרעטואַר צְבִי־הַדְּרָכִים, צֶלַע־הָרְחוֹב
טרעטען (פ') רָמוֹס, רָפוֹס, רָקוֹעַ, בּוֹס, סָלוֹל
טרעט זֶעה טְרִיט [דָּרוֹךְ
טרעננען הִתִּיר תְּפָרָה, קָרוֹעַ תֶּפֶר
טרעפּ מַעֲלָה, מַדְרֵגָה (יחזקאל מ כו), כֶּבֶשׁ,
טרעפען קָרָה, נִקְרָה, אִנָּה [שָׁלְבָּה
— זיך הִקָּרֵה
— אַ חִידה מָצָא־פֶּשֶׁר, פָּתוֹר
טרער (י') דִּמְעָה, דֶּמַע, (ר') דְּמָעוֹת
טרערען (פ') דָּמוֹעַ, שָׁפוֹךְ דֶּמַע, דָּלוֹף־עַיִן
טשאַד (סוואָנד) בֵּית־מַחְמִים, בְּאֹשׁ־קִיטוֹר
טשאַטעווען { שָׁמוֹר עָקֵב בְּ־, צָפוֹן לְ־, רָדוֹף, אָרוֹב, עָקוֹב, צָדֹה }
טשאַמאָדאַן אַמְתַּחַת־עוֹר, כַּרְתִּית* (כלים כ)
טשאַקענדיג בִּזְרִיזוּת, בְּאוֹמֶץ, בְּחַיִל, בְּעַלִּיצוּת־
טשאָרנע זֶעה פָאַרְשְׁרִיפֶּט [נֶפֶשׁ
טשוב, טשופרינע צִיצִית הָרֹאשׁ, שְׂעַר־הַמֵּצַח
טשוגון בַּרְזֶל־סִיגִים
טשודנע נִפְלָא, פֶּלֶא, נִפְלָאת
טשודנעקייט (י') פֶּלֶא, (ר') מִפְלָאוֹת, נִפְלָאוֹת
טשיזשליק (שטיגליק, שטיזיק) זָמִיר, צִפּוֹר־
טשייניק כְּלִי־צְבִיָּה* [מְזֻמֶּרֶת
טשיינע בֵּית־מַשְׁקֶה־חַמִּים
טשיכאַל (ציכעל) כִּסּוּי, מִכְסֶה, מַעֲטָפָה
— פון אַ שווערד נָדָן, תַּעַר
טשין תּוֹר־הַפְּקִידוּת, הִתְמַנּוּת*, כְּנַת
טשינאָווניק פָּקִיד, בַּעַל־פְּקִידוּת [(פורס ד ז)
טשינש מֶכֶס, מַס*
טשיפּעק זֶעה הויב
טשיפּעליאָווע כְּבַד־פֶּה, כְּבַד־לָשׁוֹן
טשיפען (ציפען) מָרוֹט
טשיקעלאַד סִיקְרִיקוֹן* (ירוש' כילה ה), מַאֲכַל־
טשמעל זֶעה קְלָאפּ [סִנְקֵר*
טשעכאָן דַּג־מָלוּחַ
טשעפּ זֶעה רִים
טשעפּען { אָחוֹז, אָחוֹז בְּקַרְסִים, בַּתֵּק, רָכוֹס, חַבֵּר, תְּפֹשׂ־בַּיָּדַיִם }

טשעפּען א צווייג הַרְכֵּב אִילָן*
— פּאָקען הַדְבֵּק אֲבַעְבֻּעוֹת
— זיך הִתְדַּבֵּק, הִתְקַשֵּׁר, הִתְחַבֵּר
טשעפּקע (פֿון אַ בוים) הַרְכָּבָה*
טשעפּקע (ריין) נָקִי, טָהוֹר, בַּר
טשערטין שַׂרְטֵט, (טְשֶׁעְרְטְיָאזְשׁ) שׂ רטוט
טשערעק (געשווער) נֶגַע, אֲבַעְבֻּעָה, שְׂאֵת
טשערנישקע קֶצַח (ישעיה כח)
טשערע תּוֹר (אסתר ב), סֵדֶר
טשערעדע סֵדֶר, קִבּוּץ, קְבוּצָה
—פֿון מענשען עֵדָה, קָהָל, שִׁפְעַת
טשערעווייז כִּתּוֹת כִּתּוֹת, חֲלִיפוֹת, בִּסְדָרִים
טשערעט סוּף, גֹּמֶא, אָחוּ, קָנֶה, אַגְמוֹן
טשערעפּ חֶרֶשׂ, חֶרֶס, שֶׁבֶר־כְּלִי־יוֹצֵר
טשערפּיציע (דאַכאָווקא) לִבְנַת־גַּג, בעף*
טשערעפּאַכע צָב־הַשִּׁרְיוֹן, צָב־הַשִּׁלְטִין (כילה לג)

י.

יאָ אָמְנָם־כֵּן, הֵן, כֵּן
(יָא, ער איז געקומען = כֵּן, בָּא)
יאַבעדען רָגוֹן, הַרְחֵר־רִיב
יאַבעדניק נִרְגָּן, מְחַרְחֵר־רִיב
יאַגעדע גַּרְגַּר־פְּרִי־עֵץ
יאָג-הונד זַרְזִיר מָתְנַיִם (משלי ל), כֶּלֶב־צַיִד
יאָגען רוּץ, ז' נ' נָאכְיָאגֶען
יאָדער (יאנדרע) מֵרְצָן
יאדעשליווע קְצַר־רוּחַ, מוּכֵּה־שִׁעוּל*
יאָהר שָׁנָה, יָמִים
יאַווען הוֹדִיעַ, הַשְׁמִיעַ, פַּרְסֵם*
— זיך הִגָּלֵה, הוֹפַע
יאַטקע חֲנוּת הַבָּשָׂר, אִטְלִז * (תמורה כח)
יאָך עוֹל, מוֹט
יאָמער יְלָלָה, נְהִי, מִסְפֵּד
יאָמערן יַלֵּל, נָהֹה, סָפוֹד, יַבֵּב
יאַמש קְנֵה־סִינִים, אַגְמוֹן
יאנקאטע נְוֵה הַיָּקָאנוּאָטָע

יאַסלע (דזיאנסלע) אֵבוּס
יאָסלע (אין מויל) עוֹף הַשִּׁנַּיִם
יאסמין דּוּדָאִים, פִּרְחֵי־בֶשֶׂם
יאָעך מָרָק, רוֹטֶב
יאַר עֵמֶק, נַחַל, גַּיְא, בִּקְעָה, שְׁפֵלָה
יאַרמאָ נְוֵה יָאף
יאַהר-מאַרק יוֹם־הַשּׁוּק, יְרִיד* (ע"ז יג)
יאַרמעלקע (קאַפּאַ) כִּפָּה* (שבת נז)
יאַרע-וואַקס דּוֹנַג־לָבָן
יאַרענע (יאַרזינע) זֶרַע־אָבִיב
יאַהרצייט יוֹם־זִכָּרוֹן־לְמֵת
יאַשטשערקע (עסקען) לְטָאָה (ויקרא יא)
יאַשמע (יאַספּים) יָשְׁפֵה (שמות כח) 1)
יובעלירער לוֹטֵשׁ־אַבְנֵי־חֵן
יוגענד יַלְדוּת, נְעוּרִים, עֲלוּמִים, בַּחֲרוּת
יוד עִבְרִי, יְהוּדִי, יִשְׂרְאֵלִי [שַׁחֲרוּת
יונג צָעִיר, [illegible] בּוֹ[illegible]־יָמִים,
יונג-ווערק טַף, עוֹלְלִים, יוֹנְקִים [נַעַר
יונגע-פֿייגעליך אֶפְרוֹחִים, גוֹזָלִים
יונגעל נַעַר, עֶלֶם, בָּחוּר, יֶלֶד
יונג-פֿרוי נַעֲרָה, עַלְמָה, יַלְדָּה, בְּתוּלָה
יונגליש מַעֲשֵׂה־נַעֲרוּת
יוצא-זיין צֵאת־יְדֵי־חוֹבָתוֹ*
יוריסט יוֹדֵעַ דַּת וָדִין
יחוס-בריף סֵפֶר־הַיַּחַשׂ
יַם=אַיָם=אַסַךְ הַרְבֵּה, רַב, לָרוֹב, כַּבִּיר
יעדער (יעדעם) כָּל אֶחָד וְאֶחָד
יעזאיט חָנֵף, צָבוּעַ
יענער { הַלָּז, הַהוּא; (יֶענֶע) הַלֵּזוּ, הַהִיא; (יֶענְץ) הַלָּזֶה, הַהוּא }
יעצט עַתָּה, בָּעֵת
יערען תָּסוֹס* (ע"ז ל)
ירשענען יָרוֹשׁ, נָחוֹל
ישובן זיך (מְיַשֵּׁב זַיין) הִתְיָעֵץ, ז' נ' טְרַאכְטֶען

---

1) עיין בס' החוֹמְיָה של הפראפ' הרוסיא יוליא טְראַפּ (צד 172). דפוס פ"ב 1885.

כ.

כאָזשעל כִּישׁוֹר (משלי לא), אַרְנְקָא* (שבת נח)
כימיע זֶעה חִימְיֶע
כישוף-מאַכער מְכַשֵּׁף, קוֹסֵם, מְנַחֵשׁ, מְעוֹנֵן
כלאָר אַד־חָמוּץ־הַמֶּלַחִי
כראָנאמעטער מוֹרֶה־שָׁעוֹת, מוֹדֵד־הָעֵת

ל.

לאָבוראטאָריום בֵּית־מְלֶאכֶת־הַחוּמִיָּה
לאַגען שַׁקֵּר, כַּזֵּב, כַּחֵשׁ, כַּחֵד, בָּדָא (מִלֵּב)
לאַד זֶעה אַיינְרֶעכְט
לאָדען (ש׳) דֶּלֶת־הַחַלּוֹן, כִּסּוּי־הַחַלּוֹנוֹת (פֿון פֿענצטער)
לאָד[illegible](פ׳) [illegible]לְמִשְׁפָּט, הַגִּישׁ לָדִין, ז׳ נ׳ [אָנְלָאדֶען
לאָהם זֶעה הִינְקֶענְדִיג
לאַווע טוּר, שְׁדֵרָה, שׁוּרָה, תּוֹר
לאַזערעט בֵּית־חוֹלִים, בֵּית־מַרְפֵּה
לאָזען תֵּת, נָתוֹן, הַנִּיחַ, נָתוֹן (במד׳ כ)
(איבער לאָזען = הַשְׁאִיר, הוֹתֵר, הַנִּיחַ, עָזוֹב;
ער האָט מיך ניט געלאָזט אַרויס געהען = לֹא נְתָנַנִי לָצֵאת; לאָזען מאַכען = צַוֵּה לַעֲשׂוֹת, לְהָכִין)
לאָזע זֶעה צְוַויג
לאַזשע שְׂכַר־חִלּוּף (כֶּסֶף בְּכֶסֶף)
לאַטע (אויף אַ קלייד) טְלַי, מַטְלִית*
— פֿון אַ בוים דָּלִיָּה אֲרוּכָּה, בַּד אָרוֹךְ
לאַך (ש׳) שְׂחוֹק, צְחוֹק, מִשְׂחָק
לאַכען (פ׳) שְׂחוֹק, צְחוֹק, לְעוֹג
(ער האָט זיך צו־לאַכט = מִלֵּא שְׂחוֹק פִּיו;
ער האָט געלאַכט אויס איהם = לָעַג לוֹ, שָׂחַק עָלָיו)
לאָם בְּשִׁיל, מַטִּיל־בַּרְזֶל, יְתַד־בַּרְזֶל
לאַם זֶעה שָׁאף
לאַמטערן פַּנָּס* (סוכה כט), אַפּוּמְטָא* (פסיקתא רבתי), בֵּית־נֵר
לאָמפּ מְנוֹרַת־שֶׁמֶן, מָאוֹר, עַשָּׁשִׁית*, פְּמוֹט* (שבת מד)

לאַנג (ש״ת) אָרוֹךְ, (ש״מ) אֹרֶךְ, אֲרִיכוּת
לאַנד אֶרֶץ, מְדִינָה
לאַנד-קאַרטע מַפַּת־גְּלִילוֹת־הָאָרֶץ*, קַרְטֵס*
לאַנד-שאַפֿט תַּבְנִית, צִיּוּר, תְּמוּנָה, סֶמֶל [(גיטין סח)
לאָנטשען חוֹבֵב, שַׁעֲשֵׁעַ, מְשׁוֹךְ־חֶסֶד־לְ־
לאָס (לאָש) יַחְמוּר
לאָסקע טוֹבָה, חֶסֶד, חֲנִינָה, רָצוֹן
לאָפּאַטא בַּחַת (ישעי׳ ל), מַרְדֶּה* (תענית כה)
לאָפּנען הִתְבַּקֵּעַ, הִתְפּוֹצֵץ
לאקאמאביל } מְכוֹנַת־הַקִּיטוֹר { ־לִדְרִישָׁה
לאָקאמאטיף } { ־לְמַסָּע
לאָק (י׳) קְוֻצָּה, דַּלָּה (שה״ש ז), (ר׳) קְוֻצּוֹת, דַּלּוֹת
לאַק { לַכָּא* (חולין כח), ז׳ נ׳ פֶּעלִיטָאר, א׳ ז׳ נ׳ זִיגֶעלְלַאק
לאַקסירען (פ״י) שַׁלְשֵׁל*, הַחֲלֵי־הַמֵּעַיִם, (פ״ע) שִׁלְשׁוּל*, חֳלִי־מֵעַיִם
לאָקייע מְשָׁרֵת, עֶבֶד־בַּיִת
לאַקעטקע מַאֲכַל־תַּאֲוָה, תְּרַגּוּמָא* (סוכה כז)
לאָקערן זֶעה טְשַׁאטֶעוֶען
לאַקריץ שׁוֹרֶשׁ מָתוֹק
לאָקשען פְּתִילֵי־בָצֵק
לאָרבער-בלעטער עֲלֵי־לוֹרְטִיָא* (מדרש איכה)
לאָרבער-בוים דַּפְנָן* (פסחים נו), דַּפְנָא*
לאָשאַק עַיִר, סַיָּח*
לאַשפייקע (שאָל) זַג, קְלִיפָּה*
לוב עוֹר־עֵץ, (עוֹר־אַלָּה)
לויב שֶׁבַח, תּוֹדָה, תְּהִלָּה, קֶלֶס, אֹשֶׁר
לויבען שַׁבֵּחַ, הוֹדוֹת, הַלֵּל, קַלֵּס, פָּאֵר, אַשֵּׁר
לויג מֵי־אֵפֶר, מֵי־בוֹרִית
לויז כִּנָּה
(לייזיגע שְׁמַאטֶעס = סְמַרְטוּטֵי־כַּלְמִי* (ברכ׳ נא)
לויזען פַּלֵּה אֶת הַכֵּלִים* (שבת יא)
לויז (ווייך) רַךְ, סְפוֹגִי*
לויז-איי טְרָמִיטָה* (נדרים מט), בֵּיצָה־מְגוּלְגֶּלֶת* (עוקצין ב)

לויט כְּפִי* , לְפִי
לויט, (געוועכט) חֵלֶק הַשְּׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם בְּלִיטְרָא*
לויטער זַךְ, צַח, בָּהִיר, בָּרוּר, בַּר
לויטערקייט { צַחֲצוּחַ, בְּהִירוּת, זֹהַר, טֹהַר, נֹגַהּ, זַכּוּת, צַחוּת
לויענען שָׁוֹה (אסתר ה)
לויף מֵרוּץ, מְרִיצָה
לויפען רוּץ, ז׳ נ׳ אַנְטְלוֹיפֶען
לויפער (י׳) רָץ, (ר׳) רָצִים
לוסקע ...עֲנַף הַלּוּז
לופט אֲוִיר* , רוּחַ
לופט-באַלאָן כַּדּוּר־הַפּוֹרֵחַ, מִגְדַּל־הַפּוֹרֵחַ
לופט-טירעל אֲרֻבַּת־הָרוּחַ, דֶּרֶךְ־לָרוּחַ
לופטערן טַהֵר־בָּרוּחַ
לושטשען זֶעה שֵׁיילֶען
לופט-פּאָמפּע מַשְׁאֵף־הָרוּחַ
לופט-שטיבל (זימער שטיבל) בֵּית־הַקַּיִץ
ליאַג מָלִיחַ, צִיר* (ע״ז לו)
ליאָדראָווניע בּוֹר־הַקֶּרַח
ליאָן בַּד, נְעוֹרֶת־קַנַּבּוֹס* (שבת קכ)
— זאָמען זֶרַע־קַנַּבּוֹס*
ליאָמעווקע, ליאָמעווען זֶעה זַיִים , זַייטָעֶן
ליאָן זֶעה פְּלֶעקֶל
ליאָם (י׳) גּוֹרָל, (ר׳) גּוֹרָלוֹת
ליאָפּען (גיסען) שָׁפוֹךְ, זָרוֹם מַיִם
ליאָפּעס כֶּסֶף־הַחֲלָאִרִי, מֶלַח־חָמוּץ־הַחֶנְקִי
ליאַק זֶעה לַאק
ליאַרעם זֶעה גֶעפִּילְדֶער
ליב, ליבליך { אָהוּב, נָעִים, חָבִיב, נֶחְמָד, יָקָר, רָצוּי, נִבְחָר, ז׳ נ׳ אַיינְגֶענֶעם
ליבע (ש׳) אַהֲבָה, חִבָּה, יְדִידוּת
ליבען (פּ׳) אָהֹב, חָבוֹב, רָחוֹם (תהל׳ יח, שבת כג)
ליבעראַליזם דֵּעָה־חָפְשִׁית, נְדִיבוּת
ליגענד (ליגען) (ש׳) { שֶׁקֶר, כָּזָב, כַּחַד, כַּחַשׁ, שָׁוְא
(זָאגֶען ליגֶען = שַׁקֵּר, כַּזֵּב, כַּחֵד, כַּחֵשׁ, דַּבֵּר־שָׁוְא)
ליגען (פּ׳) שָׁכוֹב

ליגנער (ש״ת) { שַׁקְרָן, כַּזְּבָן, כּוֹזֵב, דּוֹבֵר־שְׁקָרִים, מְשַׁקֵּר, מְכַזֵּב, מְכַחֵשׁ
ליד { (י׳) שִׁיר, זֶמֶר, שִׁירָה, זִמְרָה, (ר׳) שִׁירִים, מַנְגִּינוֹת, זְמִירוֹת
ליווער מְכוֹנַת־תְּנוּפָה (לְמַשָּׂא)
ליווערַאנט סוֹחֵר־סוּסִים
ליוסטער זֶעה גְלַאנְץ
ליטאָגראַף מַדְפִּיס־בָּאֲבָנִים*
ליטעראַטור (ש״ע) סִפְרוּת, כְּתוּבִים (רנג״ט)
ליטעראַט (ש״ת) יוֹדֵעַ־סֵפֶר, כּ׳ יֵּר
ליטקע שׁוֹק , יָרֵךְ
לייב עוֹר , בָּשָׂר, שְׁאֵר, גֵּו, גְּוִיָּה
לייבעל מְעִיל־הֶחָזֶה, מְעִיל־קָצֵר [גוּף, גוּפָה
לייגען (פּ״י) הַשְׁכֵּב, הָנִיחַ
לייִדאַק זֶעה דוּרַאק
ליידיג (לעער) רֵיק, פָּנוּי, חָלוּל, ז׳ נ׳ הוֹיל
ליידיג-געהער (ש״ת) רֵיק, בַּטְלָן, חוֹבֵק־יָדַיִם
ליידיגקייט (ש״ע) רֵיקוּת, בַּטָּלָה, בַּטְלָנוּת
ליידען סָבוֹל, נָשׂוֹא, כַּלְכֵּל
לייהען (יענעם) הַלְוֵה, הַשֵּׁא, הַשְׁאִיל
— זיך לָוֹה, נָשֹׂא, שָׁאוֹל
לייזען זֶעה לֶעזֶען
לייטען דַּבֵּק בִּבְדִיל
לייטער סֻלָּם
לייטערען זַקֵּק, צָרֵף, טַהֵר
לייכט (תה״פ) קַל, נָקֵל
לייכטען (פּ׳) הָאֵר, הָהֵל, נָגֹהַּ
לייכטער (ש׳) מְנוֹרָה, צָפִית (כ״ר ס״ד)
לייכען שָׂחוֹק, צָחוֹק
לאַלעך יְרִיעָה, מַצָּע, סָדִין
ליינוואַנד (ליווענט) אֶרֶג־פִּשְׁתִּים
(גוּטֶע לַיינְוַואנְד = אוֹתוֹנוֹת* (ירוש׳ סנהדר׳ פ״ב)
לייסט זַר, מִסְגֶּרֶת, גְּדַנְפָא* (סוכה ט
לייענען זֶעה לֶעזֶען
לייץ חַבְלֵי־הָרֶסֶן
לייקענען זֶעה לִיגֶענְד זָאגֶען
ליכט (י׳) נֵר, אוֹר, מָאוֹר, (ר׳) נֵרוֹת

לילקע קְנֵה־מְקַטֶּרֶת, קְנֵה־קְטֹרֶת
לימאָן לִמּוֹן* (ירוש' יומא ג), גִּמְלִי*
לימאנאַציע אוּרִים, מְאוֹרֵי־עֶלְיוֹנִים
לימענע (ציטרין) תַּפּוּחַ־זָהָב, תַּפּוּחַ־סִינִי
לינג בִּיאָה* (חולין מג)
לינגפֿעהלער שַׁחֶפֶת, רָזוֹן
ליניע קַו, שׂוּרְטֵט* (גיטין ז)
לינקס שְׂמֹאל
ליסט שְׁטַר*, רְשִׁימָה*
ליסטאַציע מְכִירָה בְּפִימְבִּי* (כ"ב קמה)
ליסינע (ש"ע) קָרְחָה, קָרַחַת; (בּײַם שְׁטִירֶן) גַּבַּחַת
ליסע (ש"ת) קֵרֵחַ, (בּײַם שְׁטִירֶן) גִּבֵּחַ [(ויקרא יג)
ליסקע (פֿון פֿיש) קַשְׂקֶשֶׂת
ליעבעד (לאַבענדז) אֵזוֹב־הַלָּבָן, קְקֵי־חִוְּרֵי* (גיטין
ליעגער מִסַּד, יְסוֹד־הָרִצְפָּה [סט)
ליעזשאַק עָצֵל, חוֹבֵק־יָדַיִם, נִרְפֶּה, אוֹהֵב־שֵׁנָה
ליפּאָווע-צוויעט (קוויאַט) פִּרְחֵי־אַלָּה
ליפּע אֵלָה, אַלָּה
ליקער יֵין־הָרֶקַח
ליקא (קאָרע) פְּצָלוֹת, מַחְשֹׂף, קְלִיפַּת־עֵץ
ליקע מַשְׁפֵּךְ (תכות כ)
לירע נֵבֶל־עָשׂוֹר
לישייא בַּהֶרֶת, בֹּהַק, חֲזָזִית* (גיטין ס)
לעבלעך פֹּשֶׁר, חַם־מְעַט
לעבען (ש') חַיִּים, (פ') חָיָה, ד' נ' גְּעוֶֹען
לעבענדיג (ש"ת) חַי, עַלִּיז וְשָׂמֵחַ
לעבענס-בעשרייבונג תּוֹלְדוֹת־חַיֵּי־אִישׁ
לעבער כָּבֵד
לעגירן זָעה לײַטָען
לעגער-געלד כֶּסֶף־מוּכָן
לעגער-סחורה נִשְׁאָר, נוֹתָר
לעזען (אַבוּך) קָרָא; (פֿון גָלוּת) גָּאוֹל, פָּדֹה
— געלד מָכוּר־בְּכֶסֶף, כָּכוּל
לעדער עוֹר (בְּהֵמָה)
לעטאָקעם זֶעה זאַסְטאַוֶנְקֶעס
לעהם (ליים) חֵמָר, חוֹמֶר
לעבּט זָעה ליבּם

לעבֿעל גֶּקֶב, חוֹר
לעפּטשעבֿע נִרְגָּן, הוֹלֵךְ־רָכִיל, ד' נ' פְּלוּידֶערְזַאק
לעפּקע מִתְדַּבֵּק, מְדַבֵּק
לעפֿעל כַּף
לעצטער (ש"ת) אַחֲרוֹן, (ש"ע) סוֹף, גְּמַר, כְּלוֹת
לעקיך (פֿון האָניג) { (י') עֻגַּת־דְּבַשׁ, דּוּבְשָׁנִית* / (ר') דּוּבְשָׁנִין* (חלה פ"א) }
—(פֿון צוקער) אִסְקְרִיטִין* (שם)
לעקיש זֶעה דוּרַאק
לעקסיקאָן עֵרֶךְ־מִלִּין, אוֹצַר־מִלִּין
לעקען (פּ') לָקֹק, לַחֵךְ
לעקער (ש"ת) מְלַקֵּק, מְלַחֵךְ
לעקציע לֶקַח־יוֹמִי, לֶקַח־עִתִּי
לערנ-יונג תַּלְמוּד
(בּײַא אַ סְטָאלְיַאר = שׁוּלְיָא־דְּנַגָּרֵי*;
בּײַא אַ שְׁמִיד = שׁוּלְיָא־דְּנַפָּחֵי*)
לערנען לָמוֹד, הִתְלַמֵּד, הִתְחַנֵּךְ
— יענעם לַמֵּד, הוֹרֵה, אַלֵּף, חַנֵּךְ
לעהרער מוֹרֶה, מַדְרִיךְ, מְלַמֵּד, אֲמוֹרָא* (חולין
לעשטש אַבְרוֹמָה* (סוכה יח) [מח)
לעשען כַּבֵּה, כַּבּוֹת

מ.

מאַגאַזין (ש"ע) אוֹצָר, אָסָם, מַמְגוּרָה, מִסְכֶּנֶת, מְזָוֶה
מאַגאַזינירער (ש"ת) { סוֹכֵן, גִּזְבָּר (עזרא ז) / פְּקִיד־הָאוֹצָר }
מאַגיע (צויבעריִיא) קְסָמִים, מַגְנוֹן* (כ"ר מז)
מאַגיק אַמְגוּשָׁא* (כ"ב נח)
מאַגיסט מַגִיסְתְּרוֹן*
מאַגיסטראַט { בֵּי־דִינָא דְּמַגִיסְתָּא* (כ"ק קיד), / סוֹד־זִקְנֵי־הָעִיר, פְּקִידֵי־הָעִיר }
מאַנגליווען הַחֲלֵק בְּגְלִילִים, בְּמַעְגִּילָה, גָּהוֹץ*
מאָגליך אֶפְשָׁר*, יוּכַל הֱיוֹת
(נִיט מֶאגְלִיךְ = נִמְנָע, לֹא יִתָּכֵן)
מאַגנאַט גְּבִיר, אַלּוּף, שׁוֹעַ, ד' נ' הֶערר
מאַגנעט (מאַגנוּס) אֶבֶן־הַשּׁוֹאֶבֶת, (אֶבֶן־הַמּוֹשֶׁכֶת)

מאַגעל מַעְגִּילָה (מ"ק יא), מַעְגָּל, גְּלִיל
מאָגען קֵבָה, אִצְטוֹמְכָא* (חולין נ), בֶּטֶן
מאָגער (ש"ת) דַּל, רָזֶה, כָּחוּשׁ
מאָגערקייט (ש"ע) רָזוֹן, (דַּלּוּת), כַּחַשׁ
מאַדאַם אִשָּׁה נִכְבָּדָה, מַטְרוֹנִיתָא*
מאָדע מִנְהַג־עִתִּי, חָק־מוֹעֲדִי, מוֹעֲדָה
מאָדעלל צֶלֶם, פֶּסֶל, תַּבְנִית, סֶמֶל, דְּמוּת
מאָהלען (מעהל) טָחוֹן, ז' נ' מָאלֶען
מאַטעמאַטיק (ש"ע) {חָכְמַת־הַחֶשְׁבּוֹן, הַנִּבְסָה*, הַנְּדָסָא* (גיטין ס)}
מאַטעמאַטיקער (ש"ת) מֵבִין־בְּחֶשְׁבּוֹנוֹת, חַשְׁבָּן, מְהַנְדֵּס*
מאַטט זֶעה מִיד
מאַטעריע לַחוּת־הַמַּכָּה, טְרִי, ז' נ' שְׁטָאף
מאַטעריאַל חֹמֶר־לִמְלָאכָה
מאַטעריאַליזמוּם גַּשְׁמוּת, הַגְשָׁמָה
מאַטראז חוֹבֵל, מַלָּח
מאַטראַץ מַרְבָד, שְׁמִיכָה
— טוּפיאַק (שֶׁעניק) סְרִידָא* (ילמדני בשלח)
מאַטראַצניק סַרְד*, עוֹשֶׂה־מַרְבַדִּים, סַפָּט, מַזְרָן
מאַיאַק מְאוֹר־הַיָּם, פָּרוֹן* (טהרות פ"ו)
מאָטשינקע זֶעה לוּיז אֵיי
מאַיקע זֶעה שְׁפַּאנִישֶׁע פְלוּגֶען
מאָך (מעך) אֵזוֹב, חֲצִיר־גַּגּוֹת
מאַכט זֶעה האפְט
מאכליאַר רוֹכֵל (מִן הַשּׁוּק)
מאכען עָשׂה, פָּעוֹל, ז' נ' טוּהְן
מאַכער זֶעה טִיהֶער
מאָל פַּעַם
(צֶעהְן מָאל=עֶשֶׂרֶת־מוֹנִים; דְרַיי מָאל=שָׁלֹשׁ רְגָלִים, שָׁלֹשׁ פְּעָמִים)
מאָלאָד גֶּפֶת־שְׂעוֹרִים* (שבת מז)
מאָלאָטשען (מלייטשען) דּוּשׁ, חָבוֹט
מאַליאַר צַיָּר, מוֹשֵׁחַ בַּשָּׁשַׁר
מאָלען צַיֵּר, מָשׁוֹחַ בַּשָּׁשַׁר
מאָלעקאָלין עַצְמִים־פְּרָדִים
מאַלפּע קוֹף (מ"א י)
מאָלץ גַּרְעִינֵי־מִשְׁרָה

מאָלצייט אֲרוּחָה, מִשְׁתֶּה, סְעוּדָה
מאַמע (י') אֵם, (ר') אִמּוֹת
מאָהן שֻׁמְשְׁמִין*
מאָנאט יֶרַח, חֹדֶשׁ
מאָנאך (מאנארך) מוֹשֵׁל־יְחִידִי
מאנאמעטער מוֹדֵד־לַחִיצַת־הָאֲוִיר*
מאַנוסקריפט סְקְרִיפְּט* (מד' קהלת)
מאנאַרכיע מְלוּכָה, מַלְכוּת, מַמְלָכָה
מאַנגעל חֹסֶר, חֶסֶר, מַחְסוֹר, חֶסְרוֹן
מאָנדיר לְבוּשׁ־מַלְכוּת
מאנדלען שְׁקֵדִים, (פוּן טֵייג) רְקִיקִים
מאנדל-בוים עֵץ־שָׁקֵד
מאנדל-זייף בּוֹרִית־שְׁקֵדִים
מאנדל-מילך חֲלֵב־שְׁקֵדִים
מאנדל-עהל שֶׁמֶן־שְׁקֵדִים
מאנדל-קערן גַּרְעִין־שְׁקֵדִים
מאָנטאַג יוֹם־שֵׁנִי (בְּשָׁבוּעַ), יוֹם ב'
מאנטעל מְעִיל, אֶדֶר, שַׂלְמָה
מאָנטשער זֶעה מוּנְטְשְׁנִיק
מאַניר אוֹפֶן, דֶּרֶךְ, מִנְהָג, אוֹרַח
מאַניפאָרגע {מִרְמָה, מְזִמַּת־גְּבָלִים, עֲקֵבָה, תַּהְפּוּכָה}
מאַניפעסט דְּבַר־מֶלֶךְ, דָּת, פִּתְגָם־הַמֶּלֶךְ
מאנסבילד אִישׁ, גֶּבֶר, זָכָר,
מאָנען נָשֹׁה, תָּבוֹעַ
מאַניפאַקטור בֵּית־חֲרשֶׁת (הַמַּעֲשֶׂה־
מאָנקאלב מָשְׁחָת, בַּעַל־מוּם
מאַנקאָליע עִקְשׁוּת, רוּחַ־נְעָוִים
מאַנקעט צְמִיד־זְרוֹעַ
מאָס (אַטריקענע) מִדָּה, אֵיפָה
— (אַנאַסע) מְשׂוּרָה
מאַסאַזש מִשְׁמוּשׁ יָדַיִם, גְּשִׁשְׁתָּא* (שבת קו)
מאַסט (קאָליער) מַרְאֶה, צֶבַע, גַעַיִן)
מאַסטיקא מַסְטִיכִי* (כ"ר נח), מוּסְתֵּק* (כילה לג)
מאַסיוו (מאַסיפנע) {מִקְשָׁה, מֻצָּק, עָב, עָצוּם, עָשֵׁת, מִכְלוֹת זָהָב)}
מאַסלינע זַיִת, (מ' בוים) עֵץ־שֶׁמֶן, עֵץ־זַיִת

מאַסליאַנקע מֵי־חָלָב, מִיץ־חָלָב
מאָסניצע (מאסליאניצא) מִכְתַּשׁ־חֶמְאָה
מאססע מַעֲבֶה, ־עֳבִי, חֹמֶר
מאשטש זְעה זַאלְב
מאסקירען. הִתְחַפֵּשׂ, הָלֵט פָּנִים בָּאֲפֵר
מאסקע מַסְוֶה, אֲפֵר, מַסֵּכָה, סֵתֶר־פָּנִים
מאסקאראדע חַג־מַסֵּכוֹת, חַג־הַהִתְחַפְּשׂוּת
מאַסשטאַב קְנֵה־הַמִּדָּה, ־קַו־הַמִּדָּה
מאָפּטע (מוּפּע) מַחֲבֵא־יָדַיִם
מאָפּס זְעה בַּאלְוַואן
מאקוך גֻּפֶּת* (שבת מז)
מאַקליער (מעקלער) סַרְסַר*, סַרְסוּר*
מאקאָווקע שׁוּמְשְׁמִים בְּצִקְלוֹנָם*
מאַקעראַנע פְּתִילֵי־בָצֵק
מאַקסימוּם מַעֲלָה הָעֶלְיוֹנָה
מאָראַל מוּסַר
מאָראליש מְעוֹרֵר־הַלֵּב, מְשַׁחֵר לַמּוּסָר
— זיין אָהוּב מוּסָר, הַחֲזֵק בַּמּוּסָר
מאָראָזשענע אֲשִׁישֵׁי־קִפָּאוֹן, .קִפְאוֹן־צוּפִים
מאַראנץ זְעה פָּאמַאראַנְץ
מאָרגען מָחָר, בֹּקֶר
מאָרגענשטערן שַׁחַר, הֵילֵל־בֶּן־שַׁחַר, .צְפִירָה
מאָרגע כִּבְרַת־אֶרֶץ, צֶמֶד־שָׂדֶה
מאָרד רֶצַח, ־קֶטֶל, ־נֶגֶף, מַגֵּפָה, דֶּבֶר, ־קֶטֶב
מאָרדע סַנְטֵר* (ברכות כד)
— (פֿוּן אַ עוף) חַרְטוֹם*
מאָרדען זְעה הַרְגֶענֶען
מאָרדעווען הַטֵּל, טַלְטֵל
מאַרדער (ש"ע) נְמִיָּה* (כ"כ כג)
מאָרדער (ש"ת) רוֹצֵחַ, מְרַצֵּחַ, הוֹרֵג נֶפֶשׁ
מאַריך זיין הַאֲרֵךְ (בִּדְבָרִים ־בִּתְפִלָּה)
מאַרך שִׁקּוּי־עֲצָמוֹת, מֹחַ־עֲצָמוֹת
מאַרמאלאד נוֹפֶת־צוּפִים, סִיקְרִיקוֹן* (ירו' כילה ה)
מאַרמאָר (מראַמאָר) אֶבֶן שַׁיִשׁ, שֵׁשׁ, מַרְמַר*
מארם (מַזָּל) מַאֲדִים* [(כ"כ ד)
מאָרע זְעה מָארְד
מאַרענאט מִשְׁרַת־חוֹמֶץ־וּבְשָׂמִים

מארענירען הַשְׁרֵה בְּחוֹמֶץ וּבְשָׂמִים, הָרֵךְ אֹכֶל
מארציפאניעווע בְּלִיל־צְבָעִים, שְׁלַל־צְבָעִים,
—שפאניער תַּשְׁבֵּץ [רִקְמָה
מארק (קעניגליכער) {אוֹת, תָּו־מְדִינִי, תָּו־בֵּי־דוֹאַר*, תָּו־הַמֶּכֶס}
— (סוחרישער) שׁוּק, שַׁעַר־הַמֶּכֶר
מארקאָטנע יָגוֹן, רוּחַ־עֲצֶבֶת, רוּחַ־כֵּהָה
מארקטאָג יוֹם־הַשּׁוּק, יוֹם־מִקְנֵה־סוֹחֲרִים
מארקירען רָשׁוֹם, הַתְוֵה־תָו
מארשאל מְנַהֵל, הַמּוֹצִיא־וְהַמֵּבִיא
מארש (מארשרוט) הֲלִיכַת־הַמַּחֲנֶה, מַסַּע הַמַּחֲנֶה
מארשעליק זְעה אָנְשְׁטֶעלְלֶער
מארשעווען (מאָרטשטען) {קמוּט, ־עֲשֹׂה קְמָטִים (בִּבְגָדִים)}
מאשין (ש"ע) מְכוֹנָה, אָבְנָיִם
מאשיניסט (ש"ת) מְכוֹנֵן, קְנִינָא* (ת"ש אסתר)
מאשעניק (ש"ת) רַמַּאי*, נוֹכֵל, אִישׁ־מִרְמוֹת
מאשענסטווע (ש"מ) רַמָּאוּת*, נְכָלִים,
מוהמע דוֹדָה [תַּרְמוּת, הוֹנָאָה
מוזיק חָכְמַת־הַנִּגּוּן, נְגִינָה, זִמְרָה
מוזיקאנט יוֹדֵעַ נַגֵּן, מְנַגֵּן (בִּכְלֵי זֶמֶר)
מוטה (ש"מ) נֶפֶשׁ, רוּחַ, רָצוֹן
מוטהיג (ש"ת) אַבִּיר־לֵב, אַמִּיץ־לֵב, ־עַז־נֶפֶשׁ
(אין גוטען מוּטְה = בְּנֶפֶשׁ־חֲפֵצָה, בְּרָצוֹן הַטּוֹב; ־ער האָט פערלאָרען דיא מוּטְה = נָפַל לִבּוֹ, יָצָא לִבּוֹ, רָפוּ יָדָיו; ־ער איז אָן מוּטְה = רְפֵה־יָדַיִם הוּא, מוּג לֵב הוּא)
מוטהווילִיגער (ש"ת) זֵד, זָדוֹן; (פ') זוּד, הָזֵד
מוטטער (י') אֵם, (ר') אִמּוֹת
מוטטער-לייב רֶחֶם
מוטטער-שפראכע לְשׁוֹן־עַמּוֹ, ־אִמּוֹ
מוטשניק מוֹכֵר־קֶמַח
מויז (י') ־עַכְבָּר, (ר') ־עַכְבָּרִים
מויל (י') פֶּה, (ר') פִּיּוֹת, (פִּים)
מוילוואָרף {תִּנְשֶׁמֶת, חֲפַרְפֶּרֶת, (לד"ק) חוֹלֶד, (טַלְפָּא*)}
מוילעזעל (י') פֶּרֶד, (ר') פְּרָדִים, (נ') פִּרְדָּה

מויער קִיר, חוֹמָה, שׁוּר (ברא֒שית מט)
מויערברעכער {(י׳) כַּר, (ר׳) כָּרִים, מְחִי־קָבָל (יחזקא֒ל כו)
מוליאר בּוֹנֶה חוֹמוֹת, גּוֹדֵר בָּאֲבָנִים
מוניציע תִּלְבּוֹשֶׁת־אַנְשֵׁי־צָבָא
מוסטער (ש׳) תַּבְנִית, דְּמוּת, דוּגְמָא*, צוּרָה
מוססירען (פ׳) זֶעה פִּינֶען
מוסקעל (ש׳) (י׳) בַּד־הָעוֹר, שָׁרִיר (א֒יוב מ), (ר׳) שְׁרִירִים
מושטירען (פ) לַמֵּד־תַּכְסִיסֵי־מִלְחָמָה*, חַנֵּךְ־ [לַצָּבָא
מושלין (ש׳) אֵטוּן־דַּק
מיאַטשען (פ׳) קָמוּט, עִפֵּה, גָּבוּל, מָלוּל, רָמוּס
מיאטקע (מענטע) {אַמְתָּא* (שבת קכח), מִנְתָּא* (עוקצין א֒)
מיאַטקע-טראָפּען נִטְפֵי־מִנְתָּא*, תַּמְצִית־מִנְתָּא*
מיאַטש (באללען) כַּדּוּר, כִּידוֹר (א֒יוב טו כד)
מיאַקען (פ׳) נָהֹה, (ש׳) נִיה־חֲתוּלִים
מיד (ש״ת) עָיֵף, יָגֵעַ, נִלְאֶה
מידיקייט (ש״מ) יְגִיעַת־בָּשָׂר, תְּלָאָה, עָמָל, טֹרַח
מידען זיך (פ׳) יָגוֹעַ, הִתְיַגֵּעַ, הִתְלַהְלַהּ
מידניצע {אַגַּן לְרָחְצָה, סִיר־רַחַץ, קַעֲרַת־שׁוֹפְכִין*
מיהל בֵּית־רֵחַיִם, מִטְחָן, טַחֲנָה (קהלת יב)
מיהלנער טוֹחֵן־בָּרֵחַיִם
מיהלשטיין (אונטערשטער) {אֶבֶן־הָרֵחַיִם, פֶּלַח־תַּחְתִּית
— (אויבערשטער) רֶכֶב, פֶּלַח־רֶכֶב
מיז הֶכְרֵחַ*, נְחִיצוּת, צֹרֶךְ, אוֹנֶס
מיזען (מוסען) חַיָּב, צֻוָּה, צָרוּךְ
(איך בין אַמוז = מוּכְרַח־אֲנִי, אָנוּס אָנֹכִי;
איך מוז צאהלען = עָלַי הַחוֹבָה לְשַׁלֵּם, עָלַי לְשַׁלֵּם)
מיזיאָקקל שַׁד, שׁוֹד, פִּי־הַבַּד
מיט עִם, אֶת, בְּ־,
(מיט פרייד = בְּשִׂמְחָה)
מיטט תָּוֶךְ, קֶרֶב, אֶמְצַע, לֵב, מֶרְכָּז
מיטטאג צָהֳרַיִם, מַחֲצִית־הַיּוֹם
מיטאגסמאל אֲרוּחַת־הַצָּהֳרַיִם

מיטטוואך יוֹם רְבִיעִי (בְּשַׁבָּת), יוֹם ד׳
מיטטלייד חֶמְלָה, רַחֲמִים, מְנוֹד־רֹאשׁ,
— האָבען הֶחָלוֹת עַל שֶׁבֶר רֵעַ
מיטעלמעסיג בֵּינוֹנִי, מְמֻצָּע
מיטטעלסטער תִּיכוֹן, פְּנִימִי, אֶמְצָעִי
מיטעלפונקט מֶרְכָּז*, נְקוּדָה אֶמְצָעִית
מיטעלעק זֶעה, מַנְקִית
מיטשען יַגֵּעַ, עַנֵּה (נֶפֶשׁ)
מיטשענינע זֶעה מִידִיקייט
מיידעל בְּתוּלָה, נַעֲרָה, עַלְמָה, יַלְדָּה*
מייל חָמֵשׁ פַּרְסָאוֹת*
מיידען חָדוֹל, מָנוֹעַ, הִמָּנַע, סוּר
מיין (מיינס) שֶׁלִּי, אֲשֶׁר־לִי
מיין יוֹתֵר, יֶתֶר
מיינונג דֵּעָה, רַעְיוֹן, חַוַּת־דַּעַת, אַחֲוָה (א֒יוב יג), הַבַּת־לֵב
מיינען חָשׁוֹב, דַּמּוֹת, אָמוֹר בְּלֵב
מייסטער אָמָן, חָרָשׁ־חָכָם, חָרִיץ־בִּמְלַאכְתּוֹ
מייסטענס לָרוֹב, ע״פ רוֹב, בְּרוֹב פְּעָמִים
מייער יְרַק־לֶפֶת*
מייקענען קָאֹה, (פ״י) הָקִיא
מיך אוֹתִי
מילב סָס, עָשׁ
מילגרוים רִמּוֹן
מילד (ש״ת) נְדִיב־לֵב, יַד־פְּתוּחָה
מילדקייט (ש״מ) נְדִיבוּת, צִדְקַת־פִּרְזוֹן
מילטער עֲרִיסָה, מִשְׁאֶרֶת, עֲרִיבָה* (שביעי׳
מיליאָן אֶלֶף־אֲלָפִים, מֵאָה רִבּוֹא [ח׳)
מיליאַרד אֶלֶף־אַלְפֵי־אֲלָפִים
מיליטער חַיִל, גְּדוּד, אַנְשֵׁי־קְרָב
מיליניק מְכוּנָה־לִזְרוֹת (תְּבוּאָה), מִזְרֶה (ישעיה ל)
מילינצע (מילינטשע) לְבִיבָה, רְקִיק־גְּבִינָה*
מילינקעס (מידלינע) מֵי־בּוֹרִית
מיליען (מידלען) כַּבֵּס בְּבוֹרִית, שַׁפְשֵׁף בְּבוֹרִית
מיללער זֶעה מוּלְיַאר
מילך חָלָב

מילכנער-פּיש דָּג־זָכָר
מילץ טְחוֹל* (חולין נד)
מימיק (ש"ת) מִמִּיקוֹ* (כ"ר פ), דְּקִיוֹן* (ע"ז יח)
מימיקע(ש"מ)מִמִּיק* , ז' נ' שְׁטוּם־לָשׁוֹן
מימלען (מורמעלן) הִתְלַחֵשׁ, דַּבֵּר־בְּלָט, הִתְדַּבֵּר
מימע וָעה מוּהְמֶע
מינדסטע הַיּוֹתֵר־קָטָן, הַקָּטָן בְּ־
(דֶער מִינְדְסְטֶער אִין שְׁטָאדט = הַקָּטָן בָּעִיר)
מינדסטער-פינגער קְטוֹן־הָאֶצְבָּעוֹת, זֶרֶת
מינטערן עוֹרֵר, עוֹדֵד
מיניאַטיורא צִיּוּר מְקֻטָּן, צִיּוּר־אַנְפִּין*
מינוט רֶגַע, אַרְגִּיעָה
מיניסטער נְשִׂיא־מַמְלָכָה, סַנְקְלִיט* (כ"ר יח)
מיננע מַחְתֶּרֶת־מַפָּץ, מוֹקֵשׁ־טָמוּן
מינע תּוֹאַר־פָּנִים, הַכָּרַת־פָּנִים, אוֹר־פָּנִים
מינעווען טָמוֹן מוֹקֵשׁ בָּאָרֶץ, חָתוֹר מַחְתֶּרֶת
מינען זיך שַׁנֵּה־תּוֹאַר־פָּנִים
מינעראַל מַתֶּכֶת
מינצע (מינץ) מַטְבְּעוֹת־נְחֹשֶׁת
מיסט אַשְׁפָּה, פֶּרֶשׁ, דּוֹמֶן, מַדְמֵנָה, גָּלָל,
מיסטיגען זַבֵּל* (שביעית פ"ב) [זֶבֶל*
מיססיאָניער שָׁלוּחַ לְצוֹדֵד נְפָשׁוֹת
מיקראָסקאָפּ כְּלִי־הַבָּטָה, זְכוּכִית מַגְדֶּלֶת, מִשְׁקֶפֶת
מיראַזש (לופטשפּיגעל) { רְאִי־הָאֲוִיר*, מַרְאֶה־הָאֲוִיר*
מיר (צומיר) לִי, אֵלַי
(בייא מִיר = אֶצְלִי; פון מִיר = מֵאִתִּי;
מִיט מִיר = אִתִּי, עִמִּי; וֶועגֶען מִיר = אוֹדוֹתַי)
מיהר (ר') אֲנַחְנוּ, אָנוּ
מירטע הֲדַס
מישען עָרוֹב, בָּלוֹל, מַלֵּחַ, מָהוֹל, נַעֵר, מָזוֹג,
— זיך הִתְעָרֵב, הִתְבּוֹלֵל [מָסוֹךְ
— אין קריג הִתְעַבֵּר־עַל־רִיב, הִתְחָרֵה
מישעניִנע מְבוּכָה, מַהְפֵּכָה, מְהוּמָה
מלופען-קינד תִּינֹקֶת־שֶׁל־בֵּית־הָרַב, בַּר־דַּקִּי*,
מעגעגע עָצֵל, נִרְפֶּה [בַּר־בֵּי־רַב
מעדאַל תָּוֹ־זִכָּרוֹן, מַטְבֵּעַ־כָּבוֹד

מעראַליאָן חוֹתָם־עַל־לֵב (שה"ש ח), ז' נ' בְּרָאשׁ
מעדיצין חָכְמַת־הָרְפוּאָה
מערליווען (באַלאַמיטשען) וָעה זוימֶען
מעהל קֶמַח
(גֶעבייטֶעלְטֶע מֶעהְל = קֶמַח־סוֹלֶת)
מעהר וָעה מֵיין
מעטאָדע דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד, סֵדֶר, מִשְׁטָר, שִׁטָּה*
מעטאַל מַתֶּכֶת, מְטִיל (איוב מ)
מעטעליצע וָעה זאַוויִרֶעכֶע
מעטען הַתְוֵה, רָשׁוֹם*, סָמוֹן, סַמֵּן (ישעי' כח)
— אין ציעל קַלֹּעַ־אֶל־הַמַּטָּרָה
מעטקע (מעטע) תָּו, אוֹת, צִיּוּן, רוֹשֶׁם*
מעטקע (ציעל) מַטָּרָה, מַבָּט
מעיבעל כְּלֵי־מָעוֹן, כְּלֵי־בַיִת
מעיגליך וָעה מֶאגְלִיךְ
מעיגליכקייט אֶפְשָׁרוּת*, יְכֹלֶת
מעיגען (מע מעג) מוּתָּר*
(מֶעגְסְט גֶעבֶּען = תּוּכַל לָתֵת)
מעיד יֵין־דְּבַשׁ, (מֵי־דְבַשׁ)
מעכאַניק מְכוֹנֵן, חֲכַם־חֲרָשִׁים, קְנִינָאִי* (ת"ס
מעלאָדיע נוֹעַם־הַשִּׁיר, נִגּוּן [תוספתא)
מעלאַנכאָליע רוּחַ־נְכֵאָה, עַצֶּבֶת, תּוּגָה
מעלדעווען הַצִּיעַ, עָרוֹךְ, שׂוּם, לִפְנֵי־
מעלדען הוֹדִיעַ, גַּלֵּה אֹזֶן
מעלאָנע וֶעה דינְיֶע
מעלעצע וֶעה שְׁטָאלְץ
מעלקען הַחֲלֵב, חָלוֹב (שבת נח)
מעלקענדיג (בְּהֵמָה) חוֹלֶבֶת
מעלקשעפּל עֲטִין (איוב כא), כְּלִי־חָלָב
מענטע וֶעה מָנִאַטֶקֶע
מענינעס וֶעה אִימֶענִינֶעס
מענש אָדָם, אִישׁ, אֱנוֹשׁ, גֶּבֶר
מענשליך כְּדֶרֶךְ הָאָדָם, אֱנוֹשִׁי
מענשען-פריינד (ש"ת) הוּמַנִי*, (ש"ע) הוּמַנִית*
מעם (Мысъ) כַּף (שבת סה) [(ילקוט פנחס)
מעסער סַכִּין, שַׂכִּין
(אַ מוּהֶל מֶעסֶערְל — אִזְמֵל* (שבת נח)

אַ סְקְלַאדְנֶע מֶעסֶער — קֻנְדָא* (כ"ר פ"ח)

מעקען — מָחֹה, מָחוֹק, מָרוֹק

מעקען (פונסקאַט) — גָּעֹה (איוב ו)

מערב-זייט — רוּחַ־מַעֲרָבִית

מערב-ווינד — רוּחַ־מַעֲרָבִי

מערידיאַן — מַעֲלַת־הָאוֹרֶךְ (בְּמַעֲלוֹת־הָאָרֶץ)

מערידען — טְחוֹרִים, עֲפוֹלִים

מערידנדניג — נְגוּעַ־טְחוֹרִים, מֻכֵּה־עֲפוֹלִים

מערישקע (מורישקע) (י') נְמָלָה, (ר') נְמָלִים

מערליע — זְעֵה טָאלִי

מערקאָפּ — חוֹמֶט, צָב, שַׁבְּלִיל

מערשוים — סְפוֹג־הַיָּם*

מעקלער — זְעֵה מַאקְלִיר

מעקלערייא — שְׂכַר־סַרְסוּר*

מערקען — הִתְבּוֹנֵן, הַקְשֵׁב עַל־

מעש — נְחֹשֶׁת־קָלָל, נְחֹשֶׁת־מֻזְהָב

מעשאָנזשניק — חָרַשׁ־נְחֹשֶׁת, עֹשֶׂה בִנְחוֹשֶׁת

מעש-בלעך — פַּח־נְחֹשֶׁת

מעשיאַק — זְעֵה אַרְזֶענִיק

נ.

נאַ! — (ז') הֵא לְךָ, (נ') ..לָךְ, הֵילִיכִי

נאָגעל — צִפּוֹרֶן

נאָדעל — מַחַט* (סוטה י)

נאָדל-טעשל — תִּיק־(כְּלִי)־מַחֲטוֹת*

נאָהינט — קָרוֹב, סָמוּךְ*

נאָהינטקייט — קוּרְבָה, סְמִיכוּת*

נאָווינאַ — חֲדָשָׁה, דָּבָר חָדָשׁ

נאָז — חוֹטֶם, אַף

נאָז-טיכעל — מִטְפַּחַת־הַחוֹטֶם

נאָז-לעכער — (ר') נְחִירַיִם, אַפַּיִם, (י') נְחִיר, אַף

נאָזנדיג (הינטערווילעכם) אָחוֹר, אֲחוֹרַנִּית

נאָט — תְּפִירָה

נאַטאַריום — מַזְכִּיר, נָטָרְיָן* (סוטה לה)

נאַטור — טֶבַע*, תְּכוּנָה, דֶּרֶךְ

נאָטען — אוֹתִיּוֹת־הַנִּגּוּן, טַעֲמֵי־הַנִּגּוּן

נאַטערוואַטע — סוּבִּי, מוֹרֶה, מְרִי, מֹשְׁבֶךְ בַּדְּרָכוֹ

נאַטריא — נִיתְרוֹן* (ירו' שבת ט) (ע' בהערות)

נאַטשאלניק — פָּקִיד, רֹאשׁ, נָצִיב

נויט — לַחַץ, דֹּחַק, מֵצַר, מְצוּקָה, חֶסֶר, צָרָה, צוּקָה, עָקָה, אוֹנֶס

נויט-בעדירפטיגער — נִצְרָךְ*, חָסֵר, נָחוּץ

נויט-קאַססא — אוֹצַר־שָׁמוּר (לְיוֹם רַע)

נאך — אַחַר, אַחֲרֵי

נאכדעם — אַחֲרֵי־כֵן, אַחֲרֵי־זֹאת

נאָך — עוֹד, עֶדֶן, עֲדֶנָה

נאָכגעבען — הַסְכֵּם*, הֵאוֹת לְ־, הֵרָצָה לְ־

נאכגעהען — הָלוֹךְ אַחֲרֵי־, צֵאת בְּעִקְּבוֹת־

נאכגערעכטס — לֶפֶת*, תַּרְגוּמָא*, קִנּוּחַ־סְעוּדָה*

נאָך-וואָס? — לָמָּה, מַדּוּעַ?

נאָכוועהען — צִירֵי־יוֹלֵדָה, חֶבְלֵי־לֵדָה, כּוּדָא*

נאַכט — לַיְלָה, לֵיל (ע"ז כט)

נאָכטוהען — עֲשֵׂה כְּמַעֲשֵׂה־, חַקֵּה כְקוֹף

נאַכט-לעגער — מָלוֹן, מְקוֹם לָלוּן

נאכ-טעם — נוֹתֵן־טַעַם

נאכט-פויגעל — לִילִית, מְזַמֶּרֶת בַּלַּיִל

נאכיאָגען — רְדוֹף אַחֲרֵי־, רוּץ אַחֲרֵי־

נאכלאָזען — הַרְפֵּה, רַפֵּה, הַנִּיחַ

— זיך — הִתְרַפֵּה, הֻנַּח

נאכלויפען — זְעֵה נָאךְ יָאגֶען

נאכליע — נֶאֱלָח, מְגוֹאָל, אִי־נָקִי

נאכלעסיגער — מִתְרַפֶּה, נִרְפֶּה, עָצֵל

נאכלעסיגקיט — הִתְרַפּוּת, רִפְיוֹן יָדַיִם, עַצְלוּת, שִׁפְלוּת יָדַיִם, מַרְפֵּה, עֲצַלְתַּיִם

נאכמאכען — זְעֵה נָאכְטוּהֶען

נאכנאמע — תַּשְׁלוּם, תְּשׁוּמַת־תַּשְׁלוּם

נאכפאָרשען / נאכקלעהרען — דְּרוֹשׁ, חָקוֹר

נאכרייד — דִּבָּה, לְזוּת־שְׂפָתַיִם (משלי ד) עִקְּשׁוּת־פֶּה.

נאכריידען — הוֹצֵא דִבָּה, רַגֵּל בַּעֲמִיתוֹ, הָלוֹךְ רָכִיל

נאכריכט — יְדִיעָה, בְּשׂוֹרָה, שְׁמוּעָה, שֵׁמַע

נאכשפעטען — הִתְעוֹלֵל, הָתֵל, הִתְלוֹצֵץ

נאכשרייבען הַעְתֵּק (כְּתָב)
נאכשריפט הַעְתָּקָה
נאלאג (פּאָראַטעק) מֶכֶס, מַס, מַשָּׂא
נאמען שֵׁם, (בּייא־נאָמען) כִּנּוּי
נאמענסטאג יוֹם הֻלֶּדֶת, יוֹם גְּנִיסְיָא*
נאַס לַח, רָטוֹב
נאַסיניע (זאָמען) זֶבַע, זְרִיעָה, מִזְרַע
נאַסליעדניק יוֹרֵשׁ
נאַסקייט לַחוּת, רְטִיבוּת
נאפּעל שָׁבָר, טַבּוּר
נאַקיט עָרוֹם, עֵרוֹם
נאָר רַק, אַךְ, כִּי, (אַךְ לְמַעַן)
נאַר אֱוִיל, סָכָל, בַּעַר, כְּסִיל, פֶּתִי
נאַראָטשנע בְּרָצוֹן, בִּצְדִיָּה, בְּדַעַת, בְּכַוָּנָה*
נאַריש מאַכען זיך הִתְעוֹלֵל, הִשְׁתַּגֵּעַ
נאַרישקייט הוֹלֵלוּת, סִכְלוּת, אִוֶּלֶת, כִּסְלָה
נאַריש בְּלִי־דַעַת, בְּסִכְלוּת
נאַרען בִּמָּה, הַטְעָה, הַתְעֵה, סַבֵּב בְּכַחַשׁ
— זיך תָּעָה, טָעָה, שָׁגָה
נאָרע מְאוּרָה, מְעוֹן־חַיָּה, חוֹר
נאַשען זָלוֹל וְסָבֹא, רָדוֹף מַמְתַּקִּים
נאַשער זוֹלֵל וְסוֹבֵא, רוֹדֵף מַמְתַּקִּים
נאַשערייא (ש״מ) אַהֲבַת־מַמְתַּקִּים
נאַשערייא (ש״ע) מִינֵי־תְּרַגוּמָא* (סוכה מו)
נודנאָסט { גּוֹעַל־נֶפֶשׁ, שִׁמָּמוֹן, בְּחִילָה, נְטִיָּה לְהִתְעַלְּפוּת }
נודען (נודזיען) זֶעה בּייגֶקען
נוטץ תּוֹעֶלֶת, חֵפֶץ, סֶכֶן (איוב טו ג)
נוטצען { הִשְׁתַּמֵּשׁ*, הִסְתַּפֵּק*, סָכוֹן, הִסָּכֵן (קהלת י) }
(וָואס נוטְצְט עס דיר? = מַה יִּסְכּוֹן לָךְ?)
נולל תָּו־הָאֶפֶס, שָׁוְא (בְּמִסְפָּרִים)
נומער תָּו־הַמִּסְפָּרִי, מִסְפָּר סִדּוּרִי
נומעראַציע תָּוֵי־הַמִּסְפָּרִים, מִסְפָּר, מִפְקָד
ניאַנקע אוֹמֶנֶת
ניהיליסט כּוֹפֵר בְּעִקָּר
נייטען אָנוֹס, אָכוֹף, אַלֵּץ (שופטים טז)

נידען, נידנאָסט זֶעה נודען, נודנאָסט
נידעם בֵּיצֵי־בָנִים.
נידריג שָׁפֵל, נָמוּךְ*
(אַ נִידְרִיגֶער מֶענְשׁ = נִקְלֶה, זוֹלֵל (ירמי׳ טו)
ניט מַסְמֵר
(מיין קעסעל איז פֶערְנִיטֶעוֶועט = קַלַּחְתִּי תָּפוּר
ניט קָרוּם [בְּמַסְמְרוֹת)
(מיין בְּרויט איז פֶערְנִיטֶעוֶעט = קָרְמוּ פְּנֵי לַחְמִי)
ניט (נישט) לֹא, אַיִן, אַל, בַּל, אִי, בְּלִי, בִּלְתִּי
ניטאָ אַיִן, אֵינֶנּוּ
נייא חָדָשׁ, (נייעם) בַּחֲדָשׁוּת
נייגען קָדוֹד, ז׳ נ׳ בּייגֶען
נייגעריג (ש״ת) חוֹשֵׁק, שׁוֹקֵק, נִכְסָף, מִתְאַוֶּה לִשְׁמוֹעַ
נייטערען תּוֹפֶרֶת [ז׳ נ׳ נָאוֶן
ניין לֹא, אַיִן
ניין (9) (ז׳) תִּשְׁעָה, (נ׳) תֵּשַׁע, ט׳
ניינטעל ($^1/_9$) תְּשִׁיעִית
ניינציג (90) תִּשְׁעִים, צ׳
ניינצעהן (19) תִּשְׁעָה עָשָׂר, י״ט
ניכטער בִּבְעָה צְלוּלָה, נְזִיר־יַיִן, אִי־שִׁכּוֹר
נים (ש״מ) עֲטִישָׁה, זְרִירָה
ניססען (פ׳) הִתְעַטֵּשׁ, עִטֵּשׁ, זָרוֹר
נוס (י׳) אֱגוֹז, (ר׳) אֱגוֹזִים
(הָאזֶעֶ־נוס = (י׳) לוּז, (ר׳) לוּזִים)
ניקס מֶלַח־גַּסְטֵרוֹן*, (מֶלַח הַצִּינְק)
נירען (י׳) כִּלְיָה, (ר׳) כְּלָיוֹת
נעבאַך (ניע-באַ-איך) לֹא עֲלֵיכֶם
(עֶר איז אַ נֶעבּאַךְ = מַר־נֶפֶשׁ־הוּא, קְשֵׁה־יוֹם־הוּא)
נעבען קָרוֹב, סָמוּךְ, אֵצֶל, עַל־יַד, עִם
נעגעלע צִפּוֹרֶן־בֶּשֶׂם (כריתות ד)
נעגער (י׳) כּוּשִׁי, (ר׳) כּוּשִׁיִּים
נעטהיג נָחוּץ, נִדְרָשׁ, נִצְרָךְ, מֻכְרָח*
נעטץ רֶשֶׁת, פַּח, מִכְמָרָה, חֵרֶם (חבק׳ א)
נעטצען הַרְטֵב, הַשְׁרֵה, לַחְלֵחַ
נעכטען תְּמוֹל, אֶתְמוֹל
נעמליך הוּא־הוּא, עֶצֶם
נעמען לָקוֹחַ, קַבֵּל, קָחַת

נעסט קִן

נעסעטל מַרְבֵּה בִגְלָיִם, נָדָל* (מקואות ה)

נערוו גִּיד, עוֹרֵק, (עוֹרֵק הַחוּשׁ)

ס.

סאָביעקציע טִרְחָה, טִרְדָּה, מְבוּכָה

סאָבעלטאַש (טאַש) כִּיס, תִּיק*

סאַגע אוֹרֶז־תְּמָרִים, אוֹרֶז־עֵץ

סאָד זֶעה סוּד

סאָדע נֶתֶר־הַמֶּלְחִי, מֶלַח־פֶּחָם־הַנִּתְרִי

סאָדע-זייף מֶלַח־בּוֹרִית, נֶתֶר־הַמֶּלַח־הַמְּצֻק

סאַוועטניק יוֹעֵץ

(טײנֶע סאַוועטניק= מִסְפָּר, מְסַטֵּר* (ב"ר נ)

סאַזשע (סאַרזעם) פִּיחַ, שְׁחוֹר

סאַזשעווקע בְּרֵכָה, מִקְוֵה־מַיִם

סאַזשען שָׁלִישׁ, שָׁלֹשׁ אַמּוֹת רוּסִיּוֹת

סאַחאַר-סאַטורן מֶלַח־מַחֲמֶצֶת־עוֹפֶרֶת

סאָחארעם פַּכְּסָמִין* (במ"ר ז), פַּת־חֲרֵבָה,

סאַטורן שַׁבְּתָאִי* [פַּת־קָלוּי

סאַטירה הֲתוּלִים, שְׁנִינָה, סָתִירָה*

סאָטן (שאָטען) צֵל

סאָלאוויי זָמִיר, (צִפּוֹר) מְזַמֶּרֶת בַּלַּיִל

סאָלאמיאַק נַשְׁדוּר* (גיטין סט) (עי' בהערות)

סאָלאמיאַק-ספירט חוֹמֶץ־נַשְׁדּוּר*

סאלדאט אִישׁ־חַיִל, אִישׁ־צָבָא

סאַלדא (זאלדא) נִשְׁאַר חוֹב, נִשְׁאָר

סאַלהאָן בֵּית־מִטְבָּחַיִם (שֶׁל צֹאן)

סאלידנע { הוֹלֵךְ־תּוֹם, שַׁאֲנָן, שָׁקֵט, שָׁלֵו, תָּמִים, תָּם, יָשָׁר

סאליטרע מֶלַח־הַחֶנְקִי

סאַליסטאַטאריום { מֶלַח־הַחֲמוּצִי, מֶלַח־בֶּן־חוֹמֶץ־יַיִן

סאַמאָוואַר מוֹלְיָאר* (שבת מא), אַנְטִיכִי*, מַרְתֵּחַ

סאַמאָטאָכע מְבוּכָה, מְהוּמָה, מַהְפֵּכָה

סאַמום רוּחַ זִלְעָפוֹת, רוּחַ־מָוֶת

סאַמאָחאָליעץ הוֹלֵךְ בִּשְׁרִירוּת לִבּוֹ

סאַמעט מֶשִׁי־שָׂעִיר, מֶשִׁי־חֲלַקְלַק

סאָסנע עֵץ גּוֹפֶר, דְּרָן* (ירוש' כ"ס פ"ד)

סאַפיאַן עוֹרוֹת־מְאָדָּמִים

סאַפּיט סִפּוּן, מְקָרֶה, תִּקְרָה*, מַעֲזִיבָה* (כ"נ

סאָפּע מִטַּת־מוֹשָׁב, סַפָּה (ש"ב יז כח) [כ)

סאָפּען נָשׁוֹם, שָׁאוֹף רוּחַ

סאָק זֶעה זַאפְט

סאַקוואָיאַזש מֶלְפַּחַת־הַדֶּרֶךְ

סאָראָוויטקע מֵי־חָלָב, נְסִיוּבֵי־דְּחֶלְבָּא* (פסח' מב)

סאָראָקע עוֹרֵב

סאַרוועער שַׁמָּשׁ (דניאל ז), מֶלְצַר (שם א)

סאָרט מִין, זַן (תהלים קמד)

סאַרייא זֶעה אָבָארֶע

סאַרנע עֹז הַיַּעַר

סוּד דִּין, מִשְׁפָּט, ז' נ' גֶארְטֶען

סודיאַ שׁוֹפֵט

סובאַרעם זֶעה סֶעהַארֶעם

סוק שׂוֹכָה (שופטים ט), שֹׂכָה (במד' לג)

סורדעט שִׁמְלַת־גֶּבֶר

סוויטע בֶּגֶד־צֶמֶר, שַׂלְמָה־עָבָה

סוויטע סָךְ (תהלים מב), מְלַוִּים

סוויטשען הַכְחִישׁ בְּפָנָיו

סווישטשען שָׁרוֹק, צַפְצֵף, חַלֵּל־בֶּחָלִיל

סויבעל { תַּחַשׁ־הַצְּפוֹנִי, גַּלִּיקְטִין* (ירושלמי שבת פ"ב)

סויווע תַּכְרִיךְ־בַּד, תַּכְרִיכִים, בֶּגֶד־מֵתִים

סוממע סַךְ־הַכֹּל, פְּקוּדֵי כֹל

סטאָבליע מַדְרֵגָה, שְׁלִבָה, לוּל, גֶּרֶם־הַמַּעֲלוֹת

סטאַדע זֶעה טְשֶׁערֶעדֶע

סטאַטעטשנע זֶעה סָאלִידְנֶע

סטאָלב זֶעה סְטוֹיפ

סטאָליאַר חָרַשׁ־עֵץ

סטאַניע זֶעה אָבָארֶע

סטאַנציע תַּחֲנָה, מָלוֹן, אַכְסַנְיָא*

סטאָראזש שׁוֹמֵר, נוֹטֵר, נוֹצֵר

סטאַראַניע הִשְׁתַּדְּלוּת*, הִתְאַמְּצוּת, שְׁקִידָה

סטאַראַסטא פְּקִיד־בַּכְּפָר, זְקַן־הַכְּפָר

סטאַרען זיך הִשְׁתַּדֵּל* , הִתְאַמֵּץ , שָׁקוֹד עַל־

סטוגאטער מִתְקוֹמֵם, שׂוֹטֵן , מִתְאַנֶּה

סטודענט תַּלְמוּד־בֵּית־מִדְרַשׁ־הַגָּבוֹהַּ

סטויג עֲרֵמַת־קָצִיר, ־תְּבוּאָה

סטויפ ־עַמּוּד, אוֹמְנָה

סטייטש ? הֲיִתָּכֵן, אֵיכָכָה, אֵיכָה!

סטייען הִסְפִּיק , דַּי, סַגִּי*

(ניט סְטַייֶען= לֹא־הִסְפִּיק , אֵין דַּי, לֹא סַגִּי*)

סטעלעוואַטע גִּבֵּן, גַּבְנוּנִי

סטים-(קריזים) הֶפֶךְ, חֲלִיפָה, תְּמוּרָה

סטיסקעם דְּחִיקָה בְּמֵעַיִם, לְחִיצַת־מֵעַיִם

סטיענאגראַפיע נוֹטְרִיקוֹן* (שבת קד)

סטיפענדיום אֲרוּחַת תָּמִיד, (פַּת־בַּג), תְּמִיכָה

סטעליע זֶעה סַאפִּיט

סטעלמאַך עַגְלָן, עוֹשֵׂה־עֲגָלוֹת

סטעלנעק נְחִילוֹת־דְּבַשׁ, צִקְלוֹן הַדְּבַשׁ ,

סטעמפעל חוֹתָם, חוֹתֶמֶת [יַעֲרַת־דְּבַשׁ

סטעפ מִדְבָּר , עֲרָבָה

סטעפקע זֶעה שְׁטוּיפֶּעל

סטערווע נְבֵלָה, פֶּגֶר

סטערטע זֶעה סְטוֹיג

סטעזשקע מִשְׁעוֹל, מַעְגָּל, נָתִיב, שְׁבִיל

סטראָגע חָזָק, קָשֶׁה, נִמְרָץ, קַפְּדָן*

סטראָגע בעפעהל פְּקִידָה נִמְרָצָה, פְּקִידָה־

סטראַזשע זֶעה סְטָארָאזְשׁ [נְחוּצָה

סטראַחאָווקע אַחֲרָיוּת־נְכָסִים* , בְּטִיחַת רְכוּשׁ

סטראַהירען הַבְטֵחַ נְכָסִים (מִנֶּזֶק)

סטרומענט זֶעה וֶוערְק־צֵייג

סטראָצקע חֲתוּלַת־פּוֹל, בֵּית־פּוֹל, צִקְלוֹן־הַפּוֹל

סטראַשאַק אֵימָה, פַּחַד, מָגוֹר, מוֹרָא

סטריגעווען שָׁלוֹל* (מ"ק כו)

סטריזש שׁוֹעֵר, שׁוֹמֵר־הַסַּף, שׁוֹמֵר־לַיִל

סטריכע קֶרַח־הַגַּג , שׁוּלֵי־הַגַּג

סטרינע מֵיתַר־הַכִּנּוֹר , פְּאֵרָה (ע"ז מז)

סטריבעווען (ווענט) { הֶחֱלִיק אֶת הַקִּירוֹת, ז' נ' אָב־סְטְרִיבֶּעוֶוען

סטרעמפעל פְּתִיל־קֶרַח

סיגנאַל אוֹת , קוֹל־מְבַשֵּׂר, סִמָּנָא*

סיגנעט טַבַּעַת

סיטקע (שיטקע) זֶעה גֶעטְץ

סיטשקע (שעטשקע) ־קַשׁ־פְּתוּת

(סייא ווייא סייא= בֵּין כֹּה וּבֵין כֹּה , אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, בְּכָל אוֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה)

סיידען רַק אִם־, אַךְ, לְבַד, בִּלְתִּי, זוּלָתִי

סיליאַרקע כַּף־הַמֶּלַח, כְּלִי־מֶלַח

סילוק-ן סַלֵּק* , שַׁלֵּם, פָּרַע , גָּמוֹל

סימיע (סיעמיע) זֶרַע פִּשְׁתִּים , ־קַנַּבּוּס*

סימיע-אייל שֶׁמֶן פִּשְׁתִּים, שֶׁמֶן־קַנַּבּוּס*

סיסטעם שִׁטָּה, מִנְהָג, דֶּרֶךְ

סיפאַק רוֹדֵף־שַׁלְמוֹנִים , אִישׁ־בֶּצַע

סיפקע מִתְפּוֹרֵר, מִתְפָּרֵד, ז' נ' קְרִישְׁנֶע

סירופ מֵי־מוֹתֶק , ־עֲסִיס־רִמּוֹנִים

סירנעקעל, סירקע זֶעה שְׁוֶועבֶּעלֶע, שְׁוֶועבֶּעל

סירע(שאַרע) מַרְאֶה אֵפֶר

סלאמבאַן (שלאַנגבוים) { מַחְסוֹם־הַדְּרָכִים, (רד"ק) פִּי־קֶרֶת

סלויא צִנְצֶנֶת

סלויא (פאַך) בּוּל (כ"מ ל, ירושלמי ר"ס פ"ח),

סלוטשייא מִקְרֶה [רֶגֶב (איוב לח)

סלוטשיינע בְּמִקְרֶה , בְּדֶרֶךְ עֲרַאי*

סלופ זֶעה סְטוֹיפ

סלינע (גאַווער) רִיר , רוֹק

סלינען הוֹרִיד רִיר

סליעד עָקֵב, אָשׁוּר, ז' נ' שְׁפָּאר

(גייא נאָך זיין סְלִיֶעד= צֵא בְּעִקְבוֹתָיו;

נאָכסְלִיֶעדֶעוֶוען= הָלוֹךְ אַחֲרֵי, שָׁמוֹר עָקֵב ב״)

סליעדסטווע בִּקֹּרֶת, חֵקֶר־מִשְׁפָּט

סליעדעווען חָקוֹר, דָּרוֹשׁ , בַּקֵּשׁ מִשְׁפָּט

סמאָטער בִּקֹּרֶת, בַּקָּרַת

סמאָטשקען מָצוֹץ, (שָׁרוֹק)

סמאָלע זֶפֶת, כֹּפֶר

סמאָלען חָרוֹךְ, לַהֵט, נַחֵר, הַבְהֵב*, (צָרוֹב)

סמאָקען זֶעה סְמָאטְשְׁקֶען, א' ז' נ' צִיינְגֶען

סמאַרק רִיר־הַנְּחִירַיִם, מִיץ־אַפַּיִם

סמאַרקאטי זַב־אַפַּיִם, מוֹרִיד רִיר נְחִירָיו
סמאָטנע זְעה אִימֶעדִיג
סמיטשעק פּוֹרֵט, קֶשֶׁת־הַנֵּבֶל
סמעטענע קִפְאוֹן־חָלָב
סמעטע מִסְפָּר, חֶשְׁבּוֹן־עָרוּךְ, מַתְכֹּנֶת
סמען הַשְׁקָה־מֵי־רוֹשׁ, הַרְעֵל
סמערען הִכְנִיעַ, עִנָּה, (הֵשֵׁב עַד דַּכָּה)
סנאַסט (פֿון אַ מיהל) מְכוֹנָה, יְסוֹד הָרֵחַיִם, [אָשְׁיוֹת
— פֿון אַ מענש זְעה סְקעלעט
סנאָפּ עֹמֶר, אֲלֻמָּה, עָמִיר, עֲרֵמָה, צְבַת
סעדעבע רוֹכֶלֶת, כְּנַעֲנִית, יוֹשֶׁבֶת־שְׁוָקִים
סענאַט בֵּית־מוֹעֲצוֹת־מֶלֶךְ, וַעַד־מְחוֹקְקִים
סענאַטאָר יוֹעֵץ־הַמֶּלֶךְ, סַנְטָר* (כ״ר סז)
סענעם בלעטר סִיסְנָא* (גיטין סט)
סענץ (סענם) תַּמְצִית, עָסִיס, מִיץ
סעקונדע רֶגַע קָטָן, אַרְגִיעָ
סעקטע פְּלֻגַּת, מִפְלַגָּה, כַּת, כִּתָּה
סעקרעט {סוֹד, דְּבַר־סֵתֶר, סֶקְרֶד*(כ״ר פח), סֶקְרֶט* (ירוש׳ כתובות יב)}
סעקרעטאַר {מַזְכִּיר, סוֹפֵר, סֶקְרֶטוֹר* (שם) סְקְרִיפְטוֹר* (מד׳ קהלת)}
סעראָווטקע זְעה סְרָאוֶועטְקֶע
סערדיט זְעה סוּרְדֶעט
סערדעללען דָּגִים מְמֻלָּחִים, אַפִיאָן* (חולין סו)
סערוועט מַפָּה*, מִכְסֵה הַשֻּׁלְחָן, ז׳ב׳ טִישְׁטִיךְ
סערעפּ זְעה סִירוֹפּ
סערפּ חֶרְמֵשׁ, מַגָּל (יואל ד יג)
ספּאַד (פֿון וואַסער) {מוֹרַד־מַיִם, מַפַּל־מַיִם, מַשַּׁק־גֵּבִים}
ספּאַזמע שָׁבָץ, רוּחַ־צְרֵדָה* (חולין קה), כִּוּוּץ*
ספּאָלאָשען זיך הִתְרוֹצֵץ פִּתְאוֹם, הִשְׁתָּאֵר
ספּאָקאָינע זְעה סְאלִידְנֶע, א׳ ו׳ נ׳ רוּהִיג
ספּלאַוו (אויפֿן וואַסער) דּוֹבְרָה
— (פֿון מעטאַל) הִתּוּךְ
ספּעקטור זְעה אִינְסְפֶּעקְטוֹר
סצענע חִזָּיוֹן, חָזוּת, בָּמַת־חִזָּיוֹן
סקוטשנע זְעה מַארְקָאטְנֶע

סקאָווראָדע מַחֲבַת, מַשְׂרֵת, אַגָּן
סקאַלקעם כְּפִיסֵי־עֵץ, שְׁבָבִים (הושע ח ו), [(הֲמָסִים)
סקאַמייקע אַנְגְּלְגִין* (כלים טז)
סקאָצעל-קומט זְעה גָּאטְס־וִוילֶן־קוּמְט
סקאַלע סֶלַע, צוּר, כֵּף
סקעלעט שֶׁלֶד, גּוֹלֶם, גּוּף־הַחַי
סקלאַד מַרְתֵּף*, חֲנָיָה (ירמיה לז)
סקלעפּ כִּפָּה, סְפוּן־(לְבֵנִים)
סקריפּ מֶחֱרָק; (סְקְרִיפֶּען) חָרוֹק
סראָוועטקע מֵי־חָלָב, נְסִיוּבֵי־דְּחַלְבָא* (פסח׳ מב)

ע.

עבבע רֶדֶת־הַמַּיִם, חִסּוּר־הַמַּיִם
עגבער מַקְדֵּחַ* (כלים יג)
עגדעש עַקְרָב
עדות-זאָגען (פּ׳) עָנָה, הֵעִד
(אַ עֵדוּת=(ש״ת) עֵד, שָׂהֵד (איוב טז),
— (ש״מ) תְּעוּדָה
עדעל רַךְ, עָנוּג, מְפֻנָּג
עדעלמאַן יְקַר־רוּחַ, טוֹב־לֵב
עדעלקייט עֵדֶן, עֹנֶג, רֹךְ
עדעל-שטיין אֶבֶן־שׁוֹהַם
עהל שֶׁמֶן, יִצְהָר
עהלבירט (י׳) זַיִת, (ר׳) זֵתִים
עהנליך דּוֹמֶה לְ־, שָׁוֶה, נִמְשָׁל
עהנליכקייט דִּמְיוֹן, דְּמוּת, מָשָׁל, עֵרֶךְ
עהנעכטען שִׁלְשׁוֹם, =(שְׁלֹשׁ־יוֹם)
עובר-יאָהר שָׁנָה מְעֻבֶּרֶת
עובר זיין עָבוֹר עַל־
עוויג לְעוֹלָם, לָנֶצַח, תָּמִיד, קַיָּם לָעַד
עוויגקייט נֵצַח, נִצְחִית
עזעל (ז׳) חֲמוֹר, (נ׳) אָתוֹן
עטאַפּ תַּחֲנוֹת־גּוֹלֵי־הַמַּלְכוּת
עטאַזש זְעה שְׁטָאק
עטוואַס מְאוּמָה, מַה־שֶּׁהִיא
עטיקעט תְּוִי־מְדִינִי, תְּוֵי־הַ[illegible]

עטליכע אֲחָדִים, מִקְצָת
ענג צַר, אָץ (יהושע יז)
ענגשאַפט מֵצַר, צָרָה, לַחַץ, צוֹק
עלטער (ש"מ) זֹקֶן, זִקְנָה, כֶּלַח, שֵׂיבָה, בְּלוֹת
עלטער (ש"ת) זָ-קֵן מִ־, כַּבִּיר יָמִים מִ־
עלטערן (ש"ע) אָבוֹת, הוֹרִים
עלטערן (פ') זָקֵן, הִזְקִין, בָּא בַּיָּמִים
עליהייא { לוּ יְהִיֶה, לוּ הָיָה, (נִשְׁאַר בְּנַפְשֵׁנוּ), אִלּוּ הָיָה, נַנִּיח
עליפּזע עָגוּל אָרוּךְ, תְּרוּטָה* (מדות פ"ב)
עלעמענט חוֹמֶר יְסוֹדִי
עלעמענטאר-בּוּך סֵפֶר־יְסוֹדֵי־הַלָּשׁוֹן
עלענבּויגען { (י') זְרוֹעַ, אֶזְרוֹעַ, אָצִיל, (ר') אַצִּילֵי־יָדַיִם
עלענד { נַלְמוּד, בְּאֵין רֵעִים, בְּאֵין מַחֲסֶה, עָנִי
עלעקטאריע כֹּחַ־הָאֶקְדָּח, (עֶלֶעקְרִיזִירֶען) הִקְדִּיחַ
עלעקטריש-פֿייער חַשְׁמַל (יחזק' א) [(ע' כהערות
עלף (11) (ז') אַחַד־עָשָׂר, (נ') אַחַת־עֶשְׂרֵה
עלפֿאַנד שֶׁנְהַב, פִּיל* (כלאים ח)
עלפֿאַנדבּיין שֵׁן, עֶצֶם הַפִּיל*, עַצְמוֹת שֶׁנְהָב
עלצטער { רֹאשׁ, פָּקִיד, נָגִיד, רַב, שַׂר, הַגָּדוֹל בְּ־
עמיגראַנט נוֹסֵעַ, הֵלֶךְ, גּוֹלֶה
עמער (י') דְּלִי, (ר') דְּלָיִם; (אַ מָאס) הִין
ענגלישע קעך בֵּי־דוּדֵי* (ערוך), בֵּי כִּירֵי*
ענדיגען כִּלָּה, גָּמוֹר, הִשְׁלִים, הֵתֵם
ענדע קֵץ, גְּמַר, סוֹף, תֹּם
ענטדעקונג הַמְצָאָה, גִּלּוּי תַּעֲלוּמָה
ענטדעקן הִמְצִיא, גִּלָּה תַּעֲלוּמוֹת
ענטוויינען גָּמוֹל, עַתֵּק מִשָּׁדַיִם
ענטשליסען הֶחְלִיט, גָּמוֹר בְּדַעְתּוֹ
ענטצינדונג דַּלֶּקֶת, קַדַּחַת
ענטפֿערן עָנֹה, הָשֵׁב דָּבָר
ענטפֿער מַעֲנֶה, תְּשׁוּבָה
ענעם שֶׁבֶת* (פאה פ"ג)
עססיג חוֹמֶץ

(שְׁטַארְקֶער עָסִיג = סַפְּתִּיק* (כ"ב צ), אַקְרִיס* (ע"ע קרס)
עסען (פ') אָכוֹל
עסענווארג (ש"ע) אֹכֶל, מַאֲכָל
עססען (שה"פ) אֲכִילָה
עפּים זֶעה עֶטְוַואס
עפּפֿעל תַּפּוּחַ (שה"ש ב ח)
עפּפֿלבּוים תַּפּוּחַ (שם ב ג)
עפֿענטליך בְּגָלוּי, בְּפַרְסוּם*, בְּפַמְבֵּי*
עפֿנען פָּתוֹחַ
עק, עקקען זֶעה עֶנְדֶע, אֶגְרִינְגְּען
עקאָנאָם אֲקוֹנָמוּס* (ירוש' כ"כ ד)
עקאָנאָמיע כַּלְכָּלַת־בַּיִת
עקוואטאר קוּ־הַשָּׁוֶה, אֵזוֹר־הַתִּיכוֹן
עקזאמען בְּחִינַת־תַּלְמוּדִים, מַסָּה־בְּלִמּוּדִים
עקזאמענירען בָּחוֹן, נַסֵּה
עקזעקוציע נוֹגֵשׂ, מֵצִיק, מֵץ, אַדְרַבְדְּתָא* (כ"ס [נכ)
עקסטראקט תַּמְצִית, מִיץ
עקענדיג בַּעַל־קְצָווֹת
עקעלע (העקעלע) אוּנְקְלִי, (ר') אוּנְקְלִיּוֹת* [(כלים יג)
ער הוּא
ערגיץ בְּאַחַד הַמְּקוֹמוֹת, בְּאֵיזֶה מָקוֹם
ערגער גָּרוּעַ, רַע מִ־
ערד אֲדָמָה, אֶרֶץ
עהדציטערניש רַעַשׁ, רְעִידַת־הָאָרֶץ
ערהאלטען (אַ בריף) קַבֵּל מִכְתָּב, הַשֵּׂג מִכְתָּב
— אַמענשען חַיֵּי נֶפֶשׁ, הָשֵׁב נֶפֶשׁ, ז' נ'
ערלויבּעניש רִשְׁיוֹן, רְשׁוּת [אִינְטֶער־הַאלְטֶען
ערליך (תה"פ) בְּמִישׁוֹר, בְּמֵישָׁרִים, בְּצֶדֶק
ערליכקייט (ש"מ) { יוֹשֶׁר, מִישׁוֹר, מֵישָׁרִים, תֹּם, נְכֹחָה
ערנסט (תה"פ) בֶּאֱמֶת, בְּתָמִים, בְּכָל־לֵב
ערציהען (פ') אָמוֹן, אַמֵּן, חַנֵּךְ, גַּדֵּל בָּנִים
ערציהער (ש"ת) אוֹמֵן, מַדְרִיךְ, פֶּדַגוֹג* (כ"ר ח)
ערציהונג (ש"מ) אֵמוּן, חִנּוּךְ, גִּדּוּל־בָּנִים
ערקוויקונג (ש"מ) מְשִׁיבַת־נֶפֶשׁ
ערקוויקען (פ') הָשֵׁב נֶפֶשׁ, שׁוֹבֵב נֶפֶשׁ

ערקלערען בָּאֵר, פָּרֵשׁ
ערקענען הַכִּיר, יָדוֹעַ
ערשט (מ"ס) רִאשׁוֹנָה, רִאשׁוֹן, רֵאשִׁית
ערשט זֶה מִקָּרוֹב, זֶה עַתָּה, כִּמְעַט־שֶׁ־
ערשטלינג מַבְכִּירָה

פ.

פַאבעל מָשָׁל
פַאבריקע בֵּית־מְלָאכָה, בֵּית־חֲרֹשֶׁת־
פאָגאָדע רוּחַ־הַיּוֹם, מַצַּב־הָאֲוִיר*
פאָראַגראַ דַּבְגְּרָא* (סוטה י)
פאָראַט מַס, מֶכֶס, מַשָּׂא
פאראנסטוואָ עַבְדוּת, עוֹל, מַשָּׂא־מֶלֶךְ־וְשָׂרִים
פאַראַנע עֶבֶד
פאָרושנע כֶּסֶף־גֻּלְגֹּלֶת
פאָרוואַל מַרְתֵּף (ייו"ש), חֲנֻיָה (ירמיה לז)
פאָרטיאַזשקעס זֶעה שְׁלֵייקֶעס
פאָרעם-רען (י') חוּט, (ר') חוּטִים
פאָרלאָגע רִצְפָּה, קַרְקַע־הַבַּיִת
פארליעץ נָבָל, בְּלִיַּעַל, אִישׁ־תּוֹעֵבוֹת
פאָרלאָסט נְבָלָה, תּוֹעֵבָה, דְּבַר־בְּלִיַּעַל
פאָרערן דָּרוֹשׁ, שָׁאוֹל, בַּקֵּשׁ
פאָרעשווע כַּף־רֶגֶל, פַּעַם; כַּף־נַעַל, גִּילְדָא*
פאָרקעווע פַּרְסַת־בַּרְזֶל] (ברכות מה)
פאָראַד קַבְּלָנוּת*
פאָראַדטשיק קַבְּלָן* (שביעית פ"ג)
פאָהרען נָסוֹעַ
פאוואליע לְאַט (תה"פ גם צווי)
פאָוויאַלעט ווערן נָבוֹל, הִבּוֹל, קָמוֹל, כָּמוֹשׁ*
פאָווידלע מִרְקַחַת־שְׁזִיפִין*
פאַווע (י') תֻּכִּי, טַוָּס* (כ"ק כט)
(ר') תֻּכִּיִּים, רְנָנִים, הָבְנִים
פאַוועטניע (שפינוועב) קוּרֵי־עַכָּבִישׁ
פאַוועליאן יְרִיעָה, מָסָךְ, קֶלַע, פַּרְגּוֹד* (ב"כ יח)
פאָוויעסטקע כְּתָב הַזְמָנָה לְדִין, דִּסְקָא* (קדוש' כ)
פאָווירנע גְאֻמַּן־בַּיִת, בָּא־כֹּחַ, מֻרְשֶׁה

פאָזוואליען הַרְשֵׁה, נָתוֹן רִשְׁיוֹן, נָתוֹן אֶת־
פאָזיטנע כֶּסֶף־נְיָר, שְׁטָרֵי־הַמַּלְכוּת*
פאָזיבע חֵיק, חֹב (איוב לא) חֹצֶן (ישעי' מט)
פאָזשאַרנע (יש"ע) כְּלֵי־מְכַבֵּי־אֵשׁ,
(יש"ת) צְבָא־הַמְכַבִּים
פאָטאַקעווען הַסְכִּים, הֵאוֹת, עָנֹה אָמֵן, עָנֹה הֵן
פאָטאָק שֶׁטֶף־מַיִם, זֶרֶם־מַיִם,
בִּדְקָא־דְמַיָּא* (כ"מ סו)
פאָטאַש מֶלַח־הַדֶּשֶׁנִי, קַלְיָא* (עירובין כט)
פאָטווערדעווען קַיֵּם, אַשֵּׁר (עזרא ה), חַזֵּק, הַחֲלִיט
פאָטיקע צוּף־דְּבַשׁ, נוֹפֶת־צוּפִים
פאטעקען זיך הִכָּשֵׁל, הִנָּגֵף בְּ־
פאַטענט תְּעוּדָה מְדִינִית, כְּתָב־הַדָּת
פאַטער אָב
פאַטער-לאַנד אֶרֶץ־מוֹלֶדֶת
פאטרעט זֶעה פָּארְטְרֶעט
פאַטריאַרך פּוֹטְרְכָה* (כ"ר יד)
פאַטש מַכַּת־לֶחִי
פאָטשט (פאָסט) בֵּי־דוֹאַר* (שבת יט), בֵּי־בְנוּר* [(סס)
פאָטשט-געלד דְּמֵי־הַמִּשְׁלוֹחַ
פאָטשט-מאַרקע תָּו־בֵּי־דוֹאָר, תָּו־הַמֶּכֶס
פאַטשיילע (פּאַרטשיילע) מִטְפַּחַת
פאָיאץ זֶעה אָנְשְׁטֶעלְלֶער
פאַיעטאָן זֶעה קאַרִיטֶע
פאָך זֶעה פֶּעךְ
פאַכווע בֵּית הַשֶּׁחִי* (נזיר נח)
פאַכט זֶעה אַרֶענְדַא
פאָכיר שַׁלְחוּפִית* (חולין נה)
פאָכער מְנִיף (ב"מ פ' ו'), מַנְפָא* (כלים
פאָל זֶעה פָּאדְלָאגֶע [טז), מְנַשֵּׁב
פֶּעסאַטְסֶעקע פָאל = רִצְפַּת־גְּבִים (מ"א ו)
פאַלל נְפִילָה
פאלאווע מוֹץ, מַפַּל־בַּר
פאַלאַטע אַרְמוֹן, טִירָה, אַפֶּדֶן, אוּלָם
(סוּדֶעבְנֶע פ' = אַרְמוֹן־הַמִּשְׁפָּט, אוּלָם־הַמִּשְׁפָּט.
פאַלאַטקע אֹהֶל, סֻכָּה, יְרִיעָה
פאָלאָניק (קאָכלעפעל) כַּף־הַמַּטְּחִים

פאַלאנקע מחצב (בקרבח), מקבת (בקרבח),
פאַלאַן זעה פּאַלאַטע [מפרץ (בקרבח)
פאָלועריזאַטאָר מנפף (מל' נפתי משלי יז), מזלף*
פאָלגען — שמוע בקול־, קים־דברי־, מלא־פקידה
פאַלד (פאַלטע) קמט, כפל (בבגד)
(פאַכען פאַלדען = זעה מאַרשעווען)
פאָליטור נוזל־מבריק, שמן־מצהיר
פאָליטיק משפטי־ממלכות, נמוסי־מדינות,
פאָלין לענה [פּוליטיק* (תרומ' פ"כ)
פאַלי גל, משבר, דכי (תהלים צג)
פאָליציע בית־פקידות, בית־שוטרים
פאַליר יפעה, נוגה, ברק, זוהר
פאָלירען מרוט, הבר, קלקל (קהלת י י)
פאָליש אולם, עזרה, סלש* (סנהדרין פט)
פאַלמעסען זעה באַלזאַמירען
פאַללען נפול
(פאַללען אויף אַ שכל = מצא־תחבולה, גלה חדשה)
פאָלנעמאַכט בא־כח־הקהל, מרשה
פאָלע כנף, חוצן (ישעיה מט כב)
פאָליעוואַניע ציד, ציד־חיות
פאַלען שרש־קוצים, נבש* (מ"ק ב)
פאָלק עם, גוי, אום, לאום, אמה
פאָלק (זעלנער) לגיון* (ברכות לב)
פאָלקאָמען שלם, תמים
פאַלש שקר, כזב, כחש, כחד
פאַלשקייט — הייט שקרות, רמיה, תרמות, מרמה
פאָמאַדע חלב־משחה, חלב־תמריק
פאָמאַראַנץ תפוח־סיני, תפוח־זהב
פאַמעליע — פמליא* (סנהדרין לט), כנוי שם משפחה, ז' ג' הויזגעזונד
פאַמיאַטניק מצבת־זכרון, אנדרטא* (בבת עב)
פאָמיעס שופכין, מי־כובסים
פאַמיעשטשעק בעל־אחזות (בקרקעות)
פאָמפּע (פּלומפּ) משאף, משאבה
פאַן דגל, נס
פאַן מחבת

פאָנאָגראַף מדבר־מלי*
פאַנדורא פנדורא* (ירושלמי סוף בבא קמא)
פאַנטאַזיע — דמיון־כוזב, רעיון־רוח, משאת־שוא, פנטאסיא* (ירושלמי בבא בתרא פרק ח)
פאַנטעמינע חזיון־רמזים
פאַנטעפעל סליים* (קדושין יז)
פאָנטשקעס זעה שנואם־קיכליך
פאָניר צפוי־עץ, נסרים־דקים
פאָנפאַטש נתרן, דובר מנחיריו, חרום
פאַנצער מגן, צנה
פאַנקעווען ענג, פנק
פאַן־קובען עגת־מחבת
פאַנשטשענע זעה פּאַבאַנשטשינאַ
פאַס חבית, (קליינע פ') חביונות
פאַס רציעה, ז' ג' גאַרטעל
פאַס (פאַספּאָרט) תעודת־מסע, מכתב־עדות
פאַסאַלי פול
פאַסטען צום, התענה בצום
פאַסטוך רועה
פאָסטעלע הטנא* (יומא פח), סליים*
פאַסטערנאַק אסטפנין* (ירוש' דמאי ב)
פאָסטראָניק עבות־עגלה
פאַסיג יאות, נאוה
פאַסינקע (בינשטאָק) כורת*, גחילת־דבורים
פאַסען (פאַשען) רעה
פאָסעסיע אסיא* (וי"ר כג), חכירת־קרקעות
פאָסעסער מרי־אסיון* (שם), חוכר־קרקעות*
פאָספאָר גפרית־המתלקח, ירחן
פאַסקודניאַק (ש"ת) — נתעב, נאלח, נבזה, בזוי, מכוער* (ב"ק)
פאַסקודנע (ש"ם) זעה אונגעטערדיג
פאָעזיע חכמת־השיר
פאַפּ דבק, קולן* (פסחים מב)
פאַפּיר
פאַפּיראָס פפייר* (ב"ר לח)
פאָפּלאַקס (בופלאַקס) ראם, שור־כר

פאַפלעקציע זְעה אַפּאפּלעקציע
פאפאגייא עָגוּר
פאפעליאטע מַרְאֶה־אֵפֶר
פאַק (ו׳) סְפַחַת, (ר׳) סְפָּחוֹת
(שְׁטָעלְלֶן פָּאקֶן = דִּבֵּק סַפָּחוֹת)
פאַקאַיאָווע סוֹכֶנֶת (נֶאֱמֶנֶת־בַּיִת)
פאַקוס (פון אַ ברענגלאז) {נְקוּדַת־הַשְּׂרֵפָה, ז׳ נ׳ צֶענְטֶער
פאַקוס (אַקונסט) מִקְסָם, פֶּלֶא
פאַקוסניק {קוֹסֵם, עוֹשֶׂה־נִפְלָאוֹת, מוֹלִיךְ־עֵינַיִם־שׁוֹלָל, ז׳ נ׳ מַאגִיק
פאַקט מוֹפֵת־חוֹתֵךְ, דְּבַר־אֱמֶת
פאַקטורא חֶשְׁבּוֹן־הַסְּחוֹרָה
פאַקעט תַּכְרִיךְ־מִכְתָּבִים, צְרוֹר־מִכְתָּבִים
פאַקען-טרעגער רוֹכֵל־חוּצוֹת, (מוֹכֵר־סְפָרִים)
פאַקעווען חָבוּשׁ, טָעוֹן (בראשית מה)
פאַר יַעַן־אֲשֶׁר, תַּחַת־אֲשֶׁר
פּאָר צֶמֶד, תְּאֹמִים, זוּג*
פאַראַגראף (§) פֶּרֶק, סִימָן
פאַראַחאָד אֳנִיַּת־הַקִּיטוֹר
פאַראַסאָל {גּוֹנָנָה (כליס טז ז), מַחְסֶה־מִשֶּׁרֶב־וּמָטָר, (ע"ד הלצה) פּוֹרֵשׂ־אֹהֶל
פאַראַסטא מִפְרָשׂ (יחזקאל כז)
פאַראַסינא בַּד־עָב
פאַרב צֶבַע, שָׁשַׁר
פאַרבער צוֹבֵעַ, צַבָּע, מוֹשֵׁחַ־בַּשָּׁשַׁר
פאַרהאַלטען הוֹכֵחַ (עַל עָוֹן)
פאָרהאנג זְעה פּאַווילִיאָן
פאַרהאַנדען יֵשׁ, אִית*, אִיכָּא*
פאָר-הויז מְבוֹא־הַבַּיִת, פְּרוֹזְדוֹר*
פאָר-הויף עֲזָרָה, (אוֹפֶן ביה"ק) בֵּית־הַפְּרָס*
פאַר-וואָס? מַדּוּעַ, לָמָּה?
פאָר-וואָרף תּוֹכַחַת־מְגֻלָּה
פאָרוקע עֲרֻבָּה, תְּקִיעַת־כַּף
פאָרזיכטיג נִשְׁמָר, נִזְהָר
פאָרט בְּכָל־זֹאת, עִם־כָּל־זֹאת
פּאָרט נָמָל* (יומא לח), חוֹף

פאָרטטאַבאק אַרְגַּז־הַקְּטֹרֶת
פאָרטאָג בְּטֶרֶם־בֹּקֶר, עֲלוֹת־הַשַּׁחַר,
פאָרטיג ז׳ פֶערְטִיג [אַשְׁמוּרַת־הַבֹּקֶר
פאָרטיך חֲגוֹרָה, אֵזוֹר, סִנּוֹר* (שבת לב)
פאַרטיע כִּתָּה, פְּלַגָּה, מִפְלָגָה, מַחְלָקָה
פאָרטמאַנע / פאָרטפעל {כִּיס, חָרִיט, תִּיק*, יַלְקוּט (ש"א יז מ)
פאָרטעפיאנע עֻגָב, פְּסַנְתֵּר (דניאל ג), מְנַעַנְעִים, (ע"ד הלצה) פּוֹרֵט־פִּי־יַעֲנָה
פאָרטקע פִּשְׁפֵּשׁ* (תמיד כח), פֶּתַח־הַשַּׁעַר
פאָרטרעט תַּבְנִית, דְּמוּת, תְּמוּנָה, צוּרָה
פאַריק שֵׂעָר־נָכְרִי, פֵּאָה־נָכְרִית, קַפֶּלֶט* (ירושלמי כתובות)
פאַריק-מאַכער עוֹשֶׂה־מִקְלְעוֹת־שֵׂעָר
פאַרך (ש"ע) שְׁחִין, גָּרָב, נֶתֶק
פאַרכאַטע (ש"ת) מֻכֵּה־שְׁחִין, *נֶגַע
פאָראָך אָבָק, עָפָר
פאָרמע דְּמוּת, צֶלֶם, תֹּאַר; (פון חַלָּה) טְפוּס*
פאַרמעט קְלָף, עוֹר־אֵלִים
פאַר-נאַכט לִפְנוֹת עֶרֶב, בֵּין הָעַרְבַּיִם
פאָרנט לְפָנִים, לִפְנֵי־
פאַר נעמען זיך הִתְחַיֵּב, קַבֵּל עַל עַצְמוֹ
פאָרען זַוֵּג*, צַמֵּד, אַחַד שְׁנַיִם שְׁנַיִם
פאָרען זיך הִתְעַסֵּק*, טִפֵּל (איוב יד) (כ"ק טו)
פארע קִיטוֹר, אֵד
פאַרעוויק דוּד־הַקִּטֵּר
פאָרענטשע מִסְעָד
פאָר-פלעקען הַכְּתָם, נִמֵּר* (פּסה פ"ג)
פאָרצייטענס לְפָנִים, בִּימֵי־קֶדֶם, בְּשָׁנִים־קַדְמוֹנִיּוֹת
פאָרציע מָנָה, חֵלֶק
פאָר-קומען פָּגוֹשׁ, בֹּא לְיַד, בֹּא בְּיַד, הִקָּרֵה
פאַרקאן גֶּדֶר, מְשׂוּכָה, חַיִץ
פאָר-שטיב זְעה פָּאר־הויז
פאָר-שטעלען זְעה פיר גִיבְּען
פאָרשטען דָּרוֹשׁ, חָקוֹר
פאָרשטעקעל מַסְתֵּם, שֶׁבֶר, מְגוּפָה*
פאָרשיווע זְעה פאַרבַאטע

פֿארשיוט (ש"ת) מִתְהוֹלֵל, מִתְעַלֵּל
פארשייטקייט (ש"מ) הוֹלֵלוֹת, תַּעֲלוּלִים
פֿאַר-שפּרעכער מֵלִיץ, מְתַרְגֵּם*
פֿאָרשקע (פֿאָשקע) עוֹר־כְּבָשִׂים
פֿאָרשריפֿט מִכְתָּב לְלַמֵּד, נוֹסַח*, טוֹפֶס*
פֿאָשאַנעווען בִּחֵם, חָמוֹל, חוּס
פֿאַשינעם (בינטליך צווייגען) חֲבִילֵי־זְרָדִין*
פֿאַשלינע מֶכֶס, מַס [(שבת קכו)
פֿאַשע מִרְעֶה, חָצִיר, שַׁחַת, (שְׁחִים)
פאשקוועל { מִכְתָּב־נְאָצָה, סֵפֶר לַעֲגֵי מָעוֹג,
כְּתַב־יַד־נֶעֱלָמָה
פובליקע קָהָל, עֵדָה, צִבּוּר*
פודרע אֲבָקַת־בֶּשֶׂם, פּוּךְ (מ"ב ט), כּוֹחַל
פוהאַטש יַנְשׁוּף, לִילִית [(יחזק' כג)
פֿוהר עֲגָלָה (רְתוּמָה לְסוּסִים)
פֿויגעל צִפּוֹר, עוֹף, בַּעַל־כָּנָף
פֿויגעל-מילך גֵּן־הֶחָלָב* (שביעית ז)
פֿויל (ש') רָקֵב, רָקָבוֹן, בְּאוֹשׁ, (פ') רָקוּב, עָבוּשׁ
פֿוילער (ש"ת) עָצֵל, נִרְפֶּה. מִתְרַפֶּה בִּמְלַאכְתּוֹ
פֿוילען זיך (פ') הִתְעַצֵּל, הִתְרַפָּה
פֿוילקייט (ש"מ) עַצְלוּת, הִתְרַפּוּת
פויער אִכָּר, אִישׁ־שָׂדֶה, אִישׁ־אֲדָמָה
פויק (י') תּוֹף, (ר') תֻּפִּים
פויקער מְתוֹפֵף, מַכֶּה־בַּתּוֹף
פוישט נִמְטָא* (ביצה יד)
פולווער אֲבַק־שְׂרֵפָה, אֲבַק־יְרִיָּה
פוליטיק זְעָה פָּאלִיטִיק
פֿולל מָלֵא
פֿולס זְעָה שְׁלַאג-אַדֶער
פֿון מִן, מֵאֵת, מֵעִם
פונדאמענט יְסוֹד, אֶבֶן־פִּנָּה, מַסַּד, אֻשִּׁיָּה
פונט לְטָר* (תרומות פ"ב)
פֿונפֿטעל ($^1/_5$) חֲמִישִׁית, חֹמֶשׁ
פֿונפֿציג (50) חֲמִשִּׁים, (נ')
פֿונפֿציגטעל ($^1/_{50}$) חֵלֶק־הַחֲמִשִּׁים
פֿונפֿצען (15) (ז') חֲמִשָּׁה־עָשָׂר, (נ') חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה
פונק נִיצוֹץ, כִּדּוֹר־אֵשׁ, שְׁבִיב־אֵשׁ, זִיק

פונקט (ש"ע) נְקוּדָה, (ש"מ) נִקּוּד
פונקציע יַחַס־הַתּוֹלָדָה, אֲצִילוּת
פוס (י') רֶגֶל, (ר') רַגְלַיִם
פוס פְּסֹלֶת*, גֶּפֶת*(כ"ב יז), ז' נ' אַבִּי־
פוס-ביינקעל הֲדוֹם־(הָרַגְלַיִם) [זֶעֶטְץ
פוס-גייער הֵלֶךְ, רַגְלִי
פוסטאמענענט כֵּן, מְכוֹנָה, בָּסִיס* (שבת קמב)
פוסטילנעק סוֹחֵר־עוֹרוֹת
פוסטע שְׁמָמָה, רֵיק, צִיָּה, בֹּהוּ
פוסטעני מִדְבָּר, עֲרָבָה, בָּתָה, חָרְבָּה, יְשִׁמוֹן,
פוסטקע חוּרְבָּה, חָרְבָּה, מַפֵּלָה [מְשַׁמָּה
פוקס (י') שׁוּעָל, (ר') שׁוּעָלִים
פורפור פַּרְפִּיר* (וי"ר כ), אַרְגָּמָן
פיאַווקע עֲלוּקָה
פיאָליעט { (צֶבַע) מַרְאֶה־תְּכֵלֶת,
(לד"ק) טַיִינוּן* (ירוש' שבת כ)
פיאַן (גלייכשנייר) אֲנָךְ (עמוס ז), מִשְׁקֹלֶת, קַו
פיבער קַדַּחַת, רֶשֶׁף
פיגור צִיּוּר, ז' נ' פָּארְמָע, פָּארְטְרֶעט
פוד אַרְבָּעִים־לִטְרָא*
פידעל נֵבֶל
פידעל תִּיק*, נַרְתֵּק*, נָדָן
פיהלען הִרְגִּישׁ, חוּשׁ
פיהרען נִהֵל, הוֹבִיל, הִדְרִיךְ, הוֹלִיךְ, נָחָה
פיוונעק אַבְנֵי* (הַרְנִי*) (שבת לט)
פיזיאָלאָגיע חֻקּוֹת־הַחַי־וְהַצּוֹמֵחַ
פיזיאָנאָמיע תּוֹאַר־פָּנִים, פַּרְצוּף
פיזיקע חָכְמַת־הַטֶּבַע, חֻקּוֹת־הַטֶּבַע
פיזעם מוּסְקָ* (ברכות מג), בֶּשֶׂם־חַיַּת־
פיטעלקע לוֹלְאָה, לְוָיָה [הַמּוּסְק*
פיטער חֶמְאָה; (פ' נוֹערק) עֻגַּת־חֶמְאָה
פיטרינע זְעָה נאַרצְאַבְע
פייג תְּאֵנָה; (ערבע פ') קְצִיעָה* (כילה ג)
פייכט לַח, רָטוֹב, רְטַפַשׁ, בְּעַנָן
פייכטקייט לַחַ, לַחוּת, רְטִיבוּת
פייל (צום שיסען) חֵץ
פייל (צום פיילען) פְּצִירָה־פִים

פײלענבויגען (י') קֶשֶׁת, (ר') קְשָׁתוֹת
פײלען (פ') גָּרוֹר בִּמְצִירָה־פִּים, לָטוֹשׁ
פײן עוֹנִי, (הַנִּסְמָךְ) עֲנִי
פײן יָאוּת, נָאוָה, טוֹב, יָפֶה
פײנגאָלד פָּז, אִבְרִיזִין*
פײנקיכען עֻגַת־סוֹלֶת־נְקִיָּה
פײנד שׂוֹנֵא, צוֹרֵר, שׂוֹטֵם, עוֹיֵן
פײנד־האָבען שָׂנוֹא, צָרוֹר, שָׂטוֹם, עָיוֹן
פײנד־שאפט שִׂנְאָה, מַשְׂטֵמָה, אֵיבָה
פײניגען עַנֵּה
פײער אֵשׁ, אוּר
פײער־צײג מְכוֹנַת־הַדְלָקָה
פײער־װערק צִיּוּרֵי־אֵשׁ, מְשׁוֹשׁ־פְּלָדִים, אוּרִים
פײער־טאָפּ סִיר־גֶּחָלִים, כִּיּוֹר־אֵשׁ
פײפען חַלֵּל־בֶּחָלִיל, שָׁרוֹק, צַפְצֵף* (ירושלמי
פײפעל חָלִיל [סנהדרין ו)
פײפקע קְנֵה־הַצּוֹרְפִים, קְנֵה־הַמַּפָּחָה
פיך מִקְנֶה
פילאזאָף פִּלוּסוּפָה* (סכת קמז), פִּילוּסוֹף*
פילאזאָפירען הִתְפַּלְסֵף*
פילאנטראָפּ (ש"ת) אוֹהֵב־אֲנָשִׁים
פילאנטראָפּיע (ש"מ) אַהֲבַת־אֲנָשִׁים
פילען זְעה פִּיהֶלֶען
פילדערען נְהוֹם, שְׁאֹה, הָמֹה, הַרְעֵם
פילטש שֵׂעַר־עִזִּים וּכְבָשִׂים, לֶבֶד*
פיללען גַּרְגְּרֵי־מַרְפֵּא
פיליער (פישער) דַּיָּג
פימס אֶבֶן־הַמֵּרוּק, חוֹמֶר לְבַת הָרֵי־גַעַשׁ
פילץ־צײג נִמְטָא* (כילס יד)
פינאַנס { אוֹצַר־כֶּסֶף, אוֹצַר־ מַמְלָכָה, גִּנְזֵי־הַמֶּלֶךְ
פינאַנס־מיניסטער שַׂר־הָאוֹצָרוֹת, גִּזְבַּר־הַמֶּלֶךְ
פינגער אֶצְבַּע
(מיטעלער פינגער = אֶצְבַּע־צְרֵדָה* (יומא יט)
טײפעלס־פינגער = לוּלִיתָא* (גיטין סח)
פינגערל (י') טַבַּעַת, (ר') טַבָּעוֹת
פינגערהוט בֵּית־אֶצְבַּע (לְתוֹפְרִים) (כלים כו)

פינטעל נְקוּדָה
פינטלען נַקֵּד
— מיט דיא אויגען קְרוֹץ־עַיִן, הַעְפֵּף־עַיִן
פינעף (5) (ז') חֲמִשָּׁה, (נ') חָמֵשׁ, (ה')
פינע (שוים) קֶצֶף, אוֹפְיָא* (חולין קה)
פינען הַזֵּה קֶצֶף, הַעֲלֵה קֶצֶף
(ער פינעט מיטן מויל = מִפִּיו יַזֶּה קֶצֶף)
פינקלען הִתְנוֹצֵץ, הַבְרֵק, הוֹפֵעַ
פיסטאליעט קְנֵה־רוֹבֶה־קָטָן
פיסנע (ברויט) לֶחֶם־יָבֵשׁ, לֶחֶם בִּלְבַד
פיסטרע שְׁלַל־צְבָעִים, רִקְמָה
פיסק (מויל) פֶּה, לֹעַ
פיסק (פון א עוף) זְעה מַארְדֶע
פיסק (פיסטשע) צִפְצוּף (הָעוֹפוֹת)
פיעל הַרְבֵּה, רוֹב, רָב
פיער (4) (ז') אַרְבָּעָה, (נ') אַרְבַּע, (ד')
פיפעט ספַּחַת־בִּלְשׁוֹן־הָעוֹף
פיפס זְעה פִּיסְק, (פִּיפְּסֶען) צַפְצֵף
פיפעק טַבּוּר, שֹׁרֶר
פיצעל פְּתוֹת קָטָן, נֶתַח קָטָן, חֲתִיכָה
פיצלען פַּתּוֹת פִּתִּים
פיצען נַקֵּה, יַפֵּה, טַהֵר
פיקהאָלץ גּוֹרִיתָא* (חולין קט), עוֹף־מְנַקֵּר־ [בְּעֵצִים
פיקען נַקֵּר
פיקסאַטור כְּחַל־הַשָּׂפָם, פּוּךְ־הַשָּׂפָם
פיקע כִּידוֹן, רוֹמַח
פירגעבען הַצֵּג לִפְנֵי־
פירמע שֵׁם־בֵּית־מַרְכֹּלֶת
פירעקעכיג מְרֻבָּע
פירשט נָשִׂיא, אַפִּרְתִּי, פַּרְתְּם
פיש (י') דָּג, (ר') דָּגִים
פישביין עֶצֶם־תַּנִּין־הַיָּם
פישטשענע נוֹחַ־לִבְכּוֹת, מַרְבֶּה־בֶּכִי
פישען הַשְׁתֵּן, הָסֵךְ־הָרַגְלַיִם
פיש־נעץ צִלְצַל־דָּגִים, חֵרֶם, מִכְמֹרֶת
פיש־עהל (שמאלץ) { שׁוּמַן־דָּגִים, מוּנְאס* (תרומ' יא)

פישער מַרְבֶּה־שְׁתָן, נוֹטֶה־לְהַשְׁתִּין
פיש-קלעע דֶּבֶק־דָּגִים
פישקע אַרְגָּז־קָטֹן, תֵּיבָה־קְטַנָּה
פלאָג נֶגַע, פֶּגַע־רָעָה, אָסוֹן
פלאַג נֵס, דֶּגֶל (־הָאֳנִיָּה)
פלאָדען (פ׳) פְּרֵה־נְרֵבָה, (ש׳) גָּדוֹל, פַּרְבִּית
פלאָריין תּוּפִינֵי־דְבַשׁ, רְקִיקֵי־דְבַשׁ
פלאָט צִי־אַדִּיר, צִי־מִלְחָמָה
פלאַטע גִּלָּיוֹן, (־מַתֶּכֶת)
פלאַטינע כֶּתֶם, זְהַב־לָבָן
פלאָטווע (י׳) קוֹרָה, (ר׳) קוֹרוֹת, טְפָחוֹת
פלאַטשיג (פלאָכע) בַּע, בִּלְתִּי נִשְׂגָּב
פלאָם לַהֶבֶת, שַׁלְהֶבֶת, לַהַט, לֶהָבָה, לַבָּה
פלאָמב חוֹתָם־עוֹפֶרֶת, חוֹתַם־הַמֶּכֶס
פלאם-פייער אֵשׁ־לוֹהֵט, אֵשׁ־פְּלָדוֹת, לַפִּיד
פלאָנטעניעני מְבוּכָה, סִכְסוּךְ, מַכְשֵׁלָה
פלאָנטען הָבֵא בִּמְבוּכָה, סַכְסֵךְ, סָבוּךְ
פלאנמייסטער מוֹדֵד־אֶרֶץ, תּוֹחֵם*
פלאנעווען חָשׁוֹב מַחֲשָׁבוֹת
פלאנעט מַזָּל, מַזָּר, כּוֹכָב־נוֹבֵד
פלאַנעל אֶרֶג־צֶמֶר־רַךְ, מוֹךְ* (שבת סד),
פלאנצען נָטוֹעַ [פְּתִילֵי־מָזוֹר
פלאסטער תַּחֲבוֹשֶׁת*, אַסְפְּלָנִית*, רְטִיָּה*,
פלאפלען וֶעה פְּלוֹידֶערֶען [מָזוֹר
פלאץ בַּר, כִּכָּר, שֶׁטַח, שׁוּק, חֶלְקַת־שָׂדֶה
פלאצען הִתְבַּקֵּעַ, הִתְפּוֹצֵץ
פלאָקען יָתֵד, מַסְמֵר
פלאַקס פִּשְׁתָּה, פִּשְׁתִּים
פלאַקסיווע טאָג יוֹם־סַגְרִיר
פלאַקער וֶעה פְּלָאם, פְּלָאם־פַייֶער
פלאַש נֵבֶל־זְכוּכִית, צְלוֹחִית, בַּקְבּוּק
פלאַשטש אֶדֶר, שַׂלְמָה, מְעִיל־הָעֶלְיוֹן
פלוג מַחֲרֶשֶׁת, מַחֲרֵשָׁה
פלוג הַשְׁקָפָה רִאשׁוֹנָה
פלוטה עֲלִיַּת־הַמַּיִם, הִתְגַּבְּרוּת־מֵי־הַיָּם
פלוגט { רוֹעֶה־רוּחַ, הוֹלֵךְ־שׁוֹלָל,
תּוֹעֶה־בְּדַרְכֵי־הַתֹּאִים

פלומען רְעוֹדְדוּס, הִתְנַהֵל בְּלִי סְדָרִים
פלוידער-זאַק { מַרְבֶּה שִׂיחָה, פּוֹשֵׂק שְׂפָתָיו,
פַּטִּיט* (ערכין טז)
פלוידערען דַּבֵּר הֲבָלִים, פַּטְפֵּט*, פַּטֵּם*
[עס איז געפּלוידערט= פְּטוּמֵי מִלֵּי בְּעָלְמָא הֵן*
פלוי פַּרְעוֹשׁ [(כ״מ סו)
פלויט וֶעה פּאָפֶעל
פלויט גֶּדֶר, חַיִץ, מְשׂוּכָה
פלוימען דַּרְמַסְקִין* (ברכו׳ לט), שְׁזָפִין* (דמאי
א), שֶׁסֶק* (ב״מ ס), פֶּגַע* (שבת קמד)
פליאַגמע (פלעגמע) כִּיחָה וְנִיעָה* (ב״ק ג)
פליאַדרע גִּידֵי־עֵצִים־וַאֲבָנִים, דְּמוּת־עוֹבֵק
פליאַם כֶּתֶם, בַּהֶרֶת, (ר׳) בֶּהָרוֹת
פליאַסק (פליאָך) וֶעה פּאַטְשׁ
פליג זְבוּב
פליגעל (י׳) כָּנָף, אַגַּף, אֵבֶר, צִיץ,
פלידערן וֶעה הוֹיזֶען [(ר׳) כְּנָפַיִם
פליהען עוּף, דָּאֹה, טוּשׁ, פָּרוֹחַ, נָצֹא (ירמי׳
פליווע וֶעה הַייטֶעל [מח)
פליט אִזְמֵל*, סַכִּין־הָרוֹפְאִים
פליטע פַּח, לוּחַ־, גִּלָּיוֹן־ (בַּרְזֶל)
פליי-טוך וֶעה פְּלַאנֶעל
פלייסיג (תה״פ) בִּשְׁקִידָה, בְּהַתְמָדָה, בַּחֲרִיצוּת
פלייסיגקייט (ש״מ) שְׁקִידָה, הַתְמָדָה, חֲרִיצוּת
פלייסיגער (ש״ת) שׁוֹקֵד, מַתְמִיד, חָרִיץ
פלייצע שֶׁכֶם, כָּתֵף, כָּתֵף
פלייש בָּשָׂר
פלייש-באנק מְקוּלִין* (מנח׳ נט), אִטְלֵז* (ע״ז יח)
פליך קָרְחָה, קָרַחַת, גַּבַּחַת
פליכען וֶעה שֶׁעלְטֶען
פלימפּ וֶעה פּאַמְפֶּע
פלים אֶרֶג־חָלָק (מִפִּשְׁתֵּי־עֵץ)
פליסען נָזוֹל, נָגֹר
פליספעדער סְנַפִּיר
פליעסקען מָחֹא־כַף
פליצלונג פִּתְאוֹם, פֶּתַע
פליקען מָרוֹט

פלענען הָיֹה
(ער פְּלֶעגְט גֵייעֶהְן = הָיָה הוֹלֵךְ)
פלעדערוויש יָעָה
פלעדער-מויז עֲטַלֵּף
פלעט גּוֹרָל
פלעטען הִפִּיל פּוּר, יָרֹה גּוֹרָל
פלעכטען קָלוֹעַ, עָבֹת, שָׁזוֹר
פלעמעניק בֶּן־אָח, בֶּן־אָחוֹת
פלען שִׁבְיָה, שְׁבִי, שְׁבִית
פלעננִיק שָׁבוּי, תָּפוּס
פלעק כֶּתֶם, בַּהֶרֶת, חֲבַרְבֻּרָה
פלעקעל יֶתֶד קָטָן, מַסְמֵר
פלעקִדיג מְנֻמָּר, מָלֵא כְּתָמִים, מָלֵא חֲבַרְבֻּרוֹת
פלעקנ-זייף בּוֹרִית־כְּתָמִים
פלעקען (ש') כְּתָמִים, בֶּהָרוֹת
פלעקען (פ"י) הַכְתֵּם, נַמֵּר* (פסה ג)
(פֶּערְפְלֶעקְט = נִכְתָּם)
פעדער (ש') (י') נוֹצָה, (ר') נוֹצוֹת
פעדערן (פ') הַשְׁכֵּם, הַקְדֵּם, הַעֲבֵר (ש"ב יח כג)
פעהלען חָסוֹר, הִגָּרַע, הִפָּקֵד, ז' נ' גְּרַייזֶען
פעהלער זֶעה גְּרַאז
פעט שָׁמֵן, דָּשֵׁן, עָב, (עֶשֶׁת)
פעטער דּוֹד, (מְסָרֵף)
פעטקייט שַׁמְנִינוּת, מֹחַ, דֶּשֶׁן
פעטרושקע { פֶּטְרוֹשְׁלִין* (ירושלמי שביעית ט)
כַּרְפַּס* (שם סוכה לט) }
פעטשאַט חוֹתָם, הוֹתֶמֶת
פעיפער נִרְדָּם, מַרְבֶּה שֵׁנָה
פעך { נוֹצִית רַכּוֹת, פֶּקֶס* (מעשרות א),
זֶעה נָאךְ סְמָאלֶע }
פעכקע בַּד, סְפוֹגִי*
פעל (י') עוֹר, (ר') עוֹרוֹת
פעלד שָׂדֶה, שְׁדֵמָה
פעלד-מאַרשאַל נְשִׂיא־שָׂרֵי־הַחַיִל
*פעלד-פעבעל זְקַן־הַמִּשְׁנִים (לִפְקִידֵי־הַצָּבָא)
פעלדשער חוֹבֵשׁ־חוֹלִים, רוֹפֵא
פעלזן שֶׁן־סֶלַע, כֵּף, סְעִיף־סֶלַע

פעליטאָן פְּלִיטוֹן*, פְּלָף* (מד' קהלת), עִלָּיוֹן
פעלעטיק זֶעה פָּאלָאמִיק
פעלץ בֶּגֶד־עוֹר, אַדֶּרֶת־שֵׂעָר
פען עֵט, שֵׁבֶט־סוֹפֵר, קוּלְמוּס* (שבת יח)
פענִליק (פענזעל) חֲבִילַת־שֵׂעָר (לְצַיָּרִים)
פענטע (ש') { (י') (שַׁלְשֶׁלֶת), כֶּבֶל, אֲסִיר,
(ר') כְּבָלִים, אֲסוּרִים, אֲזִקִּים, }
פענטען (פ') אָסוֹר בְּזִקִּים, בִּכְבָלִים [זִקִּים
פעניאָק בּוּל, עֵץ, גֶּזַע, סַדָּן* (דמאי א)
פענסיאָן בֵּית־חֲנִיכִים, בֵּית־לִמּוּדִים
פענסטער { (י') חַלּוֹן, צֹהַר, אֲרֻבָּה,
(ר') חַלּוֹנוֹת, אֲרֻבּוֹת }
פענסיע הַסְפָּקָה, אֲרוּחַת־תָּמִיד,
אַפְּסָנְיָא* (סנהדרין יח)
פענעצל { רָקִיק־יָבֵשׁ, פַּת־חֲרֵבָה,
פַּכְסָם* (במ"ר ז) }
פעסט חָזָק, אַמִּיץ, אֵיתָן, עָצוּם, עַז
פעסטונג { חִזּוּק, אֹמֶץ, עֹז,
תַּעֲצוּמוֹת, עִזּוּז, בִּצָּרוֹן }
פעסטען חַזֵּק, אַמֵּץ, פַּגֵּג, בַּצֵּר
פעסטען (פיעשטשען) פַּנֵּק, עַנֵּג, לַהֵן, שַׁעֲשֵׁעַ
פעפער פִּלְפְּלִין, גַּרְגְּרִים־מָרִים
פיעקאַרניע בֵּית־הָאוֹפִים, בֵּית־בַּג
פיעקאַרסקע-ברויט פַּת־בַּג, לֶחֶם־הַנְּחְתּוֹמִין*
פעקעל (פאַקעט) צְרוֹר, אֲגוּדָה, חֲבִילָה, תַּכְרִי
פיעקער אוֹפֶה, בַּג (דניאל א) (פ' כספרות)
פעראייניגען אַחֵד, יַחֵד, אַחֵה* (מ"ק כו, כ"ר לג)
פער-אימערן קוּץ, בָּחוֹל
פער-באַלאמוטען זיך הִסְתַּבֵּךְ, בֹּא בִּמְבוּכָה
פער-באָרגען נִסְתַּר, נֶחְבָּא, (סָקוּר), הַסְתֵּר
הַחְבִּיא, הַטְמֵן, גָּנוֹז
פער-בימערן מָרֵר, הָמֵר
פער-בעטען הַצֵּעַ אֶת הַמִּטָּה, פְּרוֹשׂ־הַסְּדִינִים
פער-ביסענער (ש"ת) גַּזְלָן, מָלֵא מְזִמּוֹת
אִישׁ־תְּכָכִים
פערברענגען צייט כַּלֵּה זְמָן
פערגעבען זינד כַּפֵּר, סְלוֹחַ, מְחוֹל, נְשֹׂא עָוֹן

פערגאפען זיך הִתְפַּלֵּא, הִשְׁתּוֹמֵם, תָּמֹהַּ (תהל' מח)
פערגלייכער (ש"ת) מְתַוֵּךְ, מְפַשֵּׁר, מְיַשֵּׁר
פערד (ז') סוּס, (נ') סוּסָה (שה"ש א ט)
פערטיג מאכען הָכִין, הַזְמֵן, גָּמוֹר [עֲבוֹדָה]
פערגלייכונג פְּשָׁרָה, בִּצּוּעַ* (סנהדרין ו)
פער גנבנען זיך הִתְגַּנֵּב, בּא בַּלָּט
פעגנינען { נַחַת־רוּחַ, עֹנֶג, תַּעֲנוּג,
קוֹרַת־רוּחַ, שַׁעֲשֻׁעִים
פערגעסען שָׁכוֹחַ, נָשֹׁה (בר' מא נא)
פערגרייזט מְשֻׁגֶּה, מְשֻׁבָּשׁ, ז' נ' דילל
פערגרינגערן הָקֵל
פערדארבען נִשְׁחָת, (מָקוֹר) הַשְׁחִית, בַּלֵּעַ
פערדינגען הַשְׂכִּיר
פערדינסט שְׂכַר, שֶׁכֶר, שָׂכָר, רֶוַח*
פערדינען הִשְׂתַּכֵּר, הַרְוִיחַ
פערדייען עַכֵּל (הַמָּזוֹן)* (חולין ס)
פערדראס כַּעַס, קֶצֶף, מוֹרַת־רוּחַ, רֹגֶז
פערדריסען כָּעוֹס, הִתְקַצֵּף, הִתְרַגֵּז, הִתְכַּעֵס
פערהעלען הַעֲלִים, גְּנוֹב־דַּעַת־
פערהאלטען
פערהאלמעווען } עָצוֹר, הַעֲצֵר, עַכֵּב, עַקֵּב, עַגֵּן
פערהערען בָּחוֹן בַּלִּמּוּדִים, נַסֵּה בִּשְׁאֵלוֹת
פערוואגעלט ווערן שָׁבוֹעַ־נְדוּדִים, ־יָגוֹן
פערוויסטען (פ"י) { הַשְׁמֵם, הַשֵּׁם, הַחֲרֵב,
בָּקוֹק (ישעיה כד)
פערזאמלונג קִבּוּץ, קְבוּצָה, כְּנוּפְיָא* (שבת ס)
פערזאמלען זיך הִתְאַסֵּף, הִתְכַּנֵּס, הִתְקַבֵּץ,
זֶעה נָאךְ זַאמְלֶען
פערזיכערן (פ"י) הַבְטֵחַ, הַבְטִיחַ
— זיך בָּטוֹחַ בְּ־, הִבָּטֵחַ, הִשָּׁעֵן
פערזיכען טָעוֹם, אָכוֹל מְעַט
פערזעטצען נָתוֹן בְּעֵרָבוֹן, ־עֲבוֹט, ־חֲבוֹל
פערטייען זיך הִתְחָרֵשׁ, הִתְעַלֵּם, הִסְתַּתֵּר
פערטילינגען הַשְׁמֵד, הַכְחֵד
פערטימלען הָמוֹם, בָּעֵת
פערטיפען זיך הַעֲמֵק, צָלוֹל בְּמַחֲשָׁבוֹת
פערטעל (פירטל) (1/4) רֶבַע, רֹבַע, רְבִיעִית

פערטראכט תָּפוּשׂ בְּרֹב שַׂרְעַפִּים, ־שְׂעִיפִּים
פערלאזען (פ') עָזוֹב, נָטוֹשׁ, שָׁמוֹט,
(ש"ת) עָזוּב, נֶעֱזָב, נָטוּשׁ
פערלאזען זיך הִסָּמֵךְ, הַאֲמֵן בְּ־
ז' נ' פֶערְזִיכֶערְן זִיךְ
פערלאנגען זֶעה גֶערְן
פערל-גרויפען חוּשְׁלָא* (יומא עט), פְּנִינֵי־גֶרֶשׂ
פערלירען (פ"ע) אָבוֹד, (פ"י) אַבֵּד, הַפְסֵד
פערליינגערונג
(отсрочка) } אַרְכָּה, אַרְכָא (דניאל ד)
פערלעגערט בָּלֵה־מֵרֹב־יָמִים, נִשְׁחַת
פערעל פְּנִינִים, (שְׁנִירְלִיךְ פ') חֲרוּזִים
פערלענדען בַּלֵּה, ז' נ' פֶערְטִילִיגֶען
פערמאכען (אַ טיר) סָגוֹר הַדֶּלֶת, הָגֵף הַדֶּלֶת
פערמיאוסען מָאוֹס, בָּזֹה, נָאֵץ (ישעי' נב), [נַאֵץ
פערמיטלען פַּשֵּׁר, תַּוֵּךְ
פערמיידען מָנוֹעַ
— זיך הִמָּנֵעַ, חָדוֹל, הִשְׁתַּמֵּט
פערמעגען רְכוּשׁ, קִנְיָנִים, נְכָסִים
פערנימען טָרוּד בַּעֲסָקִים, עוֹסֵק בְּעִנְיָנָיו
פערנעמען זיך הִתְעַסֵּק*
פערענדערן שַׁנֵּה, הָמֵר, הַחֲלֵף
פערענטפערן זיך הִצְטַדֵּק, (הִתְנַצֵּל
פערפומען סַמֵּי־בֹשֶׂם (לְתַמְרוּקֵי הַנָּשִׁים)
פערפאסער סוֹפֵר, מְחַבֵּר, מְחוֹקֵק
פערפלאנטען זיך הִסְתַּבֵּךְ, הֵאָחֵז בְּ־, הִבּוֹךְ
פערפלייצונג שֶׁטֶף, שִׁבֹּלֶת, זֶרֶם, מַבּוּל
פערפלייצען שָׁטוֹף, הַצֵּף, זָרוֹם
פערפרוירען { קָרוּשׁ, קָפוּי, (מָקוֹר) הִקָּרֵשׁ,
הִקָּפֵא, קָפֹא
פערפרעמדען נַכֵּר, (זיך) הִתְנַכֵּר
פערצוימען גָּדוֹר, סוֹךְ, חָצוֹץ*, בְּנֵה, חַיֵּץ
פערציקען טָרוֹף
פערקויפען מָכוֹר, זַבֵּן*
פערקנאסען אָרֵשׂ, יָעוֹד (שמות כא)
פערקערען (פ') הָפוֹךְ, (ש"ת) הָפוּךְ, הַפַכְפַּךְ
פערריגלען בָּרוֹחַ (שמות לו עג), עֲבֵר (מ"א ו)

פעררויזנעט ווערן עָבנעָ בּבֿץ
פעררעכטען תַּקֵּן, תַּכֵּן
פעררעכערן עַשֵּׁן, הַקְטֵר בְּעָשָׁן, עָתוּם (ישעי׳ ט)
פערשיטען סַתֵּם, מַלֵּא עָפָר
פערשטינקען נִבְאָשׁ, נִסְרָח (ירמיה מט), (פ״י) הַבְאֵשׁ, הַסְרִיחַ
פערשטעהען הָבִין, הִתְבּוֹנֵן
פערשטאָפּען סָתוּם, שָׂכוּר, אָטוּם, הָגֵף (נחמי׳ ז)
פערשטעהרען הָפֵר, הַשְׁבֵּת, הַשְׁבִּית, הַפְרִיעַ, [נֵאֵר (תהל׳ פט)
פערשימעלט עָבוּשׁ, מְעֻפָּשׁ
— ווערען הִתְעַבֵּשׁ, הִתְעַפֵּשׁ
פערשלאָפען (ת׳) נִרְדָּם, אָחוּז בְּחַבְלֵי שֵׁנָה
פערשליפען (פ׳) יַשֵּׁן, הַפֵּל שֵׁנָה
פערשעמען הַכְלֵם, הַחְפִּיר, הַבְאֵשׁ, בַּיֵּשׁ
פערשפאָרען חָשׂוֹךְ, עָצוֹר, קַמֵּץ
פערשפילען אַבֵּד בִּשְׂחוֹק
פערשפיצט עָרוּם, עָקוֹב, מָלֵא תוֹךְ וּמִרְמָה
פערשפּיטיגט עָבַר־זְמַן, הֶעֱבִיר־הַמּוֹעֵד
פערשקע אַפַּרְסְקִין*, פְּרִי אַפִּירְסֵק*
פעשל (פאַש) זְעה פֶּעקֶעל
פּראָ־־־ פּרוב) בְּחִינָה, מַסָּה, נִסָּיוֹן
פּראָבּוּטשיק מַקֵּב, מְנַקֵּב, דַּקְרָן* (כ״ר כ)
פּראָגרעס (ש׳) הֲלָךְ־לְפָנִים, צַעַד־קָדִימָה
פּראָוויאַנט }
פּראָוויזיע } אָפְּסָנְיָא* (סנהד׳ יח), צֵדָה
פּראָוויזאר רוֹקֵחַ, בַּסָּם* (קדושין פב)
פּראָוואָרנע מָהִיר, חָרִיץ
פּראַווילא זְעה רֶעגֶאל
פּראַווע רִשְׁיוֹן, רְשׁוּת, הוּרְמָנָא*
פּראַוויען פַּקֵּד עַל־, צָפֹה הֲלִיכוֹת־, עָצוֹר
פּראָזשינע זְעה שְׁפְּרִינְג־פֶּעדֶער
פּראָטאָקאָל פְּרָטֵי־כֹּל, קוֹמְפְּרָמוּס* (ירו׳ מ״ק ג)
פּראָטיווען הִתְנַגֵּד, עָמוֹד לְשָׂטָן
פּראָטענזיע—סיע טַעֲנָה, דִּין וּדְבָרִים
פּראָטעסט (כְּתָב) מַחָאָה, שִׂטְנָה, תְּנוּאָה, הִתְנַגְּדוּת, תּוֹכַחַת
פּראָטעקציע חָסוּת, מַחֲסֶה, מָגֵן

פּראַטש מֹזֶר (שבת קכג), חַלְמוּת־הַכּוֹבְסִים
פּראַטשקארניע (פּראלניע) בֵּית־כִּבּוּס, כְּבִיסָה
פּראַטשקע זְעה וֶועשְׁנֶע
פּראָיעקט הַצָּעָה, עֵצָה, מַחֲשָׁבָה, תַּחְבּוּלָה
פּראכט שְׂכַר־הוֹבָלָה, שְׂכַר־הַעֲבָרָה
פּראָם מַעְבָּרָה, עֲבָרָה
פּראנז } צִיצָה, גְּדִיל, מָלָל* (כלאים ט)
} אִמְרָא* (נגעים יא)
פּראָנט שְׁדֵרוֹת הַצָּבָא, פְּנֵי הָרְחוֹב
פּראַנט זְעה שְׁטְשָׁאגֶעל
פּראַנצען מַדְוֵה־זִמָּה, תַּחֲלוּאֵי־זִמָּה
פּראָסט קֶרַח, כְּפוֹר, קָרָה, קִפָּאוֹן
פּראָסט פָּשׁוּט*, חוֹל, יָשָׁר
פּראָסטאַק בּוּר*, עַם־הָאָרֶץ, אִישׁ־תָּם
פּראָסע אוֹרֶז־אָדוֹם, דֹּחַן־אֲדַמְדָּם
פּראָצענט רִבִּית, נֶשֶׁךְ, תַּרְבִּית, עִסְקָה*
פּראָצענטניק מַלְוֶה בְּרִבִּית, נוֹתֵן כֶּסֶף בְּנֶשֶׁךְ
פּראַק בֶּגֶד קָצָר, בֶּגֶד קְצוּץ כְּנָפַיִם
פּראָקאָראָר מְלַמֵּד־חוֹבָה, מַזְכִּיר־אַשְׁמוֹת
פּראַקטיקא מְזִמָּה בְּמַסָּה, מַסָּה, תּוּשִׁיָּה, הֲלָכָה־לְמַעֲשֶׂה
פּראָשיק אֲבַק־מַרְפֵּא, אַבְקַת־רוֹכֵל
פּראָשען עַפֵּר־בְּעָפָר, פַּזֵּר עָפָר
פּראָשעניע כְּתַב־בַּקָּשָׁה, תְּחִנָּה, (ר׳) תַּחֲנוּנִים
פּרוב זְעה פְּרָאבֶּע, (פּרוּבֶּען) נַסֵּה, בְּחוֹן
פּרוכט-באַרען פָּרֹה וְרָבֹה, שָׁרוֹץ
פרומער (ש״ת) חָסִיד, יְרֵא־שָׁמַיִם, יְרֵא־אֱלֹהִים
פרומקייט (ש״מ) חֲסִידוּת, יִרְאַת־שָׁמַיִם, יִרְאַת־אֱלֹהִים
פריה-מאָרגען בֹּקֶר
פּריהער (פאָרהער) לְפָנִים, בִּימֵי־קֶדֶם, לִפְנֵי־כֵן
פּריוואַט פְּרָטִי*, צְדָדִי
— הויז בֵּית־פְּרָטִי, בֵּית־אַחַד־הָעָם
— מענש אִישׁ־פְּרָטִי
פּריווילעגיע (פּריווילעגען) רִשְׁיוֹן־מַמְלָכָה, מַנְפּוּל* (דמאי ס)
פּריזבע חֵל*, אִצְטַבָּא* (סְבִיב הַבַּיִת)
פּריזמע זְכוּכִית מְשֻׁלֶּשֶׁת

פריטשמעליען הָמוֹם, בָּעֹת, הַבְהֵת
פריטשעפּיע מְבַקֵּשׁ תּוֹאֲנוֹת, מִתְאַנֶּה
פֿרייא (ש"ת) חָפְשִׁי, (ש"מ) חֹפֶשׁ, דְּרוֹר, חֵרוּת (קהלת י)
פֿרייד שִׂמְחָה, שָׂשׂוֹן, חֶדְוָה, גִּילָה, דִּיצָה
פרייז מְחִיר, עֵרֶךְ, מֶקַח*, שַׁעַר* (כ"מ עד)
פֿרייטאג יוֹם שִׁשִּׁי, יוֹם ו' (בְּשָׁבוּעַ)
— צו נאַכטס לֵיל־שַׁבָּת, עַרְבֵי־שַׁבָּתוֹת
פֿריילִיך (ש"ת) שָׂמֵחַ, עַלֵּז, שָׂשׂ, עָלֵס, עָלֵץ
פֿריינד אוֹהֵב, רֵעַ, מוֹדַע
פֿריינדשאַפֿט אַהֲבָה, רֵעוּת, חִבָּה, אַחֲוָה, יְדִידוּת
פֿרייען זיך שָׂמוֹחַ, הִתְעַלֵּס, הִשְׁתַּעֲשֵׁעַ
פרילישען רְאֵה פְּרִיטְשְׁמֶעלְיֶען
פרינץ בֶּן־מֶלֶךְ
פריסמאַק רֶקַח, תַּבְלִין*, טַעַם לְשֶׁבַח
פריסעק רֶכֶץ* (חולין ח)
פריפּעטשיק אָח (ירמי' לו), טַבַּת־הַתַּנּוּר (כליס ס)
פֿריץ אִישׁ־מִקָּרוֹב־בָּא, אִישׁ־לֹא־יָדַע־נְתִיבוֹתָיו
פֿריצעווען הָתֵל בְּ־, הַתְעֵה, סַבֵּב בְּכַחַשׁ
פריקאַשטשיק מְשָׁרֵת־בֵּית־רְכֻלָּה, בֶּן־מֶשֶׁק־בַּיִת
פריקרע בִּלְתִּי נָעִים, מְעֻקָּל, בְּחִילַת־נֶפֶשׁ, נֶגֶד־הַשֵּׂכֶל
— מענש נִרְגָּן, שׂוֹנֵא־שָׁלוֹם, אִישׁ־רִיב, אִישׁ־מָדוֹן, מִתְנַגֵּד
פרישווע אַפַּנְתָּא* (ברכות מג, מה)
פרישטש צָרַבַת, אֲבַעְבֻּעַ, שְׁחִין, נֶגַע קָטָן
פֿריש (פְּרִי) חָדָשׁ, (לֶחֶם) חָם
פרעבענדיווען הָלוֹךְ בִּשְׁרִירוּת לֵב, הָלוֹךְ קֶרִי, [הִתְעַקֵּשׁ
פרעזשענצע (נעפרינעלטס) בֵּצִים־מְטֻגָּנִים*, בֵּצִים־מְרֻקָּחִים
פרעגלען טַגֵּן*, רָקוֹת, רַבֵּךְ (ויק' ו יד), צָלֹה
פֿרעגען שָׁאוֹל, דָּרוֹשׁ, בָּעֹה (ישעי' כא)
פרעדינער דַּרְשָׁן, מַגִּיד, מַטִּיף
פרענט מְטִיל־, מוֹט־(בַּרְזֶל)
פרעם מוּעָקָה, מִכְבָּשׁ (ב"מ יב), כִּבְדָּר*, מַמָּל* (מעש' א), בַּד* (שביע' ח)

פרעסל סַד־מַחֲלִיק, מַחֲלֶקֶת, תּוּמַרְתָּא* (כתובות י)
פרעסען הָעִיק, כָּבוֹשׁ (זכרי' ט), הַכְבֵּד,
— קליידער הַחֲלֵק, גָּהֵץ* (פסח' קט) [(הַדְּפִים)
פֿרעסער (ש"ת) זוֹלֵל, רַעַבְתָן, בַּלָּע (במ"ר יד)
פֿרעסער־און־זויפֿער זוֹלֵל וְסוֹבֵא, גַּרְגְּרָן*
פשעניטשקע (קוקורוזא) חִטֵּי־תֵימָן (פס' פו)

צ.

צאָהל מִסְפָּר, הוֹןֶ, מַתְכֹּנֶת
צאָהלען שַׁלֵּם, גָּמוֹל, פָּרֹעַ*, סַלֵּק*
צאָלל רְאֵה טְשִׁינְשׁ
צאָל אֲגוּדֶל, מִדַּת אֶצְבַּע
צאָהן (י') שֵׁן, (ר') שִׁנַּיִם
צאַם (צוים) רְאֵה פְּלוֹיט
צאַמען (צוימען) גָּדוֹר, חַיֵּץ, חָצוֹץ, סוֹךְ
צאַפּ תַּיִשׁ, שָׂעִיר, צָפִיר
צאָפּ מִקְלַעַת־שֵׂעָר, מַחְלָפָה, צַמָּה, דַּלָּה
צאַפּלען חָרֵד, רָעוֹד, הִתְחַלְחֵל, הִתְפַּלֵּץ
צאַפּען (ש') בַּרְזָא* (ע"ז נט)
צאָפּען (פ') הַטֵּף, הַזֵּל, הַגֵּר, יָצוֹק
צאַצקע שַׁעְשֻׁעַ־יְלָדִים
צאַרגע זֵר, מִסְגֶּרֶת, חֵשֶׁב־(מַתֶּכֶת)
צאָרען אַף, חֵמָה, כַּעַס, קֶצֶף
(גְרִימְצָארֶען = חֲרוֹן־אַף)
צבועק חָנֵף, צָבוּעַ
צוּג מַסַּע־עֲגָלוֹת־הַקִּיטוֹר
צוג־לופֿט רוּחַ־פְּרָצִים, רוּחַ־תּוֹרֵר
צו־גאָב הוֹסָפָה, נוֹסָפוֹת, מַתָּן
צוואָגען חָפוֹף אֶת הָרֹאשׁ, שָׂרוֹק בְּמַשְׁרֵק
צוואָך (טשוואָג) מַסְמֵר, יְתַד־בַּרְזֶל
צוואַנג מֶלְקָחַיִם, צְבָת* (אבות פ"ה)
צוואַנציג (20) (מ"י) עֶשְׂרִים, (כ')
צוואַנציגסט (מ"ס) הָעֶשְׂרִים, (הכ')
(דֶער צְוַואנְצִיגְסְטֶער טָאג = יוֹם הָעֶשְׂרִים)
צוואַנציגטעל ($^1/_{20}$) (מ"ח) חֵלֶק־הָעֶשְׂרִים

צוויי (ז׳) שְׁנַיִם, (נ׳) שְׁתַּיִם
צווייערלייא שְׁנֵי מִינִים
(אין צְוַוייֶען = בִּשְׁנַיִם, כָּפוּל, מִשְׁנֶה)
צווייג { עָנָף, זְמוֹרָה, זַלְזַלָּה, שׂוֹכָה, דָּלִיָּה, בַּד, נֵצֶר, סָעִיף, סַרְעַף, פֹּארָה, קָצִיר, חֹרֶשׁ, יוֹנֵק, אָמִיר, צַמֶּרֶת, שׂוֹבֶךְ, שָׂרִיג,
צוויינגהאַפטיג בְּעֹנֶן, עָבוֹת (יחזקאל ו) [סַנְסַן
צווידייטיג (תה״פ) בְּלֵב וָלֵב, פָּנִים לְכַאן וּלְכַאן
(צייגע בייד וָועגען צְוַוייבייטיג = דְּבָרָיו מִשְׁתַּמְּעִין לִתְרֵי אַפֵּי*)
צוויוזייטיג מִשְּׁנֵי עֲבָרִים, כָּפוּל, שְׁתֵּי צְלָעוֹת
צווייטעל (צווילינג) תְּאוֹמִים, ז׳ נ׳ פְּאֵר
צווייטענס שֵׁנִית, בִּשְׁנִיָּה
צוויי-פנים-דיג דּוּ־פַּרְצוּפִין*, דּוֹבֵר בְּלֵב וָלֵב,
צווינגען לָחוֹץ, דָּחוֹק, אָלוֹץ [הַפַּכְפַּךְ
צווינטער (צמענטער) בֵּית־הַקְּבָרוֹת, שְׂדֵה־
צוויעט (קוויט) פֶּרַח, צִיץ, נֵץ [קְבוּרָה
צוויעטען (בליהען) פָּרוֹחַ, צָץ, הָנֵץ
צוויעק זָעה צִיעֶל
צוויקל מְשֻׁלָּשׁ, בַּעַל־שָׁלֹשׁ־צְלָעוֹת
צווישען בֵּין, בְּתוֹךְ, בֵּינְתַיִם
צווישענשייד הֶבְדֵּל, הֶפְרֵשׁ, הֶפְרֵד, פֶּרֶד, פְּרִישָׁה*
צוועלף (12) (ז׳) שְׁנֵים־עָשָׂר, (נ׳) שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה
צוועלפטעל ($^1/_{12}$) חֵלֶק הַשְּׁנֵים־עָשָׂר, אֶחָד
צוים מֶתֶג, רֶסֶן [מִשְּׁנֵים־עָשָׂר
צוימען בָּלוֹם, שׂוּם רֶסֶן בְּפִי הַסּוּס
איבערער אַשָּׁף (דניאל א כ), ז׳נ׳ כִּשּׁוּף־
צו אֶל, לְ־ [מַאכֶער
צו (פיעל) עַל יֶתֶר, הַרְבֵּה מְאֹד
צובויטען בָּלוֹל, מַלַּח, מָסוֹךְ, רַבֵּךְ
צובינדען זֶעה בִּינְדֶען, א׳ ז׳ אַבְּ־ינְדֶען
צובערקען זֶעה אוֹיפְוֶועקֶען
צוגאַרטלען חָגוֹר, הִתְאַזֵּר, ז׳ נ׳ אַבְגַאַרְטְלֶען
צוגעהן זיך הָמֵס, הָמֵק, הִתֵּךְ
צוגעלאָזט (ש״ת) מֵאִיר־פָּנִים, טוֹב־לֵב
צוגעקלובען נִבְחָר, בָּרוּר, מֻבְחָר, מֵיטָב

צו-דרוקען דָּפוֹק (בראי׳ לג), לָחוֹץ, דָּחוֹק, דָּעֹק, דָּצֹר, דָּצֹק, עַנֵּה
צודרעהען הַתֵּר מִקְלָעָה, פַּתֵּחַ חַרְצֻבָּה
צוהאַלטען אָחוֹז, עָצוֹר, הַחֲזֵק, עַכֵּב, תָּפוֹשׂ
צוואַרפען הָרוֹס, ז׳ נ׳ צִישְׁפְּרֵייטֶען
צו זאגען הַבְטִיחַ, הַבְטֵחַ
צוזעעט זָרוּעַ, ז׳ נ׳ צִישְׁפְּרֵייט
צוזעצט ווערן הִתְבַּקֵּעַ, הִתְפּוֹצֵץ
צו זעצען הוֹסִיף, שִׁית נוֹסָפוֹת
צוזשאַרען זיך הִתְלַקֵּחַ, הִתְלַהֵט, הִתְלַהֵב
צוטילען זֶעה צִירִיכֶען
צוטראָגען (ש״ת) טָרוּד, (ש״מ) טִרְדָּה
צו טראַכטען הַמְצֵא תַּחְבּוּלָה, מְצֹא מְזִמָּה
צוטרייבען הָפֵץ, הַבְרֵחַ, ז׳ נ׳ פַּרְטְרייבען
צוטריט מָבוֹא
צוטריטען בָּעוֹט, ז׳ נ׳ טְרֶעטֶען
צוטרענצלען פַּזֵּר, בַּזֵּר, זָרֹה
צולאג זֶעה צוּ גָאבּ
צולאָזען זֶעה צוּ שְׁמֶעלְצֶען
צולאָזען (פרייא) שַׁלַּח לַחָפְשִׁי, פָּטוֹר, הַפְטֵר, הוֹצִיא לַחֵרוּת
צו לאָזען (וואָלוויל) הוֹזִיל, הוֹרִיד מֵהַמְּחִיר, תֵּת הֲנָחָה
צולאַכען זיך מַלֵּא־שְׂחוֹק־פֶּה (־פִּי, ־פִּיו)
צולהַכְעִים עַל אַף, לְהַכְעִיס־, לְמוֹרַת רוּחַ
צולְהַכְעִיסְנִיק מַכְעִיס, זָדוֹן, מַמְרֶה, מְמַרֵּר נֶפֶשׁ
צו לעגען געלד הַפְסֵד כֶּסֶף, אַבֵּד כֶּסֶף
צו מאכען זֶעה פֶערְמַאכֶען
צומישט מָהוּל, בָּלוּל, מָזוּג, מְעֹרָב, מְמֻזָּג
צומישונג עֵרֶב, תַּעֲרוּבוֹת, מֶסֶךְ, מֶזֶג, בְּלִיל, כִּלְאַיִם, דֶּמַע
צונויף בייגען כָּפוֹף, כָּפוֹן, קָרוֹס
צונויף נעמען זֶעה זַאמְלֶען
צונאָמען (בייא נאָמען) כִּנּוּי, שֵׁם לְוַאי* (פרח
צונג לָשׁוֹן [יא)
צונעמען זֶעה ־ צוּ אַרְפְּעֶן
צופאַל סִבָּה

צו פוסעם מַרְגְּלוֹתָיו (־יו, ־תֶיךָ)
צו פיצלען פַּרְפֵּר, פַּצְפֵּץ
צופלאַקערען הִתְלַקְּחָה, הִתְלַהֵב, לִהֵט, הִבְהֵב*
צו פלעכטען זֶעה צו דְרֶעהֶען [(שבת ב
צו פרידען זיין שָׂבוּעַ נַחַת, ־רָצוֹן, ־עוֹנֶג
צופרידענהייט שְׂבִיעַת רָצוֹן, נַחַת־רוּחַ
צו קיהלען זיך הֻקַּר, הָחֱלָה מְקוֹר
צו קוקען זיך שׂוּם־עַיִן, הִתְבּוֹנֵן, הִסְתַּכֵּל־עַיִן*
צו קלאַפּען זֶעה צו שְׁטוּיסֶען
צוקלעען (צוקליפּען) הַתֵּר הַדֶּבֶק, הַפְּרֵד הַדָּבוּק, הַפְּרֵד בֵּין הַדְּבֵקִים
צוקער סוּקָּר * (ירו' ביצה פ"ק), סוּכָּר*, נוֹפֶת, דְּבַשׁ־קָנִים
צוקער געבעקס סְקְרִיטָן* , (פסחי' לז, תופיני־
צוקערניע בֵּית־חֲרוֹשֶׁת־מַמְתַּקִּים [סוּקָּר*
צוקערניק עוֹשֶׂה מַמְתַּקִּים, רוֹקַח־מַטְעַמִּים, סַקְרָן*
צו קריגען זיך צֵאת לָרִיב, הִתְקוֹטֵט, הִתְעַשֵּׂק
צוריק לְאָחוֹר, אָחוֹר
צו רירען (צו ריקען) הִגַּשׁ, הִקָּרֵב, נָגוֹעַ, הִגַּעַ, סָמוּךְ, קָרֵב
צורעדען זֶעה אָנְרֵיידֶען
צורעכטמאַכען זֶעה פּאר רֶעכְטֶען
צורעכטעוועןְ הָכֵן, הַזְמֵן, עָרוֹךְ
צושטאַנד מַעֲמָד, מַצָּב
צושטויסען כָּתוֹת, דּוֹךְ, הָדֵךְ, הָדֵק
צושטעהען עָמוֹד מְלֶּכֶת, פַּגֵּר מִלֶּכֶת (מֵעֲבוֹר)
צושיידען הִבָּדֵל, הִפָּרֵד, הִפְרֵשׁ
צושיטען (צערשיטען) זֶעה צו שְׁפְּרֵייטֶען
צושפּרייט מְפֻזָּר, מְפוֹרָד, פָּרוּשׂ, שָׁטוּחַ
צושפּרייטען פַּזֵּר, בַּזֵּר, הָפֵץ, זָרֵה, ז' ג' פֶּערְשְׁפְּרֵייטֶען
— דיא הֶענד פְּרוֹשׂ־כַּפַּיִם
צושפּרינגען זֶעה צו זֶעצְט
ציאָנגע לָבִיס* (ירושלמי כלאים א)
ציבעך (ציבעק) קְנֵה־מִקְטֹרֶת
ציבעלע בָּצָל

(קְליינָע צִיבֶּעלֶע = בְּצַלְצוֹל* (דמאי א)
ציבער כְּלִי־שׁוֹפְכִין, סִיר־רַחַץ
ציגאַר גְּלוּם־קְטוֹרֶת, גְּלִיל־קְטוֹרֶת
ציגאַרפּיסקעל זֶעה צִיבֶּעךְ
ציגאַנער מִצְרִי, צוֹעֲנִי
ציגעל (י') לְבֵנָה, (ר') לְבֵנִים
ציגעלניע מַלְבֵּן, בֵּית־מִשְׂרְפוֹת־לְבֵנִים
ציה מְשִׁיכָה, מְתִיחָה, סְחִיבָה
ציהען מָשׁוֹךְ, מָתוֹחַ
צים זֶעה שֵׂא
ציטערניש חֲרָדָה, רְעָדָה, רֶטֶט, רֶתֶת, פַּלָּצוּת, גַּעֲשָׁה, ז' ג' גְרוֹיל
ציטעריג יָקָר, חָשׁוּב
ציטערען (פ"ע) חָרוֹד, רָעוֹד, הִתְפַּלֵּץ
— (פ"י) הַחֲרֵד, הַרְעֵד, הִגְעֵשׁ
צייג אֶרֶג, סַמְנָה
צייט זְמָן, עֵת, מוֹעֵד, עִדָּן, פְּנַאי*
צייטיג מְבֻשָּׁל, מְבֻכָּר
צייטונג מִכְתַּב־עֵת, עִתּוֹנִי, עִתּוֹן
צייטליך בְּעוֹד מוֹעֵד, בְּמוֹעֵד הַנָּכוֹן, בְּעִתּוֹ
צייטענווייז לִפְרָקִים*, לְעִתִּים, יֵשׁ יָמִים
(צַייטֶענְוַויז קוּמְט עֶר צוּ מִיר = יֵשׁ יָמִים שֶׁיָּבֹא אֵלַי
צייכען צִיּוּן, סִימָן, אוֹת, תָּו, רוֹשֶׁם*
צייכענען צַיֵּן, סַמֵּן, רָשׁוֹם* (כ"מ כג), הִתְוֵה תָו, הַצֵּב צִיּוּנִים
ציך תִּיק־מִטָּה (או כֶּסֶת), תַּכְרִיךְ־
צייל שׁוּרָה, טוּר, שְׁדֵרָה, תּוֹר
(אַ צייל צִיגֶעל = נִדְבָּךְ (עזרא ו
ציעל מַטָּרָה
ציעלען זיך קָלוֹעַ אֶל הַמַּטָּרָה, כּוֹנֵן אֶל הַמַּטָּרָה
צילינדער גְּלִיל, קְנֵה־חָלוּל, חֲבִית־בַּרְזֶל, אִיצְטְוָונָה * (מו"נ א לח)
צימבעל מִינִים, (מְצִלְתַּיִם, צִלְצְלֵי־שָׁמַע)
צימעס קְנוּחַ סְעוּדָה*, לֶפֶת*, תַּרְגוּטָא*
צימרינג קִנָּמוֹן, קְנֵם וּבֹשֶׂם, קִדָּה
ציִן בְּדִיל

צינאָבער גּוּבְרִי* (גיטין סו), אֲכַסְדְּרָמְגִי (ב"ר לח), (הַרְכָּבַת גָּפְרִית וְכֶסֶף־חַי)

צינדרען הַצֵּת, הַדְלֵק, הַבְעֵר

צינש וֶעה טְשִׁינְשׁ

ציעהן וֶעה ציהֶען, א׳ ז׳ נ׳ אָב־ציהֶען

ציעג (י׳) עֵז, גְּדִי, (ר׳) עִזִּים, גְּדָיִים, (נ׳) גְּדִיָּה (שה"ש א)

ציפּ מוֹרַג־חָרִיץ

ציטץ בַּד־מְצוּיָּר, בַּד־צָבוּעַ־רִקְמָה

ציקעלע גְּדִי, שָׂעִיר

צירק ־ זִירָה* (ש"ר כז)

צירונג תַּכְשִׁיטִין, עֲדָיִים, חֲלָאִים, קִשּׁוּרִים

צירען הַעֲבֵה, קַשֵּׁט, הִתְיַפֵּה בַּעֲדָיִים

צירקולאַיר סֵפֶר גָּלוּי, מוֹדָעָה

צירקעל מְחוּגָה, חוּג, עִגּוּל

צעהלען סְפוֹר, מָנֹה, פָּקוֹד, חָשׁוֹב

צעהן (10) (ז׳) עֲשָׂרָה, (נ׳) עֶשֶׂר

צעהנטעל ($^{1}/_{10}$) עֲשִׂירִית, עֲשָׂרִית, מַעֲשֵׂר

צעטעל רְשִׁימָה*

צעך אֲגוּדַת־אוּמָנִים, חֶבְרַת־בַּעֲלֵי־מְלָאכָה

צעכט (צעכטיג) טָהוֹר, נָקִי, בַּר

צענים (סענים) סְנֵה־בֶשֶׂם, סִיסְנָא*, סִיסִין* (גיטין סט)

צעמענט מֶלֶט, אַבְנֵי־גִיר

צענזור מְבַקֵּר סְפָרִים

צענטאָר מֶרְכָּז

צענטאריע חֶלְבְּנָה* (שביעית ז) (המכביר)

צעהנטער (ז׳) עֲשִׂירִי, (נ׳) עֲשִׂירִית

צענער־תִּשְׁבּוֹרֶת (חֶשְׁבּוֹן) שִׁבְרֵי־הַמַּעֲשֵׂר

צעפעל מְגוּפָה, מַסְתֵּמָה

צפון-ווינד רוּחַ־צָפוֹן

ק.

קאַבאַק וֶעה קְרִיטְשְׁמֶע

קאַביניעט חֲדַר הַכְּתִיבָה, חֲדַר הַמִּשְׁכָּבִית

קאָברעץ מַרְבַד, שְׂמִיכָה

— אונטער אַ זאָטעל טַפְטִין* (כלים כג)

קאַדזילע מַחְבַּת־הַקִּטֵּר, מִקְטֶרֶת

קאדעפּ חָבִית

קאָהר לַהֲקַת־נוֹגְנִים, קְהַל־שָׁרִים, מַקְהֵלָה

קאָוואַדלע סַדָּן* (סכת קב)

קאָוואַל נַפָּח*, חָרַשׁ־בַּרְזֶל

קאָוועץ (פ׳) תּוֹק־בַּרְזֶל

קאָוואַן (ש׳) קִשּׁוּא (במדבר יא)

קאָזאַק גִּבּוֹר־חַיִל

קאַזאַרמע מִשְׁכַּן־הֶחָיִל, בֵּית־מְלוֹן הַצָּבָא, (י׳) קַסְרִיקָאט*, (ר׳) קַסְרִיקִיטִין*

קאַזיאָנע שֶׁל אוֹצַר הַמְּלוּכָה

קאָזלע מוֹשַׁב־הָרַכָּב, מוֹשַׁב הָעֶגְלוֹן

קאַזנאַ (קאססא) אוֹצַר־הַמֶּמְשָׁלָה, אוֹצַר־הַמְּדִינָה

קאָחען זיך שָׁגֹה בְּאַהֲבַת־

קאַט תַּלְיוֹן, תַּלְיָן, פְּקִיד־הַשְּׁפָטִים, טַבָּח

קאַטאָוועס שְׂחוֹק, צְחוֹק, לָצוֹן

(טְרַייבֶּען קאַטאָוועס = שַׂחֵק, צַחֵק, הַתֵּל, הִתְלוֹצֵץ)

קאַטאָוועס-טרייבער אִישׁ־לָצוֹן, מִתְלוֹצֵץ, מְהַתֵּל, מְצַחֵק

קאַטאַלאָג רְשִׁימַת סְחוֹרוֹת

קאטליער חָרַשׁ־נְחֹשֶׁת, עוֹשֵׂה־דוּדִים

קאַטאַר חֳלִי־הַנְּחִירַיִם, בַּרְסָם* (גיטין סט), קַטַרְטוֹן* (וי"ר טו)

קאַטאַרזשניק מִתְעַנֶּה בַּעֲוֹנוֹ, עוֹבֵד בְּפֶרֶךְ

קאַטאַרינע שִׁדָּה, תֵּבַת־עֲגָבִים, עֻגָּב

קאַטאָשקע סְלִיל* (נגעים יא)

קאַטשעלקע (וואַלגער-האָלץ) מַעֲרוֹךְ (כלים טו) מַעְגִּילָה, גְּלִיל

קאַטשען גָּלוֹל, גַּלְגֵּל, (ק׳ טייג) עָרוֹךְ בָּצֵק

קאַטשען גריט גָּלוֹל בְּמַעְגִּילָה, הַחְלֵק בִּגְלִילִים

קאַטשען לֵב־הַפְּרִי

קאַטשער בֶּן־אַוָּז*, קָאקָא־חִוָּרָא*

קאטשערע מַגְרֵפָה, יָעֶה

קאַיוט חֲדַר־הָאֳנִיָּה

קאָיטיג מְגוֹאָל, נֶאֱלָח, צוֹא

קאָכליע וֶעה פָּאלָאנִיק

קאַכליע בַּשָּׁף* (כילה לג)

קאָכען בַּשֵּׁל, זוּד

קאָבעניש זעה זאַרען
קאָלאָראַטש מאגלת, סכין־הפנחים
קאָלאניע כופר־פרזי, קלניא* (סוכה מה)
קאָלאָנע גליל־מחטב
קאָלאָיצען (קאלאָטען) געַר, עבר, דלוח
קאָלאָמוטנע גרפש, עכור, דלוח
קאָלאָמעל פסף־חי־ממוסק
קאַלאַנטער בית־התפשית
קאַלאָש בית־נעל, ערבל* (כילם טו)
קאַלב עגל
קאַלבאַס בקניק* (ירושלמי שקלים)
קאלדרע שמיכה
קאַלט קר, צונן*
קאַלט-בליטיג קר־רוח, שאנן־לב
קאַלטענע (קאַלטון) שערות־סכוכים, חלי־צנפת־שער
קאַליא מתכת־קל־ורך
קאַליאָם מרכבה, כרכרה
קאַליגראַפיע יופי־הכתיבה, מלאכת־הכתיבה
קאַלוזשע אגם, בץ, בצה
קאַליטשען נתון מום ב־
קאַלינעם גרגרי־חורף, סטנגיות*
קאָליע מסלול, מסלת־ברזל
קאַליע נשחת, מקלקל*
קאַליקע בעל־מום, משחת
קאַלמוס סוף, קלמוס* (שבת יח) (מוסף ספרון)
קאָלנער צאורון, כלנר* (ירוש׳ סנהדרין כט)
קאַלך שיד, סיד, גיר (ישעיה כז)
קאַלעכיג עגול, עגול
קאַלב-אויבען כבשן
קאַם (קאָמעל) משרק, (פון אַ האָן) כרבל, כרבל (ברכות ז, דניאל ג)
קאָם (קוים) כמעט ש־, אך
קאַמאָדע ארגז
קאָמאַנדירער מפקד־צבא, עובר מערכה, שר־צבא
קאָמאַנדעווען הצביא, פקד צבא
קאָמיזויל זעה זשעליעט

קאָמיטעט קומיטט* (כהג״ר), בית־ועד לראשים
קאָמינעק קמין* (ירו׳ שבת ג), אח (ירמי׳ לו)
קאָמיסאַר קומיס* (ירו׳ סנהד׳ ל, וי״ר כח)
קאָמיסיאָנער סוכן, בא־כח־, שלוח, מלאך
קאָמיסיע מלאכות, שליחות
קאָמיקער בדחן, מאימוס* (מד׳ איכה)
קאָמעדיאַנט מראה־נפלאות, משחק־על־הבמה
קאָמעדיע מהתלה, חזון־התולים, שחוק
קאָמענדע פקידת־מצביא, פקידת־רזון
קאָמענטאַריום קמנטרים* (גיטין כו), באור
קאַמער אוצר־הבית, מזוה (תהל׳ קמד), תא
קאַמער-טאָן ספתח־השיר, מזלג־מנגנים
קאָמערציע מסחר, מרכולת, מעבב, (יחזק׳ כז)
קאָמפּאָט זעה צימעס
קאָמפאַניע אגודה, חברה, שיירא*
קאָמפאַניאָן חבר, שותף*
קאָמפאַנירען זיך התחבר, השתתף*
קאָמפּאָזיטאר מנצח בנגינות, בעל הנגינות
קאָמפּאָזיציע מערכת־שיר, נגון
קאָמפלימענט מהלל, תודה, שבח בפניו, חניפה
קאָמפאַס מחט־אבן־שואבת, מורה פאת צפון
קאָהן (אין אַ שפּיל) תיק־הגורל, כים המשחקים
—(אין אַ טאַנץ) מערכת מחוללים, זירה* (ש״ר)
קאַנאַל תעלה, יובל, פלג, צנור, שלולית* (פאה ב), אמת־המים*
קאַנאָפּליע פשתה, קנבוס* (כלאים ב)
קאַנאַפּע מטת־מושב, ספה (ש״ב יז כח), אקובּיטון* (וי״ר ז)
קאַנאַריק צפור־קנרי (מאיי־קאנאריא)
קאַנדוקטאָר מנהל, נציב־המסע
קאַנדידאַט מתעתד למשרה, מוכן למשרה
קאַנדיטער רוקח מגעמים, עושה־קנדיטון*
קאַנדיטעריי תופיני־קנדיטון*
קאָנדיציע תנאי, חוזה
קאַנדיל-ציקער סוכר־בדולחי, קפאון־מתק
קאָנטאָלסיע שבץ, פלצות

קאַנוועַ תִּשְׁבֶּצֶת, אַטוּן לְרִקְמָה

קאַנווערט (קאפערטע) מַעֲטָפַת־מִכְתָּב

קאַנום מַרְזֵב* (שבת צח), עִגּוּל מְחֻדָּד, כִּבְלִיאָר* (יומא כה), כִּלּוֹן*

קאַנטאָר לִשְׁכַּת־הַחֶשְׁבּוֹנוֹת [(בכור' מג)

קאַנט שָׂפָה, צֵלָע

קאַנטיג בַּעַל־צְלָעוֹת

קאַנטע חֶשְׁבּוֹן־הַקָּפוֹת* (או הַלְוָאוֹת)

קאַנטע-בוך סֵפֶר־חֶשְׁבּוֹנוֹת־הַהַקָּפוֹת*

קאַנטענט זְעה צו פְּרִידְעָן

קאַנטראַקט סֵפֶר הַמִּקְנָה, שְׁטַר־הַשְּׂכִירָה

קאַנטראַבאַנד סְחוֹרַת־חוּץ, מַעַל בַּמֶּכֶס

קאַנטשיג שׁוֹט, שֵׁבֶט, רְצוּעָה

קאַנטשין גָּמוּר, כָּלָה, הֻשְׁלַם, הֻתַּם, סִיֵּם

קאַניאַק יֵין־מְזֻקָּק, יֵין־שָׂרָף מֵעֲסִיס עֲנָבִים

קאַנסיליום סוֹד־רוֹפְאִים, עֲצַת־רוֹפְאִים

קאַניקול עֵת חוֹפֶשׁ בָּתֵּי לִמּוּד, יַרְחֵי־דַפְגְּרֵי*

קאַנסטיטוציע חֹק־לְאוּמִים, חוֹפֶשׁ־הַדֵּעוֹת

קאַנע (ש"מ) שְׁטִיפַת־מֵעַיִם, תְּרוּפָה לְשִׁלְשׁוּל*

(מאַכען אַ קאַנע = שֶׁטֶף הַמֵּעַיִם בְּמַיִם)

קאַנעוואַי מִשְׁמָר, מִשְׁמֶרֶת (בְּדֶרֶךְ הַמֶּלֶךְ)

קאַנעוואַל רוֹפֵא־סוּסִים, מְסָרֵס־סוּסִים

קאַנפאַליע גְּשֶׁף־אֵלָה

קאַנפיסקירען הַחֲרֵם לְאוֹצַר־הַמֶּמְשָׁלָה

קאַנפעקט זְעה צוּקערקע

קאַנפער מֶלַח־בֹּשֶׂם, כּוֹפֶר, שְׂרַף הַמּוֹסֵף

קאַנצעלאַריע תָּא־הַסּוֹפְרִים [(מַעֲצֵי הַקֶּטֶף*

קאַנצערט מַנְגִּינָה־קִבּוּל־עַם

קאַנקורס אֲסֵפָה לַחֲלֻקָּה, לְהִתְחָרוּת

קאַנקורענט מִתְנַגֵּד, מִתְחָרֶה בְּמִסְחָר

קאַנקורענציע הִתְנַגְּדוּת, הִתְחָרוּת בְּמִסְחָר

קאַסטען תֵּבָה, אַרְגָּז

קאַסטען (געלד) עָלָה בִּמְחִיר

קאַסינקע מִטְפַּחַת־שְׁלֹשֶׁת־הַקְּצָווֹת

קאַססיר גִּזְבָּר, סוֹכֵן, שַׂר־הָאוֹצָר

קאַסע (קוסע) (ש"ת) מְעֻקָּל, עָקֹב, נוֹטֶה, (צִדָּה)
(ש"מ) נְטִיָּה, אֲלַכְסוֹן*

קאָסמאָגראַפיע כְּתִיבַת חֶלְקֵי הָעוֹלָם הַכְּלָלִי

קאָסמאָלאָגיע מַעֲשֵׂה־בְּרֵאשִׁית וִידִיעַת הַתּוֹלָדָה

קאַססא אוֹצַר הַכֶּסֶף, כַּסְפְּתָא* (כ"ק סב)
כִּיס (משלי א יד) (ע' כהערות)

קאַססא-בוך סֵפֶר חֶשְׁבּוֹנוֹת הַכֶּסֶף

קאָסע מַזְמֵרָה, מַגָּל־אָרוּךְ

קאָסען זָמוֹר, קָצוֹר (תְּבוּאָה)

קאָסקען (ליעבען) חוֹבֵב, שַׁעֲשַׁע, מָשׁוֹךְ חֶסֶד

קאָפּ (י') רֹאשׁ, (ר') רָאשִׁים

קאָפּ, קאָפען זְעה טְרָאפען

קאַפּאָטע מְעִיל־עֶלְיוֹן

קאַפּאַלניע בֵּית־רַחֲצָה, אֹהֶל־לְרַחֲצָה

קאַפּ-האָון תַּרְנְגוֹל־כְּרוּת־שָׁפְכָה, (לדעת חז"ל)

קאַפּויר לְהֵפֶךְ, מְהֻפָּךְ [בַּרְבּוּר (מ"א ה)

קאַפּטשאַנקעס דָּגִים מְעֻשָּׁנִים

קאַפּיט אָמוּם* (כלים כג)

קאַפּיטאַל רְכוּשׁ, הוֹן, נְכָסִים, קֶרֶן*

קאַפּיטאַן שַׂר־מֵאָה, שַׂר־אֳנִיָּה

קאַפּיטע פַּרְסָה, טֶלֶף* (נדה נה)

קאַפּיטעל פֶּרֶק, סִמָּן, עִנְיָן

קאַפּיע הַעְתָּקָה, פַּתְשֶׁגֶן־הַכְּתָב

קאַפּיקע אֲגוֹרַת־נְחֹשֶׁת

קאַפּירען הַעְתֵּק, מַעְתִּיק

קאַפּסעל יָתֵד (לִמְתוֹחַ מֵיתְרֵי הַכִּנּוֹר)

קאַפּעדרא קַתֶּדְרָא* (כתובות נט)

קאַפּעליע לַהֲקַת־מְנַגְּנִים, מְנַגְּנוֹת

קאַפּעלמייסטער מְנַצֵּחַ־בִּנְגִינוֹת, יוֹשֵׁב־בְּרֹאשׁ

קאַפּעליוש מִגְבַּעַת צֶמֶר, מִגְבָּעָה, פִּלְיוֹס*

קאַפּערטע זְעה קאַנווערט [(כלים כו)

קאָפּקע פְּנֵי־הַנַּעַל, אַפַּנְתָּא* (ברכות מג)

קאַפּריז (ש"מ) עִקְשׁוּת, קְשׁוּת־עֹרֶף

קאַפּריזנע (ש"ת) עִקֵּשׁ, קְשֵׁה־עֹרֶף

קאַפּשיק כִּיס, אַרְנָק* (סנהדרין ל)

קאַטץ חָתוּל, שׁוּנְרָא* (ברכות נו)

קאַקאַאָ אֲבַק־אֱגוֹזֵי־פֶּרֶךְ

קאַקול קִמּוֹשׁ, אֲקִיקִי* (גיטין סט), בְּאֻשָּׁה

קאָקס גַּחֲלֵי־אֶבֶן־שְׂרוּפִים [(איוב מ)

קאָקס-נים אֱגוֹז־פֶּרֶךְ* (פרלס ג)
קאַראַבל (שיפף) אֳנִיָּה, צִי־אַדִּיר, סְפִינָה
קאָראָבקע (קאָרב) סַל, טֶנֶא, דוּד (ירמיה כד), כְּלוּב, כַּלְכָּלָה* (דמאי ז)
קאַראול מִשְׁמָר, אַנְשֵׁי־מִשְׁמָר
קאַראַזש אֹמֶץ־לֵב
קאַראמאנטשיק גּוֹנֵב־מַתִּיק, גּוֹנֵב־כִּיס
קאָראָמיסלא מוֹטַת־הַדְּלָיִים, אֲסֶל*, אַסִילָא*, אֲסִיל*, אַגְרָא* (ב"מ פג)
קאָראָנאָסע חוֹטֵם־גַּבְנוֹן
קאראנדאש זֶעה שְׁרַייבּ־פֶּענְדִיל
קאראפין (קאראפקע) נֹאד זְכוּכִית, בַּקְבּוּק
קארב חֲרוּץ, שֶׁסַע, בֶּקַע, חֲתָךְ, אוֹת־חָצוּב
קארבען חָרֵץ, שַׁסַּע, חָצוֹב־אוֹת
קארגער כִּלַי, קַמְצָן, רַע־עַיִן, צַר־עַיִן, צִקְּן*
קארג זֶעה וִוינְצִיג (פסחים פא)
קאָרזש כַּצָּה עָבָה, ז׳ נ׳ שְׁטוּיבּ
קארטע לוּחַ, גִּלָּיוֹן, מַפָּה*, כַּרְטִיס*
קארטעז זֶעה קאָשֶׁקעט (ירוש׳ כתוב׳ ט)
קארטינע צִיּוּר, תַּבְנִית, דְּמוּת, מַשְׂכִּית, חָזוּת
קארטע זֶעה לַאנְד־קאַרְטֶע
קארטען (ש׳) צְרוֹר קְלָפִים
קאָרטען (פ׳) אִי־שֶׁקֶט, אִי־מָנוֹחַ
עֶס קאָרְטֶעט אִיהְם = הַשֶּׁקֶט לֹא יוּכַל, אֵין מָנוֹחַ לוֹ
קאָרטש (קוּרטש) קֶמֶט, כֶּפֶל (איוב כב טז, מא ה)
קאָריטע שֹׁקֶת, כַּהַט, (אֵבוּס)
קאררידאר מָבוֹא, מִסְדְּרוֹן, אַכְסַדְרָה* (מנח׳ כט)
קארליק גַּמָּד, נַנָּס*, גִּץ* (ב"מ נט)
קארמין כָּרוּם* (ברכות ו)
קארמעזין שָׁנִי, כַּרְמִיל
קאָרן שִׁיפוֹן* (ריש כלאים), בָּר, (דָּגָן)
קארעטע מֶרְכָּבָה, מַרְכָּבָה, עֶגְלַת־צָב, סְקַפַּסְט*
קאָרעץ כּוֹר, כּוֹר (ערוך)
קאָרעק מְגוּפַת־עֵץ, פְּקַק*, מַסְתֵּמָה
קאָרע עוֹר־עֵץ, קְלִיפָּה*, סִיב* (פסח׳ קטו)
קאַרע (קְנַס) עוֹנֶשׁ, מִשְׁפָּט, מוּסָר, תּוֹכֵחָה
קאַרע (פֶערד) סוּס שְׁתַרְתַּר

קאָרעוניק (ז׳) נוֹאֵף, רוֹדֵף זְנוּנִים, (נ׳) נוֹאֶפֶת, זוֹנָה, אֵשֶׁת־זְנוּנִים
קאָרען (וואָרצעל) שֹׁרֶשׁ, גֶּזַע
קאָרעקטאָר מַגִּיהַ*, (כתוב׳ קו), מְבַקֵּר (סְפָרִים)
קאַרפאַטווע קוֹבַא (ש"א כו), שִׁלָּו, פִּסְיוֹן*
קאָרפוס צְבָא מִלְחָמָה, גְּדוּד, חַיִל
קארק עֹרֶף
קאָרקעוועז זֶעה שְׁפִּינְטֶעוֶוען
קארש (קירש) גַּרְגַּר דֻּבְדְּבָן* (ע"ז לט), גַּרְגּוֹנִית*
קאָשאר זֶעה אַקוּשַׁאר (ברכות נט)
קאָשיק זֶעה קאָראָבֶּקע
קאשניק (קניש) פַּת הַבָּאָה בְּכִסְנִין*
קאשע דַּיְיסָא*, בְּלִיל־גֶּרֶשׂ, רִיפוֹת
קאשקעט מִגְבָּעָה, מִצְנֶפֶת
קוּביק קֻבְיָא*, קוּבְיָא* (ר"ה כב), מְעֻקָּב* אַמָּה עַל אַמָּה, גְּרוּם אַמָּה
קוּגעל כֻּסָּן* (עיין בערוך)
קודלע קְוֻצָּה, דַּלָּה (שה"ש ז)
קוואדראט מְרֻבָּע
קוואטירל (טירל) דֶּלֶת־הַחַלּוֹן
קוואטירל (בלעכל) רְבִיעִית־הַלּוֹג
קוואטער (געפאטער) סַנְדִּיקוֹס* (ילקוט תהל׳ לה)
קוזניע בֵּית מְלָאכָה לַנַּפָּחִים
קוטאס זֶעה טְרָאלְד
קוטשער זֶעה גְבִייזֶל
קוטשעראווע קְוֻצּוֹן, בַּעַל־תַּלְתַּלִּים
קוטשער רַכָּב, עֶגְלוֹן
קוואס מַשְׁקֶה־חָמִיץ
קוואסעץ יְרַק־חָמִיץ
קוואָקען צָרוֹחַ כְּתַרְנְגוֹלֶת, קַעְקַע* (קדוש׳ לא)
קוואָרט לוֹג, רוֹבַע הַקַּב
קווארטעל רְבִיעִית־הַשָּׁנָה (או החֹדֶשׁ)
קוויטאנציע (קוויטונג) שׁוֹבֵר, שְׁטַר־קַבָּלָה
קוויטעל פִּתְקָה* (סוטה יב)
קוויטש קוֹל־שְׁרִיקָה, שְׁרֵקָה
קוויט (קוויטקע) פֶּרַח, צִיץ, נִצָּה
קוויקען, קוויקעניש ז׳ עֶרְקְוִויֶקען, עֶרְקְוִויֶקעניש

קוועטשען הֵעִיק, לָחוּץ, דָּחוֹק, עָצוֹר, ז' נ'
קווענקלען זיך הִתְנוֹדֵד (בְּמַחֲשָׁבָה) [אויסקוועטשען
קוועלע מָקוֹר, גֻּלָּה
קוועק-זילבער כֶּסֶף-חַי
קויל (י') פֶּחָם, גַּחֶל, (ר') פְּחָמִים, גֶּחָלִים
קוילען(קוילערן) שָׁחוֹט, זָבוֹחַ, טָבוֹחַ
קויל'ן-שטאָף יְסוֹד הַפַּחְמִי, פַּחְמָן
קוילעטש (חַלָּה) חַלַּת-לֶחֶם, עֻגַּת-סוֹלֶת
קוימען אֲרֻבַּת הֶעָשָׁן, קָמִין*
קוימען-קערער מְנַקֶּה-אֲרֻבּוֹת-תַּנּוּרִים
קויפען קָנֹה, לָקוֹחַ, זָבוֹן*
קויש סַל, טֶנֶא, ז' נ' קאָרְאבֶּקְע
—פון אַמיהל אַפַּרְכֶּסֶת* (כלים יד)
קוכאר מֶלְצַר, מְבַשֵּׁל, מַגְרוֹס*
קוכען עֻגָּה, כַּעְכִּי* (פסחים מט)
קולאַק אֶגְרוֹף
קומיס-ברויט לֶחֶם-אַבִּירִים, עֻגַּת-דְּבַשׁ
קומען בּוֹא
(קוּמען גֶעלְד= חַיָּב כֶּסֶף, מַגִּיעַ כֶּסֶף)
קונד קוֹנֶה תְּמִידִי
קונדאַס תַּעֲלוּל (ישעיה ג), הוֹלֵל
קונע בְּלוּא לְתַלְמִידִים, כְּלוּא בֵּית הַסֵּפֶר
קופּאַן שְׁטַר-מַרְבִּית, שְׁטַר-פְּרוֹזְבּוּל*
קופּטשע זָעָה קאָנְטְרַאקְט
קופּע גַּל, עֲרֵמָה, חוֹמֶר, צִבּוּר
קופּער נְחֹשֶׁת
קופּער-וואַסער { קַנְקַנְתּוֹם* (עירובין יג), חַרְתָּא דְאוּשְׁכְּפָא* (גיטין יט), מֶלַח-
קופּערצען הִתְחַסֵּף [הַבַּרְזֶל
קוצע קְצוּץ-זָנָב
קוקוראָזע חִטֵּי-תִירָס
קוקען (פ') הַבֵּט, הַשְׁקֵף, (ש') הַבָּטָה, הַשְׁקָפָה
קוראַנט מְזֻמָּן, כֶּסֶף-מְתֻכָּן, עוֹבֵר-לַסּוֹחֵר
קרוין { מְלוּנָה, מְחִלַּת-עָפָר, אוֹהֶל-רֹעֶה, (סֻכַּת-נוֹצֵר)
קוריער רָץ, מַלְאַךְ-קַל
קורידען רַפָּא, בַּעֲלֵה-אֲרוּבַת

קורירען זיך הִתְרַפֵּא, הִתְעַל (ירמיה נא ט)
קורץ (ש"ת) קָצֵר, (ש"מ) קִצּוּר
קורצזיכטיג קְצַר-רֳאִי, קְצַר-עֵינַיִם
קושען (פ') נָשֵׁק, (ש') נְשִׁיקָה
קידער-ווידער (תה"פ) בְּקֶרִי, (ש"ת) הַסַּכְסְכָן
קיה פָּרָה, בְּהֵמָה
קיהלען קָרֵר, צַנֵּן*, ז' נ' קאָלְט
קיט דֶּבֶק-נֶתֶר, מִרְקָא* (מקואות ט)
קיטיע גֶּרֶשׂ מְטֻגָּן בִּדְבַשׁ, מַאֲכַל-גֶּרֶשׂ
קיטעל מְעִיל-בַּד-לָבָן
קייט { (י') שַׁלְשֶׁלֶת, שַׁרְשֶׁרֶת, קוֹלָר*, (ר') שַׁלְשְׁלָאוֹת, כְּבָלִים, ז' קִים,
(גִילְדֶען-קייטֶעל= קַטְלָא* (שבת נז) [בְּתָקוֹר
קייטלען (פ') רַתֵּק, רָכוֹס
קיינער לֹא אֶחָד, אֵין גַּם אֶחָד
קייסער(קייזער) מֶלֶךְ, מוֹשֵׁל, אִמְפֶּרָטוֹר (מד' איכ')
קייסערינע (קייזערן) מַלְכָּה, גְּבִירָה (ירמי' יג)
קייען לָעוֹס*, הַעֲלֵה גֵרָה, כָּסוֹס* (ברכ' לט)
קייען זיך הִנָּחֵם, הִתְחָרֵט, הִתְעַצֵּב אֶל לֵב
קיכעל { עֻגָּה, רָקִיק, חֲרָרָה* (ב"ק כא), ז' נ' קאַכְלְיֶע
(קְלֵיינֶע קִיכְלֶעך= לַחְמָנִיּוֹת, רְקִיקִים)
קיל (קִילְע) קֶלֶר, מִשְׁעֶנֶת-פְּסָחִים
קיליעם וֶעה קאָבְרֶעץ
קילעוואַטע שָׁבוּר, מְרוּחַ-אָשֶׁךְ
קימעל כַּמּוֹן (ישעיה כח)
(פֶעלד קִימֶעל= כְּרוֹיָא* (ע"ז כט)
קימפּעט (קינד-בעט) מִשְׁכַּב הַלֵּדָה
קימפּעטערן יוֹלֶדֶת
קינבאַק (י') לְחִי, (ר') לְחָיַיִם
קינד יֶלֶד, (קִינְדהייט) יַלְדוּת
קינזשאַל חֶרֶב-פִּיפִיּוֹת
קינץ (קונסט) מְלֶאכֶת-מַחֲשֶׁבֶת
קינצלער אָמָן נִפְלָא, חָרוּץ, מָהִיר-בִּמְלַאכְתּוֹ
קיפּאַרים קַפְרִיס*
קיפּערט וֶעה קאַסְטֶען
קיפּקע (קעפּקע) צְנִיף, שְׁבִיס, טֹפֶת

קיצעל (ש׳) חִכּוּךְ*, הִתְעוֹרְרוּת לִשְׂחוֹק
קיצלען (פ׳) חִכֵּךְ*, עוֹרֵר לִשְׂחוֹק
קירש ז׳ ־קאֶרְשׁ, (ק׳ בּוים) אוג* (פאה א)
קישען כֶּסֶת (יחזק׳ יג), ז׳ נ׳ קוּשֶׁען
קישקע (י׳) מֵעָה, (ר׳) מֵעַיִם
קלאָג אֵבֶל, מִסְפֵּד, יְלָלָה, נְהִי, הִי
קלאָגען { הִתְאַבֵּל, אָבוֹל, יָלוֹל, נָהֹה, יַבֵּב, אָלֹה, צָרוֹחַ, זָעוֹק, רוֹד (תהלים נה)
קלאַדראָווקע מְגוּרָה, מַמְגֻּרָה, ז׳ נ׳ ־קאמֶער
קלאַוויש (קלאַוויר) ז׳ קְלַאפּאַן
קלאָטשע פִּשְׁתָּה נְעוֹרָה
קלאָמערשט (כְּלוֹמַר־שְׁטְ) כְּמוֹ, כַּאֲשֶׁר לוֹ, כְּאִלּוּ
קלאַנג קוֹל, הֶמְיָה, צִלְצוּל, צִלְצֵל (תהל׳ קן)
קלאנעט (קלאַרנעט) חָלִיל, חֲצוֹצְרָה
קלאַפּ מְחִי, דְּפִיקָה, מַהֲלֻמָּה, הֹלֶם
קלאַפּאַן (קליאַפּע) { כֵּילַפָּה (תהלים עד), מַדָּף (כלים כג)
קלאַפּאָטשען טָרוֹחַ, יָגוֹעַ, עָמוֹל, דָּאוֹג לְ־
קלאַפּטער שָׁלֹשׁ אַמּוֹת, שָׁלִישׁ (ישעיה מ)
קלאַפּען דָּפוֹק, הָלוֹם, מָחֹא, הַכֵּה, נַקֵּשׁ
קלאָץ סַד, גֶּזֶר־עֵץ, בּוּל־עֵץ
קלאָר כְּבֵעָה־צְלוּלָה, נְזִיר־יַיִן, ז׳ נ׳ לויטֶער
קלוּבּ בֵּית־מוֹעֵד, בֵּית־מַרְזֵחַ
קלוּבּ { (י׳) כֶּרַע, יָרֵךְ, שׁוֹק, חָלָץ, (ר׳) יְרֵכַיִם, שׁוֹקַיִם, כְּרָעַיִם, חֲלָצַיִם
קלוּג (ש״ת) חָכָם, מַשְׂכִּיל, נָבוֹן, עָרוּם, חָרוּץ, [פִּקֵּחַ
קלויבּען בָּרוֹר, לַקֵּט, אָרֹה
(אִיבֶּער קלויבּען = הַעְתֵּק־אֹהֶל, ־מִשְׁכָּן)
קלויז בֵּית־תְּפִלָּה, בֵּית־מִדְרָשׁ
קלויסטער בֵּית־תְּפִלָּה (לְנוֹצְרִים וּלְקָאטוֹלִים)
קלומאַק (טלומאַק) אַמְתַּחַת, צְרוֹר, חֲבִילָה
קליאַמקע מְאַחֵז הַדֶּלֶת, סוֹגֵר הַדֶּלֶת
קליאָמרע { קֶרֶן־הַסּוֹגֵר, סוֹגֵר, מוּעָקָה, כְּלַבּוּס* (שבת ס)
קליאַנען זיך הִתְרַפֵּס, הִכָּנַע, הִשְׁתַּחֲוֵה
קליבּ נְעֵה קְלוּבּ

קליהן חִתֵּר, רָקוֹב, עָשׁוֹשׁ
קליוּטשקע { עֹז, קֶרֶס, קִלּוֹן* (מקו׳ ח), בַּרְדוּם* (כלים יג) (עיין בהערות)
קלייד בֶּגֶד, לְבוּשׁ, שַׂלְמָה, שִׂמְלָה, אֶדֶר
קליידען זיך הִתְלַבֵּשׁ, לָבוֹשׁ, בָּגוֹד, (פ״י) הַלְבֵּשׁ
קלייט חָנוּת, בֵּית־רְכֻלָּה
קליין (ש״ת) קָטָן, מִצְעָר, (ש״מ) קֹטֶן, מְעַט
קליין-ווערק קְטַנִּים, קְטַנּוֹת, קְטַנֵּי־עֵרֶךְ
קלייען סֻבִּין*, מוּרְסָן* (תרומ׳ יא)
קלייען (זימער-שפּרענקעליך) בֶּהָרוֹת־חַמָּה, חַסְפַּנִיתָא*
קלייענדיג נָגוּעַ בֶּהָרוֹת חַמָּה [(שבת קלד)
קלימפּען נָגֵב, גּוּשׁ עָפָר, מֶגְרָפָה (יואל א), [צְנֵפָה
קלין יַתֵּד־חַד, יָתֵד־בּוֹקֵעַ
קלינגען צַלְצֵל, הַשְׁמִיעַ קוֹל פַּעֲמוֹן
קלינג לַהַב, לַהַט, ז׳ נ׳ קְלַאנְג
קליניק בֵּית־מוֹעֵד־הָרוֹפְאִים, בֵּית־תְּעָלָה
קליסטיר זְעֵה ־קאנֶע
קליפּען (קליבּען) דַּבֵּק, הַדְבֵּק, הַצְמֵד
(ק׳ מִיט סְמאלֶע = זַפֵּת, כַּפּוֹר (ע״ז ה)
קלעטערן טַפֵּס, תַּפֵּשׂ (משלי ל)
(עֶר קְלֶעטֶערְט אַרויף, אוּנ קְלֶעטֶערְט אַרָאבּ = מְטַפֵּס וְעוֹלֶה, מְטַפֵּס וְיוֹרֵד (עירובין כא)
קלעם (ש׳) מוּעָקָה, מְאַחֵז, (פ׳) הָעִיק, אַחֵז
קלען בְּרוֹשׁ, תִּדְהָר, אַסְפַּנְדְּמוֹן* (ילמד׳ [תרומה)
קלעע (ש׳) דֶּבֶק, (פ׳) זְעֵה קְלִיפּען
קלעפּערל מְצִלָּה, צִלְצְלִים
קלעצעל (פון אַ ראָד) חִשּׁוּר־הָאוֹפָן
קלעק (ש׳) כֶּתֶם־דְּיוֹ, (פ׳) זְעֵה פְּלֶעקען
קלעקען—עס קלעקט ניט אֵינֶנּוּ מַסְפִּיק
(עס וועט קְלֶעקען = יְהְיֶה דַּי)
קלערען חָקוֹר, דָּרוֹשׁ הִתְבּוֹנֵן, שִׂים לֵב
קנאָבעל שׁוּם, חָצִיר
(קְלֵיינֶע קְנָאבֶּעל = שׁוּמָנִית* (דמאי א)
(אַ ציינְדֶעל קְנָאבֶּעל = צֶלַע־שׁוּם (רש״י גיטין סט)
קנאָפּ כַּפְתּוֹר, (בַּיים הַאלְז) רֹאשׁ־הַקָּנֶה
קנאַק נֶפֶץ, קוֹל־שְׁבָרִים

קנאַק-ניסל מַפַּץ־אֱגוֹזִים, מְפַצֵּעַ* (שבת קכב)
(קְנאַקְען נִיס = פַּצֵּעַ אֱגוֹזִים, נַפֵּץ אֱגוֹזִים)
קנויט פְּתִילָה
קנויל (קלומפען) צְנֵפָה, כַּדּוּר־חוּטִים, גּוֹלָם (מל׳ וַיִּגְלוֹם, מ״ב ב) (רש״י פין)
קנייטש זְעה קאַרְטְש
קנייטשען קָמוֹט, כָּפוּל
קנייפען קָרוֹט
קניע אַרְכֻּבָּה (דניאל ה), ד׳ נ׳ קְלוּב
קניעהן כָּרוֹעַ בֶּרֶךְ, קָדוֹד,
קניפ קֹרֶט
קְנַס-מָאל קִדּוּשִׁין, סְעוּדַת־אֵרוּסִין
קנסענען עָנוֹשׁ, קָנוֹס*
קנעטען לוּשׁ, לוֹשׁ, גָּבוֹל, (ש״ת) גַּבָּל,
קנעכט עֶבֶד [(ש״מ) גִּבּוּל, לִישָׁה
קנעכעל (י׳) קַרְסֹל, (ר׳) קַרְסֻלַּיִם
קנעלען לַמֵּד (נְעָרִים)־יְלָדִים
קנעפּעל זְעה קְנאָפּ
קעבּס-ווייבּ פִּלֶּגֶשׁ
קעהרן כַּבֵּד (נחום ג), יָעָה, טַאְטֵא, פַּנֵּה
קעהלע גָּרוֹן, לֹעַ. [(ישעיה מג)
קעז { (ש״ע) גְּבִינָה, חֲרִיץ־חָלָב,
(ש״ת) מְגַבֵּן (שבת צה) }
קעך חֲבֵר־הַבִּשּׁוּל, כִּירָה*
קעלט קֹר, צִנָּה (משלי כה)
קעלער מַרְתֵּף* (פסח׳ ב), קֶלָר* (ב״ר יא)
קעמעל זְעה נֶערְבְּלֵיוּד
קעמעל (ש׳) מַשְׂרֵק, מַסְרֵק (עוקצין פ״ב)
קעמען (פ׳) שָׂרוֹק, סָרוֹק, חָפוֹף אֶת הָרֹאשׁ
קענטליך נוֹדָע, נִכָּר, יָדוּעַ
קענטיניש יְכֹלֶת, ד׳ נ׳ וויסענשאַפט
קענטשאַפט בְּעוּת, הַכָּרָה, מוֹדַעַת
קעניג, קעניגען זְעה קייסער, קייסערען
קעניגרייך מַמְלָכָה, מְלוּכָה, מֶמְשָׁלָה
קענען יָדוֹעַ, דַּעַת, הַכִּיר, יָכוֹל
קענער יוֹדֵעַ, מֵבִין, בָּקִי*, מַכִּיר
קענפּע זְעה אינזעל

קעסט אֲרוּחַת־תָּמִיד, טֶרֶף־, לֶחֶם־חֹק
קעסטעל אַרְגָּז, תֵּבָה קְטַנָּה
קעסט-קינד סָמוּךְ עַל שֻׁלְחַן אֲחֵרִים
קעסל דּוּד, קַלַּחַת
קעסל-פּויק (י׳) תֹּף, (ר׳) תֻּפִּים
קעראָסין שֶׁמֶן־הָרִים, נַפְטְ* (שבת כד)
קערבּעל שֶׁקֶל־רוּסְיָא
קערזשנער תּוֹפֵר מִצְנָפוֹת
קערל (קערן) חַרְצָן
קערמע זְעה וועסלא
קערן זְעה קעהרן
קערן זיך זְעה ווענדען זיך
קערניצע (ברינען) בְּאֵר, בּוֹר, מַיִם, כִּיר
קערעווען זיך פָּנֹה, שׁוּב, הִסְתּוֹבֵב, נָטֹה
— יענעם הַפְנֵה, הָשֵׁב, סַבֵּב, הַטֵּה
קערפּער גּוּף, גְּוִיָּה, גֵּו, גֶּשֶׁם*
קערצענעלען צֶבַע תּוֹלָעִים, תּוֹלָע
קערץ זְעה קוֹרְץ
קעשעניע כִּיס־הַבֶּגֶד, תִּיק־, צַלַּחַת
קראַוואַט קְרַבַּטָּא* (קדוש׳ע; מ״ק י), ד׳ נ׳ בֶּעטּ
קראַזש בּוּל־עֵץ, סַדָּן*
קראָט { תִּנְשֶׁמֶת, אֵשֶׁת (תהל׳ נח),
אֵשׁוּת* (מ״ק א) }
קראָכמעל כֹּר־חִטָּה, עֲמִילָן* (פסחים מב)
קראָליק (קרוליק) שָׁפָן (תהלים קד)
קראָם סְחוֹרָה, רְכֻלָּה, מַרְכֹּלֶת, מַעֲרָבָה
קראַמפּ { שָׁבָץ, פַּלָּצוּת, רֶתֶת,
פִּרְפּוּר, חַלְחָלָה, עֲוִית (גיטין ע) }
קראַנט כַּד־חָבִית, בַּרְזָא* (יומא לח)
קראַנץ זֵר, צֶפֶת, כֹּתֶרֶת
קראַנק חוֹלֶה, כּוֹאֵב, דָּוֶה
קראַנקהייט חֹלִי, מַחֲלָה, דְּוַי, מַדְוֶה, כְּאֵב
קראָפּ מֹרְאָה, קִרְקְבָן*, זֶפֶק*
קראַפּ (קרעפּעל) לְבִיבָה, עֻגַּת־דְּבַשׁ
קראַפּ (אַ פאַרבּ) פּוּאָה* (שביע׳ ז), קוֹצָה* (שם)
קראַפּט זְעה האָפּט
קראַפּען גָּטוֹף, רָעוֹף, עָרוֹף, ד׳ נ׳ טְרָאפֶּען

קראַץ (ש׳) — שׂרט, שׂרטת, שׂריטה, גרידה, חכוך* (ב״ק פ)

קראַץ-בערשט — מגרדה (כלים יא)

קראַצען (פ׳) — שׂרוט, גרוד, גרד, חכך*

— זיך — התגודד, התגרד, התחכך*

קראָקווע — קובת-גג, כהיט

קראַקאָדיל — תנים-היאור, קרוקתא* (ב״ב עג) (עיין בהערות)

קראַקען — המה, נהום, צרוח בקול צפרדעים

קרוג — כד, צפחת, פך, גלה, חצבא*

קרויט — כרוב, תרדין* (ברכו׳ נו), סלקא*

(ווייסענ-קרויט = אשלג* (עי׳ בהערות)

קרוין — כתר, נזר, עטרה, צפת

קרוינ-שטאָדט — עיר-הבירה, עיר-מלוכה,

קרופּניקעס — ז׳ גראפּניקעס [מטרפלון* (מגלה ו)

קריג — (י׳) מצה, מריבה, ריב, מדון, (ר׳) מדנים, מריבות

קריגען זיך — רוב עם-, הלחם, התקוטט, התעשק

קריגען (בעקומען) — השג, מצא, הפק

קרידענץ — ערך-כלי-אכל

קריוודע (קזשיוודע) — עול, סלף, עותה, הונאה

קריוודען — הונה, עשוק, עשה עול

קריזים — הפך, שנוי

קריזש — נעה קלוב

קריטיקירען — בקר (ספרים), חקור משפט

קריטיקע — בקרת, חקר משפט

קריטיקער — מבקר (ספרים), חוקר משפט

קריטשמע — בית-מרזח, מלון-אורחים, מלון

קרייד — גתר, גרתקון* (שבת נ)

קרייז — עגול, ז׳ נ׳ ציר׳קעל

קרייזעל — דלת-ראש, קוצה, סלסלה, תלתלה

קרייזלען — סלסל, תלתל, תקן השערות

קרייטעכטס — עשבים, דשאים, ירקות

קרייץ — צלוב*, צליבה, שתי וערב

קרייקע — שפת-בגד, שפת-אריגה

קריכען — זחול, תפש בידים

קריכענדע-חיות — זחלים, רמשים

קריבער — עושה בעצלתים, ז׳ נ׳ פוילער

קרילעץ — עליה, יציע, שבכה, ז׳ נ׳ היינג-גאניק

קרים — עקום, עקול, מעקל, עקלקל, נלוז, מעות

קרימען — עקם, עקל, עקש, עוה

קרימענאַל — גלות, ז׳ נ׳ טערמא

קרימערטאַרטאַריום — קרום-תירוש, קפאון-תירוש, מלח-בן-יין, אבן היין

קרימילע — ברזל-החוצב-אש, מוציא-אש-מחלמיש-צור

קריפּ — גבעולי-כמון, כמון-המצרי

קריצען — פתח, חקוק, חרות, חרוט, זיף*

קריצער — מחוקק, זייפן*, ז׳ נ׳ גראַווירער

קריק — ציר, פות (מ״א ז נ)

קרישטאַל — בדלח, גביש, (אלגביש), קריסטל*

קרישטאַלקע — ז׳ פּריזמע

קרישנע — מתרופף, מתמוגג, מתפורר

קרישען — פתות, פרר, פרפר

קרעדיט — משא, מלוה, אמנה, משה-יד

(ער האט קרעדיט = יש אמון בו, בטוח הוא)

קרעדיטאָר — מלוה, נושה

קרעדנעם — ז׳ קרידענץ

קרעה — קריאת תרנגולים

קרעט — חפרפרת, טלפא* ערת נ)

קרעכץ — אנחה, אנקה

קרעל — נעה דבאפ

קרעל — קובל* (ירוש׳ שבת פח)

קרעללען — אלמוגים, אבני-פנינים, קובלין*

קרעמען — חלמיש (דברים ח)

קרעמער — חנוני, רוכל

קרעמפּעווען — חזק בחבלים, חרוז, שנס

קרעמפּעליץ — תרצבה, קשר, הדוק (כלים ג)

קרעניצע — נעה קערניצע

קרעפּאָסט — (י׳) חומה, מבצר, מצודה, מצד, טירה, בירה, (ר׳) טירות, בירניות, מצדות

קרעפּעל — ענת-גבינה, ז׳ נ׳ קראַפ

קרעטץ צרעת, נגע, גרב
קרעטציג מצורע, צרוע, נגוע, מנגע

ר.

ראַב (ראַבינע) ארן, עץ־ורדים* (פסחים קיא)
ראַב (געפּלעקט) נקוד, טלוא, מנמר, חברבור
ראָב ז׳ ואָראָגע
ראַבליע ז׳ גראַבליע
ראַבעווען גזול, עשוק, שדוד, חמוס
ראַגאָזשע מחצלת־קנים* , ארג־עור־עץ
ראָד אופן, גלגל
ראָד (וואָס מען טאַנצט) קרקן* (נדרים נא), [כרכר
ראַדעווען זיך שאוף אל־, ערוג, חשוק
ראָד־פֿעלגען ז׳ אָבאָד
ראָד־שפּייכען ז׳ שפּיצים
ראַזבאַלעווען פנק, ענג
ראָזגע שוט, שבט־הנוגש
ראָזאָווע (צוויעט) מראה־שושנים, אדמדם־כהה
ראָזמאַרען חלפי־דימא* (גיטין סח)
ראָזשינקעס צמוקים* , ענבים־יבשים
ראָט־הויז בית־מועצה, שער־העיר (בימי־קדם)
ראָטהען עוץ, יעוץ, (זיך) התיעץ, הועץ
ראַטעווען ז׳ רעטען
ראַטונק הצלה, תשועה, ישע, גאולה, פדות
ראַטשקעווען זחול, הלוך על גחון, ז׳ג׳ קריכען
ראָך מגדל, צריח
ראַכמייסטער
רעכענמייסטער } חשבן, ז׳ ג׳ מאַטעמאַטיקער
ראַליע חומט, שבלול
ראַלע מעבר, משדד, מכבת־רגבים
ראַלען שדד (פני אדמה), כתת־רגבים
ראָם (רום) שכר־צמחים
ראָמיאַנעק פרחי־אדם
ראַמש (הענגם) כלים ישנים, בלויי סחבות, מלחים
ראַנד שפה, פה, פאה [יחזק׳ כז)
(שפת־כוס, פי־בגד, פאת־שדה)

ראַנזשעריי
(אראַנזשעריי) } גנת־הביתן, גן־החרף
ראַניעץ אשפה (איכה ג), ילקוט (כני החיל)
ראָסול ציר* , חומץ־מליח, מרק־מליח,
ראָסע (י׳)טל, (ר׳)טללים [הלמי*(שבת יד)
ראַסע מין, זן
ראַספּאַשעט ווערען העוה, הכפף, השתחת
ראַסקאָש שפק, יתר, רב ענג, די ענג
ראַסקאָשען זיך התענג למדי, התהדר
ראַפּאָרט פקידה, בשורה
ראַפּטאָווע פתאום, פתע
ראַפּטאָם בפעם אחת, בבת אחת (יומא לא)
ראָפּע ז׳ ראָסול
ראַצע (ראַציע) נחש־אש־מעופף, ז׳ ג׳ ראַקעט
ראַק סרטן*
ראָק מעיל־עליון
ראַקעט חזיז, בזק, רשף־אש
ראָשטשינע שאור, מחמצת
ראַשטשינען החמץ בצק
ראַש־פּייל מגרה, ז׳ ג׳ פּייל
רובאַרבאַרום רכפה* (שביעית ז)
רובין נפך, כדכד, אדם
רודניע מצרף, עליל, כור
רודע גוש עפר, רגב
רודער משוט, הגה
רודערען הרגז, החרד, הדבד־
מנוחה (שופטים כ)
רוה מנוח, מנוחה, שלוה, שקט, מרגוע
רוהיג (ש״ת) שקט, שלו, שאנן, שלאנן
רוהען נוח, השקט, הרגע, השקט, השלו
רויא חי (ש״א ב)
רויא האָלץ לח, רטוב
רויב שלל, בז, בזה, עד, גזל, מלקוח
רויבען בזוז, גזול, עשוק, שדוד, חמוס
רויבער גוזל, גזלן, שודד, חומס, בוצע
רויג ביצי דגה
רוזינע רשונא* (שבת קלג)

רויז שׁוֹשַׁנָּה, חֲבַצֶּלֶת, וֶרֶד*, ז' נָאֵה

רויזענ-וואַסער מֵי־וֶרֶד* [בִּישֶׁעכֶע

רויזענ-בוימעהל שֶׁמֶן־וֶרֶד* (שבת יד)

רויט אָדוֹם, חָמוּץ, חוּם

רויטעל סִיקְרָא* (מגלה יז), אֹדֶם

רויטקייט אַדְמִימוּת, אֹדֶם

רויך עָשָׁן, קִיטוֹר

רויכווערק רָכְלַת־עוֹרוֹת־שֵׂעָר

רויש {בַּעַשׁ, שָׁאוֹן, סָאוֹן, הָמוֹן, הֲמֻלָּה, הֶמְיָה, נַהַם, תְּשׁוּאָה, שׁוֹאָה}

רוישען רָעוֹשׁ, שָׁאֹה, הָמֹה, נָהוֹם

רוקען הַעְתֵּק מ־

ריאַבינעהאָלץ {עֲצֵי־אֶבְיוֹנִין*, עֲצֵי־וְרָדִים*, עֲצֵי־אוֹרֶן}

ריב (рѣпа) נַפּוּס* (כלאים א), גַּרְגְּלִידָא*

ריבען יָרָק־לֶפֶת* (שבת נא) [(ברכ' לט)

ריבע (הרובע) תַּנּוּר־הַחוֹרֶף

ריהמען פָּאֵר, שַׁבֵּחַ, אַשֵּׁר, ז' נ' לויבען

ריהרן הָנִיעַ, הָנִיד, עוֹבֵר, הָזֵיז

ריהרעווריג סָהִיר, חָרוּץ, זָרִיז

ריהרעוודינקייט מְהִירוּת, חֲרִיצוּת, זְרִיזוּת

ריוו (ראָוו) חָרִיץ, חֲפִירָה, תְּעָלָה

ריז {(י') עֲנָק, נָפִיל, רָפָה, (ר') עֲנָקִים, נְפִילִים, אֵימִים, רְפָאִים}

ריזיקאַנט זָעָה שְׁפֶּקְעלַאנְט

ריזיקירען שׂוּם נֶפֶשׁ בְּכַף, חָרֵף נֶפֶשׁ

ריזיקא צַד לֹא בָטוּחַ, שִׂימַת נֶפֶשׁ בְּכַף

ריט (רוט) זְעֵה רָאזְגֶע

ריטער (ריצער) פָּרָשׁ, גִּבּוֹר־חַיִל, אַבִּיר

ריטשען שָׁאוֹג, הָגֹה, ז' נ' בְּרִימֶען

רייבען {שָׁחוֹק, שַׁפְשֵׁף*, שׁוּף, מָרוֹחַ, מָלוֹל, רַפֵּק*, קָלוֹל* (שבת פה)}

(צו רייבען דין = הָדֵק)

רייבאַזען מְגֵרֶדֶת, פוּמְפָא*, פּוּמְפְּיָא* (ירוש'

רייז אֹרֶז* [מ"ק ב)

רייזע נְסִיעָה, מַסָּע, דֶּרֶךְ; מַהֲלָךְ

רייזענטייש בַּרְתִּית* (כלים כ), תַּרְמוּל*

רייזענטייש אויף שפיין סְחוֹרָה*, ז' נ' רֶענְצֶעל

רייטען (פ') רָכוֹב, (ש') רְכִיבָה, (פ"י) הַרְכֵּב

רייטער רוֹכֵב, רַכָּב, פָּרָשׁ

רייך עָשִׁיר; (רייך ווערען) הִתְעַשֵּׁר

רייכערן קַטֵּר, הַקְטֵר, הַעֲלֵה עָשָׁן, עַשֵּׁן

רייכער-ציגעלע לִבְנַת־קְטֹרֶת

רייכער-קרייטער עִשְׂבֵי־קְטֹרֶה, קְטֹרֶת, מוּגְמָר*

רייכקייט-טהום עֲשִׁירוּת, עֹשֶׁר

ריין (ש"ת) נָקִי, טָהוֹר, בַּר, זַךְ, צַח, זַכַּאי

ריין ז' פאן

רייניגען (פ') נַקֵּה, טַהֵר, הָבֵר, זַכֵּךְ

רייניגקייט נִקָּיוֹן, נְקִיּוּת, טֹהַר, בּוֹר

רייניגקייט סֵפֶר־תּוֹרָה

רייינגלען זיך הֵאָבֵק

רייסען קְרוֹעַ, נַתֵּק; (ריס) קֶרַע, קְרִיעָה

רייף עִגּוּל־הֶחָבִית, עִגּוּל, זֵר, חִשּׁוּק

רייען ז' גְרַאבֶען

ריקען (ש') גֵּו, גַּב, גַּב, (ר') גַּבִּים

רעגירונג מֶמְשָׁלָה, שִׁלְטוֹן, מְלוּכָה, מַלְכוּת

רעגירען מָשׁוֹל, שָׂרוֹר, שָׁלוֹט, נַהֵג

רעגירער מוֹשֵׁל, שׂוֹרֵר, שַׁלִּיט, מַנְהִיג

רעגוליאַרנע מְיֻשָּׁרִים, מִישׁוֹר, יָשָׁר

רעגאָל {כְּלָל, חֹק, חֻקָּה, רֶגֶל* (לִמְדַנֵי תוֹרָה עַל רֶגֶל אַחַת (שבת לא)}

רעגם ז' ראַמש

רעגולאַ-דעטרע עֲרֹךְ הַמְשֻׁלָּשׁ

רעגעל בְּרִיחַ

רעגען גֶּשֶׁם, מָטָר, אוֹר (איוב לז יא)

רעגענטאג יוֹם סַגְרִיר

רעגענבויגען קֶשֶׁת

רעדאַקטאָר מְעַרִיךְ, מְנַהֵל־מִכְתַּב־עֵת

רעדאַקציע בֵּית־מַעֲרֶכֶת־כְּתָבִים

רעדנע אֶרֶג פִּשְׁתִּים, אֶרֶג עָב, אֶרֶג שַׂקִּים

רעדעל-פיהרער מְנַהֵל, מְעוֹרֵר, מַחֵל, מַסִּית

רעדען דַּבֵּר, מַלֵּל, שִׂיחַ, דָּבוֹב, הַבִּיעַ

רעדער (רעדנער) (ז') דַּבְּרָן, (נ') דַּבְּרָנִית (ברכות מח)

רעהר קָנֶה, צִינוֹר, שְׁפוֹפֶרֶת* (נדה כא)
(שְׁפֵּייז־רֶעהְר= וֵשֶׁט* (חולין ב), קְנֵה הַבְּלִיעָה, לֹעַ
רעוועדירען בַּקֵּר, חָקוֹר, בָּחוֹן
רעוויזאָר מְבַקֵּר, חוֹקֵר, בּוֹחֵן
רעוויזיע בִּקֹּרֶת, חֲקִירָה, בְּחִינָה
רעווען זְעָה רִיטְשְׁען
רעזען בַּרְסֵם; (ר' בֵּיינֶער) גְּרָם, עֶצֶם
רעזולטאַט תּוֹצָאַת־, מוֹצָא־, סוֹף־, אַחֲרִית־דָּבָר
רעטיך צְנוֹן*, פֻּגְלָא* (עירובין כח)
רעטען הוֹשִׁיעַ, הִצִּיל, הַצֵּל, פְּדֵה, חַלֵּץ, מַלֵּט
רעטעניש חִידָה, תַּעֲלֻמָּה, נֶעְלָם
רעטשאַניק עֻגַת כֻּסֶּמֶת, עֻגַת־גֶּרֶשׂ
רעטשקע כֻּסֶּמֶת, זֶרַע גֶּרֶשׂ
רעיסטער (רייסטער) { לוּחַ־הַמַּפְתֵּחַ, רְשִׁימַת־הַסֵּדֶר
רעכוועג חִשּׁוּר, חִשּׁוּק (שמות כז׳), מְחַבֶּרֶת־ [בַּרְזֶל
רעכט יָמִין, ז' נ' גֶערֶעכְט
רעכט (גוט) נָאוֹת, יָאוֹת, הָגוּן, רָאוּי, כְּדַאי*
(נִיט רֶעכְט= לֹא נָאוֹת, לֹא יִתָּכֵן, אֵין כְּדַאי*)
רעכטען זיך יַחֵל, צַפֵּה, חַכֵּה, קַוֵּה
רעכנונג חֶשְׁבּוֹן
רעכנען חַשֵּׁב, חָשׁוֹב, ז' נ' צֵיילֶען
— זיך הִתְחַשֵּׁב, הֵחָשֵׁב
רעליגיאָן דָּת, תּוֹרָה, אֱמוּנָה בַּה׳
רעלס קְטִיל־(מְסִלַּת)־בַּרְזֶל
רעמאָנט תִּקּוּן, בֶּדֶק־בִּנְיָן
רעמאָנענט עֲבֻדָּה (איוב א), כְּלֵי־חֲרֹשֶׁת
רעמעל עַר סָבִיב, מִסְגֶּרֶת, מִשְׁבֶּצֶת
רעמען עוֹר, (רֶעמֶענְדִיל) רְצוּעָה
רענאַל ר' אָרִינַאל
רענדעל דַּרְכְּמוֹן*, שֶׁקֶל־זָהָב
רענצעל יַלְקוּט עוֹר, תַּרְמוּל* רִבְצָל* (כלים [כ)
רעסאָר נוֹצַת־כִּרְכָּרָה, קְטִיל־מֶרְכָּבָה
רעפּאַק ז' רִיב
רעפּובליק מֶמְשֶׁלֶת־חוֹרִים, מֶמְשֶׁלֶת־עָם
רעצעפּט תְּרוּפָה, סַם־מַרְפֵּא
רעקאָמענדאַציע מִכְתַּב־תְּהִלָּה, תְּעוּדָה לְסַלֵּל

רעקאָמענדירען { הַלֵּל אֶל־, יָעוֹץ לִבְחוֹר בְּ־, הַמְלִיץ לִפְנֵי־
רעשאָטקע שְׂבָכָה, מַעֲשֵׂה־רֶשֶׁת
רעשט נִשְׁאָר, שְׁאֵרִית, שְׁאָר, יֶתֶר, שָׂרִיד
רעשטאַנט ז' אַרֶעסְטַאנְט
(אַרֶעשְׁטִירֶען= נָתוֹן אֶל מִשְׁמָר, כָּלוּא, תָּפוּשׂ
רעשעטע כְּבָרָה, מִכְבָּר
רזשאָנדרצע פְּקִיד־בַּיִת, סוֹכֵן־בַּיִת

ש.

שאַ! { הַס, דֹּם, הַחֲרֵשׁ, הַחֲשֵׁה, שִׂים יָד לְפֶה
שאַבלי (סאַבליע) ז' שְׁוֶוערְד
שאָבען (פ') גָּרֵד, גָּרוֹר, הַקְצֵה, הַקְצַע (ויקרא [יד)
שאַבען (ש') ז' טַאפְּלִים
שאָד חֲבָל*, צַר לִי עַל־
שאַדען (פ') הַזֵּיק, הַשְׁחִית, הָרֵעַ, קַלְקֵל, בַּלַּע
שאָדען (ש') { הֶיזֵּק*, נֶזֶק, חֶסֶר, אָבְדָן, אֲבֵדָה, הֶפְסֵד*
שאָדענ-ווינקעל מַזִּיק, מַשְׁחִית, מְקַלְקֵל
שאָטען (ז׳) צֵל, (ר׳) צְלָלִים
שאָטע חֲסַר־קַרְנַיִם, קְצוּץ־קַרְנַיִם
שאַך מֶלֶךְ־פָּרַס
שאַך-(שפיל) נַרְדְשִׁיר* (כתובות סא)
שאַכטעל תֵּבָה קְטַנָּה, תֵּבַת־נְיָר
שאָל סֵפֶל, צַלַּחַת, כַּף, קְעָרָה קְטַנָּה
שאַל מַעֲטֶפֶת־נָשִׁים, מִטְפַּחַת גְּדוֹלָה
שאַלאַטע (סאַלאַטע) { חַסָּא* (פסחים לט), חֲזֶרֶת* (שם)
שאַלטיק (זשאַליאַק) { בְּלִיַּעַל, נוֹבָל, ז' נ' שַׁארְלַאטַאן
שאַליווען צַפֵּה קְרָשִׁים, נְסָרִים, חַפֵּה־
שאַליעווקע קֶרֶשׁ, נֶסֶר*, צֵלָע (מ"א ו טו)
שאָלעכטס קְלִיפָּה*, זַג (במדבר ו), קְלִפָּה
שאַמעווע צָהֹב, כֵּהָה

שאַטגליד / שאַנדגליד } זובֶן*(בכורות ו), בֵּית־הַבֹּשֶׁת, רֹאשׁ הַגְּוִיָּה, אַמָּה*, מְבֻשִׁים (דברים כה)
שאַנד בּוּשָׁה, קָלוֹן, כְּלִימָּה, חֶרְפָּה, נְבָלָה,
שאַנעווען ז' וְשַׁאלֶעוֶוען | עֶרְוָה, תּוֹעֵבָה
שאַם יְרִיָּה, (מִקְנֵה־קֶלַע)
שאַסטער ז' מִילֵּד
שאַסטען פִּזֵּר, בִּזֵּר, הִתְנַדֵּב לְמַדַּי
שאַסיי כְּסִלַּת אֲבָנִים, דֶּרֶךְ סְלוּלָה, כִּבְשׁ*
שאָף צֹאן, כֶּבֶשׂ, כֶּשֶׂב, שֶׂה, רָחֵל, טָלֶה
שאַפּאָט כַּמַּת־הַבְּרֵכָה, עַמּוּד־הַקָּלוֹן
שאַפּטעלאַ זֶעה אַפְרִיקָאוּ
שאַפּיר סַפִּיר
שאַפּפּען צִוָּה, פָּקוֹד, הִשְׂתַּכֵּר
שאַבּע ז' אָבָארֶע
שאַפּפּע אָרוֹן, אַרְגָּז
שאַטצען הֶעֱרִיךְ, אָמוֹד*, שׁוּם*
שאַטצקאַמער בֵּית סְגֻלּוֹת, אוֹצַר סְגֻלּוֹת, גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ, טְמִיּוֹן* (סוכה כט)
שאָקעל תְּנוּעָה, תְּנוּדָה, מָנוֹד
שאָקלען } הֵנִיעַ, נוֹעַ, הֵנִיד, נוּד, טִלְטֵל, גִּעְגֵּעַ
שאַראַבאַן עֲגָלָה רְחָבָה, קָרוֹן*
שאַרבאַר מאַכען הַלָּבִּב*(מ"ק י), עָשָׂה כִּלְאַחַר יָד
שאַרבען קָדְקֹד, גֻּלְגֹּלֶת
שאַריען הֵאִיר, אוֹר
עָס הָאט שוין גְעשַׁארְיֶעט אויף טאָג = הֵאִיר הַבֹּקֶר הַבֹּקֶר אוֹר)
שאָרך בְּמוּלָה, שָׁאוֹן, מֶשֶׁק
שאַרלאַטאַן תַּנָּף, מִתְהַלֵּל בְּשָׁוְא, נוֹכֵל, בְּלִיַּעַל
שאַרלאַטאַנעווען } הִתְהַלֵּל בִּשְׁקָרִים, הִתְפָּאֵר בְּשָׁוְא, הִשְׂפִּיק בְּנָכְלִים
שאַרען גָּרוֹף, ז' ג' קֶערֶען
— מיט א ווּעסלע מָלוֹחַ, חָתוֹר בַּמַּיִם
שאַרף (ש"ע) פִּי־חֶרֶב, לַהַט, לַהַב, צוּר
— (ש"ת) חַד, שָׁנוּן, מְלֻטָּשׁ, מָעוּט (יחזק' כא)
(אַ שאַרף אויג = בִּין חוֹדֶרֶת,
אַ שאַרפֶּע קאָפּ = שֵׂכֶל חַד, חָרִיף)
שאַרפע צְנִיף־רִקְמָה
שאַרפען הָחֵד, חָדוֹד, שָׁנוֹן, ז' ג' שְׁלייפען
שאַרפען זֶעה טָארֶען
שאַרפשטיין מַשְׁחֶזֶת*, אֶבֶן־הַמָּרוּט, אֶבֶן־לוֹטֶשֶׁת
שַׁבְּתַי־צְבִינִיק צְבוּעַ, מִתְחַפֵּשׂ בְּשֶׁקֶר, מִתְקַדֵּשׁ בְּשָׁוְא
שרכענען שַׁדֵּךְ* (קדושין יג)
— זיך הִשְׁתַּדֵּךְ*, הִתְנָה אֲהָבִים עִם־
שוהוואַקס שְׁחוֹר־נְעָלִים, שְׁחוֹר מַבְרִיק נְעָלִים
שוואָגער יָבָם, (אֲחִי הַבַּעַל), גִּיס*(אֲחִי הָאִשָּׁה)
שוואָגערין } יְבֶמֶת, (אֲחוֹת הַבַּעַל), גִּיסָה* (אֲחוֹת הָאִשָּׁה) (סנהד' כז)
שוואַך חַלָּשׁ, רָפֶה, אֵין־אוֹנִים
שוואַלב דְּרוֹר, סִיס, עֲטַלֵּף
שוואַם סְפוֹג*, חַלְחוּל, ז' ג' גְּרִיבֶּע
שוואַמיג סְפוֹגִי*, חֲלוּלִי, מָלֵא נְקָבִים
שוואַמינקייט סְפוֹגִיּוּת*, חֲלוּלִיּוּת
שוואַמקיכליך אַסְפּוּגִין*, סְפֻגְּנִין* (חלה א)
שוואַרצאַפּפעל בָּבַת־עַיִן, אִישׁוֹן־בַּת־עַיִן
שוואַרץ שָׁחוֹר; (פֶערְשְׁוַארְצְט) קָבַר
שוואַרצ-ברויט פַּת־קִבָּר* (מכשירין ב)
שוואַרצליך שְׁחַרְחֹרֶת
שווינער חָמָה (אֵם הַבַּעַל), חוֹתֶנֶת (אֵם הָאִשָּׁה)
שווייגען חָרוֹשׁ, הַחֲרֵשׁ, הַחֲשֵׁה, חָשֹׁה, הִדּוֹם
שוויים נָעָה, יָנוּעַ | דָּמוֹם, שָׁתוֹק
שווייצאַר שׁוֹעֵר, שׁוֹמֵר־הַסַּף
שווימען שָׂחֹה, שׁוּט, צָפֹה, קָפֹא*
שווינגרזיכט שַׁחֶפֶת, רָזוֹן
שווינדעל (אין מסחר) סָלֵף, מִרְמָה, עָקְבָה
— (אין די אויגען) תִּמְהוֹן רֹאשׁ, שָׁבָץ
שווינדעל-טרעפּ לוּלִים (עיין בהערה 1)
שווינדלער נוֹכֵל, אִישׁ מִרְמָה, רַמַּאי*
שוויצ-באַד אֶשְׁוּנָא* (ב"ב לג), בֵּית־מֶרְחָץ
שוויצען הַזִּיעַ | לְהַזִּיעַ
שוועבעל גָּפְרִית
שוועבעלע בַּד־גָּפְרִית, אֲלִית* (יומא סה)
שוועבען דָּאֹה, שׁוּט, שׁוֹטֵט, בַּחֵף

שוועכען (פ"י) הַחֲלֵשׁ, הַרְפֵּה, (פֶערְשְׁוֶועכֶען) חַלֵּל
שוועלל (י') סַף, מִפְתָּן, אֶדֶן, (ר') אֲדָנִים
שוועמעל כְּמֵהָ*, פַּטְרִיָּה*, פִּקֻּעָה, אֲבַד*
שוועסטער (י') אָחוֹת, (ר') אֲחָיוֹת
(סייגֶע שְׁוֶועסְטֶער = אַחְיוֹתַי)
שווער חוֹתֵן (אֲבִי־הָאִשָּׁה), חָם (אֲבִי־הַבַּעַל)
שווער כָּבֵד, קָשֶׁה, יָקָר
שווער-געמוטהה רוּחַ־נְכֵאָה, קְשֵׁה־רוּחַ, עֲצֶב־לֵב
שווערד חֶרֶב, שֶׁלַח, תְּלִי, פֶּתַח (תהל' נה כה)
שווערען הִשָּׁבֵעַ, (פ"י) הַשְׁבֵּעַ
שויב נָעה טַאפְּלֶיֶע
שוידער זֶעה צִיטֶער
שוים זוּהֲמָא*, קֶצֶף, חֶלְאָה
שוימען שָׁאוֹב אֶת הַזוּהֲמָא*
שוין (שאָן) זֶה, כְּבָר
(שוין 10 מָאל = זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים; שוין גֶעקוּמֶען =
שוינען נָעה וְשַׁאלֶעוֶועען [כְּבָר בָּא)
שוים חֵיק, ז' נ' פַּאזִיכֶע
שולד אָשָׁם, פֶּשַׁע, חוֹב, אָוֶן
שולדיג חַיָּב, אָשֵׁם
שולדיגען אָשׁוֹם, פָּשׁוֹעַ; (פ"י) הַאֲשֵׁם
שולע בֵּית־סֵפֶר, בֵּית־תְּפִלָּה
שומם נָעה גֶעפִּילְדֶער
שוסטער סַנְדְּלָר*, רַצְעָן* (פסחים נה)
שורה נָעה צֵייל
שטאָר תְּבַלּוּל בָּעַיִן, בַּרְקִית* (תוסֶפ' שבת
שטאָדט עִיר, קִרְיָה, קֶרֶת, כְּרַךְ* [פ"ט)
שטאָדטסמאן עִירָנִי (ב"ר נ), יוֹשֵׁב־עִיר
שטאַטט תַּחַת, (ש' אִיהֶם) תַּחְתָּיו, (ש' מִיר)
שטאַטיוו עֶמְדָּה, סְטַטִיבָה* (ב"ר י), כַּן [תַּחְתַּי
שטאָך דְּקִירָה, מַדְקִירָה
שטאַכעטען גָּדֵר, גְּדֶרֶת, מַעֲקֶה
שטאָל { בַּרְזֶל־מוּצָק, בַּרְזֶל־עָשׁוֹת, בַּרְזֶל־מְצֻפּוֹן, אַסְטְמָה* (ברכות סד)
שטאַלל דִּיר, ז' נ' אָבָּארֶע
שטאַלט מַרְאֶה, ז' נ' גֶעשְׁטַאלְט
שטאַלען בֵּן, מְכוֹנָה (מ"א ז כו)

שטאָלץ גַּאֲוָה, גַּאֲוָה, גֵּאוּת, גָּאוֹן, יְהִירוּת, גַּדְלוּת, רוּם־לֵב, גוֹבַהּ־אַף, שַׁחַץ
שטאָלצירען הִתְגָּאָה, הִתְיַהֵר, הִתְרוֹמֵם, הִתְגַּדֵּל, הִתְיַמֵּר ב־
שטאָלצען שַׁנְקִי־עֵץ, פֶּלֶךְ (ש"ב ג)
שטאַם גֶּזַע, שׁוֹרֶשׁ, יְסוֹד
שטאַמען יָצֹא, צָמוֹחַ, פָּרוֹחַ, פָּרוֹחַ, הִוָּלֵד
שטאַמפען כָּתוֹשׁ, כַּתֵּת, דּוֹךְ, הָדֵק
שטאַנג (שאָסט) כַּד, מוֹט, נֵס
— (פֿון אַ וואָג) כַּד־מֹאזְנַיִם, מוֹט־מֹאזְנַיִם
שטאַנד מַצָּב, מַעֲמָד, עֶמְדָּה
שטאָנען (סטאנע) גָּנוֹחַ, (מזה לדעת רש"י פין) גֹּחִי (מיכה ד)
שטאָף חוֹמֶר, גֶּשֶׁם*
שטאָפען הַלְעֵט, הַלְעִיט, אָבוֹס, פַּטֵּם*
שטאַפּעט רָץ־(יוֹצֵא דָּחוּף) (אסתר ג)
שטאָפּער מְגוּפָה, מַסְתֵּם, שֶׁגֶר, פְּקַק*
שטאָק יָצִיעַ, דִּיוּטָא* (סנהדרין לא)
שטאַרק חָזָק, אַמִּיץ, עַז, אֵיתָן, ז' נ' הארְבּ
שטאַרקען חַזֵּק, אַמֵּץ, תָּקוֹף, הַבְלִיג (איוב ט)
שטאַרקייט חֹזֶק, אֹמֶץ, עֹז, תֹּקֶף, הָדָר (תהל' כט)
שטוב בַּיִת, דִּירָה, ז' נ' נָאהֶנוּנְג
שטורירען זֶעה לֶערְנֶען
שטוהל כִּסֵּא, סַפְסָל*
שטוטיץ תְּרַנְתִּיק* (כלים טז), עַנְקִי*
שטויב אָבָק, עָפָר, פִּיחַ
שטויג זֶעה סְטוֹיג, א' ד' נ' טוֹיג
שטוינען תָּמֹהַ, הִתַּמֵּהַּ, הִשְׁתּוֹמֵם
שטויסעל מַכְתֶּשֶׁת, מְדוֹכָה, עֱלִי
שטויסען נָגוֹחַ, נָגוֹף, בָּעוֹט, (ש"ת) נְגָח, בַּעֲטָן* (ב"מ ב)
שטומער (י') אִלֵּם, (ר') אִלְּמִים
שטורם סַעַר, שָׁאוֹן, סוֹאָה, הֲמֻלָּה, שָׁאוֹן, סוּפָה
שטורמען סָעוֹר, שָׁאֹה, הָמֹה, רָגוֹשׁ, גָּעוֹשׁ
שטיברע מִשְׁעָן, מִתְעָד, אוֹמְנָה
שטיגלעץ נָעה זִינְג־פוֹיגֶעל

שטינגען נָעַת סְרָעִם
שטיוועל גְעַלֵי־שׁוֹקַיִם
שטייג כְּלוּב, לוּל שֶׁל תַּרְנְגוֹלִים*
שטייגען בָּעָלָה מְחִיר, הוּקַר, הֻרַם
שטיינער נֶסֶת*, ז' ג' אַיינְפִּיקֵר
שטיין אֶבֶן, צִיר, סֶלַע
שטיין-באָק יַעַל־סֶלַע, זֶמֶר (דברים יד), אַקּוֹ
שטיינ-האקער חַצָּב (ב"מ קיח), חוֹצֵב־בָּאֲבָנִים
שטיינ-פעלד זִבּוּרִית* (גיטין ה), אַדְמַת־אֲבָנִים
שטיינען (פערשטיינען) סָקוֹל, רָגוֹם (בָּאֲבָנִים)
שטיינ-שלייפער לוֹטֵשׁ־אֲבָנִים, מַחֲלִיק־אֲבָנִים
שטיינ-שניידער מְפַתֵּחַ, מְחַקֵּק, גַּלָּף*
שטייער (געבען צו שטייער) הִשְׁתַּתֵּף בְּכֶסֶף, נָתוֹן עַל חֵלֶק
שטייער גַּבָּה, גַּבָּן (יחזק' טז לג), נְדוּנְיָא*
שטייף חָזָק, קָשֶׁה, מְחֻזָּק (בַּעֲמִילָן אוֹ בְּדֶבֶק)
שטיל נִצָּב (שופטים ג)
(ש' פון אַ הַאק = עֵץ־גַּרְזֶן)
שטילל (ש"ת) שָׁקֵט, חֲרִישִׁי, ז' ג' רוּהִיג
שטילען הִשְׁתִּיק, הֶחֱרִישׁ, הִדְמִים, הִשְׁלִיךְ הָס
שטילקייט דּוּמִיָּה, דְּמָמָה, דֳּמִי, שֶׁקֶט, הָס
שטימ-לשון סִמְקְנוּת* (ב"ר פ), שִׂיחָה־בִּרְמָזִים
שטיממע קוֹל
שטימפ מְעֻצּוֹר, שָׂטָן, מַחְשָׁךְ, ז' ג' זִידְלֶעבַיי
שטימפיג קֵהֶה, לֹא חַד, לֹא חָרִיף
(מַאכֶען שְׁטִימְפִּיג = הִקְהָה, הַקְהוֹת)
שטינקען בָּאוֹשׁ, בְּאוֹשׁ, הֶעֱלָה צַחֲנָה
שטיפ דְּחִי, מִדְחֶה, דְּחוּי, מַדְחֵפָה
שטיפען דָּחֹה, דָּחוֹף, הָדוֹף
שטיפ-פאטער אָב־חוֹרֵג; ש' מוּטֶער = אֵם־חוֹרֶגֶת
ש' ברודער אָח־חוֹרֵג; ש' שְׁוֶועסְטֶער = אָחוֹת חוֹרֶגֶת
ש' זון בֵּן־חוֹרֵג; ש' טָאכְטֶער = בַּת־חוֹרֶגֶת
שטיפט יָתֵד, מַסְמֵר
שטיפטעל זָעֶה שְׁרַייבּ־פֶּענְדֶעל
שטיפפעל בַּהֶרֶת בְּעוֹר אִישׁ
שטיפיליעטען זָעֶה שִׁיךְ
שטיפעליאווע כְּבַד־פֶּה, כְּבַד־לָשׁוֹן

שטיפען הִתְעוֹלֵל, הִתְהוֹלֵל, הִשְׁתַּגֵּעַ
שטיטצע עֵזֶר, עֶזְרָה, תְּמִיכָה, מִשְׁעָן, מַחֲסֶה
שטיצען עָזוֹר, תָּמוֹךְ; הָגֵן; הַחֲזִיק בִּידֵי־
— זיך הֵעָזֵר, הִתָּמֵךְ, חָסוֹת, בָּטֹחַ
שטיטצער עוֹזֵר, תּוֹמֵךְ, מֵגִין, מָגֵן, מַחֲסֶה
שטיק בֶּתֶר, נֵתַח, פֶּלַח, גֶּזֶר, הַדָּם (דניאל ב)
שטיקאַטאָרען הַחֲלֵק בְּשִׂיד
שטיקע (שפיז) כִּידוֹן (בְּרֹאשׁ קְנֵה־רוֹבֶה)
שטיקעווען חַבֵּר גְּזָרִים, רָכוֹס, שָׁלוֹל*
שטיקען (פ') חַנֵּק, (ש') מְחַנֵּק, חֶנֶק
— (שטריקען) רָקוֹם, (ש"ת) רוֹקֵם, (נ') רִקְמָה
שטיקער בְּתָרִים, גְּזָרִים, נְתָחִים
שטיקער-זילבער בִּצֵּי כֶּסֶף
שטיק-שטאָף יְסוֹד הַחֶנֶק, חַנְקָן
שטעהען עָמוֹד, קוּם, (אִין אַ בּוּךְ) כָּתוּב
שטעך, שטעכעווען ז' בּייס, בַּייטֶען
שטעכ-ווערטעל פִּתְגַּם־חָרִיץ, עֲקִיצָה, מִבְטָא כְּמַדְקְרוֹת חָרֶב
שטעכען דָּקוֹר, בַּתֵּק, ז' ג' לֶעשְׁעֶן
שטעכעלקע קוֹץ, חֵדֶק, חוֹחַ, ז' ג' דָארֶן
שטעכעניש זָעֶה שְׁטָאךְ
שטעכער דָּקְרָן (ב"ר כ)
שטעללע מִשְׂרָה, פְּקִידָה, כֵּן (בר' מא) ז' ג' שְׁטַאנְד
שטעללען (פ"י) הַעֲמֵד, הַצֵּג, הַצֵּב, הָקֵם
— זיך עָמוֹד, קוּם, הִתְיַצֵּב
— אויף זיך עָמוֹד עַל דַּעַת עַצְמוֹ, הִשָּׁעֵן עַל בִּינָתוֹ
— אויף יענעם הִשָּׁעֵן עַל־, בָּטוֹחַ בְּ־, הַאֲמֵן בְּ־
— איינזייערען כָּבוֹשׁ יְרָקוֹת, הַחְמֵץ פְּרִי אֲדָמָה
שטעלניק (סטעלניק) חַלַּת דְּבַשׁ (ב"ב ה), יַעְרַת דְּבַשׁ
שטעלער עוֹמֵד עַל דַּעְתּוֹ, בּוֹטֵחַ בְּנַפְשׁוֹ, נִשְׁעָן עַל בִּינָתוֹ, מַרְחִיב עוֹז בְּנַפְשׁוֹ, בּוֹטֵחַ בְּכֹחוֹ
שטענדיג תָּמִיד, תְּדִיר (דניאל ו'), יוֹם יוֹם, בְּכָל עֵת

שטענדער (סטענדער) אַנְלְגִין* (כלים טז)
שטעפּען תִּפֵּר; (עֵיִיעֶן) תָּפוּר
שטעקען (ש') מַקֵּל, מַטֶּה, מִשְׁעֶנֶת
שטעקען (פּ') תָּקוֹעַ, מָעוֹךְ (ש"א כו ז), גָּעוּץ*
שטערבען מוּת, גָּוַע, הֵאָסֵף [תָּחוּב*
שטערכען ז' שְׁטִיפְּען, א' ז' נ' טָארֶען
שטערען (ש') (י') מֵצַח, (ר') מְצָחוֹת
שטערען (פּ') הַשְׁבֵּת, הָפֵר, הַפְרִיעַ, הָנֵא, חָשׂוֹךְ,
שטערען (אין הימעל) כּוֹכָב [עָצוֹר
שטערנ-באנר מִצְחָה, טוֹטֶפֶת, רְדִיד
שטערנ-זעהראַסְטְרוֹלוֹג* (ב"ר פ"ו) ז' נ' אַסְטְרָאנֹאם
שטערנ-שים עֲדִי אֶלְגָבִישׁ, אֶבֶן־תְּקוּמָה
שטערנ-טיכעל כְּבִינָה* (ב"ר קנו)
שטעשקע (סטעזשקע) שְׁבִיל, נָתִיב, מִשְׁעוֹל, מַעְגָּל
שטרודעל { עֻגַת־צִמּוּקִים, תּוּפִינִים, אַבְרוּשׁ*, נִקּוּדִים (ע"ע כסן)
שטראַהל קַו־אוֹר, קֶרֶן־אוֹר
שטראַך (שראַם) קַו, תָּו, שָׂרֶטֶת, צָרֶבֶת, רוֹשֶׁם*
שטראָם זֶרֶם, זִרְמָה, שֶׁטֶף, שִׁבּוֹלֶת, זִנּוּק* (זבחים כה), קִלּוּחַ*, ז' נ' פְּלְיָאם
שטראַסע (י') רְחוֹב, חוּץ, שׁוּק, סְרַטְיָא* (שבת ו), (ר') רְחוֹבוֹת, חוּצוֹת, שְׁוָקִים
שטראַף עוֹנֶשׁ, קְנָס*
שטראַפירען עָנוֹשׁ, קָנוֹס*
שטראָף מוּסָר, תּוֹכַחַת, תּוֹכָחָה,
שטראָפען יַסֵּר, הוֹכִיחַ
שטרויא תֶּבֶן, קַשׁ
שטרוים (סטראַאוּם) יַעֲנָה, כְּנַף־רְנָנִים
שטרויכלען (פּ') הַכְשֵׁל, (ש') מִכְשׁוֹל
— זיך הִכָּשֵׁל, כָּשׁוֹל
שטרייט לָחֶם, מִלְחָמָה, קְרָב, ז' נ' קְרִיג
שטרייכען צָבוֹעַ עוֹרוֹת שֵׂעָר
שטרייכער צַבָּע, צוֹבֵעַ עוֹרוֹת שֵׂעָר
שטריך קַו, שִׂרְטוּט*, ז' נ' שְׁטְרָאך
שטריק חֶבֶל, מֵיתָר
גְרָאבֶּע שְׁטְרִיק = עֲבוֹתוֹת

שטריק-דרעהער עוֹשֵׂה־חֲבָלִים, שׁוֹזֵר־חֲבָלִים
שטרעקען ז' אויסשטרעקען
שטרעקקע מֶרְחָק, מְקוֹם הַמֶּנָח (יחזק' מא יא)
שטשאָגאל (פראַנט) { מִתְהַדֵּר־בִּלְבוּשׁוֹ, מִתְיַפֶּה־בִּבְגָדִים
שטשעדראָן פַּזְרָן, וַתְּרָן (עיין בהערות)
שטשאָקע מְתַלְּעָה, עֶצֶם הַלְּחִי
שטשיטינע { שְׂעַר חֲזִיר, שֵׂעָר סָמָר, מִקְשֵׁה־שֶׁל־חֲזִיר (שבת צ)
שטשור חֻלְדָּה, עַכְבָּר גָּדוֹל
שטשערב חֲרִיץ, פִּגָּם*, פְּגִימָה* (מדות ג)
שיבעניק נוֹכֵל, עָרוּם, פִּקֵּחַ, אִישׁ־מִרְמוֹת
שיהות (מאַכען שיהות) הִתְמַהְמֵהַּ, בּוֹשֵׁשׁ, הִתְעַכֵּב
שיטער נַגָּר, מוּגָר, נוֹזֵל
שייד וואַסער { חֻמוֹץ־הַחֶנְקִי, מַיִם מַפְרִידִים (כֶּסֶף מְזֻהָב)
שיידעל (שייטעל) גָּדֵן, תַּעַר, נַרְתִּיק (יומא נד)
שיידען הַבְדֵּל, הַפְרֵד, הַפְרֵשׁ
שייטעל קָדְקֹד, (פון האר) פֵּאָה נָכְרִית
שייט האָלץ גֶּזֶר עֵץ, בִּקְעַת*
שיילען קָלוֹף, בַּצֵּל, חָשׂוֹף
שיילען הָרֵעַ, (ש') תְּרוּעָה
שיין זֶרַח, יִפְעָה, נוֹגַהּ, זֹהַר, נְהָרָה
שיין (שאָן) יָפֶה, נָאֶה, נָאוָה, הָדוּר, שָׁפָר
שיינקייט יוֹפִי, הָדָר, הוֹד, פְּאֵר, תִּפְאֶרֶת, צְבִי, שֶׁפֶר
שיינען זָרוֹחַ, נָגוֹהַּ, נָהוֹר, הוֹפִיעַ, הָהֵל (איוב לא)
שיינען (בעשיינען) יַפֵּה, הַדֵּר, פָּאֵר
שיינק בֵּית־הַיַּיִן, בֵּית־מִשְׁתֶּה, בֵּית־מַרְזֵחַ
שיינקען נָתוֹן־מַתָּן, זָבוֹד־זֶבֶד, ז' נ' גֶעשׁאַנְק
שיינקער מוֹזֵג־יַיִן, מוֹכֵר מַשְׁקָאוֹת
שייען זיך הֶחָשֵׁךְ, חָדוֹל, מָאֵן, הִמָּנַע
(עֶקֶעלְעֶן = תָּעֵב, בָּחוֹל, גָּעֹל, קוּץ)
שייער ז' טויג
שייקע חֶבֶר־גַּנָּבִים, עֲצֶרֶת־בּוֹגְדִים, לַהֲקַת־שׁוֹדְדִים

שיך (שוּה) גְּעָלִים, סַנְדָּלִים* (שבת ס)
שיכּען הִגְעִיל
שילד שֶׁלֶט* (הַחֲנֻיּוֹת), ז׳ נ׳ פַּאנְצֶער
שילדקרויט צָב הַשַּׁלְטִי
שיכּור׳ן שָׁכוּר, הִשְׁתַּכֵּר, שָׁתֹה־לְשָׁכְרָה
שיממעל (ש׳) עִפּוּשׁ, עִבּוּשׁ (יואל א), רָקָבוֹן, גֶּלֶד
שימלען (פ׳) { הִתְעַפֵּשׁ, הִתְעַבֵּשׁ, בָּאוֹשׁ, הֶעֱלָה־רָקָבוֹן
שימעריציע אַפְרִזְתָּא* (ב״ק מז), הַרְזָפָה*
שימערן נָצוֹץ, נָגוֹהַּ, בָּרוֹק [(פסח׳ לט)
שינביין שׁוֹק, עֶצֶם־הָרֶגֶל
שינדעל גַּב, שְׁחִיף־עֵץ, גֶּסֶר־דַּק
שינדעל דאַך סִפּוּן־גַּבִּים, גַּג־נְסָרִים
שינדען פָּשׁוֹט (עוֹר), הַפְשֵׁט
שינדער מַפְשִׁיט עוֹרוֹת, שַׁלְחָא* (שבת מט)
שינע מְטִיל־בַּרְזֶל
— צו אַראָד { סוֹבֵב־הַגַּלְגַּל (כלים י), חֵשֶׁק־הָאוֹפָן
שינעל מְעִיל־עֶלְיוֹן, אֵדֶר, אַדֶּרֶת
שיסעל קְעָרָה, צַלַּחַת (משלי יט כד)
שיסען יָרֹה (בְּקָנֶה רוֹבֶה), רָבֹה, רָמֹה, קַלֵּעַ
שיעור (אָן שיעור) בְּלִי־סוֹף, בְּלִי־תַכְלִית, אֵין־מִסְפָּר
שיער { (כִּמְעַט), כִּמְעַט־קָט, כְּאַיִן, כְּפֶשַׂע (ש״א כ ג)
שיפּלאַד תֵּבַת בָּרִיחַ, תֵּבָה יוֹצְאָה דוֹפָן
שיפּ זֶעה לִיסֶקְע [(עדה״ל)
שיפף אֳנִיָּה, סְפִינָה (יונה א ה)
שיפּען זיך שָׂחֹה בָּאֳנִיָּה, שׁוּט־
שיפּדינער חוֹבְלֵי־אֳנִיָּה, מַלָּחִים
שיפּסקאפּיטאַן רַב־הַחוֹבֵל, שַׂר־אֳנִיָּה
שיקעלאַד { עֲסִיס־אֱגוֹזֵי־פֶּרֶךְ, סִיקְרִיקוֹן* (ירוש׳ ביצה א)
שיפּעטילניק בְּלִיַּעַל, אִישׁ־תַּהְפּוּכוֹת
שיקען שָׁלֹחַ; (אַוֶועק שיקען) שַׁלַּח
שישקע { חֲזָזִית* (סוכה לד), גַּבְשׁוּשִׁית* (שבת עג), צָרֶבֶת (עיין בהערות)
שלאַבעריג ז׳ שְׁטַויֵיךְ

שלאַג-אדער דֶּפֶק (ב״מ כג)
(האַלז-אַדער= (י׳) וְרִיד, (ר׳) וְרִידִים* (חולין כ)
שלאָג-לויט בְּדִיל־הַדֶּבֶק
שלאָגען הַכֵּה, מָחֹא, הָלוֹם
—זיך מיט יענעם הִלָּחֵם, הֵאָבֵק (בראשית לב)
— צו דער אַרער הַקִּיז־דָּם*
(אָן שלאָגען זיך= הִנָּגֵף, הִתְנַגֵּף)
ש׳ מיט דער דֵעה פַּקְפֵּק*, פָּסוֹחַ עַל שְׁתֵּי סְעִיפִּים
שלאַכט-הויז בֵּית־מִטְבָּחַיִם, בֵּית־שְׁחִיטָה
שלאַכטען (שעכטען) זָבוֹחַ, טָבוֹחַ, שָׁחוֹט
שלאַכט-מעסער חַלָּף*, מַאֲכֶלֶת, מַחֲלָף
שלאַנג נָחָשׁ, תַּנִּין, פֶּתֶן, אֶפְעֶה, עַכְשׁוּב
(בְּרֶענֶענְדִיגֶער שלאַנג= שָׂרָף, שְׁפִיפוֹן, צִפְעוֹנִי)
שלאָם מַסְגֵּר, מַנְעֶל, מַנְעוּל, ז׳ נ׳ קְרֶעפֶּעסְט
שלאַף, שלאַפּקייט ז׳ קְרַאנְק, קְרַאנְקְהַייט
שלאָף { שֵׁנָה, שֵׁינָה, שְׁנָת, נוּמָה, תְּנוּמָה, תַּרְדֵּמָה
שלאָף געטראַנק סַם־הַמְּיַשֵּׁן
שלאָפען יָשׁוֹן, נוּם, הֵרָדֵם, שָׁכוֹב
שלאָפ-העמד כְּתֹנֶת־לַיִל
שלאַק מַכָּה, נֶגֶף, יַד־ה׳
שלאַקס-רעגען מַבּוּל, זֶרֶם־מָטָר, חַשְׁרַת־מַיִם
שלוכצען (שליקערצען) גָּנוֹחַ*, גְּנַח*
שלוקערץ גְּנִיחָה*
שליאַך דֶּרֶךְ־רַבִּים, אוֹרַח־עוֹלָם, דֶּרֶךְ־ [סְלוּלָה
שליאַמען עוֹרוֹת־שׁוּעָלִים
שליאַנדערן שׁוֹטֵט אָנֶה וָאָנָה, הָלוֹךְ וָשׁוֹב, תָּעֹה
שליאַפּראָק מְעִיל־נָשִׁים
שליאַרע שׁוּלֵי־בֶגֶד, שָׂפָה, זֵר־בֶּגֶד
שליוסער מַסְגֵּר, חָרַשׁ־מַנְעוּלִים
שליטען עֶגְלַת־הַחֹרֶף, עֲגָלָה־זוֹחֶלֶת
שליידער טִלְטוּל, קֶלַע; (ש״ת) קַלָּע
שליידערן טַלְטֵל, הָטֵל, הַשְׁלֵךְ, זָרוֹק, קַלֵּעַ
שלייער צָעִיף, צָנִיף, שְׂבִיס, רְעָלָה
שלייף (אין קאָפּ) רַקָּה (ש״ה ד)
(פון פָּאדֶעם= לוּלָאָה, לַיָּה)
שלייפּען (פ׳) עַגֵּב, ז׳ נ׳ פְּלֶעכְטֶען

שלייפֿען לַטּוֹשׁ, (מיט אַ פּייל) ז' פּײלֶען
שלייפֿער לוֹטֵשׁ, מַחֲלִיק
שלייפֿשטיין ז' שאַרפֿשְׁטֵיין
שלייקעם כַּתְפוֹת־הַמִּכְנָסַיִם
שלים-מזל אֻמְלָל, אוֹבֵד־עֵצוֹת, מֻכֵּה־אֱלֹהִים
שלים-מזל-ניצע אֻמְלָלָה, חֲסֵרַת־טַעַם (עיין כסערות)
שלינג (ש"מ) בְּלִיעָה, בֶּלַע, מְלוֹא פֶּה, מְלוֹא לוּגְמָא* (יומא עג)
שלינג (ש"ע) לֹעַ, גָּרוֹן, בֵּית־הַבְּלִיעָה
שלינגען (פּ') בָּלַע, בִּלֵּעַ, גָּמָא, ־עָלַע
שליסעל (י') מַפְתֵּחַ, (ר') מַפְתְּחוֹת
שליסען סָגוֹר, נָעוּל
— אַ טיר הָגֵף (נחמיה ז), אָחֵז (שם)
— אַ מסחר עָשָׂה־חוֹזֶה, כָּרוֹת־בְּרִית
שליס-צעטעל סֵפֶר־הַבְּרִית, סֵפֶר־זִכְרוֹן־דְּבָרִים
שליפּס ז' האַלדזשְׁטִיק
שלעכט רַע; (טוּהן ש') הָרֵעַ
שלעעה עוֹל־הַסּוּס, צַוָּארוֹן־הַסּוּס
שלעפּע (י') בָּקָה, (ר') בִּקּוֹת
שלעפּפּע שֹׁבֶל (ישעיה מז ב)
שלעפּען גָּרַר, סָחוֹב, סָחוֹף, מָשׁוֹךְ
(אַראָב שלעפּען = פָּשׁוֹט, שָׁלֹה (שמות ג)
(אַרוּיס שלעפּען = שָׁלוֹף, מָשֹׁה, שָׁלֹה (חולין סג)
שמאַטע (י') מַטְלִית*, בְּלוֹיֵי־סְחָבָה, סְמַרְטוּט* (שבת קמב), (ר') בְּלוֹיֵי־סְחָבוֹת, מְלָחִים, סְמַרְטוּטִין*
שמאַכטע דְּבַר־פְּחַת־עֵרֶךְ, דָּבָר שֶׁל מַה בְּכָךְ
שמאָל צַר, קָצָר
(שטייען שמאָל = עָמוֹד בְּסַכָּנָה, בּוֹא בֵּין הַמְּצָרִים
שמאַלץ חֵלֶב, שׁוּמָן*
שמאָלצען הַתֵּךְ, הָמֵס, צָרוֹף, יָצוֹק
שמאָרען (שנאָרכען) נָחוֹר* (ר"ה לד)
שמדען זיך הָמִיר־דַּת, כָּפוֹר בַּה'
שמד-קאָפּ נוֹבֵל, נִפְתָּל, הַפַּכְפַּךְ, אִישׁ־מִרְמוֹת
שמד-שטיק נְבָלִים, עֲלִילַת־רֶשַׁע, מְזִמַּת־אָוֶן
שמוּץ (שמוּטץ) טִיט, צוֹאָה, טִנּוּף, לִכְלוּךְ*

שמינע מוֹרַד־זָוִיּוֹת
שמיר צוֹרֵף
(גאָלד ש' = זְהָבִי (סוכה נא), ז' נ' קאַנוּאַל
שמייכלען חָנוֹף, הַחֲלִיק־לָשׁוֹן, ז' נ' לַאכֶען
שמייכלער חוֹנֵף, מַחֲלִיק־לָשׁוֹן, מְדַבֵּר־חֲלָקוֹת
שמייכעל שְׂחוֹק־קַל, ז' נ' גֶעלֶעכְטֶער
שמייסען (פּ') יַסּוֹר־בְּשׁוֹטִים, הַכֵּה־בְּשְׁבָטִים
שמייסען (ש') עוֹרוֹת־שֵׂעָר, עוֹר־כְּבָשִׂים
שמועס (שמועת) שִׂיחָה, שִׂיחַ, דִּבּוּר, מִדְבָּר
שמועסען (שמועת'ן) הִשְׂתּוֹחֵחַ, שִׂיחַ, הִתְדַּבֵּר
שמיץ הַכָּאָה־בְּשֵׁבֶט, ז' נ' וָואַרְף
שמיצען ז' וַואַרְפֶען
שמיקלער רוֹקֵם־פְּתִילִים, מְשַׁזֵּר־עֲדָיִים
שמירען מָשׁוֹחַ, מָרוֹחַ, סוּךְ
שמירעכטס מִשְׁחָה, תַּמְרוּק, רִקּוּחַ
שמעלצען ז' שְׁמֶאלְצֶען
שמעק (ש"ע) רֵיחַ; (פּ') הָרִיחַ
שמערצען (פּ') כָּאוֹב, הַכְאֵב; (ש') כְּאֵב
שמעקעכטס בְּשָׂמִים, סַמֵּי־בֹשֶׂם
שנאָל (פּיק) מְחִי־בְאֶצְבַּע, סְטָר* (ב"ק צו), מִסְטָר*, ז' נ' גִּיךְ
שנאָלען (פּ') מָחֹא־בְּאֶצְבַּע, סָטוֹר*
שנאַפּער אִזְמֵל, סַכִּין הַהֲקָזָה*
שנאָרען (שנאָפּען) רַגֵּל, תּוּר, חַפֵּשׂ
שנאָרער מְרַגֵּל, תָּר, מְחַפֵּשׂ, כּוֹרֶה־עַל־רֵעֵהוּ
שנויץ פְּתִילַת־הַנֵּר
שניט חֲתַךְ, גִּזְרָה, גְּזַר, נִתּוּחַ
שניט סחורה סְחוֹרָה הַנִּמְכֶּרֶת בָּאַמָּה
שניטער (י') קוֹצֵר, (ר') קוֹצְרִים
שניטט צייט קָצִיר, בָּצִיר
שנייא (ש') שֶׁלֶג, (פּ') הַשְׁלֵג
שניידען חָתוֹךְ, גָּזוֹר, כָּרוֹת, נַתֵּחַ, בַּתֵּר
— תבואה קָצוֹר; (ש' פּרות) זָמוֹר
שנייד-מעסער מַזְמֵרָה (ישעיה יח)
שניידער חַיָּט, תּוֹפֵר־בְּגָדִים
שניידעניש ז' גְּרִימֶענִישׁ
שנייער (אַבאַרג) שְׂנִיר (דברים ג ט) = (אַ באַ־ג

אויף וועלכען עס ליגט א גאנץ יאהר שנייא)
שנייצען (א ליכט) מְחוּט* (שבת צ)
— (אנאז) נַקֵּה הַחוֹטֶם
שנייצער צִינוֹרָא* (שם)
שניפסעל ז' האלְדְזִשְׁטִיק
שניצען חַטֵּב, גָּזוֹר, בָּרֵא, פָּסוֹל, פַּתֵּחַ
שניצער מְחַטֵּב, פּוֹסֵל, מְפַתֵּחַ
שניר (דעם זונס ווייב) כַּלָּה
שניר (פערל) חֲרוּז־פְּנִינִים, תּוֹר (שה"ש א), טור
שניר קַו־, שְׂרוֹךְ, פְּתִיל, גְּדִיל, מְשִׁיחָה*
שנעראָווקע / שנעראָוואניע } חֶבֶל לַחֲרוֹז בּוֹ, שְׂרוֹךְ־הַכִּיס, שֶׁנֶס, שֶׁנֶץ, שַׁנָּץ (מקוא' י)
שנערעווען } שַׁנֵּס (מָתְנַיִם), אַזֵּר (חֲלָצַיִם), אָרוֹז, חָרוֹז, רָכוֹס בִּפְתִיל
(איין שנערעווען = גָּמוּד* (פסחים קיא)
שנעל ז' שְׁנֶאל, א' ו' נ' גִּיךְ
שנעק חֹמֶט, שַׁבְּלוּל, (ש' פָארְמִיג) כָּבְלְיָאר*
שנעק-טרעפ ז' שְׁוִוינְדֶעל־טְרֶעפּ [(יומא כה)
שעדיגען נָתוֹן מוּם בְּ־, הַשְׁחִית, שַׁחֵת
שעדליך מַזִּיק, מְסַכֵּן, ז' נ' שַׁאדֶענְ־וְוינְקְעל
שָׁעָה ווייזער מוֹרֶה־הַשָּׁעוֹת
שעך רִקְמַת־זָהָב, פְּתִילֵי־זָהָב (אוֹ כֶּסֶף)
שעכטע } שִׁבְכָה, פְּצָלָה, רִקּוּעַ, ז' נ' סְלוֹיא (פאך)
שעכטעווען } הַשְׁכֵּב בְּמִשְׁטָר, עָרוֹךְ־מַעֲרָכוֹת, חַסְפֵּס
שעכעווען הַשְׁוֵה, יַשֵּׁר, הַיְשֵׁר, עָרוֹךְ־מַעֲרָכָה
שעלטען אָרוֹר, אָלֹה, נָקוֹב, קָבוֹב, קַבֵּה
שעמען זיך בּוֹשׁ, הִתְבַּיֵּשׁ,
(פערשעמען יעגעם = בַּיֵּשׁ, הַכְלֵם, הַחְפִּיר, הַבְאֵשׁ
שעמענדיגער / שעמהאפטיגער } בַּיְשָׁן, נִכְלָם, בּוֹשֶׁת־פָּנִים
שענדליך נִבְזֶה, בָּזוּי, נִתְעָב, נֶאֱלָח
שענדען בָּזֹה, הַבְזֵה, נַבֵּל, חָרֵף, נָאֵץ, גַּדֵּף
שעניק ז' מאטראץ
שענקעל (י') שׁוֹק, כֶּרַע, (ר') שׁוֹקַיִם, כְּרָעַיִם
שעפטשען לָחוֹשׁ, הִתְלַחֵשׁ, הִתְחַבֵּשׁ, דַּבֵּר־בַּלָּט

שעפּעל מַשְׁאָב, מַדְלֶה, דְּלִי
שעפּען שָׁאוֹב, דָּלֹה
שעפּזשענדארמאן רַב־מִסְטִירוֹן* (ב"ר נ)
שער מִסְפָּרַיִם, מוֹרָה
—(וואס מען טאנצט) מְחוֹל־הַצְּלָב
שערבעל חֶרֶשׂ, חֶרֶס
שערען גָּזוֹז, כָּסוֹם (יחזקאל מד)
שערער גַּלָּב, סַפָּר* (שביעית פח)
שפּאגאט פְּתִיל־מָשְׁזָר, שְׂרוֹךְ־פִּשְׁתִּים
שפּאגע חֶרֶב, שֶׁלַח, תְּלִי
שפּאל ז' לְיֶעגֶער
שפּאלט } בְּקִיעַ, בֶּקַע, בֶּדֶק, סֶדֶק*, חֲגוּ, נְקִיק
שפּאלטען } בָּקֹעַ, פַּלֵּח, שַׁסֵּעַ, בַּצֵּעַ (עמוס ט), פַּצֵּם (תהלים ס), רַטֵּשׁ (ישעיה יג)
שפּאליר גִּיר־מְצוּיָר, סְפוּן־נְיָר
שפּאלע גְּלִיל־אוֹרְגִים, דַּלַּת־אוֹרְגִים (ישעיה לח יא)
שפּאן (מיט די פוס) צַעַד, פֶּשַׂע, פְּסִיעָה
— (מיט די פינגער) זֶרֶת, שֹׁעַל, טֹפַח
שפּאניער רִקְמַת זָהָב וָכֶסֶף
שפּאניר-ווענטליך חַיִץ, מָסָךְ, קִיר־נָשׂוּא
שפּאנישע-פליגען זְבוּבֵי־אָבִיב, זְבוּבֵי־רַיִחַ
שפּאנען צָעוֹד, פָּשֹׂעַ, פָּסוֹחַ, פָּשׂוֹחַ (איכה ד)
שפּאנקע כַּפְתּוֹר־הַכֻּתֹּנֶת
שפּאצירען טַיֵּל*, הָלוֹךְ לָשׂוּחַ, הִתְהַלֵּךְ לְרוּחַ הַיּוֹם, הִתְהַלֵּךְ לִשְׁאוֹף רוּחַ צַח
שפּאקטיוו סְפַקְלַר, אַסְפַּקְלַרְיָא* (סוכה מו), ז' נ' מִיקְרָאשְׁקָאפּ
שפּאר (סליעד) עָקֵב, אָשׁוּר.
(איך גייענאך זיין סליעד = בַּאֲשׁוּרוֹ אָחֲזָה רַגְלִי;
מען ווייסט ניט זיין סליעד = עִקְּבוֹתָיו לֹא נוֹדָעוּ)
שפּאר דָּרְבָן (בְּנַעֲלֵי־הָרֹכֵב)
שפּארבער נֵץ, אַיָּה, דַּיָּה, רָאָה
שפּארגע רְכָלָה, כִּגְלוּסְקָה, סְחוֹרָה בְּמִצְטַמְצֶמֶת
שפּארינע נְעָה שְׁפּאלם

שפּאָרען חָשׂךְ , ־קִמֵּץ

שפּון (פֿון האָלץ) כְּפִיס־עֵץ, שֶׁבֶב, בְּקַע ת* (ביצה פּד), (ר׳) שְׁבָבִים, בְּקָעוֹת

שפּון שְׁמָמִית , ־עַכָּבִישׁ

שפּונ-וועב קוּרֵי־עַכָּבִישׁ , מַטְוֵה־שְׁמָמִית

שפּונט ז׳ פּאַר שְׁטֶעקֶעל

שפּיאַלטער גִּסְטְרוֹן* (ב״מ כג)

שפּיאָן ז׳ שְׁנָאָרער

שפּיגעל רְאִי, מַרְאָה

שפּיגלען זיך הַבֵּט־בְּמַרְאָה, הִתְיַפֵּה מול מַרְאָה

שפּיז חֲנִית, רוֹמַח, ־קַיִן, כִּידוֹן

שפּיז-גלאָז (сурьма) הַרְכָּבַת־בַּרְזֶל־וּנְחֹשֶׁת

שפּיזעל מַחַט־לְרִקְמָה, מַחַט־הַמִּנְעָד

שפּיטאָל בֵּית־חוֹלִים, בֵּית־תְּעָלָה

שפּייז אֹכֶל , מַאֲכָל, אָכְלָה, מָזוֹן , צֵידָה , טֶרֶף , שְׁאֵר, מַאֲכֹלֶת , מַכֹּלֶת , לֶחֶם , בִּרְיָה , פַּת

שפּייזען הָזִין, זוּן , כַּלְכֵּל , הַטְרֵף־לֶחֶם , חַיֵּה

שפּייכלער ז׳ מאַגאַזין

שפּייעכטס רוֹק, רִיר־הַפֶּה , סְחִי (איכה ג), סוּחָה (ישעיה ה)

שפּייען יָרוֹק, רוֹק , רָקֹק

שפּיל שְׂחוֹק , מִשְׂחָק , שַׁעֲשֻׁעַ

שפּיל-ווערק שַׁעֲשׁוּעִים , צַעֲצוּעִים, כְּלֵי־מִשְׂחָק

שפּילען שַׂחֵק , צַחֵק, הִשְׁתַּעֲשֵׁעַ

— אויף כְּלֵי זֶמֶר = נַגֵּן , פָּרוֹט ־עַל פִּי נֵבֶל

— אין ווירפֿעל = צַחֵק בְּקוּבִיָּאוֹת*

— אין קאָרטען = שַׂחֵק בִּקְלָפִים*

שפּילער מְשַׂחֵק , מְצַחֵק, צַחְקָן

— אויף כְּלֵי־זֶמֶר = מְנַגֵּן , פּוֹרֵט ־עַל פִּי נֵבֶל

שפּיל-פֿויגעל ז׳ זִינְג־פוֹיגעל

שפּיל-קעסטעל שִׁדָּה (קהלת ח), עֻגָּב, אֲרוֹן ־עֻגָּבִים

שפּילקע מַחַט־גָּלִית (שט״ב)

שפּיליעז אַחֵז־בִּקְרָסִים , אַחֵז־בְּלוּלָאוֹת, רָכוֹס , רַתֵּק

שפּינדעל וָעה נואָרֶעטְעגֶע, א׳ ז׳ נ׳ שְׁפּין

שפּינטעווען שְׂכוֹר , סָכוֹר , סָתוֹם, אָטוֹם, הָגֵף (נחמיה ז , מל׳ מְגוּפָה)

(ער האָט פֿערשפּינְטֶעוֶועט דיא פֿאַס = גָּפַן הֶחָבִית)

שפּינען טָוֹה , שָׁזוֹר [(מע״ש ג)

שפּינערייא (ש״מ) מַטְוֶה, (ש״ת) טוָֹה, עוֹשֵׂה־ [בְּמַטְוָה

שפּייקע (זאַפּאַנקע) ז׳ שְׁפּאַנְגֶקע

שפּינ-רעדעל כִּישׁוֹר , פֶּלֶךְ

שפּיץ עֹקֶץ* , רֹאשׁ־חַד , חֲדוּד

שפּיציג מְחֻדָּד , חֲדוּדִי

שפּיציע (פֿון אַ ראָד) שָׁלָב הָאוֹפָן, חִשּׁוּק (מ״א [לג)

שפּיצעל תַּעֲלוּל, סֶלֶף, מְזִמַּת־נְבָלִים

שפּירט (ספּירט) { ־יֵין־חָרִיף, ־יֵין־שָׂרָף , ־יֵין־בִּלְתִּי־מָזוּג

שפּירען ז׳ פֿיהְלֶען , א׳ ז׳ נ׳ סְלֶיֶעדֶעוֶוען

שפּעט אַחַר־הַמּוֹעֵד , ־עֲבוֹר־הַזְּמָן

שפּעטיגע (תּבואות) אֲפִילוֹת (שמות ט), לֶקֶשׁ

— (רעגען) מַלְקוֹשׁ

שפּעטיגען אַחֵר, בּוֹשֵׁשׁ, הִתְמַהְמֵהַּ, הַעֲבֵר־הַמּוֹעֵד

שפּעטען לָעוֹג, לָעוֹב (דהי״ב לו), ז׳ נ׳ לאַכֶען

שפּעטער מְהַתֵּל, מְצַחֵק , לֵץ, מִתְלוֹצֵץ, אִישׁ־לָצוֹן, ז׳ נ׳ גֶעשְׁפֶּעט

שפּעציאַל מַטְעַמִּים , מַעֲדַנִּים , מַמְתַּקִּים

(מאַכען אַ גאַנְצֶען שְׁפֶּעצְיָאַל = הַעֵיל פִּילָא בְּקוּפָא דְמַחֲטָא*)

שפּעקולאַנט סַפְסָר* (ב״מ נא), סוֹחֵר־עָשׂוּי לִבְלִי חָת

שפּעקולאַציע סַפְסְרוּת*, מְזִמַּת־בֶּצַע, ־עֲצוֹת מֵרָחוֹק

שפּעקולירען סָחוֹר לִבְלִי חָת , סָחוֹר מֵרָחוֹק

שפּעקטרום שְׁלַל־צְבָעִים, הַפְרָדַת־הַצְּבָעִים

שפּער שַׁעַר מוֹרֵה־שָׁעוֹת

שפּראַך שָׂפָה , לָשׁוֹן , דִּבְרַת־בְּנֵי־אָדָם

שפּראַכפֿאָרשער (פֿילאָלאָג) בַּלְשָׁן (ויירא ב)

שפּראַנטשיק רֶכֶס, שֶׁנֶץ* (מקוא׳ י) , קֶרֶס

שפּראָצען צְמוֹחַ, הָנֵץ, שַׂגְשֵׂג, עָלֹה, גָּדוֹל ,

שפּרוך לַחַשׁ ; שָׂגֹה , רָבֹה

שפּרוכוואָרט { פִּתְגַם־חָרִיץ, מְשַׁל־קַדְמוֹנִי, דִּבַּת־עָם, מִלָּה

שפּרונזינע ז׳ שְׁפְּרִינְג־פֶּעדֶער

שפּרוכען לָחוֹשׁ

שפּרייז שֶׁסַע־הֵעט, ־עט־שְׁסוּעַ

שפּרייטען שָׁטוֹחַ, פָּרוֹשׂ, פָּרוֹס, זָרֹה

— זיך הִשְׂתָּרֵעַ

שפּרינג קְפִיצָה, דִּלּוּג, רִקּוּד

שפּרינג־ברינען צִינּוֹר־מְקַלֵּחַ, מְזַנֵּק־מַיִם, בְּאֵר זוֹרֵק מֵימָיו, מְפַכֶּה־

שפּריינג־בעקען מִזְרָק

שפּרינג־פעדער נוֹצַת־בַּרְזֶל, קְפִיץ

שפּרינגען { ־קַפֵּץ, דַּלֵּג, רָקוֹד, רַצֵּד, דָּעוֹךְ, זָעוֹךְ, פַּזֵּז, כַּרְכֵּר, דַּדֵּה (תהלים מב), זַנֵּק (דברים לג)

שפּרינגען (פון אַ פערד) דָּהוֹר (שופטים ה)

שפּריץ זְרִיקָה, מִזְרָק, הַזָּיָה, זִרְמָה

שפּריצען (שפּרעיען) { זָרוֹק, הַזֵּה, זַנֵּק, זַלֵּף* (שבת קלד)

שפּריצער מַזֶּה, זוֹרֵק, מְזַנֵּק, מְזַלֵּף*

שפּרעיריגען רְבִיבִים, יוֹרֶה (דברים יא)

שקאַטאָלקע אַרְגָּז, תֵּבָה קְטַנָּה

שקאָלע בֵּית־סֵפֶר, אַסְכּוֹלִי* (פסיק׳ בא)

שקאָנטיסט קוֹנֶה שְׁטָרוֹת בְּנִכָּיוֹן

שקאָנטירען פָּדֹה שְׁטַר בְּנִכָּיוֹן

שקאָנטע נִכָּיוֹן, מַרְבִּית, נֶשֶׁךְ, אַנְפָּרוּת* (גיטין נח)

שקאַפּע סוּסָה (שה״ש א ט)

שקארלאטינע דַּלֶּקֶת־הַגָּרוֹן, אַסְכָּרָה* (ברכו׳ ח)

שקאַרמיץ אַפַּרְכֶּסֶת שֶׁל נְיָר* (כלים יד)

שקאַרפּעטקע פּוּזְמָק*, בֵּית־רֶגֶל

שקיפּער רַב־הַחוֹבֵל

שקראָב נַעַל־יָשָׁן, נַעַל־בָּלָה

שקראַבען ז׳ שָׁאבֶען

שקראָפּעל חֳלִי־הַגַּרְגֶּרֶת, חֳלִי־הַשְּׁקֵדִים

שקרופּעל (סקרופול) שְׁלִישִׁית הַדַּרְכְּמוֹן*, מִשְׁקַל עֶשְׂרִים שְׂעוֹרִים

שראַגע קוֹלָב*, קוֹלֵב* (שבת ס), תְּלִיָּה־

שראַמם שֶׂרֶט, רוֹשֵׁם*, צָרֶבֶת [לִבְגָדִים

שראָבשטיק מוּעָקָה, מֵעִיק, מַכְבֵּשׁ, מְהַדֵּק*

שרויט חַרְצַנֵּי בְּדִיל, חַרְצַנֵּי קֶלַע, אַבְנֵי קֶלַע

שרויף (שרויבע) מַסְמֵר־לוּלִי, יְתַד־לוּלִי (עיין

שרויפענציער מַפְתֵּחַ־לְמַסְמֵר־לוּלִי [כהערה 1)

שרויפשטיק ז׳ שְׁרָאבְשְׁטִיק

שריט זֶעָה טְרִיט

שרייב־טאָוועל אֶבֶן לִכְתִיבָה, לוּחַ־שַׁיִשׁ שָׁחוֹר

שרייבען כָּתוֹב, כַּתֵּב

שרייבער כּוֹתֵב, מְכַתֵּב, סוֹפֵר

שרייב־פּענדעל חֶרֶט, ־עט־עוֹפֶרֶת

שרייב־צייג קֶסֶת־הַסּוֹפֵר (יחזקאל ט ב)

שרייען צָעוֹק, זָעוֹק, שָׁאוֹג, שַׁוֵּעַ, צָרוֹחַ

(גֶעשְׁרַיי (מיט פְּרֵייד) = הֵידָד (ישעיה טז)

— (מיט כַּעַס) = גְּעָרָה, מִגְעֶרֶת (דברי׳ כח)

— (פון בְּהֵמוֹת = גְּעִיָּה, (פ׳) גָּעֹה (ש״א ו יב)

שרייער צוֹעֵק, זוֹעֵק, שׁוֹאֵג, מְשַׁוֵּעַ

שרינט ־קו־הָרֹאשׁ, פְּלֻגַּת שֵׂעַר הָרֹאשׁ

שריפט (ש״מ) כְּתָב־יָד, כְּתִיבָה, כְּתֹבֶת, תָּו, גִּיפָן* (מגלה ט)

שריפט (ש״ע). אוֹתוֹת הַדְּפוּס*

שרעק פַּחַד, אֵימָה, מָגוֹר, בְּעוּת (איוב ו), בֶּהָלָה, מְחִתָּה

שרעקען הַפְחִיד, אַיֵּם, הַבְעִית, הַחֲרֵד, הַבְהֵל

— זיך פָּחוֹד, גּוּר, בָּעוֹת, הִבָּהֵל, יָרֹא, חָרוֹד

אות „ת" נכללת באות „ט".

הערות.

1) **גרייצער.** העתקת המלת הזאת לקוחה מל' הכתוב: „ובלולים יעלו (מ"א ו' ח')". כי שם הי' באמת מדרגות עגולות כמו השווינדעל-טרעפ שלנו. לכן נקרא גם הגרייצער גם השרויבע (על שם תמונתם) לולים. משרש לול (א סטאבליע).

2) **וויסע-חברה.** תואר להעם ההולכים בחשך. ובלשון סגי נהור הונח השם חברה הלבנה תחת חברה החשוכה. כמו שנקרא בפי שלה"מ ע"ה „חשכים" (משלי כ"ב) ובל"ר чернь, черный народъ ולהפך, אנשים גדולים וחשובים קראו „לבנים" חרים (נחמיה ה') מל' חור (ווייס). ובל"ר свѣтлые ושם הכבוד לגדולי ארץ Ваше Сіятельство, Всѣпросвѣтлѣйшій

3) **חימיע.** העתקתי חומיה גם תחומה. שניהם משרש חום כי כל הפעולות החומיות תצאינה לאור רק ע"י החום הטבעי או המלאכותי (ע"י אש) כידוע לכל מבין בה. בנין מלת חומיה ע"מ דומיה (תהלים כ"כ, ס"ה). ומלת תחומה ע"מ תכונה, תרומה, תשובה, וכמו שנאמר על המבין בתכונה — תוכן, כן יתכן לאמר על המבין בחומיה-תוחם. והמבינים כי גל"ה ונחי העין וכפולים משתתפים בנטיותיהם לא יטפלו עון על הגזרה והבניה הזאת.

4) **נטריה.** העתקתה בתלמוד „נטרין". לקוחה מל' רומית. וקרוב לשער שבאה ללשון רומית ויונית מל' עברית, משרש נתר הכולל כל מיני מלח ומתכת כאלה. ולפי הנטיה העברית ראוי לכתוב „נתריה" ע"מ עבריה. פטריה. אך שלא לשנות מל' חז"ל, כתבתי בלשונם „נטרין" וכן הוא ברומית. וחז"ל בלקחם מלה משפה זרה לא חשו להלבישה מחלצות שפת עבר, וכתבו בתמונת השפה הזרה למען יבינו העם.

5) **סאלאמיאק.** העתקתה בתלמוד „נשדור" וכן הוא בל' רוסיא нашатырь. ובל' רומית „אמיאק" והוא מין מלח, ע"כ קראוהו Соль-Аміакъ. ומדפיס הערוך טעה בהעתיקו: „א מין ארט פרוכט" וצריך לתקן: „א מין ארט זאלץ" כי טעה בפ' רש"י (כגיטין סט) ובפ' בעל-הערוך שפירשו: „גרעינין של פרי" על מלת „כי פסקתא" ולא על מלת נשדור. ועל זה האחרון פ' רש"י אמונייק. ע"ש.

6) **עלעקטאריע.** סופרים רבים יעתיקו „חשמל" אולי מטעם שהשבעים זקנים העתיקו את המלה הזאת (כיחזקאל ח') בל"י עלעקטרון. אבל באמת יפה ההעתקה הזאת רק במקום הזה, ולא במקום אחר, כי פה הכונה אור עלעקטרי. אבל במקום שהכונה כח עלעקטרי אין מלת חשמ ל עולה יפה. רק „כח-האקדח" או „הקודח" כי אקדח הוא חבורשפין הנקרא בל' יון עלעקטאר. ויען שבו מצאו בתחלה את הכח הזה, (טרם ידעו מה הוא) קראו לכח כזה אשר מצאו גם בגופים אחרים בשם „עלעקטרי" לאמר: כח-האקדח כמבואר בספרי „כוורת-דבש" (בשאלה 70), ע"כ נקרא לו גם אנחנו בשם אשר הונח לו בראשית מציאותו בל"י. ויען אשר נדע כי הבורשטין נקרא אקדח (שהוא מל' קדוח (ברע-נען) מטעם שאבן הזאת תשרף בנקל משא"כ בשאר אבנים, לכן טוב אשר יפה שנקח רק את השרש שבו הכונה העקרית. ובו נעשה את הבנין וכל נטיותיו לאמר: כח-הקדח; עלעק-טריזירען-הקדח; עלעקטריזירט-קדוח וכו' ובמלת חשמל נשתמש רק במקום שהכונה אור-עלעקטרי, אש-עלעקטרי או שביב-עלעקטרי. כי פירוש חשמל הוא אש או אור צח ובהיר ביותר.

וגם ידידי הח' רמ"א ווישאנסקי (בעה"מ ס' „עץ הדעת") במכתבו אלי כיון לדעתי בזה.

7) **פאַטאַש.** העתקתה בתלמוד „קַלְיָא" וכן הוא ברומית ובשפות אחרות. ולפי דעתי באה ללשונות ההן מלשון עברית משרש קָלה (ברענען), קלוי באש, אשר קָלָם מלך בבל (ירמיה כ"ט). ויען כי הפאַטאַש יֵעָשֶׂה מאפר צמחים ע"כ קראוהו קַלְיָא ע"מ ארמית כמו קְלָיוֹת — לשבלים קלויים בתנור. ואח"כ עבר השרש הזה גם ללשון רוסיא кали, калить, прокалить. וראוי לכתוב על תמונה העברית „קָלוּי" אבל גם פה לא אביתי לשנות מל' חז"ל.

8) **קאַססא.** לפי דעת ריב"ל ז"ל (בספרו „אהלי שם") נעשה השם казна, касса משרש העברי „כּס" ובמלואו „כּנס" גם „גנז" שמהם נבנו השמות „מִסְכֵּנָה", „מסכנות" (ובל"ר магазинъ). גִּנְזַךְ (ד"ה א' כ"ח). והוראות שרש „כּס" כִּסָּה וכן הוראת שרש „גנז" טָמוֹן ע"ש שאוצר הכסף והזהב טָמוּן ומכוסה. לכן נקרא גם „מַטְמוֹן" (בר' מ"ג) והפקיד הממונה על אוצר התבואות נקרא גִּזְבָּר מל' גָנוּז-בַּר (בחסרון נ̇ון כמו כס מן כנס) ואח"כ הושאל גם על כל מין אוצר. וחז"ל (במס' ב"ק ס"ב). בנו את השם כְּסִפְּתָּא משרש כֶּסֶף, כלומר ארגז שטומנים בו כֶּסֶף.

9) **קליוטשקע.** הקליוטשקע העשויה לשאוב מים מהבאר נקראת „קִילוֹן". והקליוטשקע העשויה לדלות דלי שנפל אל הבאר נקראת „כַּדּוּם" והקליוטשקעס העשויה למטרה אחרת נוכל לקרא בשם וָו או קֶרֶס.

10) **קראקאדיל.** תַּנִּים אַקְרוּקְתָא*), (כ"כ ע"ג). הח' שי"א בספרו תולדת הטבע מביא בהערותיו (צד 274) את מאמר התלמוד (נדרים מ"א): „שמואל חזיא להחוא עקרבא יתיב על אקרוקתא", ובמס' ב"ב: „לדידי חזיא לי ההיא אקרוקתא" וכו', פ' רש"י, הר"ן והראש אקרוקתא היא צפרדע. ומביא שם דברי חכם אחד הסותרים את דברי המפרשים הנ"ל, שאקרוקתא היא הקראקדיל ולא הצפרדע. ודמיון מלת אקרוקתא בארמית למלת קראקאדיל ביונית תסייע ליה (לדעתו). והח' שי"א יצא פה ללחום מלחמת מצוה להגן על כבוד המפרשים הנ"ל ולהעמיד דבריהם על האמת. בראיות רחוקות ודחוקות. ולפע"ד נראה לי שלמותר הוא הלחץ זו הדחק גם תשובתו גם קנאתו על השגת הח' שהביא, ללא צורך. וּמאליו כבוד המפרשים במקומם מונח. כי אָטוּ הקראקאדיל לאו ממין הצפרדעים הוא? אלא שהוא הגדול במין הזה. וקרוב אצלי שגב הכתיב באמרו וַתַּעַל הַצְּפַרְדֵּעַ (בה"א הידועה) כיון להגדולה שבמין הצפרדעים הידועה בתַאנתה להשחית ולבלע והמעוררת אימה נוראה בלב כל שוכני על יאור מצרים. — ואף כי הח' הראב"ע ז"ל כתב שהנכון בעיניו שהצפרדעים הם הנמצאים ברוב הנהרות ומשמיעים קול, אבל בעצמו הביא למַעלה דעת „הרבים" שהוא מין דג הנמצא ביאור מצרים הנקרא בלשון ערב אל-תמס"ח ויוצא מן הנהר וחוטף בני אדם. עכ"ל. והוא בלי ספק הקראקאדיל „ואחרי רבים להטות", כלל גדול בתורה הוא.

11) **קרויט, זייפען-קרויט.** הח' מ. וואָלמאַן העירנו לתרגם במלת „אשלג" אבל קשה היה בעיני לישב לפי פירוש זה מאמר הגמרא (נדה ס"ב): אמר שמואל שאלתינהו לכל נחותי ימא ואמרו לי אשלגא שמיה ומשתכח ביני נוקבי דמרגניתא ומפקי לה ברמצי דפרזלא. עכ"ל. אח"כ חקרתי ודרשתי בספרי הטבע והרפואה ומצאתי שהיא באמת השורש הנקרא בשפת אשכנז: Seifenkraut ובשפת רוסיא мильный корень. וסגלתו לנקות כתמים שמנים, גם לנקות את הידים אח"כ הפשתי בכל ספרי המלים ולא נתקררה דעתי, כי לא מצאתי אופן לפרש ולישב מאמר שמואל במס' הנ"ל הקשה מאד. עד שהקרה ד' לפני את הערוך השלום מהד"ר קָהוּט. ואמרתי הֶאָח! ראיתי אור, והנני מעתיק פה את תמצית דבריו בקצור נמרץ. וז"ל: „איתא במס' שבת (צ) אמר שמואל וכו' ואמרו לי שלגא שמיה. (ובנסחאות דידן שונאנה. המו"ל) ובמס' נדה „אשלגא" ובנדרים „שולגא",

ובסנהדרין „אשלך", ומשתכחי בנקבא דמרגניתא ומפקי לה ברמצא דפרזלא (ע"ע רמץ) והג' הנכונה „שנאנא". ונחותי ימא הפכו את המלה „אשלג" והוא אשגאל-זייפען-אַש פ' אפר של „גאַל", ועל שפת הירדן סוחרים עד היום באפר כזה. הנקרא שם „שאנן". ולפי הג' בסנהדרין „אשלך" טעמו עשב המעלה קצף כבורית, והטעם שאמרו נחותי ימא: „ומשתכח בנקבא דמרגניתא" היא סברה שהוציאו מלבם בטעות. כי מצאו במלת אשלג הוראת מרגלית והוראת תּוֹךְ בל"ע. וכן היא הוראת מלת „אשנאן" בל"פ ג"כ מרגלית ועשב לכבס הבגדים. ומזה שגו נחותי ימא להוציא משפט מעֻקל. ובאמת רק שמו ידעו לא יותר. וברוך החונן דעת שזיכני להסביר הטעות של נחותי ימא, ולגלות חרפת הטעות מהגמרא". עכ"ל הח' קָהוּט ודפח"ח.

וה' רש"י פין ז"ל „באוצרו" יחוה דעתו שיסוד המלה שלג ע"ש שמעלה קצף לבן כשלג. ואני מודה לו שיסוד המלה שלג אבל לא מטעמו. כי יותר נראה לפע"ד, שאף כי היה לשרש זה שמות רבים ושונות העתיקות בשפות כמו שמצאתי שגם בשפות החיות יש לו שמות הרבה. אך מפני כי בלשונות בני קדם היו כל השמות קרובים לתמונה העברית והארמית ע"כ נתנו לו חכמי ישראל תמונה עברית (שלגא, אשלג בשבת פ"ט) ועל שם שהיו מכבסים ומלבנים בו את הצמר בימי קדם (תחת החלאר היום) ע"כ קראו שמו אשלג ע"ד מליצת הכתיב: אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו". ותוספות הא' נוהגת בלשונות בני קדם הרבה מאד לסימן המשקל ולה"א הידועה וכדומה. וע"פ השערה זאת נצא מלחץ השערות רחוקות ודחוקות.

12) שוּשקע ההעתקה הנכונה: יַבֶּלֶת או יַלֶּפֶת. אבל מאשר כונתי גם להשושקע של הלחם ע"כ העתקתי „חזזית" גם „צרבת". (מפני אניני הדעת) ומלת צרבת עברת גם ללשונות אחרות כמו בל"ר (царапина). ותרגום צרבת „רוּשַׁם" מתאים ללשון אשכנז ורוסיא שראַם (шрамъ). ע"ז העירני הח' רנג"ט בעירנו ואח"כ מצאתי בהאוצר לרש"י פין שמדמה מלת „גָרָב" למלת גָרֵד ולמלת קראֶטץ היוצאת מהפעל קראַצען. וכן בל' רוסיא: царапина, царапать, кросотко ויתכן להוסיף שגם צרעת נרדפת למלת צרבת. וכן המלות: גראבעל, דראפ. גם גראבעווען грабить הכל משרש אחד מוצאם, והעקר מכל המלות האלה: גר, צר, קר.

13) שלימַמַזל-ניק, שלימַמַזלניצע העתקתן הנכונה כמו שנדפסה בפנים הספר, ובטעות החליפו ההמון גם קריאתן גם הוראתן, לאמר שלימעזאַלניק שלימעזאַלניצע במובן נֶאֱלָח, נֶאֱלָחָה, מְגוֹאָל, מְגוֹאָלָה.

14) שטשעדרע. פַּזְרָן, וַתְּרָן. מלת וַתְּרָן איננה תלמודית כאשר יחשבו רבים, כי מקורה במקרא משרש יָתַר. ויתכן לכתוב גם יַתְּרָן ומזה לדעת הח' ריב"ל ז"ל (בס' אהלי שם) יַתֵּר ידו (איוב ו) כמו יְוַתֵּר. כלומר, יהיה וַתְּרָן בשבילי. וחז"ל נהגו לרוב להחליף יוד לו' כמו מן יֶלֶד אמרו וָלָד; מן יָדָה—ודוי, וַדַּאי; מן יָכַח, וָכַח, וִכּוּחַ וכן וַעַד מן יָעַד וכדומה. וגם במלות אשר לקחו משפות אחרות, כמו מן וֶסֶת שפרישה (לפ"ד הח' רנג"ט) חק ומשפט, (ומזה נבנה בשפת רוסיא השם юстъ-דין, משפט юстиция министръ שר המשפטים) עשו וֶסֶת, (נדה כ') כל אשה שיש לה וסת, (נדר' ס"ו) כך וֶסֶתו של פלוני לגרש נשיו. כלומר משפט וחק קבוע.

ביאור). מלות רבות בפנים הספר מסגרים בחצאי לבנה. יש מהן לקוחות רק בהשאלה ויש מהן הוצגו למשפט חכמי הלשון, וכאשר יופיע עליהן אור יִפָּתְחוּ ממסגרותיהם. לדוגמא „דיעט"-תורת כלכלת החולים (כדוי-לחם) וטעמו כמו לחם-דוי. וכונת איוב (ו' ו') באמרו: מאנה לנגוע נפשי המה (עתה) כלחם-דוי (הדיעט שלי) כלומר מוכרח אנכי היום בעניי לאכלם כאלו צֻוֵּיתִי ע"פ מצות הרופא וכאלו בכונה הוכנו למעני רק אלה ולא אחרים. — ואבקש מאלה הבלתי בקיאים היטב בחכמת הדקדוק לבל ישתמשו במלות הנסרות. כי יש פה עוד טעמים ידועים רק לבעלי דקדוק.

מִלּוּאִים.

א) איווע–האָלץ עֲצֵי־עֲרָבָה
אין גאנצען כְּלוֹ, כָּלָה, כָּלִיל, מִכְלוֹת
(גאללע גאלד { כְּלוֹ זָהָב; אין גאַנְצִין פוּן גאָלְד=מִכְלוֹת זָהָב
אָקוּן אָקוּנֵס • (חולין ס"ו) (סט"ג)
אָראנזשעריי גִּנַּת־הַבִּיתָן, גַּן הַחֹרֶף
ארומגראבען עֻזֵּק (ישעיה ה')
ב) באם (אַגְרויסֶער פִּידָעל) בַּטְנוּן (עיין בערוך)
באַנקעם קַרְנֵי־דְאוּמְנִי • (שבת קי"ד), ־ כּוּסִילְתָּא •
בוקעווע–האלץ עֲצֵי־בְכָאִים [(מ"ק כ"ח)
בראָזעליע רִכְפָּה • (שביעית ז')
ג) גאַרבאַרניק עַבְדָן (שבת י"ז) וכו' 1)
גייסט רוּחַ, נֶפֶשׁ
גלאַזור קוּנְיָא • (חולין מ"ח)
— געגלאָזטע–כּלים מָאנֵי־דְקוּנְיָא • (פסח' ל'; ע"ז ל"ג)
גנאַדע חֶסֶד, רָצוֹן, ז' נ' לַאסְקָע
גראַנאַט עֲצֵי־רִמּוֹנִים וכו'
גרימאַסען עֲוָיוֹת (מל' עָוָה)
ה) האָליבע האָלץ עֲצֵי־שִׁטָּה (רד"ק)
ז) זאַווישע צִינוֹרָא דְדַשָׁא • (ברכות י"ח)
זאפּט מוֹהַל • וכו'
טאַצען צִלְצְלֵי שָׁמַע, מְצִלְתַּיִם
י) (יאסענע האלץ עֲצֵי אֲסוּנָה • (רד"ק)
נ) נאכיאָגען דָּלוֹק (בר' ל"א) וכו'
נאָר אֶפֶס, רַק וכו'
נייען תָּפוֹר
ס) סוריק סַרְקָן • (כלים ט"ו); סִקְרָא • (מגילה י"ז)
סליעדאוואַטעל חוֹקֵר־מִשְׁפָּט
פ) פאַלקע (сокелъ) נֵּץ • (חולין ג')
פייבטקייט (ווילְגָאסְט) מָחָב • (מ"וו), וכו'

פלאַם מְדוּרָה (יחזקאל כ"ד) אֲבוּקָה (פסח' ו') וכו'
פערגינען ־ הֵיטֵב ־ עַיִן אֶל ־
— ניט פערגינען הָצֵר ־ עַיִן בּ ־
(איך בין אַ פֶערְגִינֶער=טוֹב ־ עַיִן אָנֹכִי; איך פֶערְגִין דיר=עֵינִי טוֹבָה אֵלֶיךָ (לָךְ)=תִּיטַב עֵינִי לָךְ; ער איז ניט קיין פֶערְגִינֶער=צַר ־ עַיִן הוּא=רַע עַיִן הוּא=עֵינוֹ צָרָה בְּשֶׁל אֲחֵרִים; ער פֶערְגִינְט מיר ניט=עֵינוֹ צָרַת בִּי=תֵּצַר עֵינוֹ בִּי; איך פֶערְגִין מיר ניט עֶסְסֶען ־ קיין פְלֵייש, און ער פֶערְגִינְט זיך טְרִינְקֶען ווַיין=אָנֹכִי מְחַסֵּר אֶת נַפְשִׁי מִבָּשָׂר, וְהוּא יֵיטִיב לִבּוֹ בַּיַּיִן; אַז איך וועל רייך ווערען וועל איך מיר אַלֶעס פֶערְגִינֶען=אִם אֶתְעַשֵּׁר אַרְאֶה אֶת נַפְשִׁי כָּל טוֹב בַּעֲמָלִי).
פערלאזען זָנוֹחַ (איכה ג') וכו'
קאָנוואולסיע זֶעָה קְרַאמְפּ (דף 87,
2) ווענוס { (גֶאטִין ד' לִיבֶּע) אֱלִיל־הָאַהֲבָה, אֲבִיוֹנָה, אַפְרוֹדִיטִי • (פ"ז מ"ד)
וויצלער בַּעַל לָשׁוֹן שְׁנוּנָה
יופיטער (אַ אָבְנָאט) נַפָּא דְרוֹמִי • (פסחים פ"ז)
מעטאַפיזיק - כִּבְשׁוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם 3)
מעלאַנכאָליש הָלוּךְ קְדֹרַנִּית, ־ סַר וְזָעֵף וכו'
סטאַטיסטיקע (ס"מ) רְשִׁימָה, סֵפֶר (דה"י כ' כ'); 4)
עגאָיסט { אוֹהֵב נַפְשׁוֹ, ־ עַצְמוֹ, (ע"ד כלנה) אֲסִיר־אָנִי
עקסעסטענץ קִיּוּם, (עקסיסטירען) הָיֹה, הֱיוֹת
(אונזער עֶקְסִיסְטֶענְץ איז נאָך דאָ=לֹא נִכְחַד קִיּוּמֵנוּ עוֹד; איך וועל אייך שאַפֶען עֶקְסִיסְטֶענְץ=אָשִׂים לָכֶם שְׁאֵרִית
פאַטריאָט — נֶאֱמָן לְעַמּוֹ [(ברכות פ"ג).
קאָקלישער–הוסט שִׁעוּל־טוֹרֵד
קולטור יִשּׁוּבוֹ שֶׁל עוֹלָם, הַשְׁלָמָה

1) וויא עס איז געלייכנט „וכו'" איז אין סלאווער דא נאך טייטשען אויף דעם אייגענעם ווארט.
2) כמלות במכלן עד סוף העמוד מסר לי כת' ר' אליעזר דוד פינקעל (מעתיק תה"י לגרעז).
3) דוגמא לזה: ככשי דרתנא (ברכ' י') ותכן שמקור מלא ככש במקרא (מיכה ז') יכבוש עונותינו (ועיין סמבכיר).
4) ונכל לסוליא מאלה נאת גם ספ"ם: פופר, רוסס, (רכיס) רשמי רשותא (אקדמות).

הַמו"ל.

דָּבָר מֵאֵת הַמְחַבֵּר, אֶל הַשָּׂפָה הָעִבְרִיָּה מְדַבֵּר.

אַתְּ עִבְרִיָּה!
אַתְּ יְפַת־פִיָּה
רֹאשׁ כָּל שָׂפָה
וּמִכֻּלָּן הַיָּפָה
אֶת לְבָבִי לָקַחַתְּ
אַחֲרַיִךְ הוֹלַכְתְּ.

—

מַה יָּפִית
וּמַה נָּעַמְתְּ
מַה רָפִית
וּמַה נִּחַנְתְּ.

—

מָה רַבָּה הַתִּפְאֶרֶת
בִּימֵי נְעוּרַיִךְ
בִּהְיוֹתֵךְ מְדֻבֶּרֶת
בְּפִי נְבִיאַיִךְ.

—

וּמָה רַב הַשֶּׁבֶר!
בְּחֻרְבַּן מִקְדָּשֵׁנוּ
כִּמְעַט יָרַדְתְּ לַקֶּבֶר
עִם כָּל קָדָשֵׁינוּ.

—

זֶה שָׁנִים אַלְפַּיִם
תִּתְהַלְּכִי בַּעֲצַלְתַּיִם
וּמֵאֶפֶס כֹּחַ
תֵּלְכִי שְׁחוֹחַ.

—

עִתִּים כַּאֲלִיפוֹת
סָבַלְתְּ חֲלִיפוֹת
עִתִּים לְרָעָה
עִתִּים לְטוֹבָה
עִתִּים לְרָזוֹן
עִתִּים לְשׂוֹבַע.

—

יוֹם זֶה שָׂרוּ מְשׁוֹרְרִים
וּלְמָחֳרָתוֹ סָרוּ סוֹרְרִים
רֶגַע לָךְ שֶׁמֶשׁ זוֹרֵחַ
וּמִשְּׁנֵהוּ אָבָק פּוֹרֵחַ.

—

פֹּה אוֹהֲבַיִךְ בְּעָלוֹךְ
וּפֹה אוֹבַיִךְ בְּלָעוּךְ
מִסְפַּר יָמַיִךְ
הָיוּ רוֹפְאַיִךְ,
וַיָּבוֹאוּ מַרְבִּיתָם
בִּכְלֵי אוּמָנוּתָם
אֵלֶּה בְּעִטִּים
וְאֵלֶּה בְּאִתִּים
אֵלֶּה לִנְטוֹעַ נְטִיָּה
וְאֵלֶּה לִבְנוֹת בִּנְיָה
וְאוּלָם בִּנְטִיָּה לֹא נִרְפֵּאת
גַּם בְּבִנְיָה לֹא נִבְנֵית.

—

וְזֶה לֹא כַבִּיר
נוֹלְדָה לָךְ חֲבוּרָה
וַיָּפִיחוּ רוּחַ כַּבִּיר
בַּשָּׂפָה הַבְּרוּרָה
וַנֹּאמַר הֶאָח! מְאֻשֶּׁרֶת
עוֹד מְעַט וְהִנָּךְ מְדֻבֶּרֶת

—

אֲבָל אֲהָהּ גַּם אֵלֶּה הַסַּפִּירִים
גַּם אֵלֶּה הַכּוֹכָבִים הַמַּזְהִירִים
אָסְפוּ נָגְהָם וַיֶּחְשְׁכוּ מְהֵרָה
וּבְכָל פִּרְיָמוֹ שָׁלְחָה מְאֵרָה
רוֹב הַחֲבֵרִים
הֻכּוּ בַסַּנְוֵרִים
נִלְאוּ לְדַבֵּר
וּמִלִּים לְחַבֵּר.

—

הוֹי שׁוֹד וָקֶרֶץ!
שָׁב שָׁב הַפֶּרֶץ
בּוֹנַיִךְ עֲזָבוּךְ
וּבָנַיִךְ יְצָאוּךְ.

—

וְעַתָּה מִי יְנַחֲמֵךְ
וּמֵאַיִן יְשׁוּעָתֵךְ,
מִי יְרַחֲמֵךְ
וּמֵאָן תִּקְוָתֵךְ!

—

נָא עֲדִינָה
שְׁבִי עֲגוּנָה
אַל תִּהְיִי לַזָּר,
אָנֹכִי לָךְ בַּצָּר
הִנֵּה לָךְ יָדִי
שְׁבִי נָא עִמָּדִי
חֲבִי כִּמְעַט רֶגַע
עוֹד אֲרַפֵּא הַנֶּגַע
תְּחִי מֵחָלְיֵכִי
וְאַחַר תֵּלֵכִי

—

הִנֵּה לִי אַחַת בַּסְּגֻלּוֹת
לֶאֱסוֹף בְּסֵפֶר הַמִּלּוֹת
אֶקַּח נָא עִמִּי
אַקְדִּישׁ לָךְ עִתִּי
אֲנַסֶּה אֶת כֹּחִי
לֶאֱסוֹף נִדָּחוֹת
אַלְאֶה אֶת מֹחִי
לְהַזְכִּיר נִשְׁכָּחוֹת
אֶחְתּוֹר חֲתִירוֹת
לְגַלּוֹת טְמוּרוֹת
גַּם לִבְנוֹת מִלּוֹת
חֲדָשׁוֹת וּמוֹעִילוֹת
אוּלַי אֲרַפֵּא הֲרִיסוֹתַיִךְ
אוּלַי אֲקוֹמֵם חָרְבוֹתַיִךְ.

—

כֹּחַ בְּנַפְשִׁי אֶשְׁעֶרֶת
שֶׁבְּזֹאת הַפַּעַם
אִם לֹא אֶחֱטָא הַמַּטָּרָה
תַּרְחִיבִי פַּעַם
כֹּחַ חָדָשׁ לָךְ יִוָּלֵד
וּמִצָּהֳרַיִם יָקוּם לָךְ חָלֶד.

—

כֹּה מֵאָז לָךְ אָמַרְתִּי
וּלְאוֹת כִּי נְדָרַי שָׁמַרְתִּי
תְּנֵה הַסֵּפֶר הַיּוֹם גָּמַרְתִּי.

• •
•

דְּבַר מֵאֵת הַשָּׂפָה הָעִבְרִיָּה אֶל צְעִירֵי יִשְׂרָאֵל אֲמֶרִיקָה

אֲלֵיכֶם אֲלֵיכֶם דוֹר צָעִיר
אֲלֵיכֶם אֶקְרָא אָזְנֵיכֶם אָעִיר
אֲנִי בַּת מֶלֶךְ הַמְּלָכִים
גֻּדַּלְתִּי בֵּין שְׂרָפִים וּמַלְאָכִים

—

וְאַחַר אָבִי זֶה הוֹלִידַנִי
מִשָּׁמַיִם אַרְצָה הוֹרִידַנִי
הָיִיתִי שַׁעֲשֻׁעִים
עַל בִּרְכֵּי הַנְּבִיאִים.

—

מַה נָּעִים הַחֵבֶל
וּמָה רַבָּה הַתִּפְאֶרֶת
בִּהְיוֹתִי אָז בַּתֵּבֵל
לְבַדִּי הַגְּבֶרֶת.
לְכָל הַשָּׂפוֹת וְהַדָּתוֹת
אָנֹכִי יִסַּדְתִּי הַשָּׁתוֹת.

—

וּמָה רַב אֲסוֹנִי
בְּחָרְבַּן הַבִּירָה
אָז חָדַל שְׂשׂוֹנִי
הוּסַרְתִּי מִגְּבִירָה.
הָהּ! אֲנִיָּה
הָיִיתִי עֲנִיָּה
עֲזוּבָה וּבְדוּדָה
שְׁכוּלָה וְגַלְמוּדָה
רוּחִי הֲבָלָה
וְנַפְשִׁי אֻמְלָלָה.

—

אוֹהֲבַי שְׂנֵאוּנִי
וְשׂוֹנְאַי רְדָפוּנִי
וּמִדְּחִי אֶל דֶּחִי
נַדְתִּי בִּבְכִי.
אֵין מוֹחֶה דִּמְעוֹתַי
וְאֵין מֵקִים יְרִיעוֹתַי

• •

וְעַתָּה הֶאָח!
מָצָאתִי אָח
וְגוֹאֵל מִשַּׁחַת
בִּסְגֻלָּה הָאַחַת
אֲשֶׁר שָׁם כַּיָּמִים הַלֵּילוֹת
לְסַקֵּל דַּרְכֵי הָאֲבֵלוֹת.

—

אַךְ כְּהִמָּצֵא הַגּוֹאֵל
יִשְׁאַל הַשּׁוֹאֵל:
אַיֵּה הַגְּאוּלָה
בְּזֹאת הַסְּגֻלָּה
אִם לְפֹעַל זֶה
לֹא תִהְיֶינָה יָדַיִם
אִם סֵפֶר כָּזֶה
לֹא יֵעָשׂ לוֹ כְּנָפַיִם
אַיֵּה הַהַצְלָחָה
בְּזֹאת הַבְּרָכָה?

—

כִּי עֵינִי רוֹאָה
בַּת עַמִּי תּוֹעָה
כָּל אִישׁ לַעֲבוֹדָתוֹ
כָּל סוֹחֵר לִסְחוֹרָתוֹ
הָאָמָן לְאוּמָנוּתוֹ
הַחֶנְוָנִי לַחֲנוּתוֹ
וְאוֹתִי לֹא יִדְרוֹשׁוּ
אֵיכָכָה לֹא יֵבוֹשׁוּ
וְזֹאת הַמְּלָאכָה
לְמִי נֶעֶרְכָה?
אִם לֹא יִרְבּוּ הַקּוֹנִים
הֲלֹא שָׁוְא יַעַמְלוּ הַבּוֹנִים
וּבְכֵן
רַק אֲלֵיכֶם דוֹר צָעִיר
אֲלֵיכֶם אֶקְרָא אָזְנֵיכֶם אָעִיר
הַכֶּסֶף וּשְׁטָרָיו
עוֹד לְבָבְכֶם לֹא לָקָחוּ
מִסְחָר וּשְׁקָרָיו
עוֹד עֵינֵיכֶם לֹא טָחוּ
הַדּוֹר אַתֶּם דִּרְשׁוּנִי וִחְיוּ
הֱיֵה לְכוּ מִשְׁכוּ וּקְחוּ
זֹאת הַבְּרָכָה
שֶׁלְּמַעַנְכֶם נֶעֶרְכָה.
אַתֶּם קוֹנַי בָּכֶם תִּקְוָתִי
אַתֶּם בּוֹנַי בָּכֶם יְשׁוּעָתִי
אַל נָא תִהְיוּ כְּעַם תּוֹעֵי לְבָב
אֲשֶׁר בְּחֶלְדִּי רָאִיתִי מֵהֶם רָב
כִּי נָעָה וְנָדָה הָיִיתִי
עַל כֵּן רַבּוֹת רָאִיתִי
וְעַתָּה אִם הֶחְלוֹתִי, אֲדַבֵּרָה
אֵת כָּל חָוִיתִי אֲסַפֵּרָה:
רָאִיתִי
בְּנֵי צִיּוֹן בְּחַדְרֵי מַשְׂכִּיתָם
עוֹקְרִים הָרִים בְּחָכְמָתָם
וְטוֹחֲנִים סְבָרָה בִּתְבוּנָתָם
וְאוֹתִי כָּלָה גֵרְשׁוּ מִמִּשְׁכְּנוֹתָם
וּבָנוֹת עִבְרִיּוֹת
מְבַלּוֹת עִתֵּיהֶן
בִּשְׂפוֹת נָכְרִיּוֹת
כָּל יְמֵיהֶן.
וְאוֹתִי לֹא תִדְרוֹשְׁנָה
אֵיכָכָה לֹא תֵבוֹשְׁנָה.
רָאִיתִי
מַשְׂכִּילִים, בַּלְשָׁנִים,
מַטִּיפִים, דַּרְשָׁנִים,
אָסְפוּ חָכְמָה מִכָּל עַם וְלָשׁוֹן
וְאוֹתִי לֹא יַעֲלוּ עַל לָשׁוֹן.
רָאִיתִי
עֲשִׁירִים בְּעִיר מְנֻעָרָה
יְכַבְּדוּ בְּכֹל כֵּרְסָם הָרְחָבָה
וְסוֹפֵר עִבְרִי יְגֹרַשׁ בִּגְעָרָה
וּלְעָנִי תּוֹרָנִי לֹא יִתְּנוּ נְדָבָה
עַל כָּל הֶבֶל וְתַאֲוָה
יְפַזְּרוּ, יִתְּנוּ בְּאַהֲבָה
וּמִסֵּפֶר עִבְרִי נִשְׁמָרוּ
וְאֵיכָה פְּנֵימוֹ לֹא יֶחֱוָרוּ.

שָׁם בְּעִיר תֵּבֵץ
בְּחַדְרוֹ רוֹבֵץ
הַגְּבִיר עַל בִּצְעוֹ
כַּחֲזִיר עַל בִּצּוֹ,
וַיְצַו לְעַבְדּוֹ וְלַאֲמָתוֹ
לֵאמֹר לְכָל בָּאֵי בֵיתוֹ:
הַגְּבִיר אֵינֶנּוּ בְּבֵיתוֹ.

רָאִיתִי הוֹרִים
מְשַׁלְּמִים לְמוֹרִים
בְּעַד שָׂפוֹת זָרוֹת
עֲלֵי עֵינֵיהֶם צָרוֹת

—

רָאִיתִי אֶבְיוֹנִים
לוֹמְדִים שְׂפַת רוֹמִי וְצָרְפַת
וְאוֹכְלִים גֶּרְעוֹנִים
כִּי יִחְיוּ בְּצַר וְלֹא בְּפַת

—

רָאִיתִי צְעִירִים מִקְּהֵלָתָה
יָצְאוּ לָלֶכֶת צָרְפָתָה
לְהִשְׁתַּלֵּם שָׁם בִּשְׂפָתָהּ
וַיָּבוֹאוּ מָרָתָה
וַיְהִיוּ בְּכָל רָעָתָהּ
אוּלָתָם זוֹ עָשָׂתָה.
וְאוֹתִי לֹא יִדְרוֹשׁוּ
אֵיכָכָה לֹא יֵבוֹשׁוּ!

—

לֹא אֵבוּז לְאָצִיל פּוֹלָנִי
אִם צָרְפָתִית יְדַבֵּר עִם פְּלוֹנִי
כִּי יַסְתִּיר מִמְ...תוֹ וּמֶרְכָּבוֹ
אֶת שִׂיחוֹ וְאֶת מַעֲרָבוֹ 1)

—

אֲבָל אַתְּ יְהוּדָה!
הַגִּידָה אֶת הַחִידָה
לָמָּה צָרְפָתִית תְּשׂוֹחֵחַ
עִם אָחִיךָ הָאוֹרֵחַ
אִם רַכָּבִים לְסוּסֶיךָ
לֹא תִבְחַר מֵעַמֶּיךָ!

הֲלֹא לָךְ עֵצָה יָפָה
לְהַסְתִּיר שִׂיחַ מִמְּשָׁרְתֶיךָ
בְּדַבֶּרְךָ בַּשָּׂפָה
אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֲבוֹתֶיךָ
עַד מָתַי תֵּלֵךְ שׁוֹלָל
כַּבְּהֵמָה בַּבִּקְעָה,
בָּעַמִּים תִּתְבּוֹלָל
וּשְׂפָתְךָ תַּרְחִיקָה!
לָרוּץ אֶל כָּל מוּעֶדֶת
נַפְשְׁךָ מוּעָדָה
וּמָה הַתְּעוּדָה!
רֶגֶל מוּעֶדֶת,
וּמִמֶּנִּי תִּתְעַלֵּם
אֵיכָכָה לֹא תִכָּלֵם

—

עוֹד רַב מְאֹד לִי לְדַבֵּר
סֵפֶר שָׁלֵם יָכֹלְתִּי לְחַבֵּר
אַךְ הַבָּחוּר הַזּוֹעֵר
יָאַלְצֵנִי לְקַצֵּר
כִּי גַם זֶה הַתָּמִים
דּוֹרֵשׁ דָּמִים
הוֹי! הַנִּיחָה
נָא אָשִׂיחָה!
אֲסַפְּרָה כָּל צָרָה
כִּי נַפְשִׁי לִי מָרָה
וְהוּא אַכְזָרִי
יַעֲצוֹר דְּבָרַי,
כִּי בְּכָל מִלָּה
יִדְרוֹשׁ סָלַע.

—

לָכֵן אַקְצְרָה אָנִיחָה לְעֵת אַחֶרֶת
וְאַתֶּם שִׂמוּ דְבָרַי בִּלְבַבְכֶם לְמִשְׁמֶרֶת
אַל תַּעֲשׂוּ בְּמַעַל וּבְמֶרֶד
כָּאֵלֶּה שֶׁתֵּאַרְתִּי פֹּה בַּשֶּׁרֶד
לִמְדוּ לְשׁוֹנוֹת כְּאַוַּת נַפְשֵׁיכֶם
אַךְ גַּם אוֹתִי שִׁמְרוּ בִּלְבַבְכֶם
דִּרְשׁוּ גַּם שָׂפוֹת זָרוֹת
אַךְ לְבַל תִּהְיֶינָה לִי לְצָרוֹת

—

רְאוּ בְּשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת
אִישׁ הָיָה לְתַלְפִּיּוֹת
יְלִיד פּוֹרְטוּגָל 2)
ר' מְנַשֶּׁה בֶּן יִשְׂרָאֵל
בְּדָרְשׁוֹ כְּהֻנָּה
עָמַד לִבְחִינָה
וַיִּצְטַיֵּן בִּשְׁנֵים עָשָׂר לְשׁוֹנוֹת
וְאָהַב מִכֻּלָּן אֶם כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת
וּבְשָׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת
בִּלְשׁוֹן דּוֹרֶנְגְ ד״ר הַרְכָּבִי
מֵבִין בְּחָכְמוֹת וְיוֹדֵעַ לְשׁוֹנוֹת
וְהוּא גַם תּוֹרָנִי וְהוּא גַם אוֹהֲבִי

—

צְעִירֵי יִשְׂרָאֵל הַיְקָרִים!
צְאוּ לָכֶם בְּעִקְּבוֹת הַיְשָׁרִים
אָז תַּשְׂכִּילוּ וְתִהְיוּ מְאֻשָּׁרִים
וְאוֹתִי יוֹם יוֹם תִּדְרוֹשׁוּ
אָז לֹא תִכָּלְמוּ וְלֹא תֵבוֹשׁוּ
וְעֵת צִיּוֹן תִּהְיֶה רַחֲמֶת
יַחְדָּיו נִרְאֶה בְּנֶחָמַת

═

הוספות.

א.

אנאם   שְׁבִי (שמות כ"ח י"ט)
אונז   אוֹתָנוּ, (צוּ אוּנְז) לָנוּ
אונזערם   שֶׁלָּנוּ
אנווייזונג   אוֹתִיוֹת (ב"ב ע"ה) ז' נ' טראַטע
אנטימאניע   (урьма) זעה שפיז גלאז
אידייע   דֵּעָה, רַעְיוֹן
אינטערעס   (ענין-מערעס) עִנְיָן וכ"ו
אלומיניום   חַמְרָן
אנפאלען, בעפאלען   הִתְנַפֵּל (ברא' י"ג י"ח)
אספאלט   זֶפֶת-יְהוּדָה, אַדְמַת-כֹּפֶר

ב.

בוימוואל   צֶמֶר גֶּפֶן (כלאים פ"ז מ"ב)
ביטער זאלץ   מֶלַח-מַר
ביינקען   גַּעְגֵּעַ *
בִּינֶה   (Сцѣна) בָּמַת חִזָּיוֹן
בעגריף   הַשָּׂגָה, תְּפִיסָה
בעגעגענען   פָּגַע, פָּגַשׁ
בעלאגער   (ש') מָצוֹר
בעלאֶגערן   (פ') הָצֵר
בעסטעהי   חַיָּה רָעָה, בְּלִיַּעַל
בערשטעל   מַבְרֶשֶׁת (בן יהודה במלונו)
בראזשעניע   זעה יערען
ברוינשטיין   (Марганецъ) אֶבֶן שְׁחַרְחֹרֶת
בְּרַיי   בְּלִיל-קֶמַח

ג.

גלויבער זאלץ   נֶתֶר-חֹמֶץ-הַמֶּלְחִי
געזיכט   תּוֹאַר פָּנִים, פַּרְצוּף
געזעגנען זיך   הִפָּטֵר מֵאִישׁ, בֵּרֵךְ-בִּרְכַּת-הַפְּרֵדָה
גראפיט   עוֹפֶרֶת-הַמַּיִם וכ"ו
גרופפע   סְנִרְפָּה (יואל א') (שט"ב)
גרין-שפאָן   (Мѣдянка) יַרְקָן-נְחֹשֶׁת

ד.

דעקסטרין   גוּמִי-שֶׁל-עֲמִלָן *

ה.

האלין   זְעה אָלְיוּם

ו.

וואסער שטאף   מַיְמָן
וועמען   אֶת מִי, (צוּ וועמען)-לְמִי

ז.

זאק האנדלער   סַקָּאִי (שבת י"ב ד')
זאק נאדעל   מַחַט סַקָּאִים
זייפען קרויט   שֶׁלֶג (איוב ט' ל') *)
זשיוויצע   זֶפֶת אֲרָזִים
זשינדאר   שׁוֹטֵר מְזֻיָּן

ח.

חירורגיע   חָכְמַת הַנִּתּוּחַ

ט.

טאפאז   פִּטְדָה
טאקאר   מְחַטֵּב
" געטאקט   מְחֻטָּב (תהלים קמ"ד)
טשולנד   חַמִּים-שֶׁלָּנוּ-בְּתַנּוּר
טשלֶען   זְעה טשינאווניק

ל.

לאַגע   זְעה שטאנד

---

*) עיין בהערה ברף 102.

מ.

מאנאך פָּרוּשׁ, נָזִיר
מוטנע עָכוּר
מאנופאקטאר וואַרען סְחוֹרַת יַד (שרשי לבנין
[שרש יד)

נ.

נאטריע נֶתֶר וכ"ו
נויטיג נָחוּץ
–איך בין געוועזן גענויט=אָלוּץ הָיִיתִי, מוּכְרַח
[הָיִיתִי *
נאדזיראטעל מַשְׁגִּיחַ הָעִיר
נאזשדאַק (אַזאַ הארטער שטיין) שָׁמִיר

ס.

סטרודעל נְקֻדִּים וכ"ו
סמאראגד (אַזאַ שטיין) בָּרֶקֶת
סציענע חִזָּיוֹן, מַחֲזֶה

ע.

עקאנאמיע אֲקָנֻמְיָא * וכ"ו
ערנערען זֶעה דערנערען

פ.

פאטאגראפיע (ש"מ) הַעְתָּקַת הַתְּמוּנוֹת
פאטאגראף (ש"ת) מַעְתִּיק תְּמוּנוֹת, צַלָּמָן
פּאָריאַד, פּאריאדאק סֵדֶר, מִשְׁטָר, מַעֲרָכָה
פארשוין (פערזאן) אִישׁ
פּייג (לְבִנְיָן) שְׁלוֹת־אֶצְבַּע
פיינד אוֹיֵב, צָר, וכו'
פיסטאשקעס בָּטְנִים, פִּסְתָּק * (גיטין י"ט)
פלאמען שְׁוּופִים * (כלאים א')
פלוס־שפּאַט (плавиковый шпатъ) שְׁפַּט־
פעהיג זֶעה זשוואווע [הַמָּסִים
פעלד־שפּאַט (Полевой шпатъ) שְׁפַּט הַשָּׂדֶה
פעפעלניצא פִּיחִית (מל' פִּיחַ)

פערזאמלונג קָהָל, קְהִלָּה, מַקְהֵלָה וכ"ו
פעריאָד זְמָן, עִדָּן (דניאל ז' כ"ה)
פערשטעלין זיך הִתְחַפֵּשׂ
פערשידינע שׁוֹנִים
פריטשינע זֶעה אורזאכע
פראנציע צָרְפַת
פראקוראר מַשְׂטִין, מַזְכִּיר עָוֹן, קַטֵּגוֹר * וכ'

צ.

צייגען זֶעה ווייזען
צאַצקע צַעֲצֻעַ (דהי"ב ג' י')
צאַטינע פֿרוכט פֵּרוֹת מְבֻשָּׁלִים
–אומצייטיגע פ' בּוֹסֶר
צעלנעק סְחוֹרוֹת הַנִּמְכָּרוֹת בְּמִסְפָּר (מל'
[צאל, ציילען)
ציגובער (Киноварь) שָׁשַׁר (ירמיה כ"ג ,
ציַנק זֶעה שפּיאלטער [יחזקאל כ"ב) וכ"ו

ק.

קאַליע קַלִּי *)
קאלציום שִׁידָן
קואשע אִיסְּרִין * (ירוש' חלה א')
קוילען שטאף פַּחְמָן
קאנטע (счетъ) קוּנְטָא (ירוש' ב"ב פ"י ה"א) *
קאניפאליע (Сосновая смола) זֶפֶת אֲרָזִים
קאַנע קָנֶה
קלייענדיגער עַדְשָׁן (רש"י ויקרא ל"ם)
קארנעאל (אַזאַ שטיין) אֹדֶם
קרייד שִׁיד חָמוּץ הַמֶּלַחִי
קלעקער מַסְפֵּג * (יומא ע')

ר.

ראבין (אַזאַ שטיין) נוֹפֶךְ
רינוועע מַרְזֵב, צִנּוֹר
ריקען גָּרוֹר, פִּלְפֵּל

*) כן צריך לכתוב, להבדילו מן קליא=פאטאש, ועיין בהערה דף 102

ש.

שטיק שטאף חַנְקָן
שאַטירן (פארבען) פָּתוּךְ (נגעים א׳ ב׳,
שיטען שָׁפוּךְ, יָצוּק [שבועות ו׳)
שרינט פִּקְם (שבת י׳ ו׳) וכ״ו
- מאכען א שרינט (פ׳) פָּקֹם

ואלה המלות אשר לא יתכן גם לא נחוץ למצא להם העתקות בשפת עבר, וטוב לכתבן כִּכְתוֹב עמים רק לתת להם תמונה עבריות ככל האפשר:

לִיתְיוֹן	=	Литій
קַלִי	=	Калій
צִינְק	=	Цинкъ
בּוּרַא	=	Бура
בָּר	=	Боръ
אֲלָמִין	=	Алюминій
אַנְטִימָן	=	Антимонія
כְּרוֹם	=	Хромъ
יָד	=	Іодъ
נִיקֶל	=	Никкель
אַסְטְרָנְץ	=	Стронція
קַדְמָן	=	Кадмій
בְּרוֹם	=	Бромъ
וִיסְמוּט	=	Висмутъ

(בוי״ו ולא בבית שלא נצטרך דגש)

וכאלה רבות מאד עד כי נחוץ להם ספר מיוחד לפורטם.

הערה) כל החמרים החומים אשר נודעו משנים קדמוניות מצאתי להם שמות במקרא או בתלמוד, והקורא ימצאם בפנים הספר כל אחד על מקומו, וכל החמרים אשר המציאו אחרי התלמוד, אך לשוא ניגע למצא להם שמות בספרות העתיקה, רק עלינו להמציא להם שמות מלאכיתים שתהא רוח חכמים נוחה מהם, וכל שם שאינו מתיהד, כלומר שהשם היוצא מההעתקה העברית אין ריח שפת עבר נודף ממנו, טוב להשאירו בשמי העצמי היותר מפורסם בלשונות העמים כמו הדוגמאות שהבאתי לעיל, אך בתנאי שנתן להם תמונה עברית ככל האפשר, למשל השם החומי Стронція אם נכתבהו כמו שהוא, אין לו צורה עברית, כי העבריה לא תסבול שני שואים נעים בראש המלה לכן טוב להוסיף א׳ ולכתוב אסטרנץ וההוספה ція—ג״כ אין לה צורה עברית ע״כ נעזבנה לגמרי. כן ראוי לעשות בכל כמו אלה.

השמטה (מדף 102). פיעקער אוֹפֶה, בַּג. הח׳ ריב״ל ז״ל (בספרו „אהלי שם״) מוכיח שמלת בַּג (דניאל א׳) פרושה אופה. וממנה בשפת אשכנז בַּק, והפעל בַּאקֶען, ואח״כ באה המלה הזאת גם אל לשון פולין ורוסיא Pekarz, пекарь, пекъ. ובל״י נקרא גם הלחם Pekos בֶּקוֹס. ופ׳ פַּת בַּג המלך-פת של אופה המלך.

